

Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning 2006

**Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Det Veterinære Sundhedsråd**

Kolofon

Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning 2006

Denne vejledning er udarbejdet af Det Veterinære Sundhedsråd i 2008

Bidragyder(e): Ansvarshavende for redaktionen Anitta H. V. Henriksen og Lissi V. Karlsen

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Det Veterinære Sundhedsråd
Mørkhøj Bygade 19
2860 Søborg
Tlf.: 3395 6000
Fax: 3395 6001
Hjemmeside: www.dvs.foedevarestyrelsen.dk

ISBN (Tryk)
ISBN 978-87-92109-89-7 (Web)

Det Veterinære Sundhedsråd:

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851 og er et uafhængigt og uvildigt organ, som afgiver veterinærfaglige udtalelser i enkeltsager på begæring og om generelle forhold enten på begæring eller af egen drift. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlægegerning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af den 9. juni 2004.

Det Veterinære Sundhedsråd består af 5 medlemmer. Rådet nedsættes af ministeren. Ministeren skal ved sammensætningen af Rådet så vidt muligt sikre, at der blandt Rådets medlemmer er personer med indsigt i de faglige discipliner, der er af særlig betydning for løsning af de opgaver, der er henlagt til Rådet. Ministeren udpeger blandt Rådets medlemmer en formand og en næstformand.

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver veterinærfaglige udtalelser i sager, der forelægges Rådet af ministeren. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der over for Rådet kan fremsætte begæring om en udtalelse fra Rådet, og i hvilke sager dette kan ske.

Rådet skal på begæring af de før nævnte myndigheder inden for disses ressort afgive udtalelser om særlige spørgsmål af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning. Endvidere afgiver Det Veterinære Sundhedsråd udtalelser om veterinærfaglige spørgsmål fra parter i borgerlige sager, hvorunder sådanne spørgsmål opstår.

Rådet udarbejder en årsberetning, hvor hovedparten af de sager som er forelagt Rådet fremgår.

Indholdsfortegnelse

1. Det Veterinære Sundhedsråd	2
1.1 Rådets virksomhed	2
1.2 Sager i Rådet 2006	4
1.3 Håndtering af skuldersår	5
2. Afgørelser i tidligere refererede sager	8
3. Handelssager	13
3.1 Handelssager vedrørende heste	13
4. Ansvarssager	20
4.1 Ansvarssager vedrørende heste	20
4.2 Ansvarssager vedrørende kvæg	34
5. Dyreværnsager	37
5.1 Dyreværnsager vedrørende heste	37
5.2 Dyreværnsager vedrørende kvæg	50
5.3 Dyreværnsager vedrørende svin	99
5.4 Dyreværnsager vedrørende hunde og katte	162
5.5 Dyreværnsager vedrørende får og geder	192
5.6 Dyreværnsager vedrørende andre dyr	199
5.7 Dyreværnsager vedrørende blandede besætninger	214
6. Sager vedrørende dyrlægers virksomhed	232
7. Høringer	244
8. Andre sager	253
9. Rådets generelle udtalelser	270
10. Fødevarestyrelsens sager	277
10.1 Fødevarestyrelsens sager vedrørende svin	277
Register	300

1. Det Veterinære Sundhedsråd

1.1 Rådets virksomhed

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlæger jf. lov nr. 433 af den 9. juni 2004 med tilhørende bekendtgørelser.

Medlemmer for året 2006:

Formand: Professor, dr. med. Ove Svendsen

Næstformand: Fagdyrlæge, Ph.d. Carl Kortbæk Svendsen,

Professor, dr. med. vet., Eiliv Svalastoga

Fagdyrlæge Svend Kargo Jensen

Klinikchef, Ph.d. dip. ECEIM, Susanne Nautrup Olsen

Sekretariatet:

Faglig sekretær: Dyrlæge Lissi Vestergaard Karlsen

Adresse: Mørkhøj Bygade 19

2860 Søborg

Tlf.: 33 95 60 00

Præparater og andet materiale bør inden fremsendelse af sagen til Det Veterinære Sundhedsråd have været sendt til undersøgelse, således at obduktionsattest medfølger sagen. Præparatet sendes efter aftale med professor Henrik Elvang på tlf.: 35 33 31 00 eller elvang@life.ku.dk til:

Københavns Universitet

Det Biovidenskabelige Fakultet for Fødevarer, Veterinærmedicin og Naturressourcer

Institut for Veterinær Patobiologi

Büløvej 17

1870 Frederiksberg C

Det bør fremgå af det indsendte, at man bl.a. ønsker en vurdering af lidelsens karakter og alder.

Det Veterinære Sundhedsråd består af 5 medlemmer. Rådet nedsættes af ministeren. Ministeren skal ved sammensætningen af Rådet så vidt muligt sikre, at der blandt Rådets medlemmer er personer med indsigt i de faglige discipliner, der er af særlig betydning for løsning af de opgaver, der er henlagt til Rådet. Ministeren udpeger blandt Rådets medlemmer en formand og en næstformand.

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver veterinærfaglige udtalelser i sager, der forelægges Rådet af ministeren. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der over for Rådet kan fremsætte begæring om en udtalelse fra Rådet, og i hvilke sager dette kan ske.

Rådet skal på begæring af de i før nævnte myndigheder inden for disses ressort afgive udtalelser om særlige spørgsmål af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning.

Rådet kan indhente udtalelser hos særligt sagkyndige eller anmode sådanne sagkyndige om at deltage i sagens behandling eller i behandlingen af det forelagte spørgsmål, når behandlingen af en for Rådet forelagt sag eller et forelagt spørgsmål forudsætter en sagkundskab, som Rådets medlemmer ikke i tilstrækkeligt omfang er i besiddelse af.

[Lov om dyrlæger](#)

[Bekendtgørelse om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen](#)

[Bekendtgørelse om forretningsorden for Det Veterinære Sundhedsråd](#)

1.2 Sager i Rådet 2006

Rådet har i beretningsåret 2006 behandlet 2 handelssager, 6 ansvarssager, 119 dyreværns-sager, 1 sag vedrørende dyrlægers virksomhed, 13 andre sager, 30 høringer og 6 generelle ud-talelser. I alt 177 sager, hvoraf hovedparten er med i denne årsberetning.

Handels-, ansvars- og dyreværns-sager fordeler sig efter dyreart således:

	HANDELSSAGER	ANSVARSSAGER	DYREVÆRNSSAGER	I ALT
HESTE	2	5	9	16
KVÆG		1	29	30
SVIN			46	46
HUNDE OG KATTE			16	16
FÅR OG GEDER			4	4
ANDRE DYR			11	11
BLANDEDE BE-SÆTNINGER			4	4
I ALT	2	6	119	127

1.3 Håndtering af skuldarsår

Gennem de seneste år er der i stigende grad blevet sat fokus på dyrevelfærd. Hos produktionsdyrene har dette afspejlet sig i øgede krav vedrørende pasning og staldindretning, ligesom der er indført en hurtigere og mere alvorlig sanktionering overfor producenter, der ikke lever op til de nye, skærpede krav. Der er ligeledes strammet op på antallet af kontrolbesøg i besætningerne, og kontrollen på slagterierne har resulteret i et stigende antal anmeldelser af producenter, der overtræder de skærpede krav både til transportegnethed og manglende indgriben overfor lidelser, der er opstået og mangelfuldt behandlet, mens dyrene opholdt sig i besætningerne.

For så vidt angår svin er der siden 18. november 2003, hvor Det Veterinære Sundhedsråd fremkom med ”Udtalelse om skuldarsår hos søer”, sket et stort antal anmeldelser, der har resulteret i bøder og retssager vedrørende dette problem. Der er således indhøstet en del erfaringer vedrørende håndteringen af denne smertefulde lidelse hos søer både ude i besætningerne og i forbindelse med anmeldelser og efterfølgende retsforfølgning af anmeldte landmænd, der har haft søer med skuldarsår.

På grundlag af disse erfaringer har Rådet følt sig foranlediget til at fremkomme med en supplerende udtalelse om skuldarsår hos søer. Udtalelsen fremkom den 22. maj 2008 og redegør for bl. a. opnåede erfaringer vedrørende patogenese, forebyggelse, behandling og dokumentation af graden af skuldarsår.

Udtalelsen baserer sig dels på erfaringer gjort af de praktiserende dyrlæger, der fungerer som besætningsdyrlæger, og dels på de adskillige undersøgelser og vidensynteser om dette problem, som er fremkommet i de år, skuldarsårene har været genstand for øget fokus.

Et af de centrale spørgsmål under retssagerne omhandler patogenesen af skuldarsår. Det har været hævdet, at skuldarsår kan starte indefra og senere arbejde sig ud mod hudoverfladen, således at såret i en periode kan være skjult for staldpersonalet, der tilsær søerne. Det er Rådets opfattelse, at denne teori er blevet tilbagevist dels gennem besætningsundersøgelser foretaget af Kaiser et al. 2007, der viste, at alle skuldarsår, der udvikledes hos søerne, initialt kunne erkendes som skuldarsår af grad 1 og 2, altså arbejdende sig udefra og ind i dybden, og dels af et notat fra professor Henrik Elvang Jensen om skuldarsår hos søer, hvoraf det fremgår, at der i intet tilfælde er fundet belæg for, at dybe tryklæsioner, som er dækket med intakt hud hos søer, har kunnet progredierte mod hudoverfladen. Dette klargør for Rådet, at hovedårsagen til sårene er en trykpåvirkning af huden mellem et hårdt underlag og skulderbladskammens prominens i perioden, hvor soen opholder sig i farestien og ammer sine grise. Denne trykpåvirkning fører til iskæmi og efterfølgende nekrose af epidermis og dermis med evt. progrediering i dybden afhængig af trykpåvirkningens styrke og varighed.

Ud fra erfaringerne vedr. skuldarsårs patogenese er der identificeret adskillige disponerende faktorer for udvikling af skuldarsår hos søer, herunder farestiens gulvudformning, soens huld, alder, race, tidligere skuldarsår, andre sygdomme, årstid, fugt o.a.

Vedrørende forebyggelse af skuldarsår hos søer finder Rådet, at der bør sættes fokus på alle de ovennævnte disponerende faktorer. Det er Rådets vurdering, at den enkeltfaktor, der har den største indflydelse på såvel udvikling som ophealing af skuldarsår hos søer er udformningen af underlaget i farestierne. Det er derfor Rådets vurdering, at alle søer i farestald med stor fordel kan anbringes på et blødt underlag (f.eks. gummimatte). Herved minimeres og fordeles

trykbelastningen fra underlaget på skulderregion og skulderbladskammen således, at der ikke dannes skuldarsår.

Erfaringer fra besætninger, der har forsynet alle farestier med gummimåtte er, at problemet med dannelse af skuldarsår efterfølgende falder i takt med, at de ældre søer, der tidligere har haft skuldarsår, bliver fjernet fra besætningen for til sidst at være så godt som ikke eksisterende. Rådet finder derfor, at en sådan indretning af farestien bør være obligatorisk og ikke først institueres, når skuldarsår er udviklet.

Såfremt en so udvikler skuldarsår, finder Rådet det altafgørende, at der hurtigt sættes ind med behandling, der bør bestå af tildeling af et blødt leje og daglig behandling af såret med blødgørende og desinficerende salve. Heler såret herved ikke umiddelbart op, bør soen anbringes i sygesti med endnu blødere leje og eventuelt skal soens grise fravænes.

Rådet har siden november 2003 oplevet, at flere anmeldte besætningsansvarlige er blevet frifundet efter anmeldelse af søer med skuldarsår. Frifindelserne har været begrundet med, at dokumentationen i anmeldelserne af skuldarsårenes graduering blev vurderet som mangelfuld samtidig med at der er blevet rejst tvivl om, hvorvidt sårene har kunnet være skjult for staldpersonalet, for efterfølgende at bryde op fra dybden under slagteprocessen med skoldning, hårstødning, svidning og efterfølgende skrabning. I disse tilfælde er der ikke observeret skuldarsår ved det levende syn, men først efter den maskinelle behandling.

Ovenstående har foranlediget Rådet til at indskærpe vigtigheden af en solid dokumentation af skuldarsårenes grad, da dette indgår i vurderingen af behandlingen af dyret.

Rådet har pointeret, at det ved vurderingen af skuldarsår hos det levende dyr er altafgørende, at den visuelle bedømmelse kombineres med en udførlig beskrivelse af de palpatoriske forhold i og omkring såret, herunder en objektiv beskrivelse af evt. hævelser og forskydelighed af huden i forhold til underliggende strukturer samt palpationsfund vedr. evt. tilstedeværende blottet knoglevæv.

Der er på det seneste fra flere sider rejst kritik af den anvendte skala til gradinddeling af skuldarsårene, idet det er anført, at den ikke er anvendelig til bedømmelse af skuldarsår i besætningerne. Rådet skal medgive disse kritikere, at den anvendte gradinddeling med 4 grader af skuldarsår er mest præcis og lettest anvendelig ved bedømmelse af skuldarsår hos det aflivede/slagtede dyr, hvor det er muligt at foretage en egentlig obduktion af sår og omgivelser.

Det er dog Rådets vurdering, at skalaen, der ganske rigtigt oprindelig blev indført og anvendt til graduering af skuldarsår på aflivede/slagtede søer, hvis ovennævnte grundige palpationsfund medinddrages i vurderingen hos den levende so, fortsat er anvendelig til bedømmelse af graden af skuldarsår på levende dyr.

En arbejdsgruppe vedrørende skuldarsår har for nylig foreslået en ændret gradinddeling med 3 grader i stedet for de siden november 2003 anvendte 5 grader af skuldarsår med det formål at gøre det lettere for producenter og dyrlæger at håndtere vurderingen af skuldarsår hos den levende so i staldene. Det er Rådets vurdering, at en sådan ændret gradinddelingskala ikke ændrer på det forhold, at søer, der udvikler skuldarsår inddragende dybereliggende strukturer under huden, ikke er passet omsorgsfuldt, og at sådanne søer har været udsat for smerte og væsentlig ulempe.

Det er Rådets vurdering, at skuldersår hos søer er et problem, der fremover dels ved en hensigtsmæssig indretning af farestierne med inkorporering af gummimåtter som en fast bestanddel af farestiernes design og dels ved høj fokus på problemet kan blive bragt ned på et næsten ikke eksisterende niveau.

Det Veterinære Sundhedsråd 1. december 2008

----000----

2. Afgørelser i tidligere refererede sager

2003-20-09-00045

I forbindelse med udbrud af Newcastle Disease (ND) i Danmark hvor sygdommen spredte sig fra besætning A til andre via salg herunder besætning B. Side 350 i Årsberetningen 2003.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

0634-36.01

Hundeejer havde efterladt flere hunde uden aftale med andre om at passe dem, samt manglende pasning og behandling af en syg hund. Side 137 i Årsberetningen 2001.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2002-20-04-00001

Smitteoverførsel med ondartet lungesyge. Side 71 i Årsberetningen 2002.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2003-20-051-00013

Hestetransport fra Belgien til Finland af 4 heste. Transportvognen var ikke godkendt til hestetransport, den udfærdigede ruteplan var ikke fulgt, 1 hest havde ingen papirer og 3 af hestene var fyldt med blødende sår. Side 95 i Årsberetningen 2003.

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale halvdelen af sagens omkostninger og den anden halvdel blev betalt af statskassen.

0611-15.02

Erstatningskrav mod dyrlæge, som ved en handelsundersøgelse ikke opdagede at hesten havde en stor ledmus. Side 25 i Årsberetningen 2002.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2004-20-052-00076

Drægtig ko på mark ude af stand til at rejse sig. Side 132 i Årsberetningen 2004.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2004-20-03-00042

Klagesag om køb af en hvalp, der blev aflivet efter dyrlægeanbefaling pga. smerter. Side 37 i Årsberetningen 2004.

Erklæringen blev forelagt sagens parter. Sagen ville herefter blive overgivet til afgørelse i

Forbrugerklagenævnet, medmindre parterne kunne finde en mindelig løsning.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2004-20-053-133

Levering af 112 slagtesvin til slagteriet. Der sås hos flere grise blodudtrædninger og blodansamlinger. Side 301 i Årsberetningen 2004.

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 5000 kr.

2005-20-03-00047

Køb af hest, hvor hesten havde spat i venstre glideled. Lidelsen var indføjet i købskontrakten. Side 17 i Årsberetningen 2005.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-03-00048

Køb af en hoppe med føl, som skulle anvendes til avl. Det viste sig efterfølgende ikke at kunne lade sig gøre. Senere konstateredes, at der var mus i højre haseled. Side 17 i Årsberetningen 2005

Sagsøgte skulle til sagsøgeren betale 24.000 kr. Hver part bar egne omkostninger.

2005-20-03-00055

Køb af hest med muskelkrampe/muskelforskelligheder i venstre/højre side i baglåret, hvilket indgik i købskontrakten. Senere stilledes diagnosen patellafixation. Side 29 i Årsberetningen 2005.

Sagsøgte fandtes ikke at være forpligtet til at godtgøre sagsøgers forsikringsudgifter.

Sagsøger skulle betale sagens omkostninger på 10.000 kr.

2005-20-03-00056

Ønske om ophævelse af handel vedr. en pony med astma. Side 31 i Årsberetningen 2005.

Sagen blev forliget. Parterne blev enige om at sælger blev frifundet for købers påstand om tilbagebetaling af købesummen, mod tilbagelevering af hesten.

Retten fastsatte sagens omkostninger til 64.000 kr. som køber betalte til sælger.

2005-20-04-00036

Erstatningskrav mod dyrlæge der havde kastret en 4 år gammel hingst. Hingsten døde 9 dage efter kastrationen. Side 36 i Årsberetningen 2005.

Sagen kunne anses som forliget, men rettens afgørelse vedr. sagsomkostninger forelå endnu ikke ved årsopgørelsens afslutning.

2005-20-051-00035

To heste havde opholdt sig i udendørs indhegning under kritisable forhold. Den ene hest var halt og den anden havde forvoksede hove. Side 67 i Årsberetningen 2005.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-051-00040

Hest led af traumatisk forfangenhed grundet fejlagtig beskæring af hovene. Side 78 i Årsberetningen 2005.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-052-00147

Levering af ko til slagtning der var i sidste tiendedel af drægtigheden. Side 98 i Årsberetningen 2005.

Tiltalte landmand blev straffet med en bøde på 5000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale de ham vedrørende sagsomkostninger.

Tiltalte vognmand blev frifundet.

Statskassen skulle betale de ham vedrørende sagsomkostninger.

2005-20-053-00207

2 søer med skuldarsår af grad 3, et slagtesvin med lårbensbrud samt ca. 15 slagtesvin med alvorlige sår efter halebid. Side 193 i Årsberetningen 2005.

Byrettens dom:

Tiltalte ejer blev straffet med en bøde på 15.000 kr.

Tiltalte fodermester blev straffet med en bøde på 15.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

De tiltalte betalte in solidum sagens omkostninger.

Landsrettens dom:

Tiltalte ejer blev frifundet.

Tiltalte fodermester blev frifundet.

Statskassen skulle betale sagens omkostninger for begge retter.

2005-20-053-00219

2 søer med grad 3 skuldarsår, 13 søer med grad 2 skuldarsår samt 4 søer med grad 1 skuldarsår. Side 185 i Årsberetningen 2005.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-053-00223

Gris løftet i halen under aflæsning pga. formodet brud af det ene bagbens lårbensknogle. Side 224 i Årsberetningen 2005.

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2005-20-053-00214

Kritisable forhold i en svinebesætning. Side 246 i Årsberetningen 2005.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-053-00218

Levering af grise med flænger, blødninger og brud. Side 253 i Årsberetningen 2005.
Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-053-00224

Kritisable forhold i sobesætning. Side 257 i Årsberetningen 2005.
Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-054-00053

Spørgsmål vedr. hundes pasning i forbindelse med en sag mod et større hundehold. Side 268 i Årsberetningen 2005.
Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-056-00033

Gentagne tilfælde af overlæs af kyllinger ved transport til slagteri. Side 302 i Årsberetningen 2005.
Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-057-00040

Stærkt kritisable forhold i et større fårehold og kvæghold, samt kritisable forhold blandt et mindre hold af geder. Side 338 i Årsberetningen.
Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-07-00022

3 forskellige dyrlæger tilså en hest med dages mellemrum og 2. dyrlæge stillede diagnosen "senestyltefod". Den 3. dyrlæge opererede hesten. Hesten blev til sidst aflivet. Siden 343 i Årsberetningen 2005.
Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-07-00027

Dyrlæge anmeldt for ikke at have undersøgt en hest ordentligt samt at have givet den for meget smertestillende. Side 363 i Årsberetningen 2005.
Sagen blev forligt, således at sagsøgte skulle betale 262.500 kr. til sagsøgeren.
Sagsøgte skulle betale sagsomkostningerne på 35.510 kr. til sagsøgeren.

2005-20-09-00062

Klage over dyrlæge. Kat opereret for et brækket forben og herefter aflivet, da der var udsigt til kronisk smerte eller funktionsnedsættelse af benet. Ejeren havde før operationen pointeret, at katten ikke skulle behandles, hvis der var udsigt til kronisk smerte eller funktionsnedsættelse af benet. Side 387 i Årsberetningen 2005.
Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-293-00260

Transport af gris med meget stort lyskebrok. Grisen var under transporten ikke adskilt fra de andre grise. Side 402 i årsberetningen 2005.

Tiltalte vedtog en udenretligt bøde på 10.000 kr.

2005-20-293-00318

Transport af springhalt gris, der under transporten ikke var adskilt fra de andre grise. Side 412 i Årsberetning 2005.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-293-00332

I en besætning fandtes syv søer med skuldarsår, der blev kategoriseret som grad 3 (eventuelt grad 4). Side 413 i Årsberetning 2005.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

3. Handelssager

3.1 Handelssager vedrørende heste

2006-20-03-00059

Skrivelse af 10. maj 2007 til Advokaten

Dyrlæge A røntgenundersøgte en hest der blev handlet ca. 6 mdr. tidligere. Dyrlæge A fandt forandringer i venstre forbens hovseneben såvel på egne optagelser, som på de, der var optaget i forbindelse med handelen. Ejer ville herefter hæve handelen med sælger. Kort tid efter brækkede hesten venstre forbens kodeben og blev aflivet.

Hestens røntgenbilleder har været gjort til genstand for ekspert vurdering, endvidere var der foretaget obduktion af den pågældende tå, herunder hovsenebenet såvel makroskopisk som mikroskopisk.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan der konstateres forandringer i form af opklaringer i hovsenebenets nederste rand på røntgenbillederne optaget 5. juni 2003?

Svar ad 1:

Ja.

Spørgsmål 2:

Kan der konstateres forandringer i form af opklaringer i hovsenebenets nederste rand på røntgenbillederne optaget 15. januar 2004?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 1 og 2 besvares bekræftende, bedes oplyst, om forandringerne er beliggende samme sted på de 2 røntgenoptagelser.

Svar ad 3:

Ja.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om disse forandringer er forenelige med diagnosen hovsenebensbetændelse, under hensyntagen til at hesten ved en klinisk undersøgelse af det pågældende venstre forben 7 måneder efter røntgenoptagelsen har halthed, der forsvinder efter lokalbedøvelse, og under hensyntagen til at hesten er født i 1998?

Svar ad 4:

Hovsenebensbetændelse hos hesten er primært en klinisk diagnose, hvor hesten skal udvise de karakteristiske symptomer, og reaktioner på diagnostiske prøver og lokal bedøvelser.

Det er ikke altid, at der kan påvises radiologiske forandringer i hovsenebenet hos heste med hovsenebensbetændelse, men hvis der kan påvises forandringer på et eller flere af de typiske steder i hovsenebenet, vil det understøtte den kliniske diagnostik.

Røntgenforandringerne i hovsenebenet kan for praktiske formål deles i 4 efter deres lokalisation i hovsenebenet. Der kan erkendes ændringer i den øverste kant i begge sider (1), ses forandringer centralt i knoglen (2), ændringer ved den bagerste side/kant (3) og endelig (4) den nederste kant.

Det der har betydning i den radiologiske diagnostik er ikke blot forandringernes beliggenhed, men også forandringernes størrelse, form, konturer og symmetri højre kontra venstre forben; samt ikke mindst hestens alder samt træningstilstand.

En fuldstændig radiologisk undersøgelse af hovsenebenet bør indeholde mindst 3 optagelser af hovsenebenet; i projektionerne 1) forfra – bagud (AP-oxspring), 2) fra siden (lateral) og 3) ovenfra og ned (skyline).

Ved bedømmelsen af de medsendte billeder skal bemærkes, at der kun forligger 1 optagelse og derfor kun en projektion (med sko) i forfra - bagud. I denne projektion afsløres 4 røntgenopklarede områder, der strækker sig fra den nederste kant op i hovsenebenet. Antal og størrelse af disse er relateret bl.a. til arbejdet. Disse kaldtes vaskulære kanaler; i dag synoviale fossae, de skal præsentere sig kegleformet.

I de medsendte optagelser, specielt i bilag 3, ses disse opklaringer (vaskulære kanaler) mere afrundede – som såkaldte lollipopps.

Heste med klinisk hovsenebensbetændelse har en høj forekomst af ”lollipopps” men de forekommer hos ca. 10% af helt normale heste. På ovenstående baggrund finder Det Veterinære Sundhedsråd ikke de konstaterede forandringer forenelige med hovsenebensbetændelse i juni 2003, da der på dette tidspunkt ikke var eller kunne udløses symptomer på hesten.

Spørgsmål 5:

Såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om disse forandringer er forenelige med diagnosen hovsenebensbetændelse, når hesten på undersøgelsestidspunktet ved den kliniske undersøgelse af det pågældende venstre forben har halthed, der forsvinder efter lokalbedøvelse, og under hensyntagen til at hesten er født i 1998?

Svar ad 5:

Rådet finder, at forandringerne er forenelige med diagnosen hovsenebensbetændelse, hvis hesten i undersøgelsestidspunktet ved den kliniske undersøgelse udviser de karakteristiske symptomer samt reaktioner på test, herunder bedøvelser. Dette begrundes med at heste med klinisk hovsenebensbetændelse har høj forekomst af ”lollipopps”, men disse kan findes også hos helt normale heste.

I øvrigt skal Rådet bemærke, at der alene er modtaget en enkelt optagelse af venstre forben fra de to undersøgelser henholdsvis 5. juni 2003 og 15. januar 2004. Der er således ikke tale om en fuldgyldig røntgenundersøgelse for hovsenebensbetændelse hos hesten, som burde have omfattet begge forbens hovseneben og have inkluderet flere projektioner. Hvis en sådan havde været gennemført, jf. svar ad spørgsmål 4, ville erkendelse af forandringer andre steder i hov-

senebenet eller i andre projektioner i betydelig grad kunne medvirke til at kvalificere den radiologiske diagnostik.

Spørgsmål 6:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende og under hensyntagen til Rådets svar på spørgsmål 4, bedes det oplyst, om det er foreneligt med Den Danske Dyrlægeforenings vejledning, jf. bilag 17 (særligt side 8 og 9), i en salgsundersøgelse at anføre, at der ikke på røntgenbillederne, optaget d. 5 juni 2003, jf. bilag 2, er fundet afvigelser fra normal variation.

Svar ad 6:

Nej, de fundne forandringer langs den nederste rand af hovsenebenet har en sådan karakter og udstrækning henset til dyrets alder, at det bør fremgå af salgsundersøgelsen.

Spørgsmål 7:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende og under hensyntagen til Rådets svar på spørgsmål 4, bedes det oplyst, om det er foreneligt med god dyrlægeskik på baggrund af bilag 2 i en salgsundersøgelse at anføre, at der ikke på bilag 2 er fundet afvigelser fra normal variation?

Svar ad 7:

Rådet udtaler sig ikke om dyrlæge etik, men alene om dyrlægefaglige adfærd, og Rådet er af den opfattelse, at de beskrevne forandringer langs den nederste kant burde have været beskrevet.

Spørgsmål 8:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende og under hensyntagen til Rådets svar på spørgsmål 4, bedes det oplyst, om den dyrlæge, der udfører salgsundersøgelsen, ud fra røntgenbillederne, optaget d. 5. juni 2003, kan oplyse, at der på disse ikke er fundet afvigelse fra normal variation.

Svar ad 8:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed, idet Rådet ikke har kendskab til, hvorledes hovsenebenet på højre forben på samme dyr ser ud. Endvidere skal Rådet gøre opmærksom på, at et ikke ubetydelig antal helt normale heste har denne type af forandringer i hovsenebenet.

Spørgsmål 9:

Har hovsenebensbetændelse betydning for en hests anvendelse til ridning og spring?

Svar ad 9:

Ja, hovsenebensbetændelse hos hesten kan bedst betragtes som en kronisk fremadskridende gigtlignende tilstand, der omfatter såvel slimsæk, brusksom underliggende knoglevæv. Tilstanden giver anledning til varierende grader af præstationsnedsættelse over svær halthed til uanvendelighed.

Spørgsmål 10:

Såfremt spørgsmål 10 (spørgsmål 9) besvares bekræftende, bedes det oplyst, hvilken betydning hovsenebensbetændelse har for anvendelsen af en hest til ridning og spring.

Svar ad 10:

Som ved andre gigtlignede tilstande må der forventes nedsat holdbarhed samt lavere præstations niveau.

Spørgsmål 11:

Det bedes oplyst, hvilken betydning røntgenbilleder af forben og bagben har ved dyrlægeundersøgelse i forbindelse med handel med heste til ridning og spring.

Svar ad 11:

Røntgenundersøgelse i forbindelse med dyrlægeundersøgelse ved handelsundersøgelse af heste har primært til formål at understøtte dyrlægens kliniske undersøgelse. Endvidere er det fra visse forsikringsselskaber et krav at dele af hesten røntgenfotoграфeres i forbindelse med at der tegnes forsikring; i nogle tilfælde er dette afhængig af forsikringssummens størrelse.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-03-00060

Skrivelse af 24. juli 2006 til Advokaten

D. 10 februar 2005 købte sagsøger den 7-årige hest af sagsøgte stutteri. Otte dage før handlens indgåelse havde sagsøger ladet hesten undersøge af sagsøgers dyrlæge, der på undersøgelsestidspunktet ikke observerede fejl ved hesten.

Sagsøger lod hesten opstalde. Hesten havde ikke efter overdragelse til sagsøger været på fold eller været sluppet løs i et ridehus eller på ridebane, men var udelukkende blevet motioneret kontrolleret. Det blev hurtigt efter overdragelsen konstateret, at hesten var halt. Hesten blev herefter undersøgt af dyrlæge A d. 14. februar 2005, d. 2 marts 2005 og d. 8. marts 2005. Dyrlæge A konstaterede, at hesten havde en skade på gaffelbåndet på venstre bagben og en lettere seneskade på det diagonale ben, højre forben.

Sagsøger ønskede at hæve handlen.

Rådet udtalte:

Det Veterinære Sundhedsråd havde i forbindelse med sagens behandling benyttet sig af eksternt bistand.

Indledningsvis skal Rådet gøre opmærksom på, at testen fra hesteklinikken, sagens bilag 1, ikke er underskrevet af undersøgende dyrlæge.

Endvidere skal Rådet gøre opmærksom på, at de baggrundsdokumenter, som der var enighed mellem parterne om, at Rådet skulle lægge til grund, nemlig de i punkt c ”de i dyrlæge A’s journal samt øvrige skriftlige materiale anførte oplysninger om dyrlæge A’s observationer/undersøgelser vedrørende hesten”, udgøres af attesten fra hesteklinikken dateret d. 20. marts 2005 og dyrlægeerklæringen i forbindelse med sundhedsundersøgelsen d. 2. februar 2005, sagens bilag A.

Ekspertvurderingen vedlægges i sin helhed:

Ultrasound images presented on compact disc .
Images are marked and dates 08-03-05.

The images have been acquired using a linear array transducer. The code (L 75) appears on the screen which suggest to me that this is a 7.5 MHz (frequency) transducer. This imaging arrangement used thus represents normal good practice in tendon scanning in the horse.

There are three images in the set. These are not labelled to indicate position on the horse from where they were collected, their appearance is compatible with them being images of the plantar soft tissues in the metatarsal region of a hind (pelvic) limb. On all images it appears that the region uppermost is nearest the skin surface, a scale (not labelled) likely indicates CM distance marks. All images are thus 6.5 cm deep and 4 cm wide.

Image 1 shows an appearance typical of the proximal metatarsal area, sagittal (long axis) view. The appearance is one of an organised linear pattern running left to right on the image (proximal to distal on the horse). The highly reflective structure of the metatarsal bone can be seen and a segment of suspensory ligament approximately 1 cm in thickness running the entire width of the image can be seen. Superficial to this the linear pattern of the deep and superficial digital flexor tendons can be seen.

Image 2 appears to be a transverse image from the limb. There is very little contact between the transducer and the body surface so that image content is poor. It may be that the sonographer when saving this image intended to illustrate a finding already seen at another time in the scanning session or that cross sectional areas of the structures were to be calculated. Reading this image "cold", I cannot make any useful comment.

Image 3 this again appears as a sagittal (long axis). If image 1 is proximal in the limb as I suspect, then it is likely that this image has been collected from a region more distal on the limb, though its position is not marked. The surface of the metatarsal is not seen but taking the region of the suspensory ligament to be 2 to 4.5 cm image depth, it can be stated that the suspensory ligament on this image shows a poorly organised pattern with interrupted linear markings containing some anechoic (black areas).

Images 1,2 and 3 printed by me from the CD received are attached. They are labelled according to my understanding of the images.

COMMENTS

Suspensory ligament desmitis is seen ultrasonographically in many forms but diffuse areas of fibre damage and the presence of hypoechoic (dark) regions or anechoic (black) regions on the ultrasound image are not unusual in this disease.

The appearance of the normal suspensory ligament is variable along its length. Comparison is better made at the same level in different limbs than between proximal and distal regions.

Abnormal sonographic appearance in the suspensory ligament can arise acutely (i.e. at the time of injury) and be slow to return to normal during repair. This process of return to normal may take months. If lesions are severe and especially if present with associated bone abnormalities a return to normal appearance may in practical terms, never occur..

Periods involved

Participation in competition, (30-1-2005) to pre sales exam	4 days
Participation in competition, (30-1-2005) to clinical exam (3-3-2005)	33 days

Participation in competition, (30-1-2005) to Scan date was (8-3-05)	38 days
Date of pre sales exam (2-2-2005) to clinical exam (3-3-2005)	30 days
Date of pre sales exam (2-2-2005) to Scan date was (8-3-05)	35 days
Date of sale (10-2-2005) to clinical exam (3-3-2005)	22 days
Date of sale (10-2-2005) to Scan date was (8-3-05)	27 days

Rådet var blevet anmodet om at besvare spørgsmål i sagen, hvor der var enighed mellem parterne om at lægge følgende til grund:

- at diagnosen i dyrlægens attest af 20. marts 2005, sagens bilag 1, er korrekt og
- at besvarelsen af spørgetema på baggrund af a) observationerne i dyrlægens attest af d. 20. marts 2005 om hesten, bilag 1, b) de af dyrlægens optagne billeder fra ultralyds scanninger af hestens bagben d. 8. marts 2005 og c) de i dyrlægens journal samt øvrige skriftlige materiale anførte oplysninger om dyrlægens observationer/undersøgelser vedrørende hesten.

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om at oplyse, hvorvidt/med hvilken nærmere specificeret grad af sandsynlighed det må antages, at den pågældende lidelse eller spiren hertil forelå henholdsvis d. 30. januar 2005, d. 2. februar 2005 og d. 10. februar 2005?

Svar ad 1:

Rådet kan efter vurdering af ultralydsbillederne og sagens kliniske materiale ikke med nogen grad af sandsynlighed oplyse, om den pågældende lidelse eller spiren hertil forelå henholdsvis d. 30. januar 2005, d. 2. februar 2005 og d. 10. februar 2005.

Spørgsmål 2:

Endvidere anmodes Rådet om at oplyse, om det i sagen foreliggende taler imod, at den pågældende lidelse eller spiren hertil kan have været foreligget henholdsvis d. 30. januar 2005, d. 2. februar 2005 og/eller d. 10. februar 2005?

Svar ad 2:

Rådet er af den opfattelse, at sundhedsundersøgelsen af d. 2. februar 2005 er vigtig, idet den fastslår, at der ikke fandtes klinisk symptomgivende læsioner tilstede på dette tidspunkt.

Karakteren og omfanget af den sundhedsundersøgelse der blev udført d. 2. februar 2005, ville ikke kunne udelukke, at der har været subkliniske forandringer på daværende tidspunkt.

Det Veterinære Sundhedsråd kan således ikke udelukke, at spiren hertil kan have foreligget, henholdsvis d. 30. januar 2005, d. 2. februar 2005 og/eller d. 10. februar 2005.

Supplerende skrivelse af 31. oktober 2007 til advokaten

Rådet blev anmodet om at besvare supplerende spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 3:

Såfremt en hest har haft en seneskade i et ben og gennem nogen tid har været behandlet under hensyntagen hertil, f.eks. ved udelukkende kontrolleret motion i skridt på hårdt underlag, er det da usædvanligt, at hesten umiddelbart derefter i en tid vil fremtræde uden symptomer på

nogen skade eller lidelse, men symptomerne igen viser sig, og seneskaden igen kan diagnosticeres, når hesten bliver taget i brug i sædvanligt omfang?

Spørgsmål 4:

Dersom en hest har haft en seneskade i et ben og gennem mere end 2½ år har været omhyggeligt behandlet under hensyntagen hertil; først i mere end 2 år ved udelukkende kontrolleret motion i skridt på hårdt underlag, og derefter langsom genoptræning efter en dyrlæges anvisning, hver dag med langvarig skridtmotion på hårdt underlag som indledning og afslutning på træning, og længe alene som intervaltræning med korte intervaller i trav på blød og helt jævn men aldrig dyb ridehusbund og mellemliggende intervaller i skridt på hårdt underlag, er det da a) muligt og b) sandsynligt, at seneskaden kan helbredes, og vil hesten i bekræftende fald fremtidig væsentligt lettere pådrage sig skader i den pågældende sene end heste i almindelighed?

Svar ad 3 og 4:

Rådet finder, at begge spørgsmål er generelle og uspecifikke, hvorfor Rådet skal henviser til relevant litteratur på området.

Det er Rådets opfattelse, at konsekvenserne af en senebeskadigelse afhænger af mange faktorer, blandt andet skadens karakter, udstrækning og lokalisation. Endvidere er det af betydning for forløbet, at skaden behandles korrekt såvel i det initiale stadie som i den øvrige rekonvalescensperiode.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

4. Ansvarssager

4.1 Ansvarssager vedrørende heste

2006-20-04-00043

Skrivelse af 4. januar 2006 til Advokaterne

En hest blev kastreret hos ejeren og der opstod efterfølgende komplikation i forbindelse hermed, idet hesten fik en sædstrengfistel. Hesten blev hospitaliseret herfor 3 gange. Ved hospitaliseringen 3. gang faldt hesten død om efter intravenøs injektion med sulfa/TMP præparat. Ved obduktionen fandtes mindre hæmatom i højre side omkring vena jugularis og arteria carotis og der var medicinudfældninger i højre vena jugularis, som tegn på, at medicinen var givet intravenøst. Der fandtes ingen umiddelbare tegn på injektion i halsarterien, men det kunne ikke med sikkerhed udelukkes.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det i dyrlæge A's vidneforklaring i den indankede dom s. 9/15, i erklæring af 24. januar 2005 (fejlagtig dateret 2004) fra dyrlæge B's og i KVL's journaler, beskrevne behandlings- og komplikationsforløb følger af den 7. november 2003 foretagne kastration?

Svar ad 1:

Det komplicerede postoperative forløb, der beskrives i sagens akter, med udvikling af postoperativ infektion og sædstrengfistel er en komplikation, der kan ses at tilstøde lege artis udførte kastrationer. Det i forbindelse med andet forsøg på re-operation af sædstrengfistlen beskrevne dødsfald efter injektion med Norodine inj. er en anaphylaktoid reaktion på intravenøse injektion med Sulfa-kombinations præparater (Sulfa/TMP). Rådet finder på det foreliggende grundlag, at der ikke er en sammenhæng mellem hestens død og den foretagne kastration.

Spørgsmål 2:

Er samme behandlings- og komplikationsforløb normalt og forventeligt for en hesteejer i forlængelse af en foretagen kastration?

Såfremt det ikke er tilfældet, bedes det beskrevet, hvorved forløbet afskiller sig fra det normale og forventelige?

Svar ad 2:

Det normale postoperative forløb efter kastration af en hingst er en let afebril hævelse i og omkring scrotum (pungen) strækkende sig frem i forhuden og nogen suppuration af et serøst flåd fra operationssårene i de første 6-10 dage med gradvis opheling over 2-4 uger. Før kastration oplyses ejeren om mulige komplikationer ved operationen, dvs. evt. anæstesirisiko, blødning, infektion (fistlerisiko) og tarmprolaps. Disse komplikationer forekommer, omend sjældent, også i tilfælde som ovenfor beskrevet, hvor kastrationsproceduren er foregået ukompliceret. Udfra ovenstående og udfra sagens akter finder Rådet, at det beskrevne forløb ikke er forventeligt, men kan være en risiko for en hesteejer i forbindelse med kastration.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-04-00047

Skrivelse af 20. juli 2006 til Retten i Kalundborg

En hest blev kastreret liggende i et ridehus. Dyrlægen forlod kort tid efter indgrebet hesten. Ca. 1 time efter indgrebet kom hesten på benene. De tilstedeværende havde deltaget ved kastration af hest flere gange tidligere og fandt denne hests adfærd ”dybt besynderlig”. X ringede efter dyrlægen og oplyste om hestens adfærd, samt at den var kraftig hævet ved operationsområdet. Dyrlægen spurgte, om det var i højre side, hvor hesten havde haft den største åbning, til dette kunne X oplyse at det var det. Dyrlægen fandt ikke at dette gav anledning til bekymring. Hesten blev herefter trukket rundt i ridehuset, hvor den efter ca. 20 minutter begyndte at rulle sig. Dyrlægen blev herefter kontaktet igen, dyrlægen bad dem vente 30 minutter igen og så ringe hvis hesten ikke blev bedre igen. X oplyste til dyrlægen, at det var for lang tid. Efter 20 minutter tog man kontakt til dyrlægen igen, da den ikke blev bedre. Herefter ankom dyrlægen efter 35 minutter, som konstaterede at hesten havde tarmfremfald på størrelse med en håndbold samt at det var misfarvet, som følge af cirkulationsforstyrrelse. Hesten blev kastet og tarmprolapset reponeret. Dyrlægen forlod herefter stedet. Efter 3½ time var hesten på benene igen. I den mellemliggende periode kontaktedes dyrlægen 2 gange, men han mente ikke, han kunne gøre noget. Dagen efter blev hesten aflivet, idet tarmene gik i stå og hesten gik i chok.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det i overensstemmelse med god dyrlægeetik og udtryk for omhu og samvittighedsfuldhed, at dyrlægen ikke har ført journal?

Svar ad 1:

Rådet finder ikke, at det er i overensstemmelse med god dyrlægeetik og udtryk for omhu og samvittighedsfuldhed, at dyrlæger ikke kan dokumentere deres handlinger i journaler/rapporter.

Spørgsmål 2:

Idet der henvises til Michael Hesselholt: ”Kirurgi II, Urin-, kønsorganer og mælkekirtler hos hest, kvæg og svin” (sagens bilag 6), bedes det oplyst, om det er dyrlægefagligt korrekt, såfremt det lægges til grund, at dyrlægen ikke præoperativt informerer hesteejeren om operations- og anæstesirisici forbundet med indgrebet, således at hesteejeren har mulighed for at foretage et informeret valg?

Svar ad 2:

Dyrlægen bør præoperativt informere om anæstesi- og operationsrisici.

Spørgsmål 3:

Er anæstesiproceduren, anvendte præparater og doser vigtige for en vellykket operation? Kan en mangelfuld anæstesiprocedure have betydning for risikoen for udvikling af tarmfremfald, f.eks. ved at hesten er urolig under bedøvelsen eller opvågningen?

Svar ad 3:

Anæstesiproceduren, anvendte præparater og doser er vigtige for en vellykket operation.

Rådet er ikke bekendt med undersøgelser der dokumenter en sammenhæng mellem anæstesiforløb og forekomsten af tarmfremfald.

Spørgsmål 4:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd uden journalmateriale fra dyrlægen objektivt konstatere om anæstesiproceduren er udført veterinærfagligt korrekt med hensyn til anvendte præparater og doser?

Svar ad 4:

Rådet kan ikke uden journalmateriale eller udtalelser fra dyrlægen udtale sig om anæstesiproceduren er udført veterinærfaglig korrekt.

Spørgsmål 5:

Idet der henvises til Michael Hesselholt: "Kirurgi II, Urin-, kønsorganer og mælkekirtler hos hest, kvæg og svin" (sagens bilag 6), bedes det oplyst, om det er dyrlægefagligt korrekt, såfremt det lægges til grund, at dyrlægen forlader den kastrationsopererede hest, mens hesten ligger på jorden i bedøvet tilstand 10-15 minutter efter indgrebet er afsluttet?

Svar ad 5:

Nej.

Spørgsmål 6:

Kan en ukontrolleret opvågningsproces have betydning for at hesten udvikler tarmfremfald?

Svar ad 6:

Rådet er ikke bekendt med undersøgelser der dokumenter en sammenhæng mellem anæstesi-forløb og forøget forekomst af tarmfremfald.

Spørgsmål 7:

Er tidsfaktoren (hurtig assistance) af betydning for prognosen for afhjælpning af tarmfremfald?

Svar ad 7:

Rådet finder, at hurtig assistance er af betydning for prognosen for afhjælpning af tarmfremfald.

Spørgsmål A:

Er det dyrlægefagligt korrekt at foretage kastration på en liggende hest?

Svar ad A:

Ja.

Spørgsmål B:

Giver kastration på en liggende hest godt overblik over forholdene i lyskere regionen og optimal mulighed for at kastre regelret?

Svar ad B:

Kastration på liggende hest giver godt overblik over forholdene i lyskere region og mulighed for at kastre hesten regelret.

Spørgsmål C:

Er det tilstrækkeligt og dyrlægefagligt korrekt, at dyrlægen vedrørende standardbehandlinger noterer i f.eks. sin noteringskalender, hvilken behandling der er givet?

Svar ad C:

Det er uklart, hvad der menes med standardbehandlinger.

Spørgsmål D:

Kan hesten, når den går igennem de forskellige bedøvelsesstadier til kirurgisk bedøvelsesdybde, komme i lejlighedsvis excitations-tilstande, der kan beskrives som ”kramper”?

Svar ad D:

Ja.

Spørgsmål E:

Hvis det lægges til grund, at hesten er præmedicineret med Domosedan Vet., dosis 0,2 ml pr. 100 kg legemsvægt + Metadon inj. 10 mg/ml, dosis 0,5 ml pr. 100 kg legemsvægt + Atropin-sulfat 1 mg/ml, dosis 0,1 ml pr. 100 kg legemsvægt, alt givet intravenøst, og at der som fald-dosis ved kastning af hesten er anvendt Pentotal Natrium 2,5 g, dosis 6 mg pr. kg legemsvægt intravenøst, derefter suppleret indtil fuld bedøvelse, også intravenøst, bedes det oplyst, om dette er en dyrlægefaglig korrekt anæstesiprocedure?

Svar ad E:

De anførte doser virker umiddelbart rimelige ved bedøvelsen af en voksen hest. En dyrlægefaglig korrekt anæstesiprocedure omhandler også omhyggeligt undersøgelse og overvågning af patienten før, under og efter operationen i opvågningsfasen.

Spørgsmål F:

Kunne dyrlægen forinden operationen have afklaret de anatomiske forhold i lyskekanalen, som skyldes tarmfremfald?

Svar ad F:

Palpation af de ydre lyskekanaler før operation kan give en indikation på, om hesten har vide ydre lyskekanaler og hermed en forøget risiko for postoperativ tarmfremfald.

Spørgsmål G:

Kan det tilregnes dyrlægen, hvis der alligevel opstår tarmfremfald?

Svar ad G:

Dyrlægen kan ikke tilregnes, at der opstår tarmfremfald i den aktuelle situation forudsat, at han/hun:

optog anamnese og afklarede, at hingsten ikke tidligere har haft episoder med lyskebrok, og ved sin præoperative undersøgelse palperede de ydre lyskekanaler og vurderede, at de ikke var vide.

Spørgsmål H:

Er der forskel på en dyrlægekontrolleret opvågningsproces og en lægmandkontrolleret opvågningsproces i relation til risikoen for, at hesten udvikler tarmfremfald?

Svar ad H:

Se svar ad 6.

Spørgsmål I:

Kan en dyrlægekontrolleret opvågningsproces nedsætte risikoen for, at hesten udvikler tarmfremfald?

Svar ad I:

Se svar ad 6.

Spørgsmål J:

Er risikoen for, at hesten udvikler tarmfremfald, den samme, uanset om dyrlægen er til stede eller ej?

Svar ad J:

Ja sandsynligvis. Se svar ad 6.

Spørgsmål K:

Er der årsagssammenhæng mellem dyrlægens fravær og det forhold, at hesten udviklede tarmfremfald?

Svar ad K:

Nej. Der eksisterer ingen dokumenteret årsagssammenhæng.

Spørgsmål L:

Må det opståede tarmfremfald karakteriseres som en hændelig komplikation?

Svar ad L:

Ja, såfremt de under svar ad G anførte forudsætninger er opfyldt.

Spørgsmål M:

Er det dyrlægefagligt korrekt at forsøge reponering af prolapsen på stedet og så senere om muligt transportere hesten til klinik?

Svar ad M:

Reponering af indeklemt tarm er normalt en hospitalsopgave. Den aktuelle situation var imidlertid kompliceret af, at hingsten ikke skønnedes transportegnet på det tidspunkt hvor det indeklemte brok blev konstateret af dyrlægen. Dyrlægens valg var derfor korrekt under de givne omstændigheder.

Spørgsmål N:

Er det dyrlægefagligt korrekt at foretage rektal kontrol af tarmstykkets frie bevægelighed fra lyskekanalen efterfulgt af suturering af denne?

Svar ad N:

Spørgsmålet er uklart. For at Rådet skal kunne besvare spørgsmålet må det specificeres og præciseres.

Spørgsmål O:

Kunne dyrlægen have forhindret, at hesten udviklede tarmlammelse (paralytisk ileus) efter reponeringen og efterfølgende også udviklede et kredsløbschok?

Svar ad O:

Det er på baggrund af sagens akter ikke muligt at vurdere, om dyrlægen kunne have forhindret udviklingen af tarmlammelse og chok.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-04-00046

Skrivelse af 25. juli 2006 til advokaterne

7 heste på fold blev sløve efter at have indtaget wrap/silage. Dyrlæge A og B fra praksis X tilså hestene under sygdomsforløbet og dyrlæge B sammenfattede efterfølgende observationerne i rapport dateret 29. marts 2005: at i alt 7 heste havde vist symptomer i varierende grad, forenelige med diagnosen botulisme. Dyrlæge A angav i attest af 7. marts hestens symptomer og nævnte mistanke til tarmbrand.

Det blev oplyst, at i alt 5 ud af 8 heste hos sagsøgte døde, heraf 4 tilhørende sagsøger.

Dyrlæge A beskrev følgende symptomer: 29. januar 2005 fandtes den ene hest lammet og ude af stand til at rejse sig. Flere af de øvrige heste udviste tydelig slingerhed og blev angivet at have været sløve på fold. Flere heste var ude af stand til at synke og lugtede putridt ud af munden. Det oplystes, at de var fodret med wrap-ensilage. Understøttende – samt antibiotikabehandling blev iværksat, men i løbet af de næste 4 dage blev 3 af hestene aflivet, hvoraf de 2 blev obduceret. I perioden 3. februar til 11. februar blev de overlevende heste sondefodret. Endnu en hest aflivedes 16. februar, idet den havde udtalt svælgammelse og muskelsitren.

Det blev beskrevet, at den var ude af stand til at optage vand og foder.

Rådet udtalte:

Spørgsmål A:

Foreligger der efter Rådets opfattelse grundlag for at fastslå diagnosen botulisme for de i alt 5 afdøde heste?

Kan dødsfaldene skyldes andet end botulisme?

Kan dødsfaldene skyldes tarmbrand, jfr. Bilag B, underbilag 2. Sandsynligheden herfor bedes i givet fald angivet.

Svar ad A:

Der blev beskrevet i sagsakterne samt bilag, at 7 heste på fold blev sløve efter at have indtaget wrap/silage. Dyrlæge A og B fra praksis X tilså hestene under sygdomsforløbet og dyrlæge B sammenfattede efterfølgende observationerne i rapport dateret d. 29. marts 2005: at i alt 7 heste havde vist symptomer i varierende grad. Det blev oplyst, at i alt 5 ud af 8 heste hos sagsøgte døde, heraf 4 tilhørende sagsøger.

Dyrlæge A beskrev følgende symptomer: d. 29. januar 2005 fandtes den ene hest lammet og ude af stand til at rejse sig. Flere af de øvrige heste udviste tydelig slingerhed og blev angivet at have været sløve på fold. Flere heste var ude af stand til at synke og lugtede putridt ud af munden. Det blev oplyst, at de var fodret med wrap-ensilage. Understøttende samt antibiotikabehandling blev iværksat, men i løbet af de næste 4 dage blev 3 af hestene aflivet, hvoraf de 2 blev obduceret. I perioden d. 3. februar til d. 11. februar blev de overlevende heste sondefodret. Endnu en hest aflivedes 16. februar, idet den havde udtalt svælgammelse og muskelsitren. Det blev beskrevet, at den var ude af stand til at optage vand og foder.

Rådet finder de beskrevne kliniske symptomer samt det beskrevne sygdomsforløb foreneligt med diagnosen botulisme. Se i øvrigt svar ad B.

Under danske forhold vil man ved de beskrevne symptomer hos et enkelt dyr initialt overveje differentialdiagnoserne nyreslag, herpeslammelse, hammelschwanz, rabies, blyforgiftning og engbrandbægerforgiftning, græssyge og hos mælkegivende hopper hypocalcemi. De i sagsakterne beskrevne kliniske symptomer, deres optræden hos 5 ud af 8 heste på kort tid samt en historie om indtag af wrap, placerer botulisme øverst på listen over mulige diagnoser.

Rådet finder det ikke sandsynligt, at dødsfaldene skyldes tarmbrand, se svar ad C.

Spørgsmål A1:

Ved besvarelsen af spørgsmål A anmodes Rådet om at oplyse; med hvilken vægt man tillægger laboratorieprøveresultaterne i bilag 9.

Svar ad A1:

Bilag 9 er et laboratorieundersøgelsesvar for tilstedeværelsen af *Clostridium botulinum* toksin i henholdsvis kadaverblod samt lever fra 3 navngivne heste modtaget d. 2. februar 2005. Toksin var ikke påvist i de indsendte prøver.

Danmarks Fødevareforskning modtager hvert år materiale fra dyr samt foder til undersøgelse for botulismetoksin. I perioden 1994-2005 foretog man 39 undersøgelser på heste. Botulismetoksinet blev påvist i ét tilfælde. I samme periode foretog man 264 undersøgelser på materiale fra kvæg. I 50 tilfælde blev botulismetoksinet påvist.

Det er velkendt, at påvisning af toksin er vanskeligt, og der er ofte tale om falsk-negative test, idet toksinet kun er til stede i den akutte sygdomsfase og i meget små mængder. Rådet er ikke vidende om undersøgelser over testens specificitet og sensitivitet, der i givet fald skulle forefindes for påvisning af toksin hos heste, der er langt mere følsomme end de mus, som testen udføres på. Der findes kun ganske få rapporterede tilfælde, hvor tilstedeværelsen af toksin påvises. Rådet vil derfor i tilfælde med mistanke om botulisme lægge større vægt på sygdomshistorie og symptomer end på et negativt resultat af laboratorieundersøgelser.

Spørgsmål B:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes beskrive sygdommen botulisme, herunder hvorledes den opstår/introduceres i en besætning, hvilke objektive fund, der normalt konstateres og det sædvanlige sygdomsforløb.

Svar ad B:

Botulisme er en sygdom, der viser sig ved tiltagende lammelser. Den forekommer hos alle dyrearter og skyldes et toksin (giftstof), som produceres af bakterien *Clostridium botulinum*. Bakterien forekommer i jorden samt i tarmkanalen hos mange forskellige smådyr. Forgiftning af heste og andre husdyr skyldes i langt de fleste tilfælde indtagelse af foder, som er kontamineret med toksiner fra døde smådyr. Ofte er der tale om ensilage/wrap, hvor f.eks. en kat, fugl eller hare uforvarende er medtaget i forbindelse med ensileringsprocessen. *Clostridium botulinum*-bakterier fra de døde dyrs tarmkanal vil, under de rette anaerobe (iltfattige) forhold, producere de sygdomsfremkaldende toksiner. På samme måde vil dyr, der drukner i en beholder med drikkevand, udgøre en risiko for toksin-vækst og dermed udbrud af botulisme. Yderligere findes der beskrivelser af, at selvdøde katte, der har ligget gemt på hølofter, har været

årsag til sygdomsudbrud, idet væske fra kadaveret er dryppet ned på et underliggende foderbord.

I sjældnere tilfælde ses botulisme hos heste, der har pådraget sig et sår. Forurenes såret med f.eks. jord indeholdende *Clostridium botulinum*-bakterier, vil der, hvis iltspændingen i såret er tilstrækkelig lav, kunne ske toksindannelse.

Endelig findes der en form for botulisme, hvor der sker en fremvækst af bakterien i tarmen med efterfølgende toksinproduktion. Denne form ses i sær hos føl.

Botulisme toksinet er årsag til progressive lammelser, der ofte ender med døden hos den angrebne hest. Indledningsvis ses ofte motionsintolerance, muskelsitren og lammelser af det 3. øjenlåg. Yderligere symptomer omfatter slingerhed, svaghed og lammelser, der ofte starter i bagbenene og progredierer frem mod hovedregionen. Hos nogle, men ikke alle heste ses øget spyttproduktion samt besvær med optagelse af foder og vand. Som sygdommen skrider frem, vil hesten ikke længere være i stand til at holde sig oprejst, og til slut vil den være liggende på siden og dø som følge af respirationslammelse og hjertesvigt.

De første kliniske symptomer optræder mellem 12 timer og 10 dage efter optagelse af toksinet. Jo større toksinoptagelse des hurtigere sygdomsforløb. I de perakutte tilfælde dør hesten uden forudgående symptomer. I de tilfælde hvor hesten kun har været udsat for en ganske lille toksinpåvirkning kan den overleve i flere uger. Mildt afficerede heste kommer sig undertiden helt.

Spørgsmål C:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes beskrive sygdommen tarmbrand, herunder hvorledes den opstår/introduceres i en besætning og hvilke objektive fund, der normalt konstateres og det sædvanlige sygdomsforløb.

Svar ad C:

Tarmbrand er den danske betegnelse for en diarre-sygdom, som forekommer hos pattegrise indenfor de første levedøgn. Sygdommen skyldes *Clostridium perfringens* type C. Den giver sig bl.a. udslag i nekroser i tarmslimhinden og blodig diarré, der resulterer i at grisen dør.

Spørgsmål D:

Foreligger der holdepunkter for at antage, at wrap-ensilagen har indeholdt botulismetoksin?

Svar ad D:

Wrap/ensilage er blandt de hyppigst beskrevne kilder til botulisme, men påvisning af toksin i foderet er ofte vanskeligt, idet kun en begrænset del af foderet har været toksisk og denne del er ædt af de angrebne dyr. Det er derfor ofte vanskeligt at dokumentere tilstedeværelsen af toksin i det mistænkte foder.

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag finde dokumentation for, at wrap-ensilagen har indeholdt botulisme-toksin, men anser det muligt.

Spørgsmål E:

Kan botulisme være introduceret i besætningen andet steds fra, eksempelvis ved kontaminering af vand, andet foder, via kontakt med andre dyr eller mennesker, fra folden, fra jord, der bringes ind i stalden eller andet?

Svar ad E:

Se svar ad A.

Spørgsmål F:

Giver det anledning til ændret besvarelse af spørgsmål E, såfremt det lægges til grund, at hestene foruden wrap-ensilagen alene blev fodret med havre, byg, vitaminer og kalk.

Svar ad F:

Nej, se svar ad A.

Spørgsmål G:

Kan et mindre dyr, eksempelvis en mus eller en frø, være nok til at medføre, at botulismebakterier tilføres wrap-ensilagen?

Svar ad G:

Se svar ad A.

Spørgsmål I:

Hvor udbredt er sygdommen i Danmark?

Svar ad I:

Idet der henvises til svar ad A1, finder Rådet det nærliggende at antage, at den reelle prævalens af botulisme i Danmark er højere end det der fremgår af disse undersøgelser. Sandsynligvis forekommer der tilfælde hvor anamnese og kliniske symptomer er forenelige med botulisme, men hvor man undlader at indsende materiale til nærmere undersøgelse.

Spørgsmål K:

Foreligger der undersøgelser, der giver indikation af sandsynligheden for, at et eventuelt dødt dyr eller eventuel jord i ensilagen vil udvikle botulismetoksin?

Svar ad K:

Sundhedsrådet har ikke kendskab til sådanne undersøgelser.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-04-00048

Skrivelse af 28. september 2006 til Retten i Odense

D. 10. februar 2005 henvendte sagsøgeren sig til sagsøgte med henblik på at få sin hest handelsundersøgt. Sagsøgte dyrlæge A modtog sagsøgerne på hestehospitalet, hvor handelsundersøgelsen blev foretaget. Ved undersøgelsen blev det konstateret, at hesten var halt på højre bagben.

Efter grundigere undersøgelser konkluderedes det, at hesten skulle behandles i begge korsled, hvilket skete d. 11. februar 2005. Hesten blev behandlet med indsprøjtninger i korsledene med præparatet Kenalog. Sagsøgerne blev ikke oplyst, at der var en risiko ved behandlingerne.

Hesten reagerede godt på behandlingen, og ved den efterfølgende optræning i løbet af foråret 2005 fortog haltheden sig betydeligt, men ikke fuldstændigt.

Sagsøgerne ville stadig sælge hesten og ønskede derfor en yderligere behandling af hesten. Hesten kom til hestehospitalet d. 19 juni 2005 og blev d. 20 juni 2005 behandlet med indsprøjtninger med Kenalog af sagsøgte dyrlæge B. Sagsøgerne blev heller ikke her oplyst, at der var en risiko ved behandlingerne.

D. 26. juni 2005 blev sagsøgerne kontaktet af berideren, der havde hesten opstaldet. De blev informeret om, at deres hest var syg og havde været tilset af dyrlæge C. Sygdomsforløbet udviklede sig i løbet af de følgende dage til det værre og d. 1. juli 2005 blev det konstateret at hesten led af laminitis.

Af dyrlæge C's erklæring fremgik det, at dyrlægen anbefalede at lade hesten aflive, hvilket skete.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst, hvorvidt det er indiceret at behandle en hest, som den i sagen omhandlede, med Kenalog i korsleddet, når det oplyses, at hesten er ”Halt hb. Ved analgesi til og med bagkæ: inden ændring”, jf. sagens bilag 1?

Svar ad 1:

Ja, Rådet finder, at det meget vel kan være indiceret at behandle en hest, som den omhandlede, med Kenalog i korsleddet.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 ikke kan besvares, eller ikke kan besvares bekræftende, bedes det oplyst, hvornår behandling med Kenalog i Korsleddet er indiceret.

Svar ad 2:

Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 1 er besvaret bekræftende, bedes det oplyst, med hvilken mængde Kenalog hesten bør behandles, og hvilken betydning en for høj mængde kan have for bivirkningerne.

Det bedes oplyst, om den af sagsøgtes journal, bilag 1, fremgående mængde Kenalog anvendt ved behandlingerne henholdsvis a) 11. februar 2005 og b) 20. juni 2005 er korrekt og i overensstemmelse med anbefalinger fra producenten?

Endvidere bedes det oplyst, hvorvidt behandlingen med Kenalog må anses for nødvendig for, at hesten kan blive rengående.

Svar ad 3:

Der foreligger ingen videnskabelig dokumentation for den Kenalog dosis, heste skal behandles med i korsleddet for at få effekt.

Total doser over 18-20 mg Kenalog pr. hest anses ifølge anekdoter og enkelte kliniske observationer i sjældne tilfælde at kunne udløse forfængthed. Den videnskabelige evidens der ligger til grund for denne opfattelse, er imidlertid mangelfuld.

Af sagens bilag 1 fremgår ikke hvilken mængde Kenalog, der er injiceret i hestens korsled.

Nødvendigheden af behandlingen er ikke undersøgt/dokumenteret.

Spørgsmål 4:

Det bedes oplyst, hvorvidt behandling med Kenalog i korsleddet kan forårsage, at hesten udvikler laminitis?

Lidelsen laminitis bedes nærmere beskrevet.

Svar ad 4:

Anekdoter og enkelte kliniske observationer tyder på, at heste i sjældne tilfælde kan udvikle laminitis efter behandling med Kenalog. Den videnskabelige evidens, der ligger til grund for denne opfattelse, er imidlertid mangelfuld.

Triamcinolone (indholdstoffet i Kenalog) har været undersøgt i et eksperimentelt studie for dets potentielle laminitis fremkaldende egenskaber hos hest. Der blev givet høje intravenøse og intramuskulære doser uden fremkomst af laminitis.

Lidelsen laminitis er beskrevet i veterinærmedicinske lærebøger. Rådet henviser til disse.

Spørgsmål 5:

Såfremt spørgsmål 4, 1. led, er besvaret bekræftende, bedes det oplyst, hvorvidt det på behandlingstidspunkterne i februar og juni 2005 var dyrlægefaglig standard blandt dyrlæger med speciale i heste at vide, at behandling med Kenalog i korsleddet kan forårsage, at hesten udvikler laminitis?

Svar ad 5:

Nej – se i øvrigt svar ad 4.

Spørgsmål 6:

Det bedes oplyst, hvorvidt en dyrlæge bør orientere ejeren af en hest om de potentielle bivirkninger, der er forbundet med behandling af hesten med Kenalog, således at ejeren kan træffe et informeret valg om behandlingens iværksættelse?

Svar ad 6:

Ja, Rådet finder, at en dyrlæge bør orientere om reelt mulige (forventelige) bivirkninger ved en behandling i det omfang, sådanne erfaringer er videnbaseret.

Spørgsmål 7:

Kunne behandlende dyrlæge have udført diagnostiske blokader i korsleddet forud for valget af behandling med Kenalog i korsleddet?

Det bedes oplyst, hvorvidt sagens bilag 1 på baggrund af svaret på ovenstående lever op til kravet om diagnosticering forud for behandling med receptpligtig medicin i dyrlægelovens § 12, stk. 1 henholdsvis 11 februar og 20. juni 2005?

Svar ad 7:

Det er på nuværende tidspunkt ikke normal praksis at foretage diagnostiske blokader i hestens korsled. Anlæggelsen af blokader i korsleddet er blevet beskrevet for nyligt. Proceduren er mulig men kræver nogen rutine og er behæftet med usikkerhed.

Ja – bilag 1 lever op til kravet om diagnosticering forud for behandling med receptpligtig medicin, idet der i det aktuelle tilfælde er tale om en sandsynlighedsdiagnose.

Spørgsmål 8:

Det bedes oplyst, hvorvidt det er muligt, at laminitis forårsaget af behandlingen konstateres 10 dage efter behandlingen?

Svar ad 8:

Der foreligger intet sikkert videnskabeligt evidens for en årsagssammenhæng mellem injektion af Kenalog og laminitis.

Spørgsmål 9:

Det bedes oplyst med hvilken grad af sandsynlighed den konstaterede laminitis er en følge af behandlingen af hesten med Kenalog?

Svar ad 9:

Se svar ad 8. Nej, der foreligger ingen tydelig sammenhæng mellem en udløsende årsag og fremkomsten af laminitis i det aktuelle tilfælde.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

Nej.

Spørgsmål A:

Er det muligt ved brug af røntgen eller scanning at stille en konkret diagnose vedrørende en hests korsled?

Svar ad A:

Nej.

Spørgsmål B:

Er det dyrlægefagligt korrekt at diagnosticere en korsledslidelse ved at udelukke haltheden fra hestens bagknæ og nedefter?

Svar ad B:

Ja.

Spørgsmål C:

Såfremt det lægges til grund, at haltheden ved blokader blev diagnosticeret til korsleddet, bedes det oplyst, om det – med henvisning til bilag E – er indiceret at behandle korsleddet med Kenalog.

Svar ad C:

Ja.

Spørgsmål D:

Såfremt spørgsmål C besvares bekræftende, bedes det oplyst, om det er dyrlægefagligt korrekt og i overensstemmelse med anbefalinger fra producenten at behandle hesten med 10 mg Kenalog pr. led pr. behandling.

Svar ad D:

Sagens akter rejser tvivl om, hvor stor dosis Kenalog hesten har fået injiceret i sit korsled. Spørgsmålet kan ikke besvares.

Spørgsmål E:

Såfremt spørgsmål C ikke kan besvares eller ikke kan besvares bekræftende, bedes det, idet der henvises til bilag E, oplyst, hvornår behandling med Kenalog i korsleddet er indiceret.

Svar ad E:

Bortfalder.

Spørgsmål F:

Er det sædvanligt, at et eventuelt restindhold i flasken destrueres, og at kunden faktureres hele flasken, uanset at hesten ikke har fået injiceret hele den fakturerede mængde Kenalog?

Svar ad F:

Ja.

Spørgsmål G:

Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende, bedes det oplyst, i hvor stor en procentdel af behandlingerne, der udvikles laminitis.

Svar ad G:

Se svar ad 4.

Spørgsmål H:

Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om det på behandlingstidspunkterne henholdsvis d. 11. februar 2005 og d. 20. juni 2005 var videnskabeligt dokumenteret, at behandling med Kenalog i korsleddet kunne forårsage, at hesten udviklede laminitis.

Svar ad H:

Nej – se i øvrigt svar ad 4.

Spørgsmål I:

Kan årsagen til laminitis f.eks. være

- a) for meget græs (for meget sukker)?
- b) for meget kraftfoder (for meget stivelse)?
- c) over vægt eller fedme?

Svar ad I:

a+b) Ja. Stort indtag af letforgærbare kulhydrater (sukker/stivelse) kan udløse laminitis.

c) Nej. En direkte sammenhæng mellem laminitis og overvægt/fedme eksisterer ikke. En indirekte sammenhæng antages at eksistere, idet visse dårligt belyste stofskifte- sygdomme resulterer i abnorm fedtaflejring og samtidig forøget risiko for laminitis.

Spørgsmål J:

Idet der henvises til besvarelsen af spørgsmålene G, H og I, bedes det oplyst, om der kan være andre årsager til laminitis, og i bekræftende fald bedes disse oplyst.

Svar ad J:

Laminitis kan desuden opstå som en sjælden følgesygdom til infektion. Det er primært infektioner i mavetarmkanalen, der disponerer for laminitis, men infektioner i andre organer som f.eks. urinveje, kønsorganer og luftveje kan også resultere i laminitis.

Endvidere kan simpel mekanisk overbelastning af vævsovergangen mellem hovkapslen og den underliggende læderhud resultere i laminitis. Overbelastnings-forfangenhed kan f.eks. opstå ved langvarig og kraftig halthed i det raske vægtbærende ben.

Spørgsmål K:

Idet der henvises til besvarelsen af spørgsmålene G, H, I og J, bedes det oplyst, om dyrlægen bør informere ejeren af hesten om mulige bivirkninger – f.eks. hvis der kan udvikles laminitis – ved behandlingen med Kenalog.

Svar ad K:

Ja. Dyrlægen bør altid informere om de mulige dokumenterede bivirkninger, der kan opstå i tilslutning til en behandling.

Udvikling af laminitis i tilslutning til behandling med Kenalog kan imidlertid ikke betegnes som en dokumenteret bivirkning. Se i øvrigt svar ad 4.

Afgørelse:

Sagsøgerne havde begæret sagen hævet. Sagen blev hævet og sagsøgerne skulle betale sagsomkostningerne på 15.000 kr. til sagsøgte.

4.2 Ansvarssager vedrørende kvæg

2006-20-04-00044

Skrivelse af 1. februar 2006 til Advokaterne

D. 30 juli 2001 tilså dyrlæge A kalvene. Kalvene havde alle tegn på lungeormsinfektion og landmanden ville vide, om det var det, de fejlede. Dyrlæge A stillede diagnosen broncho-pneumoni og behandlede med antibiotika. D. 11. august 2001 genudleveredes antibiotika pr. telefon af dyrlæge B fra samme praksis. D. 20. august 2001 tilså en tredje dyrlæge fra samme praksis – dyrlæge C – kalvene. Han stillede diagnosen lungeormsinfektion blandt andet på baggrund af undersøgte fæcesprøver. I august døde 25 af 55 kalve.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Mandag d. 30. juli 2001 blev sagsøger telefonisk kontaktet af sagsøgte med anmodning om at tilse en flok fedekalve, der hostede. Dyrlæge A ankom samme formiddag til sagsøgtes ejendom og blev informeret om, at 2 kalve var døde. Den ene kalv havde sagsøgte allerede ladet afhente af destruktionsvognen og sagsøgte havde rekvireret en obduktion af den døde kalv. Den anden kalv obducerede dyrlæge A på ejendommen.

Kalven var i dårlig foderstand og ved obduktionen fandtes broncho-pneumoni i begge lunger. Efter udtagelse af lungerne fandtes disse ”hepatiserede” og ved opklipning af flere bronchiegrene, kunne der presses pus frem i synsfeltet. Der fandtes ingen tegn på lungeorm hos den obducerede kalv. Ved klinisk undersøgelse, herunder temperaturtagning og auskultation, på flere af kalvene, fandtes tegn på lungebetændelse af kronisk karakter med temperatur på 39,2 – 39,5 C. Flokken bestod af 55 kalve i alderen 4-8 måneder. Flere af kalvene virkede utrivelige med retarderet vækst og langhåret pels. Der kunne høres sporadiske hosteanfald.

Kalvene kunne gå ud på en lille, tør og højtliggende græsmark med sparsom græsvækst. Hovedparten af foderet fik kalvene på stald. Der blev ikke udtaget gødningsprøve til laboratoriediagnostik for lungeorm.

Er det dyrlægemæssigt fagligt korrekt, at undlade udtagelse af gødningsprøve til laboratoriediagnostik ud fra de sygdomssymptomer, som kalvene har udvist?

Svar ad 1:

Idet der henvises til sagsfremstillingen kan Rådet oplyse, at lungebetændelse (bronchopneumoni) hører til en af de hyppigst stillede diagnoser hos kvæg. Årsagerne til bronchopneumoni hos kalve er mangfoldige, idet bronchopneumoni ses som bakteriel komplikation til virusinfektioner, lungeorm eller bronchitis af anden årsag. Udover disse årsager er der en lang række medvirkende faktorer (sammenblanding, træk, belægningsgrad, m.m.).

Lungeorminfektioner ses især blandt ungkreaturer i første græsnings sæson og kliniske infektioner viser sig ved hoste og utrivlighed og kompliceres ofte af sekundære bakterielle infektioner og lungeemphysem. Kliniske udbrud med bronchitis og hoste forekommer fra juni til indbinding og de fleste tilfælde ses blandt græssende dyr.

Diagnostik af lungeorminfektioner sker typisk ved undersøgelse af fæcesprøver fra 5 – 10 dyr i flokken. Ved undersøgelse af obduktionsmateriale registreres eventuel tilstedeværelse af lungeorm i bronchier.

På baggrund af det i sagsakterne oplyste, finder Rådet, at det ville have været veterinærfagligt korrekt at udtage gødningsprøver til nærmere diagnostik.

Spørgsmål 2:

Var den af dyrlæge A stillede diagnose, ud fra det oplyste sagsforløb under spørgsmål 1 og i stævning og svarskrift, dyrlægemæssigt fagligt korrekt?

Svar ad 2:

På baggrund af oplysninger om, at kalven var i dårlig foderstand samt at lungerne efter udtagelse fandtes ”hepatiserede”, samt at der ved opklipning af flere bronchiegrene kunne presses pus frem i synsfeltet, anser Rådet diagnosen broncho-pneumoni for en korrekt stillet diagnose.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvad konsekvensen kan være, såfremt kalve ikke behandles mod lungeorm, men i stedet behandles mod lungebetændelse?

Svar ad 3:

Ved behandling af kliniske tilfælde af lungeorm med anthelmintika er resultatet ofte uforudsigeligt, idet resultatet afhænger af graden af skader i lungerne. Bedst resultat af behandlingen ses ved tidlig behandling, altså før kalvene udvikler broncho-pneumoni og bliver alment påvirkede, som beskrevet her d. 30. juli 2006. Rådet kan ikke med nogen grad af sandsynlighed besvare spørgsmålet.

Supplerende skrivelse af 20. februar 2007 til Retten i Esbjerg.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 4:

Harde den af dyrlægen ordinerede behandling mod lungebetændelse nogen sundhedsmæssig positiv effekt på kalvene, når der samtidig ikke blev ordineret behandling mod lungeorm ?

Svar ad 4:

D. 30. juli blev kalvene behandlet af dyrlæge A med antibiotika grundet diagnosen bronchopneumoni. D. 11. august genudleveredes antibiotika pr. telefon af dyrlæge B fra samme praksis. D. 20. august tilså dyrlæge C fra samme praksis kalvene. Han stillede diagnosen lungeormeinfektion blandt andet på baggrund af undersøgte fæcesprøver. I august døde 25 af 55 kalve.

Idet der i øvrigt henvises til svar ad 3, kan det supplerende oplyses, at den anthelmintiske behandling hyppigt kombineres med non-steroid anti-inflammatorisk behandling samt antibiotika, sidstnævnte for at forebygge sekundær bakteriel lungebetændelse.

Rådet kan ikke i sagsakterne finde dokumentation for en sundhedsmæssig positiv effekt.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om sagsøgte – landmanden – ud fra det beskrevne sagsforløb i spørgsmål 1 har handlet med rettidig omhu ved først at tilkalde dyrlæge da 2 kal-

ve var døde og flere af kalvene virkede utrivelige (det kan ligges til grund, at kalvene var døde kort forinden, dyrlægen blev rekvireret)?

Svar ad 5:

Det fremgår af dyrlæge A's beskrivelse, at han d. 30. juli tilkaldtes til en flok fedekalve, der hostede. Ved ankomst samme formiddag informeredes han om, at 2 kalve var døde. Ved klinisk undersøgelse af kalvene herunder temperaturtagning og auskultation på flere kalve fandtes tegn på lungebetændelse af kronisk karakter med temp. på 39,2 – 39,5. Flokken bestod af 55 kalve i alderen 4-8 mdr. Flere af kalvene virkede utrivelige med retarderet vækst og langhåret pels. Der kunne høres sporadiske hosteanfald.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Der findes i de fremlagte sagsakter ikke dokumentation for manglende omhu fra ejerens side.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

5. Dyreværnssager

5.1 Dyreværnssager vedrørende heste

2006-20-051-00042

Skrivelse af 21. december 2005 fra politimesteren i Gråsten.

Denne skrivelse erstatter Rådets tidligere skrivelse af 16. marts 2003.

I et hestehold på 21 heste fandtes efter en anmeldelse kritisable forhold. Et stort antal af hestene var underernærede, varierende fra meget afmagrede med udtalt muskelsvind til en foderstand lidt under middel. Ejeren havde på grund af uligevægt undladt at fodre hestene, selv om der på ejendommen var betydelige mængder foder.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

På baggrund af dyrlægens udtalelse bedes oplyst, om de beskrevne forhold indebar en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar:

Det fremgår af sagsakterne, at der på en ejendom befandt sig 21 heste. Fire 1½ års plage var meget afmagrede med udtalt muskelsvind over det meste af kroppen. I mellemrummene mellem ribbenene var der 1-1½ cm indhulning som udtryk for den afmagrede tilstand. Fire 2½ års plage var afmagrede med muskelsvind. Tre følhopper var afmagrede og føllene var magre. En shetlandspony hingst var mager og en 1½ års hingst var af foderstand lidt under middel. En 6 års vallak var mager. En 3 års udegående hest var mager. En 20 år gammel hoppe i spiltov var under normal foderstand. Der var ikke foder hos nogle af hestene, og hestene, der ikke havde adgang til selvvanding, havde ikke adgang til drikkevand. Plagene var sløve, gik langsomt rundt og kunne ikke bringes til at løbe. Forholdene på stedet tydede på, at hestene i gennem længere tid havde været fodret utilstrækkeligt.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestene har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-051-00043

Skrivelse af 3. februar 2006 fra politimesteren i Holbæk

Efter en anmeldelse aflagde politiet og en dyrlæge fra den lokale fødevareregion besøg og konstaterede en række kritisable forhold i et mindre hold af heste. Omfattende mangelfuld fordring resulterede i meget afmagrede heste samt mangelfuld hovpleje.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedr. traverplag, ca. 1 år gammel: Plagen kunne frit gå ind i åbne bokse, eller ud i en lille, meget nedbidt græsfold. Plagens foderstand blev konstateret som værende knap middel. Hestens forhove var meget lange og den havde bløde koder. Venstre forhov var delvis brækket af, men stadig meget lang. På grund af manglende beskæring, havde plagen unormal benstilling. Der henvises i øvrigt til dyrlægens beskrivelse af 20. juni 2005 samt de vedlagte fotos.

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af traverplag efter rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling af dyr?
- b) Giver de ovenfor anførte oplysninger vedr. traverplag i øvrigt rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 1a:

Det fremgår af sagsakterne, at traverplagen var i foderstand knap middel, og at den havde lange forhove og som følge heraf en unormal benstilling.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved at have været fodret utilstrækkeligt og ved ikke at have været genstand for forsvarlig hovpleje har traverplagen ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og den har ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at traverplagen har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 1b:

Nej.

Spørgsmål 2

Vedr. travhoppe med føl: Hoppe og føl, som på daværende tidspunkt var 2 dage gammelt, befandt sig i boks. Boksen var meget beskidt, var ikke muget og var ikke tilført strøelse (eller den var ædt), men der var nogenlunde tørt. I en foderkrybbe i boksen var en suppe af foderrester blandet op med vand. Hoppen fandtes afmagret med fremstående ribben og meget spidst kryds med manglende muskulatur. Hovene på hoppen var ca. 15 cm lange. Hoppen virkede noget apatisk. Der henvises i øvrigt til dyrlægens beskrivelse af d. 20. juni 2005 samt de vedlagte fotos.

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af travhoppen efter rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling af dyr?

- b) Giver de ovenfor anførte oplysninger vedr. travhoppen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2a:

Det fremgår af sagsakterne, at travhoppen med føl var afmagret med fremstående ribben og meget spidst kryds med manglende muskulatur samt, at den havde ca. 15 cm lange hove og virkede apatisk.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved at have været fodret utilstrækkeligt og ved ikke at have været genstand for forsvarlig hovpleje har travhoppen ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og den har ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at traverplagen har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 2b:

Nej.

Spørgsmål 3:

Vedr. friserhoppe med føl: Hoppen med det ca. måneder gamle føl fandtes liggende i en boks. Føllet forsøgte at die hoppen, mens hun lå ned. Af og til lagde hoppen hovedet ned som tegn på total apati og svaghed. Ejeren oplyste, at hoppen var blevet skadet af hingsten i forbindelse med folingen, og siden havde haft svært ved at rejse sig. Hoppen var ikke tilset af dyrlæge i denne forbindelse. Hoppens hove var lange og hoppen blev betegnet som afmagret/kakektisk. Knoglerne var meget fremstående, og krydset var stort set uden muskulatur. Der var ikke foder eller vand i boksen. Der henvises i øvrigt til dyrlægens beskrivelse af d. 20. juni 2005 samt de vedlagte fotos.

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af friserhoppen efter rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling af dyr?
- b) Giver de ovenfor anførte oplysninger vedr. friserhoppen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3a:

Det fremgår af sagsakterne, at friserhoppen med føl var uvillig til at rejse sig, og at føllet forsøgte at die den liggende hoppe. Af og til lagde hoppen hovedet ned som tegn på svaghed og apati. Hoppen rejste sig med besvær efter nogen overtalelse og stod herefter med skrævende ben og usikkert på benene, hvorefter den igen lagde sig ned. Hoppen var sygeligt afmagret, idet knoglerne var meget fremstående og krydset var stort set uden muskulatur. Hoppen havde desuden lange hove. Der var ikke foder eller vand i hoppens boks. Hoppen havde ikke været tilset af dyrlæge.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved at have været fodret meget utilstrækkeligt og ved ikke at

have været genstand for forsvarlig hovpleje har hoppen ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og den har ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hoppen har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Svar ad 3b:

Nej.

Spørgsmål 4:

- a) Indebærer de ovenfor anførte oplysninger vedrørende hestene, at behandlingen af dem samlet set kan karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling af dyr?
- b) Giver de ovenfor anførte oplysninger vedr. hestene i øvrigt rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4a:

Samlet set vil Rådet karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af hestene.

Svar ad 4b:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Byretten:

Tiltalte blev straffet med bøde på 18.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 3 år med virkning fra dommens afsigelse.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Landsretten:

Byrettens dom blev ændret, således at bøden blev nedsat til 12.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltaltes frakendelse af retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr blev nedsat til 2 år med virkning fra landsrettens dom.

Statskassen betalte sagens omkostninger for landsretten.

2006-20-051-00048

Skrivelse af 3.april 2006 fra politimesteren i Slagelse.

En ejer af en hest var anklaget for at have undladt at sørge for tilstrækkelig foder og vand til hesten. Anklagen lød også på manglende hovpleje og undladelse af tilkaldelse af dyrlæge trods stærk underernæring og lidelse i for- og bagben. Efter henstilling fra tilkaldt dyrlæge foranledigede politiet aflivning af hesten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Manglende vand/foder: Er den omstændighed, at der manglede frisk foder jf. oplysningerne herom i politirapporterne og dyrlægeerklæring og manglende adgang til ikke frosset vand at karakterisere som a) mishandling af hesten, b) grovere uforsvarlig behandling af hesten eller c) uforsvarlig behandling af hesten?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der på ejendommen ikke fandtes foder eller frisk halm, samt at vandet i et badekar på folden var tilfrosset. Hesten var stærkt afmagret, og den var meget sulten, da den fik tilbudt medbragt halm, hø og frisk vand.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og vandes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved ikke at være fodret tilstrækkeligt og ved ikke at have adgang til drikkevand, er hesten ikke behandlet omsorgsfuldt, og den har været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hesten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Manglende hovpleje: Samme spørgsmål a-c bedes om muligt søgt besvaret ud fra de noget sparsomme oplysninger om den manglende hovpleje, således som dette er gengivet i politirapport og dyrlægeerklæring.

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at hovene var meget uplejede specielt på forbenene. Hesten var meget uvillig til at flytte sig angiveligt på grund af smerter i alle 4 lemmer formentlig på grund af slidgigt især i bagbenene og forfangenhed.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved ikke at have tilkaldt beslagsmed til pleje af hovene og dyrlæge til behandling af lemmelidelsen er hesten ikke behandlet omsorgsfuldt, og den har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Efter henstilling fra tilkaldt dyrlæge, der fandt, at hesten ville lide unødvendigt, hvis den ikke blev aflivet, foranledigede politiet aflivning af hesten.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hesten har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Manglende dyrlægetilkald: Samme spørgsmål a-c bedes besvaret med baggrund i oplysningerne om manglende dyrlægetilkald ifm. underernæring og smerter i for- og bagben.

Svar ad 3:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Rådets eventuelle bemærkninger: Giver sagens oplysninger Rådet anledning til bemærkninger ud over besvarelse af ovennævnte spørgsmål.

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 5000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-051-00052

Skrivelse af 7. juli 2006 fra politimesteren i Frederikshavn

I et hestehold bestående af en pony, en unghest og en hoppe blev der d. 3. januar 2006 og d. 28. april 2006 konstateret dyreværns-mæssigt kritisable forhold. D. 3. januar 2006 gik på en ca. 600 m² stor fold en pony og en unghest. Unghesten var i foderstand under middel med skarp ryg, tydelig muskeltegning på bagparten og med et tæt hårlag. Plagen blev skønnet til ca. 155 i stangmål. I folden var opsat et ca. 12 m² læskur, hvor åbningen var 137 cm høj. Underlaget i læskuret var overvejende frossen oprådt jord uden strøelse. De to heste gik ude døgnet rundt. På en anden fold gik en hoppe, som ifølge ejeren blev bragt på stald om natten. I begge folde var opstillet et 40-50 l drikkekar. Vandet i begge drikkekar var frosset. Ejeren oplyste, at hestene var blevet fodret om morgenen. D. 28. april 2006 var ponyens foderstand under middel med markerede ribben, rygsøjle, skulderblade og bækkenknogler. Unghesten stod med ludende holdning og viste ikke umiddelbar interesse for sine omgivelser. Den var desuden uvillig til at bevæge sig, den var let slinger under gang og bevægelsesmønsteret var langsomt og usikkert. Efter at have skridtet ca. 20 m var unghesten tydelig afkræftet og lagde sig skiftevis i bryst- og sideleje. Unghesten var sygeligt afmagret med skarpt markerede ribben, ryg- og bækkenknogler, indsunken hals og generaliseret muskelsvind. Unghestens hårlag var mat og ujævnt og enkelte steder helt afslidt især på hals, skulder og bagpart. Hudelasticiteten var nedsat som tegn på dehydrering, og øjen- og mundslimhinder var let smudsige. Unghesten blev som følge af denne tilstand straks aflivet af en tilkaldt dyrlæge. Hoppens foderstand var under middel med indsunken hals, skarp spids ryg, markerede ribben, bækken- og skulderbladsknogler. Ponyen og hoppen blev overdraget til anden pasning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt er der tale om en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller en grovere uforsvarlig behandling af en eller flere af hestene på ejendommen som beskrevet ved besøget den 3. januar 2006 jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. og 3. punktum og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der på en ca. 600 m² stor fold gik en pony og en unghest. Unghesten var i foderstand under middel med skarp ryg, tydelig muskeltegning på bagparten og med et tæt hårlag. Plagen blev skønnet til ca. 155 cm i stangmål. I folden var opsat et ca. 12 m² læskur, hvor åbningen var 137 cm høj. Underlaget i læskuret var overvejende frossen op-

trådt jord uden strøelse. De to heste gik ude døgnet rundt. På en anden fold gik en hoppe, som ifølge ejeren blev bragt på stald om natten. I begge folde var opstillet et 40-50 l drikkekar. Vandet i begge drikkekar var frosset. Ejeren oplyste, at hestene var blevet fodret om morgenen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Udegående dyr skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr være forberedt på at gå ude, hvilket betyder, at de skal have udviklet en kraftig og tæt hårvækst, og de skal være ved godt huld. Desuden skal der tilføres supplerende foder, så det gode huld opretholdes. Endelig skal de have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje.

Foderstanden af unghesten i den først fold var under middel. Desuden havde den grundet sin størrelse ikke adgang til læskuret. Underlaget i læskuret var overvejende frossen oprådt jord uden strøelse. Vandet i begge drikkekar var frosset.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt er der tale om en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller en grovere uforsvarlig behandling af en eller flere af hestene på ejendommen som beskrevet ved besøget den 28. april 2006 jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. og 3. punktum og § 29, stk. 1?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at ponyens foderstand var under middel med markerede ribben, rygsøjle, skulderblade og bækkenknogler. Unghesten stod med ludende holdning og viste ikke umiddelbar interesse for sine omgivelser. Den var desuden uvillig til at bevæge sig, den var let slinger under gang og bevægelsesmønsteret var langsomt og usikkert. Efter at have skridtet ca. 20 m var unghesten tydeligt afkræftet og lagde sig skiftevis i bryst- og sideleje. Unghesten var sygeligt afmagret med skarpt markerede ribben, ryg- og bækkenknogler, indsunken hals og generaliseret muskelsvind. Unghestens hårlag var mat og ujævnt og enkelte steder helt afslidt især på hals, skulder og bagpart. Hudelasticiteten var nedsat som tegn på dehydrering, og øjen- og mundslimhinder var let smudsige. Unghesten blev som følge af denne tilstand straks aflivet af en tilkaldt dyrlæge. Hoppens foderstand var under middel med indsunken hals, skarp spids ryg, markerede ribben, bækken- og skulderbladsknogler. Ponyen og hoppen blev overdraget til anden pasning.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestene har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt kan hestene antages at være endt i en tilstand, som beskrevet ved besøget d. 28. april 2006, såfremt en dyrlæges vejledning for korrekt fodring af hestene var blevet fulgt af ejeren?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at dyrlæger havde vejledt ejeren om fodring og pasning af hestene. Såfremt en sådan vejledning var blevet fulgt med tilstrækkeligt foder til hestene, ville hestene ikke have endt i den tilstand, der er beskrevet under svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Giver forholdene i sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-051-00044

Skrivelse af 24. februar 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 27. januar 2006 fra politimesteren i Aalborg

På en fold gik en hest med en åben byld ud for venstre underkæbe på ca. 10 cm i diameter samt en fistel på venstre forben tæt ved brystkassen. Forholdet blev meldt til politiet. Ejeren var hestehandler og havde købt hesten på Hjallerup marked. Tilstanden var sandsynligvis status efter et udbrud af kværke. Der havde ikke været tilkaldt en dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det kan lægges til grund, at hesten havde en åben byld på venstre kæbevinkel på ca. 10 cm i diameter samt en fistel ved venstre forben, jf. vedlagte billeder. Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det, at der ikke til hesten inden d. 9. juli 2005 var blevet tilkaldt en dyrlæge og behandling påbegyndt, indebærer en uforsvarlig behandling af hesten eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. herved dyreværnslovens § 1 og § 2, jf. § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der på en fold gik en hest med en åben byld ud for venstre underkæbe på ca. 10 cm i diameter samt en fistel på venstre forben tæt ved brystkassen. Det er Rådets vurdering, at tilstanden sandsynligvis var status efter et udbrud af kværke. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til hesten.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved udbrud af sygdom vil efterlevelse af disse dyreværns-mæssige forpligtig-

gelseser bestå i at tilkalde dyrlæge med henblik på diagnostik og behandling af sygdommen. Ved at undlade at tilkalde dyrlæge er hesten ikke behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden er hesten ikke behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hesten har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver spørgsmålet Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2006-20-051-00046

Skrivelse af 23. februar 2006 fra politimesteren i Slagelse

En pony blev fundet liggende på en fold. Den havde meget vanskeligt ved at rejse sig. En tilkaldt dyrlæge konstaterede, at ponyen var forfangen med store smerter i forbenene, og at den havde lange abnormt voksende klove. Ponyen blev smertebehandlet, og en beslagsmed blev tilkaldt med henblik på en beskæring af hovenes samt vurdering af hovenes tilstand. Efter beskæring blev ponyen aflivet, idet tilstanden ikke kunne afhjælpes gennem behandling og hovpleje. Ponyen havde været forfangen i en årrække uden at være blevet behandlet af dyrlæge og uden regelmæssig hovpleje ved beslagsmed.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvad vil det sige, at en hest er forfangen?

Svar ad 1:

Forfangenhed er en smertevoldende sygdom i hestens hov bestående i en betændelsesreaktion i læderhuden mellem hoven og hovbenet. Forfangenhed kan afhængig af sværhedsgraden kompliceres med en drejning af hovbenet resulterende i en abnorm vækst af hoven og følgende invalidering af hesten. Yderligere detaljer kan findes i lærebøger om hovsygdomme hos heste.

Spørgsmål 2:

Er det på baggrund af billeder i sagen og sagens øvrige bilag muligt at udtale sig om, hvornår ponyens hove sidst var blevet beskåret?

Svar ad 2:

Det fremgår af afhøringsrapport dateret 10. oktober 2005, at ponyen senest var blevet beskåret i februar eller marts måned 2005. Med baggrund i billederne i sagen af ponyens højre hov forekommer dette sandsynligt.

Spørgsmål 3:

Er det muligt for Rådet at udtale sig om, hvorvidt der er tale om uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller om forholdet har karakter af mishandling?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at ponyen igennem flere år har lidt af kronisk forfangenhed, som typisk er forværret i forløbet af græsningssæsonen. Ponyen har i de seneste tre år ikke været tilset af dyrlæge. Forfangenhed er en stærkt smertevoldende tilstand i hovene, hvorfor en angreben hest ligger meget ned for at reducere trykket på de smertefulde hove.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved undladelse af at tilkalde dyrlæge til behandling af ponyen for dens sygdom samt ved undladelse af regelmæssig beskæring af de syge hove har ponyen ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Den er desuden ikke behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at ponyen har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-051-00049

Skrivelse af 6. april 2006 fra politimesteren i Ribe

Ejeren af et hold af ponyer blev meldt til politiet, idet flere af ponyerne havde stærkt oplejede hove (snabelhove) med udtalt gangbesvær. Besætningen bestod af 7 ponyer og forholdet omfattede 4 af disse ponyer. To af de gangbesværede ponyer blev efter en dyrlæges anvisninger aflivet. Afskårne ben med hove blev undersøgt. Der blev påvist udtalt ventral drejning af hovbenet som en konsekvens af sygdommen forfangenhed. De to andre ponyer blev beskåret af en slagsmed.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det Rådets vurdering, at dyrene – eller nogle af dyrene (i så fald hvilke) – ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt, jfr. Dyreværnslovens § 2 ?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at 4 ponyer havde stærkt oplejede hove med udvikling af snabelhove og med udtalt gangbesvær. To af de gangbesværede ponyer blev efter en dyrlæges an-

visninger aflivet. Afskårne ben med hove blev undersøgt. Der blev påvist udtalt ventral drejning af hovbenet som en konsekvens af sygdommen forfangenhed. De to andre ponyer blev beskåret af en beslagsmed.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved at undlade passende hovpleje og ved at undlade at tilkalde dyrlæge til de 4 gangbesværede ponyer finder Rådet, at de ikke har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og de har ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Har nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) været udsat for uforsvarlig behandling, jfr. Dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. punktum?

Svar ad 2:

Lægges oplysningerne i svar ad 1 til grund, er det Rådets opfattelse, at de 2 ponyer, der blev beskåret, ved den manglende hovpleje har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3

Har nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) været udsat for grovere uforsvarlig behandling, jfr. Dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. punktum?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at to af de gangbesværede ponyer efter en dyrlæges anvisninger straks blev aflivet. Afskårne ben med hove blev undersøgt, hvor der påvist udtalt ventral drejning af hovbenet som en konsekvens af sygdommen forfangenhed.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Ved at undlade passende hovpleje og ved at undlade at tilkalde dyrlæge til disse 2 gangbesværede ponyer har de været behandlet uforsvarligt og udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og de er i høj grad ikke behandlet omsorgsfuldt, herunder passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at disse to ponyer har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Har nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) været udsat for mishandling, jfr. Dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3 punktum?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med heste i 3 år fra endelig dom.

Tiltale og det offentlige skulle deles om at betale sagens omkostninger.

2006-20-051-00054

Skrivelse af 16 september 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. Skrivelse af 15. september 2006 fra politimesteren i Hobro

Politiet tilkaldte dyrlæge til en ældre pony, der af en forbi passerende blev set liggende fladt på siden på en mark. Ponyen var afmagret og afkræftet og ude af stand til at rejse sig. Den tilkaldte dyrlæge aflivede ponyen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har ponyen været udsat for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller evt. mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne herunder fotodokumentation, at der af politiet tilkaldes dyrlæge til en over 10 år gammel pony. Ponyen var liggende fladt på siden på en mark og af sparkemærker i græsset samt afføring bag ponyen fremgik, at den havde ligget et stykke tid. Den var ude af stand til at rejse sig. Ponyen blev beskrevet af den tilkaldte dyrlæge som afmagret og ud-mattet. Det fremgår af foto, at hovene var uplejede og forvoksede i snabelform. Hesten havde en ca. 2 cm lang tandkrog i venstre overkæbe og modsat denne i underkæben læsioner i tandkødet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver der holder dyr sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensynstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved ikke at have tilkaldt beslagsmed til pleje af hovene og ved ikke i tide at have sørget for dyrlægetilsyn til den afmagrede pony er hesten ikke behandlet omsorgsfuldt og den har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Efter henstilling fra tilkaldt dyrlæge, der fandt at hesten ville lide unødvendigt, hvis den ikke blev aflivet, blev ponyen aflivet.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at ponyen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5000 kr.

2006-20-051-00047

Skrivelse af 3. marts 2006 fra politimesteren i Nykøbing F.

En ældre mand befandt sig tidligt på aftenen i begyndelsen af januar måned 2006 i en hestefold, hvor han med hånden befølte en Shetlandspony på dens kønsorganer ligesom han stak 3 fingre op i skeden på ponyen samtidig med, at han onanerede. Manden var iført gummihandske på den hånd, hvormed han følte på ponyen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer den sigtedes adfærd en uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en mand følte på vulva af en Shetlandspony og stak tre fingre ind i skeden, imens han selv onanerede. På hånden, som førtes ind i hoppens skede, bar manden en gummihandske. En tilkaldt dyrlæge undersøgte 1-1½ time efter episoden området omkring hoppens skede samt i skeden og konstaterede, at der ikke fandtes spor af overfladiske eller dybere læsioner.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at der i sagen ikke ses at være holdepunkter for at konstatere, at hoppen ved mandens udviste adfærd har været behandlet uforsvarligt eller har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Såfremt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkning, skal jeg anmode om, at disse fremsættes.

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Påtale blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

5.2 Dyreværnssager vedrørende kvæg

2006-20-052-00149

Skrivelse af 7. marts 2006 fra politimesteren i Tønder

En kreaturtransport med lastbil med anhænger blev anmeldt til politiet af dyrlægekontrollen på et slagteri på grund af manglende loftshøjde i anhængerens. Anhængerens var etageadskilt, og underetagen havde en loftshøjde på ca. 160 cm og overetagen en loftshøjde på ca. 150 cm.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det antages, at kreaturer med en levende vægt på 649 kg har haft en skulderhøjde på mellem 141 og 142 cm og en krydshøjde på mellem 145 og 147 cm (tallene hentet fra Dansk Landbrugsrådgivnings anbefalinger til indretning af stalde til kvæg, 4. udg. 2005 s. 25 tabel 2.3)?

Svar ad 1:

Det fremgår af bogen "Indretning af stalde til kvæg", Danske anbefalinger, 4. udgave, 2005, s. 25 tabel 2.3, at malkekvæg af tung race med en kropsvægt på ca. 650 kg kan antages at have en krydshøjde på 145 cm og en skulderhøjde på 141 cm.

Spørgsmål 2:

Er den i anhængerens beskrevne loftshøjde (160 hhv. 150 cm) tilstrækkelig til, at en naturlig stående stilling for kreaturer, der som forudsat ovenfor gennemsnitligt har en skulderhøjde på mellem 141 og 142 cm og højde over krydset på mellem 145 og 147 cm, kan indtages (jf. bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport § 6)?

Svar ad 2:

Nej. Det fremgår af anmeldelse af d. 4. maj 2005 fra dyrlæger ved Veterinærkontrollen:

"Ved ankomsten blev der af undertegnede dyrlæger iagttaget, at køerne i øverste etage ikke var i stand til at stå i deres naturlige stilling, dvs. de stod med udstrakt hals under transporten, fordi der ikke var nok mellemrum mellem dyrenes rygsøjle og vognens loft, som skulle være mindst 15 cm. I dette tilfælde har det været max. 10 cm, og dyrene i underetagen havde 15 cm plads over ryggen."

Der fremgår yderligere af sagsakterne med "Udtalelse fra Fødevareregion Sønderjylland vedr. transport af kvæg i to etager til slagting i Tønder" af d. 21. april 2005, at Veterinærafdelingen opstiller som absolut minimumskrav gældende for alle dyr på transporten, at der skal være mindst 15 cm frihøjde fra det højeste punkt på dyrets ryg til køretøjets loft. Ved transport af kreaturer med horn kræves der selvfølgelig større frihøjde.

Af bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, nr. 201 af 16. april 1993, § 6, stk. 1 og 2 fremgår det, at dyr skal have tilstrækkelig plads til, at de kan stå op i deres naturlige stilling. Det fremgår endvidere, at dyrenes naturlige bevægelser under ingen omstændigheder må hindres, og at der skal være plads til god ventilation oven over dyrene.

Af Europa Kommissionens rapport om dyrevelfærd af d. 11. marts 2002 side 99 fremgår det, at det anbefales, at kvæg har mindst 20 cm fra hoved til loft i transportmidlet, når kvæget står oprejst i naturlig stilling.

Rådet vil således vurdere, at den i anhængerens beskrevne loftshøjde (160 hhv. 150 cm) er utilstrækkelig til, at en naturlig stående stilling for kreaturer, der som forudsat ovenfor gennemsnitligt har en skulderhøjde på mellem 141 og 142 cm og højde over krydset på mellem 145 og 147 cm, kan indtages (jf. bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport § 6).

Spørgsmål 3:

Forudsat benægtende svar på spørgsmål 2 og med samme forudsætninger: er loftshøjden til væsentlig ulempe for kreaturerne (jf. dyreværnslovens § 1)?

Svar ad 3:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt.

Ved at blive transporteret på anhængerens med en loftshøjde, der er utilstrækkelig til, at en naturlig stående stilling for kreaturerne kan indtages, har de ikke været behandlet omsorgsfuldt, og de har været udsat for lidelse og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som ufor- svarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Forudsat benægtende svar på spørgsmål 2 og med samme forudsætninger: er den begrænsede loftshøjde udtryk for uforsvarlig behandling af kreaturerne (jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1)?

Svar ad 4:

Se svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Begge tiltalte blev frifundet.

2006-20-052-000153

Skrivelse af 1. marts 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 1. februar 2006 fra politimesteren i Aalborg

En landmand leverede en ko af racen Hereford på et slagtehus. Ved post mortem undersøgelsen fandtes koen lidende af dobbeltsidigt bækkenbrud. Der var ikke bemærket noget ved ante mortem kontrollen. Koen var 13 dage tidligere blevet undersøgt af besætningsdyrlægen, der fandt en halthed på det ene ben, men ellers ikke kunne komme til at undersøge koen nærmere, da den løb rundt i stalden. Han havde ikke mistanke til bækkenbrud og anbefalede at få koen slagtet. Ejeren af koen anmeldtes af embedsdyrlægen for forholdet.

Rådet udtalte:

Politimesteren lægger til grund, at følgende blev konstateret ved post mortem undersøgelsen den 28. november 2005:

I bækkenet fandtes 2 adskillige dage gamle knoglebrud- ”os ilium umiddelbart ved corpus ossis ilii i hver sin halvdel af bækkenet”. Der sås afrundede knogleender og udtalt arvævsnelse fotos 4, 5, 6, 7 og 8 er vedlagt.

Embedsdyrlægens ante mortem kontrol af koen gav ikke anledning til bemærkninger.

Koen var d. 15. november 2005 på ejendommen blevet tilset af besætningsdyrlægen. Denne havde, jf. bilag 11, til politiet forklaret, at koen trak lidt på det ene ben, men at koen efter hans opfattelse ikke havde bækkenbrud, da han tilså den, idet den var velnæret og løb ubesværet rundt. Det var dog ikke muligt at foretage en egentlig undersøgelse.

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt koen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, samt om koen har været behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, som beskrevet i dyreværnslovens § 1 og § 2 ?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko og ladet det obducere. Ved undersøgelse af bækkenet fandtes bilateral tværfraktur af os ilium. De observerede læsioner havde en alder på ikke under 3 uger.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen har været udsat for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe.

Ud over det i indledningen af politimesteren nævnte fremgår det af sagsakterne, at ejeren 20 dage tidligere ville have leveret koen til slagtning og at vognmanden afviste transporten, idet han ikke havde mulighed for at skille koen fra de andre køer på bilen. Koens tilstand blev på dette tidspunkt beskrevet som værende halt. Da det ikke hjalp at sætte koens foderration ned, blev koen 13 dage før slagtningen tilset af besætningsdyrlægen, der anbefalede at få koen slagtet. Dyrlægen havde beskrevet koens tilstand, som at den trak lidt på det ene ben. De kunne ikke få hold på koen, idet den løb vildt rundt i stalden, hvorfor en egentlig undersøgelse var umulig. Dyrlægen konkluderede, at der ikke var noget alvorligt galt med koen, og han mente ikke, koen havde haft bækkenbrud, da han tilså koen.

Dobbelt-sidedigt bækkenbrud hos kvæg kan give anledning til en stærkt varierende grad af halt-hed/bevægelsesforstyrrelse strækkende sig fra en lidt stiv bevægelse til svær halthed eller ligefrem manglende evne til at rejse sig.

Hverken besætningsdyrlægens undersøgelse eller embedsdyrlægens ante mortem undersøgelse af koen gav mistanke om, at koen skulle lide af bækkenbrud.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at ejeren ud fra koens symptomer skulle kunne have mistænkt koen for lidende af dobbelt-sidedigt bækkenbrud.

Rådet kan således ikke finde holdepunkter for, at pasningen af koen har været uforsvarlig eller ikke skulle have været omsorgsfuld.

Spørgsmål 2:

Finder Fødevarestyrelsen (Rådet), at der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller har forholdet haft karakter af mishandling, som anført i dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Fødevarestyrelsen (Rådet) anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 17. marts 2003 om transport af slagtedyr med bækenbrud og/eller hofteskred.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2006-20-052-00162

Skrivelse af 20. april 2006 fra politimesteren i Slagelse

En kreaturtransport blev standset på motorvejen ved betalingsanlægget til Storebæltsbroen og udtaget til målrettet kontrol med dyretransporter. Der blev på vognen i et aflukke med 3 dyr fundet en ko, der lå ned således at de to øvrige havde mulighed for at træde på den og disse hindrede samtidig koen i at rejse sig.

Det blev vurderet, at der ikke var nok strøelse i vognbunden, idet der flere steder stod blankt ”vand”. Føreren oplyste, at vognbunden bestod af en riflet gummibund.

Føreren beordredes til at få koen op inden videre kørsel. Efter at være kommet op i rummet, hvor koen lå, fik chaufføren koen på benene ved anvendelse af en strømpistol anvendt mod dyrets bagkrop. Chauffør og vognmand anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det på baggrund af billederne i sagen og sagens øvrige bilag muligt for Rådet at udtale sig om den omstændighed, at den ene ko ligger ned på siden under kørslen og bliver betrådt af to andre dyr, er udtryk for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller om forholdet har karakter af mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at lastbilen blev kontrolleret ved en kontrol af dyretransporter ved en motorvej. Under besigtigelse af dyrene fra stige placeret ud for det midterste af 3 rum på bilen konstateredes, at et dyr i rummet, der indeholdt 3 dyr, lå nede på bunden og synligvis var ude af stand til at rejse sig, idet de 2 andre ikke bundne dyr hindrede det liggende dyr i at rejse sig.

Vognbunden vurderedes ikke at være forsynet med tilstrækkelig strøelse til at absorbere dyrenes ekskrementer, idet der flere steder stod blankt ”vand”. Bilens fører oplyste at dyrene stod på riflet gummibund.

Føreren fik besked på at få det liggende dyr op inden videre kørsel. Dette lykkedes ved hjælp af en strømpistol brugt mod det liggende dyrs bagkrop.

Lægges oplysningerne i sagen herunder de optagne fotos til grund, kan Rådet ikke udtale sig om spørgsmålet.

Spørgsmål 2:

Er den manglende strøelse i lastbilens vognkasse udtryk for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 2:

Rådet finder, at gulvet i et transportmiddel til dyr ikke må være glat eller udformet så dyrene let kommer til skade. Gulvet skal være dækket af tilstrækkelig strøelse til at absorbere ekskrementer og urin, medmindre der træffes andre foranstaltninger, der er mindst lige så hensigtsmæssige, jf. bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 9.

Lægges oplysningerne i sagen til grund kan Rådet ikke udtale sig om spørgsmålet.

Spørgsmål 3:

Er der tale om uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling, når chaufføren anvender strømpistol for at få koen til at rejse sig fra gulvet?

Svar ad 3:

Der er ikke i sagsakterne beskrevet, på hvilken måde strømpistolen er blevet anvendt udover at det skete på dyrets bagkrop og at dyret kom op at stå på benene.

Lægges dette til grund, kan Rådet ikke udtale sig om spørgsmålet.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2006-20-052-00171

Skrivelse af 27. september 2006 fra politimesteren i Holstebro

En praktiserende dyrlæge blev i en vagtordning tilkaldt til at yde fødselshjælp til en kvie, der var i fødsel med en død kalv. Det lykkedes ikke at forløse kvien, som ejeren i stedet ønskede nødslagtet. Dyrlægen udskrev en nødslagtningsattest mhp. at transportere kvien ”som syge-transport” levende til nødslagting på et slagtehus beliggende 10 km væk. Ejeren transporte-

rede efterfølgende kvien til et slagtehus, der lå 34 km væk, idet det først planlagte slagtehus ikke kunne modtage kvien. Dyrlægen oplyste til retsbogen, at han var bekendt med forbuddet mod at transportere drægtige dyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, men mente, der var undtagelser i reglerne og at disse kunne finde anvendelse i den konkrete sag.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Blev kvien ved transport til slagteriet – afstand ca. 34 km. – udsat for uforsvarlig behandling? Eller eventuelt groft uforsvarlig behandling ?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at den praktiserende dyrlæge blev tilkaldt til at yde fødselshjælp til en kælvende kvie. Det lykkedes ikke at forløse kvien og kalven blev konstateret død. Idet det ikke skønnedes formålstjenligt at udføre kejsersnit på kvien, blev der udstedt en nødslagningsattest, hvorefter kvien som sygetransport blev transporteret til slagting på et slagteri. Dyrlægen vurderede, at den korte transport ikke ville give kvien smerter.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Kviens situation burde, ud fra det forelagte, have været afhjulpet ved at nødslette/aflive den på stedet. Ved at blive transporteret levende til slagting har kvien været udsat for unødige smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe ligesom den ikke har været behandlet omsorgsfuldt.

Rådet finder transport af dyr i fødsel til slagteri uacceptabel. Rådet finder udelukkende transport af dyr i fødsel acceptabel, såfremt dette sker med henblik på forløsning af dyret på et dyrehospital og endvidere kun under forudsætning af en dyrlæges forudgående undersøgelse og vurdering af forsvarligheden af at transportere det pågældende dyr.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at den kælvende kvie under transporten til et slagtehus har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Ville kvien ved transport til slagtehuset – afstand ca. 10 km. – være blevet udsat for uforsvarlig behandling? eller eventuelt groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger ?

Svar ad 3:

Nej.

Supplerende skrivelse af 9. maj 2007 fra politimesteren i Holstebro

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, at kvien i den aktuelle sag var transportegnet til forløsning på et dyrehospital?

Svar ad 1:

Der er ikke i sagsakterne oplysninger om en nærmere klinisk undersøgelse af kvien med henblik på en vurdering af kviers transportegnethed, hvorfor Rådet ikke har mulighed for at udtale sig herom.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende anmodes Rådet om at oplyse forskellen på den ulempe kvien ville have lidt i forhold til den aktuelle transport?

Svar ad 2:

En kælvning udgør en stor fysiologisk belastning for et dyr, og dyret skal derfor forløses uden unødigt forsinkelse. Ved en kælvning, hvor der på grund af en maternal eller føtal dystoki kræves assistance i form af fremtrækning eller kejsersnit, skal dyret forløses uden unødigt ophold. En kælvende ko eller kvie kan dog transporteres til en klinik eller et dyrehospital med henblik på forløsning, når transporten foretages efter forudgående undersøgelse og eventuel smertebehandling af en dyrlæge, der tillige skal sikre, at transporten foregår under dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold. I de tilfælde, hvor beslutningen om ikke at bevare koen/kviers liv er taget, bør slagtning/aflivning foretages hurtigst muligt og på stedet.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at transport af køer og kvier, der er i færd med at kælle, levende til slagtning frem for at få foretaget kejsersnit eller nødslagtning på stedet er en uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Rådet skal endvidere henvise til, at transport af dyr, der er i sidste tiendedel af drægtigheden, ikke er tilladt, jf. EU-baserede transportbestemmelser, der er implementeret i de danske tilsvarende.

Afgørelse

Tiltalte blev straffet med bøde på 6000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-052-00173

Skrivelse af 31. oktober 2006 fra politimesteren i Varde.

En ko, som blev transporteret levende til slagtning, fandtes ved ankomsten at gå med krum ryg, var halt og havde trykningssår på begge haser samt i højre lår. Ved nærmere undersøgelse fandtes koen at have kroniske diffuse, dybtgående trykningssår på begge lår samt udvendige haser. Koen havde besvær ved bevæge sig og haltede på venstre bagben. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen fandtes koen at have udbredt tryknekrose (dødt væv) i venstre lår, byld og ødemer i højre lår samt muskeldegeneration. Endvidere fandtes kronisk deformerende haseledsbetændelse. Koen fandtes at være dehydreret, at have fedtlever og vommen var tom. Koen blev transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten. Leverandøren oplyste, at der havde været nogle problemer i forbindelse med omlægning af stalden fra halm til måtter, hvor flere køer havde haft svært ved at få fodfæste og flere køer havde haft problemer med haserne. Han vidste, at koen havde en byld, trykmærker og sår på haserne. Han havde sat koen

på græs og den havde været i bedring, men ikke i tilstrækkeligt omfang til at kunne gå ind i besætningen. Koen var derfor sat i dybstrøelsesboks, hvor den havde gået alene i 3 uger og herefter var sendt til slagtning. Koen var ikke blevet tilset af en dyrlæge. Leverandøren kunne ikke erkende forholdet. Chafføren kunne ikke erkende forseelsen, idet der med landmanden var aftalt skånetransport, således at koen blev transporteret adskilt fra de andre køer. Ved læsning havde han vurderet koen, den havde været tynd og haltede lidt, men havde ellers fremstået uden særlige synlige tegn på sygdom.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt embedsdyrlægens udtalelse om koens skader lægges til grund, er det så Rådets opfattelse, at dyret inden transporten har været udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen samt af kassationsattesten, at koen af racen SDM ved ankomsten til slagteriet fandtes at gå med krum ryg, var halt og havde trykningssår på begge haser samt i højre lår. Ved nærmere undersøgelse fandtes koen at have kroniske diffuse, dybtgående trykningssår på begge lår samt udvendigt på haser. Koen havde besvær ved bevæge sig og haltede på venstre bagben. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen fandtes koen at have udbredt tryknekrose (dødt væv) i venstre lår, byld og ødemer i højre lår samt muskeldegeneration. Endvidere fandtes kronisk deformerende haselbetsbetændelse. Koen fandtes at være dehydreret, at have fedtlever og vommen var tom.

På dette grundlag finder Rådet, at koen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men samt væsentlig ulempe. Koens situation burde således ud fra det foreliggende for længst have været afhjulpet, hvilket bedst ville være sket enten ved at have været tilset og behandlet af en dyrlæge eller ved at blive aflivet.

Rådet finder, at koen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Såfremt embedsdyrlægens udtalelse om koens skader lægges til grund, er det så Sundhedsrådets opfattelse, at dyret under transporten har været udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling.

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at koen ikke burde have været transporteret levende til slagtning. Under læsning og transport har koen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at koen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger.

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Chaufføren vedtog en udenretlig bøde på 5000 kr.

Leverandøren vedtog en udenretlig bøde på 5000 kr.

Den ansvarlige for driften af kvægbesætningen (landmanden) vedtog en udenretlig bøde på 2500 kr.

2006-20-052-00174

Skrivelse af 27. oktober 2006 fra politimesteren i Næstved

I forbindelse med politiets kontrol af transporter med levende dyr blev en lastvogn bragt til standsning ud for et slagteri. Bilen var læsset med 7 kreaturer, som skulle leveres til slagteriet. Det blev konstateret, at der ikke havde været anvendt tilstrækkelig strøelse i vognladets bund, der var meget våd og glat af dyrenes afføring og urin. Selve bunden bestod af rillet aluminiumsplade. Dyrene var transporteret 56 km.

Rådet udtalte

Spørgsmål 1:

Hvad anses konkret som tilstrækkeligt strøelse? Kan det nærmere defineres?

Svar ad 1:

Rådet skal udtale, at tilstrækkelig strøelse ikke kan defineres konkret, men skal bestå af et lag af passende beskaffenhed af strå, sand, savsmuld, blanding af disse dele eller af andet materiale, der er i stand til at absorbere de transporterede dyrs afsætning af ekskrementer og urin, hvorved ladbunden under transporten og indtil aflæsning af dyrene kan forblive passende tør. Medmindre der træffes andre ligeså hensigtsmæssige foranstaltninger eller ekskrementer og urin fjernes med regelmæssige mellemrum, skal strøelse tildeles under hensyntagen til den transport, der skal foretages, herunder dyreart, antallet af dyr samt såvel den afstands- som den tidsmæssige længde af transporten.

Spørgsmål 2:

Har Rådet kendskab til lignende sager?

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til Rådets årsberetning for 2004, Rådets j.nr. 2004-20-052-00099.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

2006-20-052-00150

Skrivelse af 12. januar 2006 fra politimesteren i Vejle

Ved det levende syn konstateredes en ko at have afkortede horn. Den kontrollerende dyrlæge rejste tvivl om, hvorvidt afhorningen var foretaget lege artis og mente, der var tale om overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1 og 2, idet der var påført koen unødigt smerte, lidelse og angst ved at efterlade den med to åbne sår på hornene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet er anmodet om, under henvisning til beskrivelse af afhorning af ko foretaget af dyrlæge, at udtale sig om, hvorvidt det foretagne indgreb efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse har udsat koen for unødigt smerte, lidelse og angst indtil heling af hornene er opstået og om der eventuelt er tale om uforsvarlig behandling af dyret?

Svar ad 1:

Der beskrives i sagens akter følgende forløb: Dyrlægen lagde først en afslappende bedøvelse med midlet Rompun (xylazin) og derefter en lokalbedøvelse med midlet Lidocain, i en nerve, der går fra øje til horn og derefter i en nerve, der går på bagsiden af hornene. Ifølge dyrlægen var nerverne herefter blokeret, hvilket var tilkendegivet ved, at han kunne foretage afhorningen uden at koen satte sig til modværge. Afhorningen blev herefter foretaget med savtråd og bagefter foretog dyrlægen afbrænding med brændjern for at lukke for yderligere blødninger. Dyrlægen har forklaret, at han valgte denne metode, fordi han var bekendt med, at koen senere skulle slagtes.

Det fremgår af erklæringen fra KVL, at der fandtes en glat snitflade gennem hornvæggen og hornstejlen. Hornvæggen var dækket af arvæv med et tykkelse på op til 5 mm. Hornvæggen strakte sig ca. 10 mm længere end knoglevævet. Knogleenden fandtes dækket med ikke-inflammeret bindevæv med et veludviklet keratiniseret epitél. Læsionerne skønnedes at være af flere uges varighed.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at koen har været uforsvarlig behandlet.

Spørgsmål 2

Rådet anmodes om en udtalelse om hvorvidt den beskrevne afhorning er sket på en anerkendt og forsvarlig måde?

Svar ad 2

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-052-00161

Skrivelse af 12. april 2006 fra politimesteren i Haderslev

Ved det levende syn konstateredes en ko at have afkortede horn i begge sider. Højre horn var afkortet med vinkelsliber af ejer. Det i sagen omhandlede afkortede horn - venstre - blev beskrevet af veterinærkontrollen som ”afskåret gennem hornstejlen og til følge var der et blodkoagel til stede”. Hornet var ifølge behandlende dyrlæge afkortet med indikationen af, at det var ved at vokse ind i øjet på den ca. 3 år gamle ko. Den praktiserende dyrlæge oplyste, at han efter at have bedøvet koen, så den stod stille, savede hornspidsen af med en savtråd. Han oplyste, at der ingen blødning var, hvorfor han ikke foretog brænding. KVL vurderede efterfølgende hovedet inkl. horn og beskrev blandt andet, at den perifere ende af *processus cornualis* var dækket af en ca. 2-3 mm tyk bræmme af granulationsvæv over hvilket der var et blodkoagel. Endvidere konkluderedes, at der var tale om status efter fjernelse af den perifere del af venstre horn med blottelse af *processus cornualis* og begyndende afheling. Og desuden, at af-

horningen var sket ved hjælp af et skærende instrument, og læsionen skønnedes at være af ugers varighed.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan Rådet ud fra det vedlagte materiale udtale sig om, om afhorningen er foretaget korrekt?

Svar ad 1:

I de vedlagte sagsakter beskrives den pato-anatomiske undersøgelse af et hoved indsendt til KVL fra veterinærkontrollen. Det blev konkluderet, at der var tale om status efter fjernelse af den perifere del af venstre horn med blottelse af *processus cornualis* (også kaldet hornstøjlen) og begyndende afheling, samt at afhorningen var sket ved hjælp af et skærende instrument og læsionen skønnedes at være af ugers varighed. Dyrslægen, der har foretaget afhorningen, oplyste, at indikationen for afhorning var faren for, at hornspidsen ville vokse ind i koens øje, hvilket var sandsynliggjort af de optagne fotos fra slagteriet, hvor de afkortede horn ses at være beliggende meget tæt ind til kraniets sider. Efter at have bedøvet koen, så den stod stille, savede dyrlægen hornspidsen af med savtråd. Dyrslægen oplyser, at der ingen blødning var, hvorfor han ikke foretog efterfølgende brænding.

Der skelnes i klinisk praksis mellem afhorning (*Amputatio cornu*, eng. dehorning) og afkortning af horn (*Resectio cornu*, eng. horn tipping). Begrundelsen for en afkortning skal hyppigst findes i risikoen for, at hornet skader dyret grundet retningsanomalier (eksempelvis vokser ind i kranie eller øje). Afkortningen sker oftest ved, at hornet saves af ca. 5-10 cm fra spidsen efter, at dyret er bedøvet. Egentlig afhorning af voksne dyr sker på blandt andet følgende indikationer: retningsanomalier, aggressive enkeltdyr og hornstjelefraktur. Afhorning i Danmark bør foretages efter sedation og anlæggelse af lokalbedøvelse ved hver nerve. Derefter lægges savtråden så basalt mod kraniet som muligt og hornet saves af. Efterfølgende kan det blottede hornanlæg og de herved frilagte nerveender brændes, hvilket også vil stoppe eventuel blødning. Ved anvendelse af denne fremgangsmåde og passende efterbehandling/opstaldningsbetingelser anser Rådet afhorningen for at være udført på en anerkendt og forsvarlig måde. Såfremt brænding ikke foretages, bør koen efterbehandles på anden vis.

På baggrund af beskrivelsen fra KVL samt de vedlagte fotos, hvoraf det fremgår, at hornstøjlen var savet igennem, vurderer Rådet, at der ikke er tale om en afkortning af hornet, men en delvis afhorning. Der er således tale om en uoverensstemmelse mellem det af dyrlægen beskrevne og det fundne. En afhorning som den af KVL beskrevne må kun foretages af dyrlæge under anvendelse af bedøvelse og med en passende efterbehandling. Det fremgår ikke af sagsakterne, hvorvidt koen fik anlagt lokal bedøvelse inden afsavningen, ej heller, at der blev efterbehandlet.

Lægges det til grund, at en dyrlæge har udført en afhorning på et voksent kreatur uden anvendelse af lokalbedøvelse og uden passende efterbehandling, anser Rådet ikke dette for en korrekt afhorningsmetode. Ved at undlade at anlægge lokalbedøvelse og sørge for passende efterbehandling har kreaturet ikke været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og Rådet finder, at der har været tale om groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 14. Ved operative indgreb skal lidelse og smerte begrænses i videst muligt omfang. Rådet finder tillige, at dyrlægen ved at undlade bedøvelse ikke har udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 8.

Spørgsmål 2:

Er afhorningen foretaget gennem hornstejlen?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Hvis det lægges til grund, at afhorningen er foretaget gennem hornstejlen, indebærer det i så fald en uforsvarlig, en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling af koen, jf. dyreværnslovens § 28, stk.1, jf §1?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Hvis det lægges til grund, at afhorningen er foretaget gennem hornstejlen, indebærer det i så fald, at dyrlægen ikke har udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 8.

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Indebærer afvigelse fra de udstukne retningslinier vedrørende afhorning af dyr fra Landbohøjskolen, at der ikke er udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 8, eller en uforsvarlig, eller grovere uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 28, stk.1?

Svar ad 5:

Idet der i øvrigt henvises til svar ad 1 ønsker Rådet at understrege, at de vedlagte kopier af undervisningsmateriale udfærdiget af Jørg Enemark 2001 er retningslinier af vejledende karakter.

Spørgsmål 6:

Skal der foretages brænding i forbindelse med afhorning af køer og er en undladelse heraf i bekræftende fald i denne sag en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnsloven og indebærer undladelse af brænding, at der ikke er udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyreværnsloven?

Svar ad 6:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 7:

Hvis der svares nej i spørgsmål 6, skulle der så i den konkrete sag alligevel være foretaget afhorning og er undladelsen af at foretage afhorning i så fald en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnsloven eller er der ikke udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægeloven?

Svar ad 7:

Rådet anser på baggrund af foto i sagsakterne afhorningen for udført på korrekt indikation. Hvorvidt en unladelse af afhorning ville være en overtrædelse af dyreværnsloven, har Rådet ikke kompetence til at udtale sig om.

Spørgsmål 8:

Kan det antages, at koen efterfølgende har haft lidelser som følge af indgrebet bl.a. således, at koens normale bevægelse og adfærd har været hæmmet?

Svar ad 8:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 9:

Skyldes det i bekræftende fald, at afhorningen ikke er foretaget korrekt?

Svar ad 9:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

2006-20-052-00152

Skrivelse af 19. januar 2006 fra politimesteren i Haderslev

En SDM ko vurderedes efter slagtning til at være drægtig i sidste 10. af drægtighedsperioden. Fostret fandtes at være en tyrekalv, at have frembrud af fortænder i undermund, veludviklet lang pels, vægt på 40 kg, pande-halerodslængde 100 cm, fostrets levervægt 820 g. Leverandøren oplyste, at koen var blevet ikælvet d. 23. september 2004. D. 12. november 2004 var koen blevet undersøgt af dyrlægen, som havde erklæret koen ikke drægtig. Koen var derfor blevet sat på udsætterlisten. Han ville derfor lade koen slagte, når den ikke længere gav mælk og havde derfor sendt den til slagtning d. 8. juni 2005. Han oplyste, at han ikke havde løsgående tyre og at han ikke var klar over, at koen var drægtig, idet den på ingen måde viste tegn på dette.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at det ikke har været muligt at få foretaget en aldersvurdering af materialet, idet det var gået til hos veterinærkontrollen.

Spørgsmål 1:

Bør en besætningsejer, som tilser en ko med en levendevægt på 860 kg, der bærer et foster med en vægt på 40 kg, efter Rådets opfattelse være klar over, at koen er drægtig. I bekræftede bedes det oplyst hvorfor.

Svar ad 1:

Rådet finder ikke, at en besætningsejer nødvendigvis bør være klar over, at koen er drægtig.

Spørgsmål 2:

I hvilken del af drægtighedsperioden befandt koen sig efter Rådets opfattelse ved slagtingen.

Svar ad 2:

Det fremgår af fødevareregionens anmeldelse af 9. juni 2005, at koen var af racen SDM, at fostret var et tyrefoster, pelsen var veludviklet og lang, med en vægt på 40 kg, pandehalerodslængde 100 cm. Endvidere fremgår det, at koen blev ikælvvet d. 23. september 2004 og slagtet d. 8. juni 2005.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet det sandsynligt, at koen var i sidste 10. del af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 3:

Var koen efter Rådets opfattelse egnet til at blive transporteret levende.

Svar ad 3:

Rådet finder, at transport af en ko/kvie i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en belastning for moderdyret. Der er ikke i anmeldelsen oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet, der kunne have givet Rådet grundlag for at bedømme, hvorvidt koen var transportegnet.

Lægges dette til grund, kan Rådet ikke udtale sig om, hvorvidt koen var egnet til at blive transporteret levende.

Spørgsmål 4:

Må det efter det foreliggende antages, at koen er blevet påført smerte, lidelse, angst, varige men eller væsentlig ulempe.

Svar ad 4:

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag afgøre, hvorvidt transporten har givet anledning til smerte, lidelse, angst, varige men eller væsentlig ulempe, idet der ikke foreligger oplysninger om kvies tilstand ved ankomsten til slagteriet. Se tillige svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-052-00154

Skrivelse af 15. marts 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 20. februar 2006 fra politimesteren i Haderslev

Ved en rutinemæssig veterinærkontrol på slagtegangen blev det vurderet, at en ko var i sidste 10. del af drægtigheden. Leverandøren oplyste, at hun ikke var bekendt med, at koen var drægtig.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Bør en besætningsejer, som tilser en ko med en levendevægt på 718 kg, der bærer et foster med en vægt på 40 kg, efter Fødevarestyrelsens (Rådets) opfattelse være klar over, at koen er drægtig. I bekræftende fald bedes det oplyst hvorfor.

Svar ad 1:

Det Veterinære Sundhedsråd finder ikke nødvendigvis, at besætningsejeren ud fra koens og fostrets vægt bør være klar over, at koen er drægtig.

Spørgsmål 2:

I hvilken del af drægtighedsperioden befandt koen sig efter Fødevarestyrelsens (Rådets) opfattelse ved slagtingen.

Svar ad 2:

Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Institut for Produktionsdyr og Heste, KVL, har på grundlag af følgende registreringer:

1. Koen race:	SDM,
2. fosterets køn:	kviekalv,
3. vægt:	40 kg,
4. behåring:	fostrets hoved fuldt behåret med lang pels,
5. tandfrembrud:	
	I1: lateralt: 40 % og medialt: 25 %,
	I2: lateralt: 40 % og medialt: 12 %,
	I3: lateralt: 25 % og medialt: 25 %,
6. placentom størrelser:	12 x 8 x 2 cm
	10 x 10 x 2 cm,
7. pande-halerodslængde:	92 cm

konkluderet, at fostret var ældre end 254 dage i gestationsalder.

Lægges ovennævnte til grund, vurderer Rådet, at koen var drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 3:

Var koen efter Fødevarestyrelsens (Rådets) opfattelse egnet til at blive transporteret levende.

Svar ad 3:

Rådet finder, at transport af en ko i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en betydelig belastning for moderdyret og finder derfor, at dyret bør aflives/nødslagtes inden transport.

Spørgsmål 4:

Må det efter det foreliggende antages, at koen er blevet påført smerte, lidelse, angst, varige mén eller væsentlig ulempe.

Svar ad 4:

Lægges svar ad 2 til grund, kan Rådet ikke udelukke, at koen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe som følge af transporten. Rådet skal dog påpege, at der i sagens akter ikke kan findes oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet efter transporten.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Fødevarestyrelsen (Rådet) anledning til bemærkninger.

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 3.000 kr.

2006-20-052-00155

Skrivelse af 15. marts 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 13. februar 2006 fra politimesteren i Haderslev

Ved den rutinemæssige kødkontrol d. 6. oktober 2005 vurderedes en ko at være drægtig i sidste tiendedel af drægtigheden. Endvidere blev det vurderet, at kalven havde været død i mindst 12-24 timer, idet hårene var løse og der var løsning af fosterhinderne. Leverandøren oplyste, at koen skulle have kælvet d. 1. august 2005, hvilket ikke var sket. Dyrlægen oplyste, at han havde tilset den jævnligt i perioden d. 26. april til d. 3. oktober 2005. Han havde undersøgt den 1. gang d. 26. april 2005, hvor koen havde diarre og vist tegn på at abortere. Den havde et forsnævret bækken som umuliggjorde en undersøgelse længere frem end til bagenden af bækkenet. Det havde ikke været muligt at stille en konklusiv diagnose og kvien var blevet behandlet for diarre. Herefter havde dyrlægen tilset kvien d. 27., 28. og 29. april, hvor kviens tilstand blev bedre, men den viste stadig tegn på at abortere. Den blev behandlet med fødselsfremmende lægemidler uden resultat. Den blev herefter tilset ved hvert sundhedsrådgivningsbesøg indtil d. 3. oktober, hvor det blev formodet, at fostret var dødt i slutningen af april og at den stod med et dødt foster (stenkalv). Dyrlægen vurderede, at det var forsvarligt at sende kvien til slagting .

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

I hvilken del af drægtighedsperioden befandt koen sig efter Rådets opfattelse ved slagtingen.

Svar ad 1:

Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Institut for Produktionsdyr og Heste, KVL, har på grundlag af følgende registreringer:

1. Koens race:	SDM,
2. fosterets køn:	tyrekalv,
3. vægt:	35,5 kg,
4. behåring:	fosterets hoved fuldt behåret med mellemlang pels,

5. tandfrembrud:

I1: lateralt: 55 % og mediant: 50 %,

I2: lateralt: 55 % og mediant: 40 %,

I3: lateralt: 50 % og mediant: 37 %,

konkluderet, at fosteret var ældre end 254 dage i gestationsalder.

Lægges ovennævnte til grund, vurderer Rådet, at koen var drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 2:

Hvornår må kalven antages at være afgået ved døden.

Svar ad 2:

Postmortale forandringer udvikler sig med forskellig hastighed, afhængig af, om cervix er åben eller lukket, temperatur etc. Som regel vil løsning af hår og klovkapsel fremkomme i løbet af 12-24 timer. Rådet kan således ikke på det foreliggende grundlag udtale sig mere præcist.

Spørgsmål 3:

Var koen efter Rådets opfattelse egnet til at blive transporteret levende.

Svar ad 3:

Rådet finder, at transport af en ko/kvie i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en belastning for moderdyret. Der er ikke i anmeldelsen oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet, der giver Rådet grundlag for at bedømme forsvarligheden af transporten af koen. Herudover fremgår det af erklæringen fra besætningsdyrlægen, at denne efter at have fulgt koen over en periode på 5 måneder, efter en klinisk undersøgelse 3 dage før transporten, anbefalede afsendelsen.

Lægges dette til grund, kan Rådet ikke udtale sig om, hvorvidt koen var egnet til at blive transporteret levende.

Spørgsmål 4:

Må det efter det foreliggende antages, at koen er blevet påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe.

Svar ad 4:

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag afgøre, hvorvidt transporten har givet anledning til smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe, idet der ikke foreligger oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet. Se tillige svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 5:

Det fremgår af sagens akter, at koen skulle have kælvet d. 1. august 2005, hvilket ikke var sket. Dyrlægen havde tilset den jævnligt i perioden d. 26. april til d. 3. oktober 2005. Han havde undersøgt den første gang d. 26. april 2005, hvor koen havde diarre og vist tegn på at abortere. Den havde et forsnævret bækken som umuliggjorde en undersøgelse længere frem

end til bagenden af bækkenet. Det havde ikke været muligt at stille en konklusiv diagnose, og koen var blevet behandlet for diarre. Herefter havde dyrlægen tilset koen d. 27., 28. og 29. april, hvor koens tilstand blev bedre, men den viste stadig tegn på at abortere. Den blev behandlet med fødselsfremmende lægemidler uden resultat. Den blev herefter tilset ved hvert sundhedsrådgivningsbesøg indtil d. 3. oktober, hvor det blev formodet, at fosteret var dødt i slutningen af april og at den stod med et dødt foster (stenkalv). Han vurderede, at det var forvarligt at sende koen til slagting.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen er blevet behandlet omsorgsfuldt i overensstemmelse med anerkendte og videnskabelige erfaringer.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-052-00156

Skrivelse af 16. marts 2006 fra politimesteren i Løgstør.

Ved den rutinemæssige veterinærkontrol på et slagteri d. 6. januar 2006 blev det vurderet, at en ko var drægtig i den sidste tiendedel af drægtigheden. Det blev vurderet, at fostret havde fuldt frembrud af tænder, at pelsen og øjenvipper var fuldt udviklet som hos et foster tæt på fødsel. Fostret, som var en tyrekalv, vejede 50 kg og levervægten var 1380 gram. Leverandøren oplyste, at koen var sat til at kælte d. 7. december 2005, men at der ikke var sket noget. Han inseminerede selv sine kreaturer og undersøgte dem indvendigt for drægtighed. Han havde ikke kunnet finde tegn på, at den var med kalv og havde derfor valgt at sende den til slagting.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan Rådet ud fra oplysningerne i den skriftlige anmeldelse og det nedfrosne materiale bekræfte, at koen blev slagtet i sidste tiendedel af drægtighedsperioden?

Svar ad 1:

Til vurdering af et fosters gestationsalder kræves en række parametre. Der er i sagen følgende registreringer:

1. koens race:	SDM,
2. fosterets køn:	Tyrekalv,
3. vægt:	50 kg,
4. levervægt:	1380 g,
5. forbenets længde:	32 cm,
6. behåring:	Fostrets hoved var fuldt behåret med lang pels
7. tandfrembrud:	
	I1: Lateralt 18 %; mediant ingen
	I2: Lateralt 22 %; mediant 22 %
	I3: Lateralt 13 %; mediant ingen
	I4: Lateralt ingen; mediant ingen
8. placentom størrelser:	15 x 7 x 2 cm
	13 x 8 x 2 cm
	14 x 5 x 2 cm

KVL har på grundlag af de givne oplysninger fundet, at det er overvejende sandsynligt, at koen har befundet sig i sidste tiendedel af drægtigheden, men for at kunne konkludere dette med sikkerhed mangler oplysninger om pande-halerodslængden (crown-rump).

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at det er overvejende sandsynligt, at koen har befundet sig i sidste tiendedel af drægtigheden.

Spørgsmål 2:

Blev koen ved transporten til slagteriet, afstand mindst 67,8 km, udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Rådet kan ikke udelukke, at koen har været udsat for væsentlig ulempe som følge af transporten. Rådet skal dog påpege, at der i sagens akter ikke kan findes oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet efter transporten eller om måden, hvorpå transporten er foregået. Rådet finder, at transport af en ko/kvie i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en belastning for moderdyret, men kan på det foreliggende grundlag ikke bedømme forsvarligheden af transporten af koen.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2006-20-052-00157

Skrivelse af 12. april 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 31. marts 2006 fra politimesteren i Frederikssund.

D. 9. marts blev 12 limousinekvier transporteret til slagtning. Ved udtagning af bughuleorganer fandtes 3 af kvierne at være drægtige. To af kvierne (ca. 530 kg levende vægt) var drægtige med fostre som vejede 33 kg. Den tredje kvie var drægtig med et kviefoster, som vejede 38,8 kg. Fostret havde et veludviklet pelslag samt tydeligt tandfrembrud. Længden fra mulespids til halerod blev registreret til 98 cm. De største børknuder blev målt til 10-11 cm og leverens vægt udgjorde 660 g. Veterinærkontrollen vurderede, at kvien med fostret som vejede 38,8 kg var i sidste tiendedel af drægtigheden og at de to øvrige kvier kunne have været det. Ejeren af kvierne oplyste, at han havde sat gårdens tyr sammen med kvierne d. 12. juli 2005 og at han derfor havde beregnet kvierne til at kælte fra d. 20. april 2006, altså skulle de være ca. 239 dage henne i drægtigheden. Han oplyste endvidere, at drægtighedslængden var på omkring 284-289 dage og således ikke kunne være i sidste tiendedel af drægtigheden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Ud fra embedsdyrlægens oplysninger er der stor sandsynlighed for, at den ene af kalvenes mor havde overskredet den sidste 10. del af drægtighedsperioden. Dette grundet tandfrembrud, størrelse mv. Hvad er jeres vurdering af dette?

Svar ad 1:

Til vurdering af et fosters gestationsalder kræves en række parametre. Der er i sagen følgende registreringer:

1. koens race:	Limousine krydsning,
2. fosterets køn:	kviekalv,
3. vægt:	38,8 kg,
4. levervægt:	660 g,
5. forbenets længde:	30 cm,
6. Placentomstørrelser:	12 x 9 x 2 cm,
11 x 8 x 2 cm,
10 x 7 x 2 cm.

Fostrets hoved var ikke blevet fremsendt, hvorfor betydende oplysninger om behåring og tandfrembrud ikke kunne bedømmes. Desuden oplystes ikke pande-halerodslængde (crown-rump length), men derimod fostrets længde fra mulespids til halerod.

KVL har på grundlag af de givne oplysninger og det fremsendte materiale ikke fundet det muligt at konkludere fostrets gestationsalder.

Lægges det i sagen oplyste, at kvien var sat sammen med tyren 12. juli 2005 og sendt til slagting d- 9. marts 2006, til grund, finder Rådet, at kvien ikke var i sidste tiendedel af drægtigheden.

Spørgsmål 2:

Hvor lang er drægtighedsperioden for kvier?

Svar ad 2:

Drægtighedslængden varierer imellem racer og indenfor racerne. Drægtighedslængden hos limousinekvæg er i gennemsnit 291 dage med en variation på 270-312 dage, jf. Dansk Kød-kvægs Årsberetning 2005.

Spørgsmål 3:

Hvad med de to kalve? Er det ud fra de givne oplysninger muligt med sikkerhed at sige, at deres mødre også var for langt henne i drægtighedsperioden?

Svar ad 3:

Nej. Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Besætningsejeren oplyste under afhøring, at hans dyrlæge har oplyst, at det er umuligt at vurdere på et foster, om det havde 1 eller 1½ måned tilbage til kælvning. Er dette korrekt.?

Svar ad 4:

En nøjagtig aldersvurdering af et udtaget kalvefoster er uhyre vanskelig og kræver, at undersøgelsen udføres af en på området rutineret og erfaren dyrlæge. Rådet finder det muligt, at en dyrlæge med en sådan ekspertise, når alle parametre for bedømmelsen er til stede, med en rimelig sikkerhedsmargin kan vurdere, hvorvidt et foster er i sidste tiendedel af drægtigheden.

Spørgsmål 5:

Kræves der nogen form for dokumentation for parringstidspunkt hos kvier? Evt. det tidspunkt hvor tyren blev sat ud på folden?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-052-00163

Skrivelse af 15. maj 2006 fra politimesteren i Odense

På slagtegangen vurderedes det, at en ko havde et fuldbåret foster i børen. Ejeren oplyste, at koen var insemineret 1. gang d. 30. juni 2005 og var konstateret positiv drægtig d. 30. august 2005. Senere havde koen opført sig, som om den var i brunst, og var så blevet insemineret af inseminøren d. 28. december 2005. Inseminøren havde ikke bemærket, at koen var med kalv. Koen blev sendt til slagting d. 22. marts 2006.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan Rådet fastslå, om koen var i den sidste 10. del af drægtighedsperioden, hvor den ifølge bekendtgørelse nr. 698 af 29. juni 2004 om ændring af beskyttelse af dyr under transport § 5 og bekendtgørelse om transport af dyr ikke anses for transportegnet?

Svar ad 1:

Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Institut for Produktionsdyr og Heste, KVL, har på grundlag af følgende registreringer:

1. koens race:	RDM,
2. fosterets køn:	kviekalv,
3. vægt:	43 kg,
4. forbenets længde:	30 cm,
5. behåring:	fostrets hoved er fuldt behåret med middellang pels,
6. pande- halerodslængde:	88 cm,
7. tandfrembrud:	
	I1: lateralt: 20 % og medialt: ingen
	I2: lateralt: ingen og medialt: ingen
	I3: lateralt: ingen og medialt: ingen,
8. Placentomstørrelser:	14 x 4 x 2 cm

konkluderet, at på grundlag af ovenstående kan det ikke med sikkerhed konkluderes, at fosteret er ældre end 254 dage i gestationsalder.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke med sikkerhed fastslå, at koen var i sidste 10. del af drægtigheden.

Spørgsmål 1a:

Hvis koen ikke sættes til sidste 10. del af drægtigheden, ville den så, på normaltransport uden særlige foranstaltninger til den, blive udsat for evt. unødigt og smertevoldende klemning mellem andre køer.

Svar ad 1a:

Såfremt koen var normalt fungerende og uden tegn på nogen form for lidelse, finder Rådet ikke nødvendigvis, at koen som følge af dens drægtighed ville blive udsat for unødigt og smertevoldende klemning mellem andre køer. Rådet skal bemærke, at der ikke i sagen er oplysninger, som kan give Rådet grundlag for at vurdere, hvorvidt pågældende ko ikke kunne transporteres normalt uden særlige foranstaltninger.

Spørgsmål 2:

Vil en drægtig ko under ”normaltransport” være udsat for smerte, lidelse eller væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1?

Svar ad 2:

Hvorvidt en drægtig ko under ”normaltransport” vil være udsat for smerte, lidelse eller væsentlig ulempe, afhænger af den enkelte kos drægtighedsstatus og af den enkelte ko.

Rådet finder, at transport af en ko/kvie i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en belastning for moderdyret. Der er ikke i anmeldelsen oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet, som ville kunne have givet Rådet grundlag for at besvare hvorvidt pågældende ko har været udsat for smerte, lidelse eller væsentlig ulempe under transporten.

Spørgsmål 3:

Kan Rådet udtale sig om det jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, vil være en overanstrengelse, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, at sende en ko, der er i sidste 10. del af drægtighedsperioden, med dyretransport.

Svar ad 3:

Rådet finder det uforsvarligt at sende en ko, der er i sidste 10. del af drægtigheden, med en dyretransport, idet der er risiko for, at den bliver udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag afgøre, hvorvidt koen under transporten har været udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe, idet der ikke foreligger oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf grundet, at Det Veterinære Sundhedsråd ikke med sikkerhed kunne fastslå, om koen var i sidste 10. del af drægtighedsperioden.

2006-20-052-00166

Skrivelse af 28. juni 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 19. juni 2006 fra politimesteren i Haderslev

På slagtegangen fandtes en ko af racen SDM at være drægtig. Embedsdyrlægen vurderede, at koen var drægtig i sidste 10.-del af drægtighedsperioden. Leverandøren oplyste, at koen ikke, i henhold til hans papirer, skulle være insemineret, og at den netop ikke var blevet det, idet den skulle ud af produktion. Han fandt, at han derved havde handlet i god tro og ikke kunne erkende sigtelsen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Bør en besætningsejer, som tilser en ko med en levendevægt på 623 kg, der bærer et foster med en vægt på 35 kg, efter Rådets opfattelse være klar over, at koen var drægtig? I bekræftende fald bedes det oplyst hvorfor?

Svar ad 1:

Rådet finder ikke nødvendigvis, at besætningsejeren ud fra koens og fostrets vægt bør være klar over, at koen er drægtig.

Spørgsmål 2:

I hvilken del af drægtighedsperioden befandt koen sig efter Rådets opfattelse ved slagtingen?

Svar ad 2:

Rådet har anmodet om en undersøgelse af obduktionsmaterialet i sagen. Ved obduktionen er registreret og inddraget følgende fund i vurderingen:

1. Koens Race: SDM,
2. Fosterets køn: tyrekalv,
3. Vægt: 35 kg,
4. Behåring: fostrets hoved fuldt behåret med kort pels,
5. Pande-halerodslængde: 85 cm,
6. Tandfrembrud:
I1: lateralt: 9 % og medalt: ingen,
I2: lateralt: ingen og medalt: ingen,
I3: lateralt: ingen og medalt: ingen,
7. Placentomers størrelser: 9 x 4 x 2 cm,
9 x 4 x 1,5 cm

Det blev vurderet, at det ikke med sikkerhed kan konkluderes, at fostret var ældre end 254 dage i gestationsalder.

Lægges ovennævnte til grund, vurderer Rådet, at koen ikke var drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 3:

Må det efter det foreliggende antages, at koen er blevet påført smerte, lidelse, angst, varige mén eller væsentlig ulempe.

Svar ad 3:

På det foreliggende grundlag findes der intet, som kan danne grundlag for, at Rådet skulle antage, at koen skulle have været udsat for smerte, lidelse, angst, varige mén eller væsentlig ulempe. Rådet skal dog påpege, at der i sagens akter ikke kan findes oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet efter transporten.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Påtalen blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2006-20-052-00168

Skrivelse af 25. juli 2006 fra Fødevarestyrelsen, jf. skrivelse af 19. juli 2006 fra politimesteren i Haderslev

Ved den rutinemæssige veterinærkontrol d. 28. december 2005 blev det konstateret, at en ko var drægtig og det vurderedes, at koen var drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden. Ejeren forklarede, at koen var blevet insemineret den 25. april 2005 og ved inseminørens undersøgelse af koen den 23. maj 2005 ikke blev fundet drægtig. Han kunne ikke erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Ud fra vedlagte materiale og øvrige oplysninger ønskes udtalelse om fosterets alder, og udtalelse om hvorvidt det kan konkluderes, at koen med sikkerhed var inde i sidste 10. del af drægtighedsperioden?

Svar ad 1:

KVL har på grundlag af følgende registreringer:

1. koens race:	SDM,
2. fosterets køn:	tyrekalv,
3. vægt:	35,5 kg,
4. behåring:	fostrets hoved var fuldt behåret med mellemlang pels,
5. pande- halerodslængde:	90 cm,
6. tandfrembrud:	
	I1: lateralt: 11 % og medalt: ingen
	I2: lateralt: ingen og medalt: ingen
	I3: lateralt: ingen og medalt: ingen,
7. Placentomstørrelser:	15 x 8 x 3 cm
	15 x 7 x 3 cm

vurderet, at på grundlag af ovenstående kan det ikke med sikkerhed konkluderes, at fosteret er ældre end 254 dage i gestationsalder.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet således ikke med sikkerhed konkludere, at koen var i sidste 10. del af drægtigheden.

Spørgsmål 2:

Vil en besætningsejer kunne se på en ko, at den er drægtig?

Svar ad 2:

Rådet finder ikke nødvendigvis, at en besætningsejer vil kunne se på en ko, at den er drægtig.

Spørgsmål 3:

Hvilke tegn eller andet ved koen kan betyde, at koen er drægtig/ikke drægtig, og som en besætningsejer bør se efter?

Svar ad 3:

Der findes ingen sikre ydre tegn på, at en ko er drægtig/ikke drægtig. Tegn på en drægtighed kan i det sene stadium være øget bugomfang, tydelige spark fra fostret på bugvæggen og ved en malkeko fald i ydelsen. Med henblik på yderligere udredning skal henvises til faglitteratur på området.

Spørgsmål 4:

Bør en besætningsejer i en slagtningsituation, hvis der er tegn på drægtighed eller hvis han er i tvivl herom, forlade sig på en negativ drægtighedsundersøgelse foretaget af inseminør ca. en måned efter insemineringen?

Svar ad 4:

Nej.

Spørgsmål 5:

Hvis spm. 4 besvares med nej, hvad bør besætningsejeren i givet fald gøre i relation til at sikre sig at koen ikke er drægtig?

Svar ad 5:

Rådet finder i en sådan situation, hvor koen skal transporteres og hvor koen muligvis kan være drægtig i sidste 10. del af drægtigheden, at koen bør drægtighedsundersøges af en på området dertil uddannet person.

Spørgsmål 6:

Er det forsvarlig behandling og bedst mulig beskyttelse mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe at sende en ko i sidste 10. del af drægtighedsperioden til slagtning med en vognmand/lastbil over en strækning på 36,1 km ?

Svar ad 6:

Rådet finder ikke det at sende en ko i sidste 10. del af drægtighedsperioden til slagtning med en vognmand/lastbil over en strækning på 36,1 km er forsvarlig behandling og bedst mulig beskyttelse mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 7:

Er det grovere uforsvarlig behandling af en ko, at sende koen til slagtning med en vognmand/lastbil over en strækning på 36,1 km i sidste 10. del af drægtighedsperioden?

Svar ad 7:

Rådet finder, at transport af en ko/kvie i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en belastning for moderdyret. For at vurdere forsvarligheden af en sådan transport finder Rådet det nødvendigt, at der foreligger kliniske observationer af koens almenbefindende ved ankomsten til slagteriet for at danne grundlag for en sådan vurdering.

Spørgsmål 8:

Er det mishandling af en ko, at sende koen til slagtning med en vognmand/lastbil over en strækning på 36,1 km i sidste 10. del af drægtighedsperioden?

Svar ad 8:

Se svar ad 7.

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens færdiggørelse.

2006-20-052-00170

Skrivelse af 15. september 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 1. september 2006 fra politimesteren i Århus.

D. 2. marts 2006 fandtes en ko på slagtegangen at have et fuldbåret foster, som ved nærmere undersøgelse blev vurderet til at være et foster tæt på fødsel. Leverandøren oplyste, at koen var insemineret ca. d. 10 juni 2005 og var blevet drægtighedsundersøgt d. 25. oktober 2005, hvor koen var blevet erklæret drægtig. Kort før jul fandt leverandøren et dødt kalvefoster i kalvefanget. Da han kun var bekendt med, at det var omhandlede ko som var drægtig, undersøgte han den ved at føle koen uden på. Dette havde han gjort flere gange for at sikre sig, at den ikke var drægtig, sidste gang var dagen før slagtning d. 2. marts 2006, og han havde også kunnet konstatere, at yveret var fladt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der anmodes om en udtalelse om, om drægtighed er umiddelbar konstaterbar ved henholdsvis besigtigelse og udvendig undersøgelse af en ko, der er drægtig i den sidste 10. del af drægtigheden.

Svar:

Drægtighed kan være konstaterbar ved henholdsvis besigtigelse og udvendig undersøgelse af en ko, der er drægtig i den sidste 10. del af drægtigheden, men det er ikke i alle tilfælde umiddelbart erkendeligt. En manglende konstaterbarhed kan ikke og bør ikke tolkes således, at koen ikke er drægtig.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2006-20-052-00172

Skrivelse af 12. oktober 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 6. oktober 2006 fra politimesteren i Haderslev

Ved slagting af en SDM ko blev det konstateret, at koen var drægtig med et foster, der blev skønnet som værende i sidste 10. del af drægtighedsperioden, hvorved koen var transporteret og slagtet senere end 28 dage før forventet fødselstidspunkt. Materiale fra foster og koen blev opbevaret på slagteriet, hvorfra det senere blev tilsendt KVL, hvorfra der forelå en konklusion af fosterets alder til at være ældre end 254 dage i gestationsalder.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det fastslås, om koen d. 22. marts 2006 var i sidste tiendedel af drægtighedsperioden, når det oplyses, at der er tale om en SDM-ko, der er insemineret d. 26. juni 2005, og når det oplyses, at veterinærkontrollen på slagteriet konstaterede, at der i koen var et foster, hunkøn med frembrud af fortænder i undermundten, pelsen var veludviklet og lang som et foster tæt på fødsel, med en vægt på 39,5 kg og længde fra panden til halerod på 90 cm.

Svar ad 1:

Det fremgik af sagens akter, at Rådet anmodede KVL om at undersøge et nedfrosset hoved og forben af et foster, en æggestok samt en moderkageknode fra en ko, der blev slagtet den 22. marts 2006. Ved obduktionen blev følgende fund registreret og inddraget i vurderingen:

1. Koens race: sortbroget dansk malkerace
2. Fostrets køn: kviekalv
3. Fostervægt: 39,5 kg
4. Forbenets længde: 29 cm
5. Behåring: fostrets hoved er fuld behåret med mellemlang pels
6. Tandkarakteristika:
 - I1: lateralt 25%, mediant ingen
 - I2: lateralt 45%, mediant 40%
 - I3: lateralt 25%, mediant 25%
 - I4: lateralt ingen, mediant ingen
7. Længde fra pande til halerod: 90 cm
8. Placentomer (moderkageknuder): 8x6x2 cm

På baggrund af de konstaterede fund konkluderede undersøgelsen, at fostret var ældre end 254 dage i drægtighedsalder.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen ved leveringen til slagteriet var i den sidste tiendedel af drægtigheden.

Spørgsmål 2:

Koen blev insemineret d. 26. juni 2005, og af en dyrlæge erklæret for ikke drægtig d. 10. august 2005. Der var ikke d. 10. august 2005 anledning til tvivl, og der blev derfor ikke foretaget en efterfølgende fornyet drægtighedskontrol. Koens mælkeydelse var moderat, og det blev besluttet at fede den op. Den tog på i vægt. Koen blev malket indtil en uge før leveringen til

slagteriet. Henset til foranstående oplysninger ønskes en udtalelse om, hvorvidt der i perioden fra d. 10. august 2005 og til d. 22. marts 2006 normalt ville fremkomme tegn hos en ko på, at den er drægtig/ikke drægtig. I bekræftende fald, hvilke tegn, og hvorledes disse kan konstateres?

Svar ad 2:

Rådet skal udtale, at en ikke drægtig ko under normale omstændigheder og driftsforhold vil udvise brunsttegn i mere eller mindre tydelig grad med ca. 21 dages interval. Under brunsten vil en ko som oftest ændre adfærd og herunder vil mælkeydelsen kortvarigt blive påvirket i nedadgående retning. Koens kønslæber vil under brunst være mere eller mindre hævede og som oftest vil der kunne iagttages slim fra skeden og omkring denne. I løsdrift vil en brunstig ko forsøge at "springe" andre køer samt stå for at lade sig bedække af tyr eller for at lade sig ride af andre køer. En drægtig ko fremviser ikke de nævnte adfærdsmæssige ændringer samt tegn fra kønsåbningen. En drægtig ko vil tage mere eller mindre på hen igennem drægtigheden. Koens bugomfang vil i de sidste måneder øges mere eller mindre synligt. I den sidste måned af drægtigheden kan et foster eventuelt føles ved stød i koens flanker.

Spørgsmål 3:

Er der henset til biologiens forunderligheder mulighed for, at koen overhovedet ikke i perioden fra d. 10. august 2005 og til d. 22. marts 2006 vil fremkomme med tegn på, at den var drægtig, eller at den ikke var det?

Svar ad 3:

Ja, Rådet finder, at det kan være muligt, at en ko ikke fremkommer med tegn på drægtighed eller ikke drægtighed.

Spørgsmål 4:

Er der tale om tegn på drægtighed/ikke-drægtighed hos koen, som en besætningsejer vil kunne konstatere ved sine daglige tilsyn med dyret?

Svar ad 4:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 5:

Kan der være tale om tegn på eller tilstande tydende på drægtighed/ikke-drægtighed ved koen, der bør få en besætningsejer til at få en dyrlæge eller en anden sagkyndig til at tilse dyret for en nærmere konstatering af drægtighed/ikke-drægtighed?

Svar ad 5:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 6:

Er der ved at transportere koen ca. 39 minutter over en strækning på ca. 40,2 km tale om, at koen er blevet behandlet uforsvarligt og udsat for smerte, smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 6:

Rådet kan ikke udelukke, at den højdrægtige ko har været udsat for væsentlig ulempe som følge af transporten. Rådet skal dog påpege, at der i sagens akter ikke kan findes oplysninger om koens tilstand ved ankomsten til slagteriet efter transporten, eller om måden, hvorpå

transporten er foregået. Rådet finder, at transport af en ko/kvie i sidste tiendel af drægtigheden kan udgøre en belastning for moderdyret, men kan på det foreliggende grundlag ikke bedømme forsvarligheden af transporten.

Spørgsmål 7:

Er der ved transporten som angivet tale om grov uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 7:

Se svar ad 6.

Spørgsmål 8:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Nej

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-052-00177

Skrivelse af 29. november 2006 fra politimesteren i Frederikssund

En kvie, som var blevet transporteret til slagtning, fandtes ved efterkontrollen at være drægtig. Veterinærkontrollen vurderede, at kvien var drægtig i sidste tiendedel af drægtigheden. Sigtede forklarede, at det skete at en kvie blev drægtig med en ungtyr uden han var klar over det. Han havde ikke fået den drægtighedsundersøgt og den havde ikke set drægtig ud.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

På baggrund af det vedlagte materiale anmodes Rådet om en bedømmelse og udtalelse om koen var i den sidste 10.del af drægtighedsperioden.

Svar:

Rådet kan ikke alene, på baggrund af anmelderens registreringer, vurdere om koen har været i sidste 10. del af drægtigheden. Rådet har derfor anmodet om at få det nedfrosne materiale tilsendt til vurdering af fostrets alder. Dette har ikke været muligt, idet dette er gået tabt / kasseret i forbindelse med oprydning hos anmelder. Rådet kan derfor ikke på det forelagte grundlag besvare spørgsmålet.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf. Der blev lagt vægt på Rådets udtalelse.

2006-20-052-00158

Skrivelse af 12. april 2006 fra politimesteren i Ribe

Ved et uanmeldt kontrolbesøg i en kvægbesætning blev samtlige staldarealer fundet uhygiejniske, idet store mængder mæg eller gylle var overalt, således at gyllen løb ovenud af spaltebokse med opstaldede dyr og 4 bundne køer stod i ca. 10 cm gylle. Desuden var der dyr, der ikke havde adgang til vand. Dyrene var, undtagen en enkelt kalv, af normalt huld. Kalven på

ca. 14 måneder havde en kronisk deformerende arthritis af højre forknæ med deraf følgende skævhed og abnormt klovslid af venstre ben. Kalven var ikke tilset af dyrlæger i mange måneder og gik nu kun med stort besvær på det angrebne forknæ, idet benet i øvrigt blev holdt i favn. Kalven blev aflivet under kontrolbesøget. Dagen efter blev besætningen tilset igen, og de givne påbud om at flytte dyrene til andre arealer var blevet fulgt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes lagt til grund, at forholdene vedrørende en kalv var som beskrevet under punkt 1 i sagens bilag 3 (Fødevareregionens brev af 13. marts 2006) sammenholdt med fotos i bilag 4. Er der efter rådets opfattelse tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, eller eventuelt mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter, herunder billeddokumentationen, at der ved et uanmeldt kontrolbesøg af Fødevareregionens dyrlæge d. 3. marts 2006 i en kødkvægbesætning fandtes en ca. 14 mdr. gammel kalv med kronisk ledbetændelse i højre forknæ. Kalven bevægede sig kun med stort besvær og store smerter. Betændelse havde medført, at benet var flekteret 90 grader ind under kalven, og derfor støttede kalven på det angrebne led, når den bevægede sig. Venstre forben var som følge heraf blevet overbelastet med deraf følgende skævhed og abnormt slid af klovene. Kalven oplystes behandlet for ledbetændelse ca. 1 år tidligere (d. 26. februar 2005).

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at kalven på et langt tidligere tidspunkt burde have været aflivet. Ved at undlade dette har kalven ikke været passet omsorgsfuldt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet finder, der er tale om groft uforsvarlig behandling af kalven, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5.

Spørgsmål 2:

Det bedes lagt til grund, at forholdene vedrørende de øvrige dyr var som beskrevet under punkt 2-7 i sagens bilag 3 sammenholdt med fotos. Er der (efter) rådets opfattelse tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Svar ad 2:

Det fremgår af sagens akter herunder fotos, at der ved kontrolbesøget d. 3. marts 2006 konstateres meget mangelfulde hygiejniske tilstande i en besætning med ca. 50 stykker kødkvæg. Det beskrives at ca. 40 - 50 dyr opstaldet i 8 spaltebokse ikke kan finde tørt leje, idet gyllen står så højt at det løber ud af boksen og over i krybben, samt at 4 opbundne køer står i ca. 10 cm gylle og at samtlige båse, gange og gødningskanaler er dækket med møg/gylle. Dyrenes

huld er normal, bortset fra den i spørgsmål 1 omtalte kalv. Det oplyses desuden, at ikke alle dyr har adgang til drikkevand.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene ved gennem længere tid ikke at have haft mulighed for at finde hvile på et rengjort og tørt leje samt ved ikke at have haft permanent adgang til friskt drikkevand har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og at de således ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1,2 og 3 stk. 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 15.000 kr.

2006-20-052-00159

Skrivelse af 19. april 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 20. marts 2006 fra politimesteren i Haderslev

Ved et tilsyn d. 21. december konstateredes flere uacceptable forhold i en kvægbesætning bestående af ca. 96 stykker kvæg og 2 dyr blev pålagt aflivet. Ved kontrolbesøg d. 27. december var de 2 dyr fortsat opstaldet i besætningen, som nu blev gennemgået med politiet. En tilkaldt dyrlæge aflivede de 2 tidligere nævnte dyr samt en ko mere. Ved kontrolbesøg d. 31. januar fandtes forholdene forbedret, men der blev igen givet påbud og der opfordredes til at nedbringe dyretætheden i besætningen. Ved opfølgende besøg d. 21. februar var næsten samtlige øvrige forhold bragt i orden, men dyretætheden var fortsat for høj.

Der var tale om et ældre, og til sortbrogede køer af den valgte størrelse, utidssvarende staldanlæg. I "hestestalden" stod 36 køer opbundet. Båselængden var for kort og ca. halvdelen af dyrene havde ikke tørt leje pga. u hensigtsmæssig vanding, der foregik ved udhældning af vand i krybben foran dyrene. Flere køer havde trykninger. I en anden stald gik 11 kalve frit rundt mellem køerne, således også på køernes foderplads. To kalve stod opbundet. Der observeredes desuden ved besøget, der foregik i vinterhalvåret, 2 kvier på en mark. Angiveligt var kvierne vilde og kunne ikke indfanges, men der var ikke mulighed for dyrene at søge ly. Besætningslisten viste at besætningen havde ganske mange ældre køer.

Der blev i sagsakterne beskrevet specielt 3 dyr, som blev påbudt aflivet:

- En 9 år gammel ko (A), der gik i et interimistisk aflukke i laden på dybstrøelse. Koen var afmagret og dehydreret og havde flere gamle trykninger på fremspringende knoglepartier.
- En 2 år gammel tyr (B). Tyren var mager og havde ikke en størrelse svarende til sin alder.
- En mager 9 år gammel ko (C). Behandlet ca. 3 mdr. tidligere af dyrlæge. Koen havde hævet venstre bagklov. Hævelsen strakte sig op ad benet, så senen var påvirket. Koen havde svært ved at rejse sig. Desuden havde den yverbetændelse.

Rådet udtalte:

Ko A:

Spørgsmål A1:

Det bedes oplyst, om koen efter Rådets opfattelse måtte antages at være blevet påført smerte lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad A1:

Det fremgår af sagsakterne, at den 9 år gamle ko gik i et interimistisk aflukke i laden med dybstrøelse. Koen var afmagret og dehydreret og havde flere gamle trykninger på fremspringende knoglepartier. På højre forben var beskrevet en trykning med åbent sår. Koens manglende huld bekræftedes af foto optaget i besætningen. Det fremgik ikke af sagsakterne, at koen var tilset af dyrlæge eller behandlet på anden vis end ved at blive opstaldet på dybstrøelse. Det blev pålagt ejeren af koen, at koen skulle tilses af dyrlæge/aflives d. 21. december, men koen aflivedes først af dyrlæge tilkaldt ved kontrolbesøget d. 27. december.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks tilses af dyrlæge eller aflives.

Lægges ovenstående oplysninger til grund, finder Rådet, at koen for længst burde være behandlet eller aflivet. Ved gennem længere tid at have været ubehandlet, har koen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5. Rådet vil på det foreliggende grundlag karakterisere behandlingen af koen som uforsvarlig behandling

Spørgsmål A2:

I bekræftende fald bedes det oplyst, hvor længe en sådan tilstand har bestået?

Svar ad A2:

Rådet anser det for sandsynligt at tilstanden har udviklet sig over længere tid (uger, måneder).

Tyr B:

Spørgsmål B1:

Det bedes oplyst, om tyren efter Rådets opfattelse må antages at være blevet påført smerte lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad B1:

Det fremgår af dyrlægernes beskrivelse, at en 2 årig tyr var mager og ikke havde en størrelse svarende til sin alder. Tyren blev pålagt tilsyn af dyrlæge/aflivet d. 21. december, men aflivedes først af dyrlæge tilkaldt ved kontrolbesøget d. 27. december.

Foto optaget fra tyrens højre side bekræftede dyrlægernes beskrivelse, og det fremgik desuden at der var tale om muskelatrofi af højre lår. Tyren stod på fotoet i en unormal skrutrygget stilling. Tyrens bagpart var gødningstilsølet.

Rådet kan ikke på det foreliggende stille en eksakt diagnose, men finder det på baggrund af tyrens fremtoning sandsynliggjort, at tyrens tilstand havde udviklet sig over længere tid (måneder).

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

På det foreliggende grundlag anser Rådet det for sandsynliggjort, at tyren gennem længere tid ikke var fodret under hensyntagen til dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rådet vil karakterisere dette som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål B2:

I bekræftende fald bedes det oplyst, hvor længe en sådan tilstand har bestået?

Svar ad B2:

Rådet finder det sandsynligt, at tilstanden har udviklet sig over længere tid (måneder).

Ko C:

Spørgsmål C1:

Det bedes oplyst, hvad årsagen til hævlsen antages at have været?

Svar ad C1:

Der beskrives i sagsakterne, at koen d. 27. december var mager og havde en stærkt hævet venstre bagklov. Hævlsen strakte sig op ad benet, så senen var påvirket. Koen havde besvær ved at rejse sig. Koen havde desuden yverbetændelse. Koen blev efterfølgende aflivet af den tilkaldte dyrlæge. Det oplystes, at koen havde været behandlet af dyrlæge d. 30. september 2005, men ikke for hvad og med hvilket præparat.

På baggrund af ovenstående beskrivelse anses det for sandsynligt, at koen har lidt af en kronisk smertevoldende tilstand i venstre bagben. Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag stille en eksakt diagnose.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks tilses af dyrlæge eller aflives.

Lægges det til grund, at koen gennem uger har været ubehandlet for en lidelse, der har medført bevægelseshindring og afmagring af en karakter som den beskrevne, finder Rådet, at koen har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5. Rådet vil karakterisere behandlingen som groft uforsvarlig behandling

Spørgsmål C2:

Det bedes oplyst, hvor længe tilstanden må antages at have bestået?

Svar ad C2:

Rådet finder det sandsynligt at tilstanden har udviklet sig over længere tid (uger, måneder).

Spørgsmål C3:

Det bedes oplyst, om koen efter Rådets opfattelse må antages at være blevet påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad C3:

Se svar ad C1

Spørgsmål D:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad D:

Det fremgik af sagsakterne, at køernes båse var for korte, flere køer havde trykninger samt at næsten halvdelen af dyrene ikke havde tørt leje på grund af uhensigtsmæssige vandingsforhold. Dyrene var gødningstilmudsede og kalvene på de vedlagte foto så ikke alderssvarende ud, idet de fremstod magre med relativt for store hoveder. I en stald gik 11 kalve frit rundt mellem køerne, mens 2 kalve stod opbundet.

Der observeredes desuden ved besøget, der foregik i vinterhalvåret, 2 kvier på en mark uden mulighed for at søge ly eller tørt leje. Angiveligt var kvierne vilde og kunne ikke indfanges.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Tillige skal rum og arealer, hvor dyr holdes, indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses.

Udegående dyr skal i vinterperioden have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje.

Lægges ovenstående til grund, finder rådet, at kreaturerne ikke har været behandlet forsvarligt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt Dyreværnsrådets og Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr af 14. december 2001.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-052-00160

Skrivelse af 12. april 2006 fra politimesteren i Tønder

Ejeren af en mindre kvægbesætning anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven, da der udenfor hans ejendom fandtes flere afmagrede døde kreaturer. Under politiets og Fødevareregionens gennemgang af besætningen fandtes adskillige magre dyr med svære klov- og lemmedidelser på grund af manglende klovbeskæring. Én kakektisk ko fandtes stærkt dehydreret, liggende med svag rallende vejrtrækning og adskillige afskrabninger. Denne ko aflivedes umiddelbart.

Ejeren sigtedes for forholdene og blev påbudt at få køerne tilset af en praktiserende dyrlæge og at få køerne klovbeskåret af en professionel klovbeskærer

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Ejeren af en kvægbesætning fik ikke i tide behandlet syge dyr af en dyrlæge, ligesom han ikke fik en klovbeskærer til en stor del af besætningen, hvilket var en medvirkende årsag til, at dyrene var magre, ligesom dyrene ikke fik tilstrækkelig med foder, hvilket sammen med dårlig pasning var en medvirkende årsag til, at der på stedet blev fundet 3 køer og 4 kalve, som var døde pga. disse omstændigheder.

Ved politiets første besøg på stedet sammen med embedsdyrlægen blev en ko, som befandt sig i en afkræftet og tydeligt dehydreret tilstand, aflivet på stedet.

Indebærer denne adfærd en uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Det fremgår af sagsakterne, at der i besætningen fandtes en ko liggende i en bunke halm. Koen var i en meget afmagret og afkræftet tilstand med manglende reaktion på omgivelserne, ude af stand til at bevæge sig og ude af stand til at indtage næring og vand. Den var dehydreret, havde en svag og rallende respiration og der var adskillige steder på kroppen afskrabninger og trykninger af varierende størrelse. Koen aflivedes umiddelbart.

Herudover fandtes der 8-10 køer, der var klart for magre på grund af væsentlige lemmelidelser og der var i besætningen mange køer, hvis bevægelse var hæmmet af manglende klovbeskæring, idet de gik med stærkt forvoksede klove. Flere af dyrene var stærkt halte og én ko var springhalt på venstre forben. Ved gennemgang af køerne havde flere køer deforme klove. Under en presenning uden for stalden fandtes 3 døde køer og 4 døde kalve.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at den aflivede afkræftede ko har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ved at henligge med sine lidelser uden at være tilset af en dyrlæge eller behandlet for sine lidelser.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Lægges ovennævnte til grund vedrørende de mange køer med klov- og lemmelidelser og med manglende beskæring af klovene, finder Rådet, at køerne har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af køerne, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Eller er der evt. tale om mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-052-00164

Skrivelse af 3. juli 2006 fra politimesteren i Hobro

En medarbejder fra Plantedirektoratet konstaterede i forbindelse med øremærkekontrol i en kreaturbesætning, at en ko, liggende på en gang ikke kunne rejse sig. I en dybstrøelsesboks lå en kvie med væskende hudafskrabninger øjensynligt ude af stand til at rejse sig. I en anden dybstrøelsesboks gik en kalv på 3 ben, som om benet var brækket. Dyr på spalter havde krydsede klove og generelt var dyrene beskidte, i dårlig foderstand og med meget pjusket pels. Medarbejderen anmeldte skriftligt det observerede til politiet, hvorefter landbetjenten tilkaldte en dyrlæge fra fødevareregionen til et besøg på ejendommen.

Under besøget blev der konstateret generelt uordentlige forhold i staldarealerne. Gyllen stod op i flere spaltebokse, hvorved dyrene ikke kunne finde tørt leje. Vandkopper fungerede ikke, dyrene blev i stedet vandet med slange i foderkrybber ved spalteboksene og i kar i dybstrøelsesstierne. På gangarealet mellem 2 rækker opbundne køer lå en mager apatisk ko med indfaldne øjne ude af stand til at rejse sig. Den praktiserende dyrlæge blev tilkaldt og aflivede den efter undersøgelsen. De opbundne køer var generelt beskidte og magre. I spalteboksene blev der konstateret en række dyr med manglende klovpleje. I en dybstrøelsesboks lå en SDM ko ude af stand til at rejse sig. Koen blev tilset af den praktiserende dyrlæge og efterfølgende aflivet med ejerens samtykke. I en boks blev der konstateret en kalv med et venstre forben, der ikke kunne rettes ud. Denne blev nødslagtet samme dag.

Rådet udtalte

Spørgsmål 1:

Det lægges til grund, at ko A lå apatisk med indfaldne øjne ude af stand til at rejse sig. Efter oplysninger fra ejeren har koen ligget på dette sted i to dage uden dyrlægetilsyn. Koen blev aflivet af den tilkaldte dyrlæge. Det ønskes oplyst, om koen efter Rådets opfattelse har lidt ved denne behandling.

Supplerende spørgsmål fra tiltaltes advokat:

Min klient har meddelt, at den pågældende ko havde rejst sig halvt op dagen forinden, samt koen ikke havde feber. Koen havde endvidere drukket og ædt den foregående aften. Det pågældende spørgsmål bedes derfor tillige besvaret ud fra disse oplysninger.

Svar ad 1:

Rådet forstår spørgsmålet således, om koen har lidt ved at ligge i længere tid ude af stand til at kunne rejse sig. Såvel politirapporten og dyrlægeerklæringen beskriver, at ko A lå på gangarealet mager, apatisk og med indfaldne øjne ude af stand til at rejse sig. Tiltalte har til politiet oplyst, at koen havde ligget således i 2 dage og til sin advokat, at koen havde rejst sig halvt op dagen forinden samt at den havde drukket og ædt om aftenen forinden og den havde ikke haft feber.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at årsagen til, at koen har ligget i den beskrevne situation uden at kunne rejse sig, dog havde den forsøgt at rejse sig halvt op dagen forinden, har været begrundet i en til grund liggende sygdom, der har givet anledning til en grad af lidelse.

Spørgsmål 2:

Det lægges til grund, at ko B lå afebril, mager, nedstemt og ude af stand til at rejse sig. Ejer oplyste, at den havde ligget på stedet i to dage uden dyrlægetilsyn. Koen blev aflivet af den tilkaldte dyrlæge. Det ønskes oplyst, om koen efter Rådets opfattelse har lidt ved denne behandling.

Supplerende spørgsmål fra tiltaltes advokat:

Min klient har meddelt, at den pågældende ko ikke havde feber, samt at koen havde drukket og ædt den foregående aften. Det pågældende spørgsmål ønskes derfor tillige besvaret ud fra disse oplysninger.

Svar ad 2:

Rådet forstår spørgsmålet således, om koen har lidt ved at ligge i længere tid ude af stand til at kunne rejse sig. I politirapporten og i dyrlægeerklæringen er det beskrevet, at ko B mager, nedstemt og uden feber havde ligget ned i 2 dage uden at kunne rejse sig. Tiltalte har til sin advokat oplyst, at koen havde drukket og ædt aftenen forinden.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at årsagen til, at koen har ligget i den beskrevne tilstand uden at kunne rejse sig, uanset at den har drukket og ædt aftenen forinden, har været begrundet i en til grund liggende sygdom, der har givet anledning til en grad af lidelse.

Spørgsmål 3:

Det lægges til grund, at kvie C havde et venstre forben, der ikke kunne rettes ud. Det blev med ejer aftalt, at kvien skulle nødslægtes samme dag. Det ønskes oplyst, om kvien efter Rådets opfattelse har lidt ved denne behandling.

Supplerende spørgsmål fra tiltaltes advokat:

Den pågældende kvie har siden sin fødsel haft et forben, der ikke kunne rettes ud. Kvien har ikke haft problemer med at gå rundt i boksen, og det må i øvrigt lægges til grund, at kvien var velnæret. Spørgsmålet bedes derfor tillige besvaret ud fra disse oplysninger.

Svar ad 3:

Rådet forstår, at spørgsmålet går på, om kalven har lidt ved at gå på 3 ben og med et venstre forben, der ikke kunne rettes ud. Billedmaterialet viser et stift venstre forknæled, hvor den nederste del af benet vender bagud i en ret vinkel med den øverste del af benet.

Rådet finder, at uanset om lidelsens til grund liggende årsag og uanset om lidelsen i sig selv var til stede allerede ved fødslen, så vil en situation, hvor et dyr kun kan gå på tre ben, altid medføre gene og en grad af lidelse for dyret.

Spørgsmål 4:

Det lægges til grund, at dyrene var generelt afmagrede, således til eksempel ko A, ko D, ko E og kvie F. Det ønskes oplyst, om dyrene efter Rådets opfattelse har lidt ved denne behandling.

Supplerende spørgsmål fra tiltaltes advokat:

Min klient har meddelt, at dyrene havde fri adgang til vand og halm. Min klient vil imidlertid ikke bestride, at en del af dyrene havde svært ved at tage på i vægt. Spørgsmålet bedes derfor besvaret ud fra den forudsætning, at dyrene havde fri adgang til vand og halm, og det bedes derfor oplyst, om hvorvidt eventuel sygdom hos dyrene kan have medført, at de ikke tog på i vægt.

Svar ad 4:

Såvel politirapport og dyrlægeerklæring samt billedmaterialet beskriver magre dyr ligesom billedmaterialet viser uacceptabelt magre dyr. Fri adgang til vand og halm vil ikke kunne opretholde et normalt huld hos kreaturer, hvorfor disse vil tabe sig i varierende grader. Sygdom vil også kunne medføre tab af huld.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at uanset årsagen til, at dyrene er uacceptabelt afmagrede, har de i de beskrevne situationer været udsat for en grad af lidelse.

Spørgsmål 5a:

Det lægges til grund, at dyrene i spalteboksen generelt var meget beskidte og med manglende klopleje, at gyllen flere steder stod op mellem spalterne i spaltegulvet, således at dyrene ikke kunne finde tørt leje, at dyrene ikke havde adgang til rent drikkevand, ligesom foderet var forurennet med gødning og urin. Det ønskes oplyst, om dyrene efter Rådets opfattelse har lidt ved denne behandling.

Supplerende spørgsmål fra tiltaltes advokat:

Dyrene gik i 3 spaltebokse, der ikke var adskilt. I ca. 1/3 af spalteboksene var der gylle, der stod op imellem spalterne. I den anden ende af spalteboksene var der et tørt leje. Min klient har oplyst, at ingen af dyrene havde bylder eller såleknusninger, ligesom dyrene havde adgang til rent drikkevand i den ene ende af boksene. Endelig har min klient meddelt, at en evt. forurening af foderet skyldes, at dyrene i løbet af dagen har trådt gødning og urin ned i fodertrugget. Ud fra disse oplysninger bedes spørgsmålet tillige besvaret.

Svar ad 5a:

Politirapporten, dyrlægeerklæringen samt billedmaterialet beskriver manglende muligheder for dyrene til at finde tørt leje, forurening af foderet samt beskidte dyr med indtørrede kager af afføring, urin og strøelsesmateriale.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene i den beskrevne driftsform ikke har været passet omsorgsfuldt herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov samt beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse og varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 5b:

Det lægges til grund, at vandkopper ikke fungerede i hele stalden, hvorfor dyrene blev vandet med vandslange morgen og aften og når en søn kom hjem fra skole. Det ønskes oplyst, om dyrene efter Rådets opfattelse har lidt ved denne behandling.

Supplerende spørgsmål fra tiltaltes advokat:

Min klient har meddelt, at vandkopperne kun var ude af funktion i en lille del af stalden. Spørgsmålet bedes derfor tillige besvaret ud fra denne forudsætning.

Svar ad 5b:

Rådet kan på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke afgøre, om dyrene har været vandet efter deres fysiologiske behov. Rådet finder, at dyrene generelt skal have permanent adgang til friskt drikkevand.

Spørgsmål 6:

Det lægges til grund, at en del af skillerummene i stalden kun var sat fast for oven, selvom de er beregnet til at skulle fastgøres for oven og for enden. Det ønskes oplyst om dette efter Rådets opfattelse har været forbundet med lidelse for dyrene eller risiko herfor.

Supplerende spørgsmål fra tiltaltes advokat:

Min klient har meddelt, at kun ét skillerum manglede fastgøring for neden. Spørgsmålet bedes derfor tillige besvaret ud fra denne forudsætning.

Svar ad 6:

Dyrlægeerklæringen beskriver, at en del skillerum kun var fæstnet foroven selvom de var beregnet til fastgøring både foroven og forneden. Rådet kan på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke afgøre, om det har været forbundet med lidelse for dyrene at være omgærdet af de mangelfuldt fæstnede skillerum, men Rådet finder, at en mangelfuld fastgøring af inventar vil medføre en risiko for, at dyr kan pådrage sig skader som følge heraf. De beskrevne forhold af rum og arealer til husningen af dyrene har ikke tilgodeset dyrenes behov. Dyrene har således ikke været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej

Supplerende skrivelse af 8. januar 2007 fra Nordjyllands politi

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er sigtedes behandling af sine dyr at betragte som uforsvarlig, groft uforsvarlig eller har den haft karakter af mishandling, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter og billedmaterialet, at 2 magre køer lå ude af stand til at kunne rejse sig. Den ene lå apatisk med indfaldne øjne og den anden afebril, apatisk og nedstemt. En kalv havde siden fødslen haft et venstre forben, der ikke kunne rettes ud, hvorfor den gik på kun tre ben. Flere dyr var uacceptabelt magre og en række dyr havde manglende klovpøje og en del havde ikke adgang til tørt leje, idet gyllen flere steder stod op mellem spalterne. Dyrene i spalteboksene havde ikke konstant adgang til rent drikkevand. Skillerummene i spalteboksene var kun fastgjorte foroven.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Lægges ovennævnte til grund, skal Rådet udtale, at flere dyr i kvægbesætningen ved at være passet og holdt på den beskrevne måde har været pådraget en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet efter deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Ligeledes har de rum og arealer, hvor dyrene var holdt, ikke været indrettet på en måde, der tilgodeså dyrenes behov, herunder sikret fornøden bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5000 kr.

2006-20-052-00167

Skrivelse af 17. juli 2006 fra politimesteren i Hjørring

I et anonymt brev til Fødevarerregionen blev der gjort opmærksom på, at der på en ejendom gik kreaturer ude året rundt, uden at disse tilsyneladende havde mulighed for at søge ly. Fødevarerregionen videresendte brevet til politiet, der efterfølgende sammen med en dyrlæge fra fødevarerregionen aflagde uanmeldt besøg på ejendommen. Ved besøget konstateredes, at en del kreaturer opholdt sig ude på en indhegnet mark, hvor der ikke var nogen indretning, der kunne yde dyrene ly eller tørt leje. I ejendommens stald stod de opbundne dyr i et 5-10 cm tykt lag af halm, gødning og urin uden mulighed for at finde tørt leje. Ejeren fik påbud om at etablere læ og tørt leje til de udegående kreaturer samt at sørge for udmugning og sikring af

tørt leje for de opstaldede dyr. Ved et kontrolbesøg en måned senere blev det konstateret, at dyrene i stalden fortsat ikke havde mulighed for at finde tørt leje. Ved et fornyet kontrolbesøg var forholdene umiddelbart forbedret, dog med undtagelse af en kvie, der opbundet til en bjælke ikke havde mulighed for tørt leje. Ved endnu et kontrolbesøg sammen med en dyrlæge fra fødevareregionen blev det endnu engang konstateret, at dyrene stod i et 5-10 cm tykt lag af gylle iblandet enkelte halmstrå. Ejeren erkendte, at de udegående kreaturer ikke havde mulighed for ly, læ og tørt leje, medens han mente, at de opstaldede dyr ville kunne finde tørt leje, når han havde muget ud.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, at sigtede ved, trods påbud, ikke at have sørget for, at kreaturerne, der gik i stalden, kunne finde tørt leje, har udsat dyrene for smerte, lidelse, angst, varigt mén og ulempe samt har undladt at sørge for, at dyrene behandles omsorgsfuldt herunder huses og passes under hensynstagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer?

Svar ad 1:

Politiet og en dyrlæge konstaterede ved et besøg på ejendommen d. 23. marts 2006, at de bundne dyr i stalden stod i et 5-10 cm tykt lag af gødning og urin uden mulighed for at ligge tørt. Politiet konstaterede de samme forhold ved et kontrolbesøg d. 24. april 2006, hvor flere dyr gik et 5-10 cm tykt lag gødning uden mulighed for at finde tørt leje. Ved et fornyet kontrolbesøg d. 4. maj 2006 var der foretaget udmugning og udstrøet nyt halm, hvorved dyrene havde mulighed for at lægge sig på et tørt leje, dog med undtagelse af en kvie, der var opbundet til en bjælke og stod i et ca. 10 cm tykt fugtigt lag af urin, møg og halm. Ved endnu et kontrolbesøg d. 30. maj 2006 blev det atter konstateret, at dyrene gik rundt i et ca. 10 cm tykt lag af gødning/gylle iblandet lidt halm uden mulighed for at finde tørt leje.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at sigtede ved ikke at have sørget for, at kreaturerne, der gik i stalden kunne finde tørt leje, har udsat dyrene for betydelig grad af smerte, lidelse og væsentlig ulempe samt har undladt at sørge for, at dyrene blev behandlet omsorgsfuldt og huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Spørgsmål 2:

Finder Rådet, at der er tale om grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, 2 og 3, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 12.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-052-00169

Skrivelse af d. 11. september 2006 fra Fødevarestyrelsen, jf. skrivelse af d. 31. august 2006 fra politimesteren i Viborg

En praktiserende dyrlæge blev af en landbrugskonsulent tilkaldt til en kreaturbesætning, hvori der var konstateret flere døde køer. Dyrlægen tilkaldte fra besætningen politi, to praktiserende kollegaer samt dyrlæger fra Fødevareregionen, hvorefter besætningsområderne blev gennemgået. Ejeren af ejendommen var indledningsvis til stede, men var uligevægtig og blev efterfølgende via skadestuen indlagt på hospital.

I kostalden, der var en bindestald, blev der konstateret 5 døde køer, der var i forskellige stadier af forrådnelse. De to bedst bevarede kadavere blev sendt til obduktion på KVL. I alt var der 41 køer, hvoraf de fleste i pæn foderstand, samt en nyfødt kalv i stalden. Ca. halvdelen af køerne havde klovproblemer, heraf flere absolut behandlingskrævende og en enkelt havde behandlingskrævende skab. En ko havde forvoksede bagklove i en grad, der gjorde, at den ikke kunne finde stabil støtte på bagbenene, hvorfor den blev nødslagtet. Foderbordet var tomt, medens de fleste vandkopper fungerede. Kostalden trængte til rengøring og udmugning.

I laden, hvor gulvet var dækket af ca. 20 cm tykt lag af tør gødning, gik 3 ungtyre og 4 kvier i rimelig foderstand i løsdrift blandt bigballer, løst staldinventar, maskindele og en traktor med aflæsservogn. En kvie havde en ældre afhelet snørefure fra en grime hen over næseryggen.

I ungdyrstalden, som var en bindestald med flere boksafsnit blev der optalt 44 levende kreaturer af forskelligt køn og alder samt 23 døde kreaturer i mere eller mindre forrådnelse og mumifikation og 5-7 dyr var delvis skeletterede. Gødningslaget var overalt 40-100 cm. 6 dyr sad fast i gødningslaget uden at kunne komme op ved egen hjælp. Der blev i denne afdeling ikke konstateret vandtrug eller anden vandingsmulighed. De fleste dyr havde en huldscore på 3 til 2.

Med hjælp fra Falck, naboer og de praktiserende dyrlæger blev staldarealerne rensat, vanding genetableret og dyrene sorteret, og herunder blev 2 stærkt afmagrede dyr aflivet på stedet og 5 dyr blev sendt til slagtning. Efter oprydningen blev de resterende kreaturer med undtagelse af 3, der var højdrægtige, sendt til slagtning. Fødevareregionen havde ansøgt Justitsministeriet om dispensation til også at transportere de tre højdrægtige dyr til slagtning, men ansøgningen blev afslået bl.a. med henvisning til, at lov om forbud mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden ikke indeholder en hjemmel til Justitsministeriet til at dispensere. De tre dyr blev med politimesterens tilladelse solgt til en nabo.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

På baggrund af obduktionserklæring A og beskrivelsen af obduktionsfundene, kan dødsårsagen da fastlægges?

Svar ad 1:

Attesten fra KVL beskriver kadaveret og de under obduktionen konstaterede fund. Dyret var i normal foderstand og forekom ikke at være dehydreret. Årsagen til dyrets død kunne ikke afklares med sikkerhed ved obduktionen.

Lægges ovennævnte sammen med sagens akter til grund, kan Rådet ikke fastlægge årsagen til dyrets død.

Spørgsmål 2:

Hvilken behandling har kvæget været udsat for?

Svar ad 2:

Rådet forstår spørgsmål 2 og efterfølgende spørgsmål 3 og 4 således, at de alle er stillet vedrørende den i spørgsmål 1 omhandlede ko.

Rådet kan på baggrund af det til sagen oplyste ikke udtale sig om, hvad det enkelte stykke kvæg har været udsat for, men vil henvise til besvarelsen af spørgsmål 9.

Spørgsmål 3:

Hvis kvæget har været udsat for en grad af uforsvarlig behandling, kan graden da fastslås? – og hvis ja, da hvilken?

Svar ad 3:

Se svar ad 2 og 9.

Spørgsmål 4:

I hvilken grad har kvægets gener været erkendelige for ejeren?

Svar ad 4:

Rådet kan under henvisning til svar ad 2 ikke udtale sig vedrørende erkendeligheden af gener for den i spørgsmål 1 omhandlede ko.

Spørgsmål 5:

På baggrund af obduktionserklæring B og beskrivelsen af obduktionsfundene, kan dødsårsagen da fastlægges?

Svar ad 5:

Attesten fra KVL beskriver kadaveret og de under obduktionen konstaterede fund, herunder at mellemgulvet var revet fra tilhæftningen til den indvendige brystvæg i venstre side med udtalte blødninger og blodophobning imellem mellemgulvets flader. Vommen var rumperet, hvorved vomindhold var at finde i såvel bryst- som bughule. Rupturen i vommen var uden blødning i randene. Dyret var i normal foderstand og forekom ikke at være dehydreret.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de konstaterede forandringer er forenelige med, at dyret er selvdødt i forbindelse med trommesyge.

Spørgsmål 6:

Hvilken behandling har kvæget været udsat for?

Svar ad 6:

Rådet forstår spørgsmål 6 og efterfølgende spørgsmål 7 og 8 således, at de alle er stillet vedrørende den i spørgsmål 5 omhandlede ko.

Rådet kan på baggrund af sagens akter ikke udtale sig om, hvad det enkelte stykke kvæg har været udsat for, men vil henvise til besvarelsen af spørgsmål 5 og 9.

Spørgsmål 7:

Hvis kvæget har været udsat for en grad af uforsvarlig behandling, kan graden da fastslås? – og hvis ja, da hvilken?

Svar ad 7:

Se svar ad 6 og 9.

Spørgsmål 8:

I hvilken grad har kvægets gener været erkendelige for ejeren?

Svar ad 8:

Trommesyge hos et kreatur opstår som følge af en ophobning af gæringsgasser i vommen på grund af abnorm gæring eller på grund af, at normal ræbning ikke kan ske. Lidelsen kan opstå hurtigt og er erkendelig ved at dyrets bug og bugomfang udspiles i mindre eller større grad. Såfremt lidelsen udvikles til en grad, der medfører døden, vil bugen og bugomfanget være tydeligt forstørret, ligesom dyret under lidelsens udvikling vil kunne ændre opførsel og give udtryk for smerte.

Lægges ovennævnte til grund, skal Rådet udtale, at trommesyge under normale omstændigheder og pasning af en kreaturbesætning vil være erkendelig for den for pasningen ansvarlige.

Spørgsmål 9:

Ud fra beskrivelsen af forholdene på ejendommen, suppleret med de fremsendte fotos, hvorledes kan ejerens kvæghold beskrives?

Svar ad 9:

Den praktiserende dyrlæges og fødevareregionens dyrlæges erklæringer samt de ledsagende fotos beskriver, at kreaturerne i kostalden, i laden og i ungdyrstalden alle længe har gået under uacceptable forhold.

I kostalden blev fundet 5 døde køer i forskellige grader af henfald og forrådnelse og mere eller mindre dækket af halm. Halvdelen af de levende kreaturer havde klovproblemer af varierende grader, heraf flere af absolut behandlingskrævende grad. Én ko havde behandlingskrævende skab og én var dårlig til bens med såleknusning og formodentlig ledsagede i venstre hofte, hvorfor den blev nødslagt på stedet. Af erklæringerne samt af de ledsagende fotos fremgår det endvidere, at stalden trængte til udmugning og som følge heraf fremstod køerne snavse med lårkager af indtørret gødning og urin.

I laden gik 3 ungtyre og 4 kvier i løsdraft i et ca. 20 cm tykt lag af tør gødning uden halmtilblanding mellem løst staldinventar, maskindele og en traktor med aflæsservogn. En kvie havde en afhelet snørefure fra en grime over næseryggen.

I ungdyrstalden, der bestod af en bindestald samt flere boksafsnit blev der konstateret 44 levende og 23 døde kreaturer. Over hele stalden var der et gødningslag på 40 til 100 cm uden tegn på strøelse og af varierende fasthed. Seks kreaturer sad fast i gødningslaget og kunne ikke komme fri ved egen hjælp. De 23 døde kreaturer var fordelt over hele stalden og var mere eller mindre skeletteret eller mumificeret og henfaldne, ligesom der blev konstateret afgnavede knogler spredt rundt omkring. Der var ingen vandtrug eller opbevaringsforhold til vand til stede, og det blev konstateret, at dyrene gik og nippede til pytter af urin. Otte dyr blev konstateret i et huld svarende til huld karakter 2 (uacceptabelt magre).

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kreaturbesætningen igennem måneder har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 10:

Har kvæget generelt været behandlet forsvarligt?

Svar ad 10:

Se svar ad 9.

Spørgsmål 11:

Hvis spørgsmålet besvares benægtende, hvilke forhold har da bevirket, at kvægholdet ikke har været forsvarligt?

Svar ad 11:

Se svar ad 9.

Spørgsmål 12:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 12:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev dømt til behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kunne træffe bestemmelse om genindlæggelse.

Længstetiden for foranstaltningen blev fastsat til 5 år.

Længstetiden for eventuel ophold på institution blev fastsat til 1 år.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, slagte og passe dyr alene i 5 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-052-00176

Skrivelse af 16. november 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 16. august 2006 fra politimesteren i Randers

Med assistance fra politiet aflagde en embedsdyrlæge fra Fødevareregion besøg på en landejendom med kreaturer. 7 kreaturer var opstaldet i en ældre kostald i bindsler af forskellig slags. Alle dyr var snavsede af gødning og stod i gødning og pladder uden mulighed for at finde rent og tørt leje. I et andet staldafsnit gik yderligere 3 stk. ½ år gamle kalve i et 2x3 m stort rum, hvor der var et ¾ m højt lag af fugtig gødning, der ikke ydede dem muligheder for rent og tørt leje. Alle dyrene var i foderstand under middel og ingen havde adgang til frisk drikkevand. Der fandtes foder og halm på ejendommen.

Rådet udtalte:

Politimesteren har ved bedømmelsen af sagen lagt følgende til grund, idet der samtidig henvises til de i sagen vedlagte fotos:

En ko, 2 tyrekalve (ca. 1½ år gamle) og 4 kvier var opstaldet i bindsler af forskellig slags. Alle dyr var snavsede af gødning og stod i gødning og pladder uden mulighed for at finde rent og tørt leje, de var under middel i foderstand. I et andet staldafsnit gik 3 kalve (ca. ½ år gamle) i et ca. 2x3 m rum med meget fugtig gødning i en højde af ca. ¾ m. Dyrene var meget snavsede. Der var ikke adgang til rent og tørt leje. Der var ikke adgang til frisk drikkevand. Dyrene var under middel i foderstand.

Spørgsmål 1:

Har dyrene været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe eller mangel på omsorgsfuld behandling under hensyn til deres behov?

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens besøgsrapport samt de ledsagende fotos, at 7 kreaturer stod opbundet i bindsler i en ældre kostald. Dyrene var snavsede af gødning og stod i gødning og pladder uden mulighed for at finde tørt leje og uden adgang til frisk drikkevand. I et andet staldafsnit gik tre meget snavsede ½ år gamle kalve i et 2x3 m stort rum med et meget fugtigt gødningslag på ¾ m. Kalvene havde ikke adgang til frisk drikkevand. Alle dyrene var under middel i foderstand.

Ved at gå under de beskrevne forhold har dyrene været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt eller huset, vandet, fodret eller passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Endvidere har de rum og arealer, hvor dyrene har været opstaldet, ikke været indrettet på en måde, der har tilgodeset dyrenes behov, herunder sikret dyrene fornøden bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §1, § 2 og § 3, stk.1.

Spørgsmål 2:

I bekræftende fald spørges, om der for nogen forholds vedkommende har været tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-052-00175

Skrivelse af 16. november 2006 fra Fødevarerstyrelsen jf. skrivelse af 5. september 2006 fra politimesteren i Viborg

Fødevareregionen konstaterede ved et besøg d. 15. juli 2005, at flere kalve over 2 uger ikke havde adgang til vand på besøgstidspunktet og noterede i kontrolrapporten, at kalvene blev fodret ad libitum med mælk og kraftfoder og tildelte vand 3 gange dagligt (I kontrolrapporten fremgik at kalvene blev vandet 3 gange dagligt. I spørgsmål 1 stod der at der tildelte vand om formiddagen – altså 1 gang dagligt). Det blev indskærpet, at kalvene skulle have fri adgang til vand. Ved kontrolbesøg d. 22. august 2005 konstaterede fødevareregionen, at ca. 50 kalve i alderen 2-8 uger ikke havde adgang til vand på besøgstidspunktet. Det blev noteret i kontrolrapporten, at kalvene fik tildelt ad libitum mælk. De på stedet opsatte spande med pattenipler og drikkekar indeholdt alle rester af mælk.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Opfylder tiltaltes tildeling af vand til sine kalve, altså tildeling af vand om formiddagen, bestemmelsen i § 17 i bekendtgørelse om beskyttelse af kalve om, at kalve over 2 uger skal have adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde?

Svar ad 1:

Fødevareregionen konstaterede ved et besøg 15. juli 2005, at flere kalve over 2 uger ikke havde adgang til vand på besøgstidspunktet og noterede i kontrolrapporten, at kalvene fodres ad libitum med mælk og kraftfoder og tildeles vand 3 gange dagligt. Det indskærpedes, at kalvene skulle have fri adgang til vand. Ved kontrolbesøg d. 22. august 2005 konstaterede fødevareregionen, at ca. 50 kalve i alderen 2-8 uger ikke havde adgang til vand på besøgstidspunktet. Det noteredes i kontrolrapporten, at kalvene tildelte ad libitum mælk. De på stedet opsatte spande med pattenipler og drikkekar indeholdt alle rester af mælk.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Herunder at kalve på over to uger til enhver tid skal have adgang til frisk vand i tilstrækkelig mængde.

Rådet kan udtale at tilstrækkelig mængde ikke kan defineres konkret, men Rådet vil ikke i den konkrete situation anse tildeling af vand 1 gang dagligt for tilstrækkeligt.

Spørgsmål 2:

Kan forpligtigelsen anses for opfyldt, hvis kalvene forsynes med mælk to gange om dagen, og i øvrigt efter tiltaltes oplysninger har adgang til friskt kløvergræs med en tørstofprocent på omkring 15 %?

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Har kalvene været udsat for uforsvarlig behandling? Hvis ja, da i hvilken grad?

Svar ad 3:

Rådet finder ikke, at sagsakterne giver mulighed for at vurdere forsvarligheden af kalvenes behandling i den konkrete sag.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte fik tildelt en advarsel.

2006-20-052-00165

Skrivelse af 28. juni 2006 fra politimesteren i Løgstør

En 2½ år gammel 1. kalvs SDM ko blev d. 9. maj 2006 leveret til et slagteri, hvor veterinærkontrollens levende syn konstaterede, at koen bevægede sig lettere besværet – angiveligt som følge af en betændelsestilstand i hud og underliggende væv i begge inderlår. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse konstateredes i begge inderlår ca. 1 måned gamle betændelsesprocesser med nekrotiske områder, bindevævsnydannelser og fistler. Ejerkredsen havde til politirapporten erkendt forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har koen ud fra de foreliggende oplysninger hos ejerne frem til leveringen og i forbindelse med leveringen været udsat for uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgik af embedsdyrlægens anmeldelse, at koen ved det levende syn bevægede sig lettere besværet som følge af betændelsesprocesser i hud og underliggende væv på begge inderlårs flader. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse konstateredes i begge inderlår omfattende betændelsestilstande i ca. 30 cm i diameter store områder. Af det til sagen vedlagte billedmateriale ses bindevævsnydannelser (arvæv) samt områder med tydelig dødt væv. Embedsdyrlægens anmeldelse beskrev bindevævsnydannelserne til at være 1-3 cm tykke samt at betændelsesprocesserne havde bredt sig nedad benet til haseområderne. Koen har således igennem længere tid ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Under sygdommens udvikling og frem til leverin-

gen på slagteriet har den ikke været behandlet omsorgsfuldt eller passet efter dens sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at koen under betændelsestilstandens udvikling frem til leveringen til slagteriet har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

5.3 Dyreværnssager vedrørende svin

2006-20-053-00231

Skrivelse af 13. januar 2006 fra politimesteren i Randers

Under et velfærdskontrolbesøg i en slagtesvinebesætning fandt Fødevareregionens dyrlæge mange kritisable forhold på ejendommen, der bestod af 4 forskellige afsnit. Ejeren og hans medhjælper blev anmeldt for forholdene. De erkendte, at nogle af forholdene nok var kritisable, men var ikke enige i andre påtalte forhold.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg skal anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt de enkelte forhold enkeltvis og/eller samlet kan karakteriseres som uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af svinene eller som mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Af anmeldelsen fremgår følgende kritisable forhold:

1. Mangelfuldt rodemateriale i slagtesvinestald. I nogle stier var der intet, i andre var der plastgenstande. I nogle stier var der trækævlere, der dog lå i gødningsarealet.
2. Et slagtesvin på ca. 80 kg, som slet ikke tog støtte på venstre bagben. Den havde et næsten afhelet sår, hvor halen skulle have været. Det var ikke adskilt i sygesti.
3. Sygestier var overbelagte og manglede blød bund. Der var tildelt halm, men det var ikke tilstrækkeligt til at opfylde kravet om blød bund.
4. Et slagtesvin på ca. 65 kg, som var lam i bagparten og hvor venstre knæled var stærkt fortykket. Svinet opstaldet i overfyldt sygesti.
5. Et slagtesvin på ca. 40 kg, som havde et navlebrok på ca. 20 x 15 cm. Broksækken manglede på hele undersiden hud og såret væskede.
6. Et slagtesvin på ca. 70 kg, med fortykket hale efter halebid. Svinet var stærkt støttehalt på højre bagben med muskelatrofi. Svinet var i sygesti.
7. Der lå 5-6 døde svin alle på 40-60 kg på gangen. Et af svinene var bedøvet med boltipistol, men ikke efterfølgende afblødt.
8. Et slagtesvin på ca. 40 kg, som var springhalt på højre forben og stærkt støttehalt på højre bagben. Svinet var opstaldet blandt raske svin på hård bund.
9. Hjørnestier anvendt til syge dyr havde ikke forbedret miljø og manglede blød bund og varmekilde.
10. En stor del af stierne i en stald med slagtesvin manglede rodemateriale og enkelte havde en enkelt trækævlere til 10-15 svin.

11. Et slagtesvin på ca. 80 kg, som var stærkt støttehalt på højre bagben og med muskelatrofi. Svinet var ikke adskilt fra raske dyr i sygesti.
12. Et slagtesvin på ca. 80 kg, som var stærkt støttehalt på venstre bagben. Svinet var ikke adskilt fra raske dyr i sygesti.
13. Et slagtesvin på ca. 65 kg, som kun meget nødtog støtte på højre bagben. Højre knæ var stærkt hævet. Svinet var ikke adskilt fra raske dyr i sygesti.
14. Et slagtesvin på ca. 70 kg var tynd og stærk støttehalt på højre forben. Svinet var ikke adskilt fra raske dyr i sygesti.
15. Et slagtesvin på ca. 70 kg, som meget nødtog rejste sig. Hvis det med hjælp kom på benene, støttede det slet ikke på venstre bagben og udviste en høj smerteytring, når benet berørtes. Svinet var ikke adskilt fra raske dyr i sygesti.
16. Svinene på ejendommen kunne risikere at blive blandet op til flere gange under opvæksten. De blev blandet ved indsættelse, og efter udtagning af de største til slagting blev de tilbageværende blandet med de mindste fra andre stier.
17. Der var i besætningen mangelfulde medicinregistreringer med manglende identifikation af behandlede dyr, årsag til behandling og dosis.
18. Bolten på boltpistolen gik ikke tilbage til udgangsstillingen efter skud og den eneste kniv, der var til rådighed til aflødning, var kort og sløv og blev ikke vurderet egnet til formålet.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling, skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge. Alle svin skal have adgang til strøelse eller anden form for rode- og beskæftigelsesmateriale. Hvis der udlægges strøelse, skal dette være rent, tørt og uskadeligt for svinene.

Vedrørende forhold 1 til 15 samt forhold 18:

Rådet finder, at ejeren ved ikke at sørge for, at syge dyr blev behandlet, tilset af en dyrlæge eller aflivet og ved ikke at anbringe syge dyr i en velindrettet sygesti samt ved ikke at sikre, at svinene havde adgang til beskæftigelses- og rodemateriale, har udsat svinene for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke passet dem omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdene 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14 og 18 som uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 5 og 12, bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 11, 11a og 20, lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin, § 5 samt bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr, §§ 44, stk. 3 og 53.

Rådet vil karakterisere forholdene 4, 8 og 15 som groft uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Vedrørende forholdet under punkt 16:

Rådet finder ikke ud fra sagsakterne anledning til at udtale betænkelighed ved den beskrevne arbejdsgang i besætningen, da det fremgik, at stierne efter sammenblanding af grise blev holdt åbne, så grisene kunne komme væk og på den måde havde mulighed for flugt og skjul.

Vedrørende forholdet under punkt 17:

Rådet kan udelukkende udtale sig om veterinærfaglige spørgsmål.

Samlet vil Rådet karakterisere sagen som groft uforsvarlig behandling af svinene.

Afgørelse:

Ejeren blev straffet med en bøde på 15.000 kr.
Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 12 dage.

Medhjælperen blev straffet med en bøde på 5.000 kr.
Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

2006-20-053-00233

Skrivelse af 7. februar 2006 fra politimesteren i Hobro

På baggrund af anonym politianmeldelse blev der foretaget besøg hos en større svineproducent. Overalt fandtes magre, utrivelige og ubehandlede syge grise. Ingen var taget fra i aflastnings/sygestier. Desuden fandtes bunker af døde/aflivede svin. 12 dyr aflivedes og der blev givet en række pålæg henholdsvis d. 13. og d. 21. oktober 2005. Ejer oplyste, at tilstandene i besætningen startede i marts 2005 efter en PRRS-infektion. D. 13. november var disse pålæg efterkommet. Både Fødevareregionens dyrlæge og vicepolitimesteren understregede ejerens gode vilje og forståelse for at få rettet op på forholdene, men der henvises dog også kort til, at der verserer en lignende, men grovere sag fra september 2004 på en anden adresse.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor (lang) tid en tilstand som d. 12. oktober 2005 konstaterede må antages at have udviklet sig over?

Svar ad 1:

På foranledning af politiet aflagde Fødevareregionen en svineproducent med ca. 600 søer samt grise besøg. På begge ejendomme fandtes mange utrivelige grise, polte og søer samt et stort antal syge og tilskadekomne ubehandlede dyr. I sagens akter, herunder fotodokumentation, dokumenteredes blandt mange andre syge dyr: Adskillige grise (mere end 30) i fravænningssektionerne med bidskader på ører, flanker og haler, heraf mange inddragende endetarmen, flere slingre og støttehalte grise med kroniske ledbetændelser, 2 søer med ubehandlede skuldersår (henholdsvis grad 2 og grad 4).

Ingen af de nævnte dyr var taget fra i syge/aflastningssti og underlaget i boksene var flere steder tilsmudset og glat af gødning og urin, andre steder med defekter i betonunderlaget eller

spalterne. Enkelte dyr var skilt fra på staldgangen, hvor de opholdt sig uden adgang til foder, vand eller strøelse.

12 dyr aflivedes i forbindelse med besøget, 3 af disse sendtes til obduktion, hvor de mange forandringer knyttende sig til hver gris blev beskrevet, og det konkluderedes afsluttende, at alle de observerede læsioner havde en alder på flere uger. Ejeren oplyste, at problemerne i besætningen opstod i marts måned.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at der mindst gennem flere uger havde hersket dyreværnsmæssigt uacceptable tilstande i besætningen.

Spørgsmål 2:

Hvilken grad af uforsvarlighed vurderes besætningen behandlet (med)?

Svar ad 2:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe ligesom de skal behandles omsorgsfuldt og huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling, skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at grisene ved ikke at have været anbragt i sygestier, isoleret fra deres stifæller og ved formentlig ikke under deres flere uger lange sygdomsforløb at være blevet behandlet for deres sygdomme, har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil generelt karakterisere behandlingen af grisene som groft uforsvarlig og vedrørende de mange syge grise med dårlig prognose, som ikke var blevet behandlet, isoleret i sygestier eller aflivet, vil Rådet karakterisere forholdene som groft uforsvarlige med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt der efter Rådets opfattelse er belæg for rettighedsfrakendelse også henset til, at sigtede har rettet for sig?

Svar ad 3:

Rådet finder ingen anledning til overvejelser i den henseende.

Spørgsmål 4:

Hvorvidt sagen giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger

Svar ad 4

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-053-00236

Skrivelse af 28. februar 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 16. december 2005 fra politimesteren i Holstebro

En svineproducent anmeldtes for formodet vanrøgt af dele af sin svineproduktion, der foregik på 2 ejendomme. Han anmeldtes i første omgang for at have anbragt adskillige døde slagtesvin i et krat langt fra gården i stedet for at bortskaffe dem til destruktionsanlæg.

Efter denne anmeldelse blev besætningen gennemgået af Fødevareregionens dyrlæger. Under denne gennemgang samt under et senere aflagt opfølgende kontrolbesøg fandtes adskillige stærkt kritisable forhold, som blev angivet i anklageskriftet. Ejeren blev pålagt at fjerne alle svin fra den ældre stald, der ikke skønnedes egnet som opholdsrum for dyr.

Følgende forhold oplystes i anklageskriftet:

1. Der var på ejendommen i et moseområde henkastet 18-20 døde grise selvom disse skulle have været afleveret til godkendt destruktionsanlæg.
2. To svin fandtes springhalte, et svin havde en byld ved øjet og et svin havde et halebid, der nåede ind til endetarmen. Disse dyr måtte straks aflives og de havde ikke været anbragt i sygesti. Der var flere grise med halebid, der var overbelægning i flere stier, mangelfuld hygiejne, gylle stående op over spaltegulvet og flydende gødning på gangarealet, utilstrækkelig belysning og kraftig ammoniaklugt.
3. En so havde et højresidigt skuldersår, der var ubehandlet. Soen var ikke anbragt i sygesti på et blødere leje. Soen aflivedes på grund af dens tilstand.
4. 59 svin, der led af halthed, bylder, halebid, navlebræk, utrivlighed og andre sygdomme, havde ikke fået afhjulpet deres tilstand ved enten at være blevet aflivet, anbragt i sygesti eller behandlet for deres lidelser.
5. I en ældre stald, der var helt uegnet til dyrehold, var der opstaldet så mange svin, at der var overbelægning og at svinene var tvunget til at ligge i deres egen gødning og urin uden at kunne søge tørt leje. Dyrene havde ikke bestandigt adgang til drikkevand og der var utilstrækkelige lysforhold og ammoniaklugt.
6. Ingen af svinene havde adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kunne opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.
7. Der var ikke gennem nogen tid ført optegnelser vedrørende døde dyr i besætningerne.
8. Der var ikke etableret sygestier i besætningen.
9. Ikke alle dyr i besætningen havde permanent adgang til frisk vand.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der anmodes om Rådets vurdering af, om der har foreligget uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Svar:

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling, skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge.

Det fremgik af sagsakterne, at der hos svinene i disse besætninger herskede forhold, hvor syge og tilskadekomne dyr ikke blev fundet og fik en passende behandling.

Der fandtes i flere stier rester af grisearme og knogler som tegn på, at døde grise ikke blev opdaget og fjernet fra stierne, men blev ædt af de overlevende.

Der fandtes under første gennemgang af staldene 59 grise, der måtte aflives, da de ikke havde fået en passende behandling for deres lidelser, der bestod af halthed, bylder, halebid, store komplicerede navlebrok, utrivelighed og andre sygdomme.

Under en senere gennemgang af besætningen måtte ca. 30 grise aflives, da det skønnedes uforsvarligt at lade dem leve.

Der fandtes ikke på ejendommene sygestier til aflastning af syge og tilskadekomne grise.

Der var i slagtesvinestaldene en kraftig overbelægning og gylleoversvømmelse, så grisene var stærkt gødningsforurenede og ikke kunne finde et tørt leje. Ikke alle dyr havde permanent adgang til drikkevand. Der var ikke adgang til beskæftigelses- og rodemateriale.

I sobesætningen måtte en so aflives, da den stod med et ubehandlet grad 4 skuldarsår. Der var ikke truffet foranstaltninger til at aflaste soen på blødt underlag.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at svinene omtalt under forhold 2, 3, 4, 5, 6, 8 og 9 har været udsat for vekslende grader af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdene 6, 8 og 9 som uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Rådet vil karakterisere forholdene 2, 3 og 5 som groft uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Rådet vil karakterisere forhold 4 med de 59 grise, der måtte aflives, som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Det skal bemærkes, at Rådet udelukkende udtaler sig om veterinærfaglige forhold, hvorfor Rådet ikke finder, at en udtalelse vedrørende forhold 1 og forhold 7 falder ind under Rådets kompetence.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes hvis tiltalte overholdte følgende betingelse:

Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i en prøvetid på 1 år fra endelig dom.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med produktionsdyr i en periode på 5 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-053-00237

Skrivelse af 28. februar 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 21. november 2005 fra politimesteren i Viborg

På baggrund af en civil anmeldelse tilkaldtes fødevareregionens dyrlæge til en svinebesætning, der samme dag var overgået til kreditorerne. I farestalden var opstaldet 16 søer, heraf 11 med smågrise, 5 af søerne havde intet yver og såvel søer som grise var i ringe huld. Flere steder lå døde smågrise i forskellig grad af opløsning. En so lå død, sandsynligvis død i forbindelse med fødsel. I goldstalden blev der fundet 14 søer og 20 fravænnede grise, alle i meget dårligt huld. Der fandtes døde grise i forskellige stadier af opløsning i de øvrige staldanlæg. Der var foder til stede på gården. Der sås ikke specifikke tegn på sygdom, ligesom der ikke havde været dyrlæge gennem måneder i besætningen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er 16 søer, hvoraf de 11 havde grise i en alder af få uger – og hvoraf de 5 endvidere intet yver havde -, samt deres smågrise blevet behandlet omsorgsfuldt og fodret tilstrækkeligt under hensyntagen til deres behov, når man ved et tilsyn kunne konstatere, at såvel søer som smågrise var i meget ringe huld, og der såvel i stier som i staldgangen fandtes døde smågrise i forskellig grad af opløsning. Hertil kommer, at der ved tilsynet ikke blev fundet tegn på sygdom, der kunne forklare det fundne.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter, herunder billeddokumentationen, at der ved besøget fandtes 16 søer, heraf 11 med smågrise, og samtlige dyr var i meget ringe huld. Der fandtes desuden adskillige døde smågrise i forskellig grad af opløsning. En so lå død, sandsynligvis død i forbindelse med fødsel. I goldstalden fandtes 14 søer og 20 fravænnede grise, alle i meget dårligt huld. Der fandtes døde grise i forskellige stadier af opløsning i de øvrige staldanlæg.

Der var foder til stede på gården. Der sås ikke specifikke tegn på sygdom, ligesom der ikke havde været dyrlæge gennem måneder i besætningen.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at der gennem længere tid har hersket dyreværns-mæssigt uacceptable forhold i besætningen og situationen burde for længst have været afhjulpet. Dyrene har ikke været passet omsorgsfuldt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, der er tale om groft uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse 707 af 16. juli om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om den utilstrækkelige fodring indebærer en uforsvarlig eller en grovere uforsvarlig behandling af dyrene, eller om der foreligger vanrøgt med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 28, stk. 1.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Er 14 søer og 20 fravænnede grise blevet behandlet omsorgsfuldt og fodret tilstrækkeligt under hensynstagen til deres behov, når man ved et tilsyn kunne konstatere, at både søer og grise havde synlige ribben og fremstående torntappe, ligesom søerne havde fremstående hoftehjørner, sædebensknuder og skulderbladskamme, ligesom grisene endvidere havde opspilet bug. Hertil kommer, at der ved tilsynet ikke blev fundet tegn på sygdom, der kunne forklare det fundne.

Svar ad 3:

Nej, se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om den utilstrækkelige fodring indebærer en uforsvarlig eller en grovere uforsvarlig behandling af dyrene, eller om der foreligger vanrøgt med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 28, stk. 1.

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Er en so, der ved et tilsyn i farestald findes død – efter udseendet at dømmes under fødsel – blevet behandlet omsorgsfuldt og under hensynstagen til dens behov.

Svar ad 5:

Nej, se svar ad 1.

Spørgsmål 6a:

Såfremt spørgsmål 5 besvares benægtede, bedes det oplyst, om behandlingen af soen indebærer en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen, eller om der foreligger vanrøgt med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 2 og § 28, stk. 1.

Svar ad 6a:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 6b:

Såfremt flere af spørgsmålene 1, 3 og 5 besvares benægtende, og det lægges til grund, at forholdene er konstateret samme dag i samme besætning, bedes det oplyst, om forholdene ud fra en samlet vurdering kan betegnes som vanrøgt med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 28, stk. 1, 3 pkt.

Svar ad 6b:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-053-00240

Skrivelse af 22. marts 2006 fra politimesteren i Frederikshavn

Ved et uanmeldt kontrolbesøg i en svinebesætning bestående af ca. 350 søer og en mindre slagtesvineafdelingen fandtes flere kritisable forhold. Således var der i staldafsnittene generelt mangel på beskæftigelses- og rodemateriale, ligesom sygestier ikke var indrettet korrekt, idet de manglede blødt underlag og mulighed for thermoregulation.

Der fandtes desuden flere syge grise:

I slagtesvineafdelingen: En gris med lammelse blev aflivet under besøget. Grisen var ikke i sygesti. 4 andre kritisk syge grise var taget fra på midtergangen, alle 4 havde kronisk sygdom og 3 blev aflivet under besøget. Grisene var ikke taget fra til sygesti.

I fravænningsafdelingen: 14 syge grise gik på midtergangens betonunderlag, alle med varierende grader af ørebid. Der var ikke truffet foranstaltninger til hindring af yderligere aggression hos de øvrige grise.

I soafdelingen: Her observeredes en tilsyneladende ubehandlet springhalt so opstaldet i en ikke korrekt indrettet sygesti.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet er i skrivelse fra Politimesteren anmodet om under henvisning til sagens akter at angive, i hvilke tilfælde der er udvist en uforsvarlig behandling af dyr, mishandling eller grovere uforsvarlig behandling.

Svar:

Ved et uanmeldt kontrolbesøg i en svinebesætning bestående af ca. 350 søer og en mindre slagtesvineafdelingen fandtes flere kritisable forhold. Således var der i staldafsnittene generelt mangel på beskæftigelses- og rodemateriale ligesom sygestier ikke var indrettet korrekt, idet de manglede blødt underlag og mulighed for thermoregulation. Trods tydelige tegn på aggressioner blandt grisene i fravænningsafdelingen var der ikke taget foranstaltninger til at hindre dette.

Der fandtes flere syge grise, de var ikke taget fra i sygesti og eventuel behandling af dyrene var uvis, således:

I slagtesvineafdelingen: En gris med lammelse blev aflivet under besøget. Grisen var ikke i sygesti. Fire andre kritisk syge grise var taget fra på midtergangen, alle fire havde kronisk sygdom og tre blev aflivet under besøget.

I fravænningsafdelingen: 14 syge grise gik på midtergangens betonunderlag, alle med varierende grader af ørebid. Der var ikke truffet foranstaltninger til hindring af yderligere aggression hos de øvrige grise.

I soafdelingen observeredes en tilsyneladende ubehandlet springhalt so opstaldet i en ikke korrekt indrettet sygesti.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe ligesom de skal behandles omsorgsfuldt og huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge. Søer, orner og polte skal have adgang til strøelse eller anden form for rode-beskæftigelsesmateriale.

Rådet finder, at ejeren ved ikke at sørge for, at syge dyr blev behandlet, tilset af dyrlæge eller aflivet og ved ikke at anbringe syge dyr i velindrettet sygesti, samt ved ikke at søge at hindre yderligere aggression blandt dyrene har udsat dyrene for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og at dyrene ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil samlet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5 og 9 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 10, 11, 11a og 20.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 16.000 kr.

2006-20-053-00243

Skrivelse af 27. marts 2006 fra politimesteren i Randers

Lejeren af en svinestald anmeldtes for formodet overtrædelse af bestemmelserne vedrørende beskyttelse af dyr. Ved Fødevarerregionens efterfølgende veterinærfaglige vurdering af forholdene i besætningen fandtes mange kritisable forhold og en generel dårlig sundhedstilstand blandt dyrene i stalden. Der var dyr med følgende lidelser:

- Mange magre, afmagrede og sygeligt afmagrede dyr.
- Mange grise med store komplicerede brok.
- Mange dyr, der var lammede.
- Mange dyr, der var halte i forskellig grad.
- Dyr med sår og trykninger.

Herudover manglede der sygestier og rodemateriale.

Besætningen bestod af ca. 250 dyr og under gennemgangen blev 97 dyr foranlediget aflivet af dyreværns-mæssige årsager.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Ved fødevarerregionens tilsyn blev følgende konstateret:

Staldbygningen var af nyere dato og indrettet som slagtesvinestald med fuldspalter i såvel stier og på midtergang. Der forefandtes ingen sygeafdeling eller stier indrettet i henhold til § 11a, stk. 1-5 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Der var varierende belægningsgrad i stierne varierende fra tomme stier til høj belægningsgrad uden at disse dog vurderedes som overbelagte. I nogle af stierne varierede dyrenes størrelse meget. I en enkelt sti vurderedes dyrenes vægt at variere fra 60 til 200 kg.

Der var generelt en meget dårlig sundhedstilstand blandt dyrene i stalden og på trods af tilstedeværelsen af friskt foder og én eller flere drikkenipler i alle stier fandtes der magre, afmagrede og sygeligt afmagrede dyr.

1. Afmagrede og sygeligt afmagrede

Der noteredes 12 dyr (3 søer og 9 slagtesvin) som værende afmagrede eller sygeligt afmagrede.

Én so havde inden for det sidste døgn faret i fuldspaltestien, hvor den var opstaldet sammen med 5 andre søer. Dens 12-13 fuldbårne smågrise var alle mast eller trådt ihjel. Soen selv var afmagret og lammet i bagparten og for svag til at komme til fodertrug eller drikkenippel.

To søer var moribunde og så afkræftede, at de ikke formåede at løfte hovedet. De havde liggesår ud for knoglefremspring ud for albueled. De var dehydrerede med indtrukne øjne.

Flere slagtesvin noteredes som værende magre og havde herudover andre sygelige tilstande (brøk, bylder, knogledeformiteter, sår, diarré eller andet).

Det vurderedes, at en del af de afmagrede grises dårlige huld skyldtes længere tids manglende behandling af deres sygdomstilstande.

2. Brøk

Brøk kunne konstateres hos rigtig mange af dyrene. Hos 26 af svinene var broksækken både større end en håndbold og havde sår med en diameter over 5 cm. Hos 7 af dyrene málte områderne med sår eller død sort hud over 30 cm.

De fleste af disse dyr var gangbesværede af de store broksække. Et par af grisene var afmagrede. Alle dyrene var opstaldet på fuldspaltegulv uden blød bund og sammen med andre raske grise.

3. Lammede dyr

Af staldens dyr kunne 16 ikke stå op ved egen kraft. Nogle var afkræftede, andre havde bylder, hævede led eller deformede knogler efter gamle knoglebrud eller efter kronisk ledbetændelse. Dyrene skreg, når der manipuleredes med deres dårlige ben. Nogle dyr vurderedes ud fra tryksår eller andet at have været lammede i mere end en uge. Dyrene var ikke adskilt i sygestimen var blandt de andre på fuldspaltegulv.

4. Halte dyr

Der noteredes 72 af staldens i alt ca. 250 dyr som værende støtte- eller springhalte. De havde alle forandringer, som sandsynliggjorde, at haltheden havde varet i minimum 2 uger. Ca. halvdelen af de 72 dyr var springhalte. 8 af disse havde store bylder og faste deformiteter af knogler i og omkring højre skulder medens tilstanden hos 3 dyr havde udviklet sig omkring venstre skulder. Det formodedes, at forandringer af det omfang havde varet i flere uger. Hos de dyr, der var springhalte på et bagben sås udpræget muskelatrofi i det ømme bens muskler som tegn på aflastning gennem længere tid.

Hos de støttehalte dyr havde mange af dyrene smerter i mere end ét ben.

5. Sår og trykninger

Over halvdelen af besætningens dyr havde sår eller trykninger, der bar præg af at være kroniske. Trykningerne befandt sig ud for knoglefremspring på ydersiden af bagbenene ud for halsene og på albueleddet og skulderbladet.

To af søerne havde et stort skuldarsår svarende til grad 3 skuldarsår med underliggende underhud og muskler inddraget i lidelsen. Sårene lugtede af råd og omkring den blotlagte muskulatur fandtes et ca. 2 cm stort område med rødme, hævelse og ømhed for berøring.

6. Manglende sygestier

Under gennemgangen af besætningen kunne konstateres, at stier anvendt til syge dyr ikke var indrettet med blød bund.

7. Manglende rodemateriale

I de fleste stier fandtes slet intet rodemateriale. I to af stierne fandtes en enkelt træklods, hvilket fandtes utilstrækkeligt til de mange dyr, som gik i disse stier.

Jeg skal anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt det ovenfor konstaterede samlet eller for enkelte dyrs vedkommende kan karakteriseres som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Rådet finder, at følgende dyr har været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt:

1. Punkt 1: Såvel de nyfødte grise som den magre lammede so, der havde faret på fuldspaltegulv i en sti blandt 5 andre søer, således at alle grisene var mast eller trådt ihjel.
2. Punkt 1: De to moribunde afkræftede søer.

Rådet vil karakterisere disse forhold som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Rådet finder, at følgende dyr har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt:

1. Punkt 1: De slagtesvin, der vurderedes afmagrede eller sygeligt afmagrede på grund af længere tids manglende behandling af deres sygdomstilstande.

2. Punkt 2: De grise med store brok med sår over 30 cm i diameter.
3. Punkt 3: De 16 lammede dyr, der ikke kunne stå ved egen kraft og ikke var sat i sygesti, men gik blandt raske dyr.
4. Punkt 4: De ca. 36 springhalte dyr med lidelser, der havde været i flere uger, og som ikke var sat i sygesti eller behandlet.
5. Punkt 5: Det faktum, at over halvdelen af besætningen havde sår og trykninger, der bar præg af at være kroniske.

Rådet vil karakterisere disse forhold som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Rådet finder, at følgende dyr har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt:

1. Punkt 6: De fraværende sygestier indrettet med forbedrede forhold og blødt leje.
2. Punkt 7: Manglende rodemateriale i de fleste stier med dyr og utilstrækkelig mængde i de stier, hvor det var til stede.

Rådet vil karakterisere disse forhold som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Rådet finder, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at sørge for dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om hel eller delvis fratagelse af retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig med personligt med dyr, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1. Dette beror dog på en juridisk vurdering, som alene varetages af domstolene.

Afgørelse:

Byretten:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte ikke begik noget strafbart i 1 år fra endelig dom.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 5 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

Landsretten:

Byrettens dom blev stadfæstet med den ændring, at frakendelsestiden blev nedsat til 3 år.

Statskassen skulle betale sagens omkostninger for landsretten.

2006-20-053-00248

Skrivelse af 28. april 2006 fra politimesteren i Randers

I en svinebesætning, der blev angivet at være under afvikling, blev der ved et kontrolbesøg fundet flere kritisable forhold, således flere halte og grise med bidsår. To svin på ca. 80 kg med lammet bagkrop havde været opstaldet uden bekvemt underlag, den ene i flere dage

blandt raske stifæller. Der var ingen klargjorte sygestier, intet rodemateriale og vedligeholdelsesgraden af stiiinventaret var lavt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt kan de beskrevne forhold for hvert enkelt svins vedkommende karakteriseres som uforsvarlig, groft uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr jf. dyreværnslovens § 28?

Svar ad 1:

Der beskrives følgende:

Forhold 1.

Et ca. 45 kg stort slagtesvin var springhalt på højre bagben. Højre bagbens haseled var hævet. Dyret havde desuden kun ca. 4 cm halestump tilbage, der var rødme, hævelse og udpræget ømhed omkring stumpen. Grisen var opstaldet sammen med 8-10 øvrige slagtesvin uden adgang til rodemateriale.

Forhold 2.

Et slagtesvin på ca. 70 kg fandtes at have sår på ører og forkrop og en stikkende gang. Svinet var opstaldet sammen med 8-10 øvrige svin på fuldspaltegulv uden nogen form for rodemateriale.

Forhold 3.

Et slagtesvin på 80 kg. Dyret var lam i bagkroppen og ude af stand til at rejse sig og havde ifølge den ansvarlige for besætningen været lam i 2-3 dage. Dyret var opstaldet med 6-8 andre raske svin på fuldspaltegulv.

Forhold 4.

Slagtesvin på ca. 70 kg. Dyret var lam i bagkroppen og ude af stand til at rejse sig. Højre knæled var voldsomt fortykket. Dyret havde halebid. Den ansvarlige for besætningen oplyste at dyret for 3-4 dage siden blev taget fra de øvrige ud i gangarealet. Den var nu opstaldet på fuldspalte gulv uden foder og vand foran sig.

Forhold 5.

Slagtesvin på ca. 70 kg. Dyret var stærkt støtتهalt på venstre bagben. Var opstaldet sammen med 6-8 andre svin på fuldspaltegulv.

Forhold 6.

I flere stier sås svin med såvel kroniske som friske læsioner efter halebid. Der var yderst sparsomt eller intet rodemateriale i stierne.

Forhold 7.

Slagtesvin på ca. 80 kg. Dyret var stærkt støtتهalt på venstre bagben og var ubehandlet opstaldet med 6-8 andre dyr.

Forhold 8.

Slagtesvin på ca. 80 kg. Dyret var springhalt på højre forben, der havde en fast, øm hævelse.

Forhold 9.

Slagtesvin på ca. 80 kg. Dyret kunne ikke tage støtte på højre bagben. Højre knæ var sæde for en kronisk fortykkelse og der var tydelig smertereaktion ved manipulation af benet. Dyret havde halebid.

Dyret var opstaldet med 6-8 raske svin.

Forhold 10.

Slagtesvin ca. 80 kg. Dyret var støttehalt på venstre bagben. Dyret var ubehandlet og opstaldet i sti med 6-8 raske svin.

Desuden beskrives:

Forhold 11.

Der forekom kun ringe og utilstrækkeligt rodemateriale i stierne, idet ca. halvdelen af stierne slet intet rodemateriale tilbød dyrene.

Forhold 12.

Der sås ingen klargjorte sygestier i hele besætningen.

Forhold 13.

Inventaret var præget af manglende vedligeholdelse, således sås flere steder iturevne, skarpe stålplader, der udgør en potentiel risiko for, at de opstaldede dyr kommer til skade.

Forhold 14.

Der kunne ikke føres dokumentation over antallet af døde grise.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ligesom de skal behandles omsorgsfuldt og huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling, skal de straks tilses af en dyrlæge eller aflives.

Svar ad 1, forhold 2, 5-8 samt 10:

Rådet finder, at ejeren ved ikke at sørge for, at syge dyr blev behandlet, tilset af dyrlæge eller aflivet og ved ikke at anbringe syge dyr i velindrettet sygesti har udsat svinene for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke har passet dyrene omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1,2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5. Rådet vil karakterisere forholdene som uforsvarlig behandling af dyr.

Svar ad 1, forhold 1, 3, 4 og 9:

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at svinene ved at forblive blandt deres stifæller uden nogen form for behandling har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1,2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5. Rådet vil karakterisere forhold 1, 3, 4 og 9 som groft uforsvarlig behandling af dyr.

Svar ad 1, forhold 11:

Smågrise, avls- og slagtesvin skal have adgang til halm eller andet, der kan tilgodese deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale, idet svinene i modsat fald kan overføre deres adfærd til deres stifæller med eksempelvis rifter, halebid og blodører, som beskrevet i forhold 6, som resultat.

Ved ikke at være tildelt beskæftigelses- og rodemateriale finder Rådet, at svinene har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 10 og 20. Rådet vil karakterisere forhold 11 som uforsvarlig behandling af dyr.

Svar ad 1, forhold 12:

Der bør – når fornødent som i de her beskrevne forhold, kunne indrettes egnede opstaldningsforhold for syge og svækkede dyr. I en sygeafdeling vil der typisk være tale om lav belægningsgrad, et blødt gulvleje, mulighed for temperaturregulering samt et hyppigere tilsyn med dyrene for at give de syge dyr den mest skånsomme og effektive behandling.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at syge og svækkede dyr i besætningen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 11 og 11a. Rådet vil karakterisere forhold 12 som uforsvarlig behandling af dyr.

Svar ad 1, forhold 13:

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at indretningen udgør en risiko for at udsætte dyrene for smerte lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og dyrene derfor ikke er passet omsorgsfuld, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt §§ 7 og 8 i bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr. Rådet vil karakterisere forhold 13 som uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt kan forholdene i besætningen samlet set karakteriseres som uforsvarlig, groft uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr jf. dyreværnslovens § 28.

Svar ad 2:

Rådet vil samlet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-053-00255

Skrivelse af 15. maj 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 12. april 2006 fra politimesteren i Haderslev

Ved et kontrolbesøg iht. bkg. nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin konstaterede 2 dyrlæger fra Fødevareregionen op til 50% halebidte dyr i en større fedesvinebesætning. Uanset mange af dyrene var alvorligt syge, var ingen af dem anbragt i sygestier. Der blev ikke i besætningen konstateret sygestier, der efterlevede gældende krav. Seks klimastalde og 14 slagtesvinestalde blev gennemgået med en beskrivelse af varierende fund af halebid og syge grise, sygestier med manglende strøelse eller gummiunderlag samt tildeling af rodemateriale, der overvejende bestod af træklodser ophængt i kæder. I enkelte stier blev der konstateret halmbriketter, som blev oplyst som det anvendte rodemateriale sammen med de ophængte træklodser. Ved 2 efterfølgende opfølgingsbesøg blev det konstateret, at de af Fødevareregionen afgivne påbud ikke var efterkommet i tilstrækkeligt omfang, hvorefter sagen af Fødevareregionen blev anmeldt til politiet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvilke foranstaltninger bør normalt træffes for at undgå halebid i svinebesætninger?

Svar ad 1:

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Halebid er en multifaktoriel lidelse, der er forårsaget af disponerende samt udløsende faktorer. For at modvirke udvikling af den unormale adfærd skal væsentlige miljø- og managementfaktorer være tilpasset praktiske og videnskabelige erfaringer. Et godt staldklima (temperatur, fugtighed, luftsammensætning og ventilation) og gode fysiske staldforhold (areal, stibund, antal vandkopper/-nipler, trug og strøelse-/rodemateriale) sammen med anerkendte driftsmåder, hvor faktorer som sammenblanding af grise fra forskellige hold, flytninger af grise, belægningsgrad, fodersammensætning, tildeling af beskæftigelsesmateriale og tilsyn med grisene hver for sig og samlet har væsentlig betydning i forebyggelsen af udviklingen af den unormale adfærd, der fører til halebidning.

Spørgsmål 2:

Hvilke foranstaltninger bør der efter Rådets opfattelse træffes for svin, der er halebidte.

Svar ad 2:

Syge dyr, herunder grise der lider af halebid, skal behandles omsorgsfuldt, herunder skal de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet finder, at syge grise skal anbringes i særligt indrettede sygestier, hvor mindst 2/3 af gulvarealet skal være dækket med et blødt materiale (strøelse eller gummimatte) og efter behov behandles medikamentelt af en dyrlæge eller efter dennes anvisning.

Spørgsmål 3:

Bør halebidte svin, herunder halebidte svin med skader som anført i den konkrete sag, anbringes i sygesti?

Svar ad 3:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Indebærer undladelse af at skride ind overfor halebid af et omfang som anført i den konkrete sag en uforsvarlig, en groft uforsvarlig behandling eller evt. mishandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 4:

Fødevareregerens dyrlægers rapporter beskriver mange alvorligt syge dyr med lammelser, haltheder og status efter halebid; i nogle staldafsnit op til 50 % halebidte dyr. Ingen af disse dyr var anbragt i særligt indrettede sygestier eller under relevant antibiotikabehandling. De værst tilredte dyr blev straks beordret aflivet. Rådet vil på baggrund af det anførte samt sagens akter betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3.

Spørgsmål 5:

Indebærer manglende isolering/ behandling/aflivning af syge og halebidte dyr en uforsvarlig, en groft uforsvarlig eller mishandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 5:

Se svar ad 4

Spørgsmål 6:

Indebærer manglende eller utilstrækkelig tildeling af rode- og beskæftigelsesmateriale i en besætning med store halebidsproblemer en uforsvarlig, en groft uforsvarlig eller mishandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 6:

Manglende eller utilstrækkelig tildeling af rode- og beskæftigelsesmateriale er en stærkt medvirkende årsag til udvikling af den unormale adfærd halebidning. Rådet skal udtale, at en manglende eller utilstrækkelig tildeling af rode- og beskæftigelsesmateriale til en begyndelse kan betegnes som en uforsvarlig behandling, der afhængig af grad og karakter og tid kan udvikle sig til at være en groft uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 7:

Er ophängning af træklodser tilstrækkelig som beskæftigelses- og/eller rodemateriale?

Svar ad 7:

Anerkendte og videnskabelige erfaringer har vist, at beskæftigelses- og rodemateriale i form af enten tilstrækkelig tildeling af halm eller andet manipulerbart og deformerbart materiale, der ligger på stigulvet, kan opfylde grises behov for beskæftigelse. Rådet anser ikke, at op-hængte træklodser er tilstrækkeligt beskæftigelses- og rodemateriale.

Spørgsmål 8:

Indebærer manglende etablering af sygestier, der opfylder kravene i § 11 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin i en besætning med mange dyr, en uforsvarlig, en groft uforsvarlig eller mishandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 8:

Rådet finder, at en manglende etablering af sygestier, der opfylder kravene i § 11 i bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, som uforsvarlig, da der til enhver tid skal være klargjort en sygesti, så der er mulighed for at anbringe et sygt dyr i en sti med forbedrede forhold, der tilgodeser hurtigst mulig restitution af dyrets sygdom.

Graden af uforsvarlighed ved undladelse af etablering af sygestier afhænger af karakteren af grisenes sygdomme.

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke ved årsberetningens afslutning.

2006-20-053-00256

Skrivelse af 3. juli 2006 fra politimesteren i Silkeborg

En landmand blev anmeldt for ikke at have passet sine søer efter lovgivningen, idet der under et aflagt velfærdsbesøg var blevet fundet 12 kritisable forhold hos søerne i staldene.

Der blev fundet en del søer med skulderrår i alle grader og der fandtes diverse grader af halt-hed hos flere søer grundet lidelser i bevægeapparatet. Der var søer i for korte bokse og en sø blev fundet død i en karantænestald. Herudover fandtes der i hele besætningen ikke beskæftigelses- og rodemateriale permanent og af tilstrækkelig mængde og der var mangel på fyldende foder hos de drægtige søer. Der var ikke på ejendommen klargjorte sygestier.

Rådet udtalte:

Forhold 1:

Spørgsmål 1:

Indebærer det i forhold 1 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mis-handling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Der fandtes i løbeafdelingen på ejendommen 5 søer med skulderrår af grad 1-2 og to søer med skulderrår af minimum grad 2. Der var ikke draget omsorg for disse søer i form af aflastning med en anden opstaldningsform og et blødere underlag.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder, at dyr, der er syge eller tilskadekomne omgående skal have en passende behandling. Om nødvendigt skal sådanne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse.

Lægges dette og oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at disse søer har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Forhold 2:

Spørgsmål 3:

Indebærer det i forhold 2 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 3:

En so i løbeafdelingen fandtes mager og støttehalt på venstre forben og ømbenet på venstre bagben, ligesom der fandtes liggesår ud for venstre sædeben og begge skuldre havde sår af grad 4. Endvidere var soen anbragt i en for lille boks, ligesom der ikke var draget omsorg for soen i form af aflastning med en anden opstaldningsform og et blødere underlag. Soen beordredes straks aflivet.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder, at dyr, der er syge eller tilskadekomne omgående skal have en passende behandling. Om nødvendigt skal sådanne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de tilses af en dyrlæge eller aflives.

Lægges dette og oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at soen har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 4:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Forhold 3:

Spørgsmål 5:

Indebærer det i forhold 3 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 5:

En so i løbeafdelingen havde et kronisk sår med knoglenydannelse på ydersiden af venstre bagbens kode. Soen var ømbenet, og der var ikke draget omsorg for soen i form af aflastning med en anden opstaldningsform og et blødere underlag.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder, at dyr, der er syge eller tilskadekomne omgående skal have en passende behandling. Om nødvendigt skal sådanne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse.

Lægges dette og oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at soen har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 6:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Nej.

Forhold 4:

Spørgsmål 7:

Indebærer det i forhold 4 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 7:

Tre søer i løbeafdelingen var anbragt i båse, der ikke var lange nok, så de under hvile var nødsaget til at ligge med skæv nakkeholdning og unødigt belastning på skulderbladene til følge.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges dette og oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at søerne har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum.

Spørgsmål 8:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:
Nej.

Forhold 5:

Spørgsmål 9:

Indebærer det i forhold 5 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mis-handling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 9:

For fem søer i drægtighedsstalden gjorde følgende forhold sig gældende: So A var springhalt på venstre bagben, so B var halt på venstre bagben, so C havde forrådnelse i overgang mellem klov og tå på venstre bagbens yderklov, so D havde sår på højre bagben og var støttehalt på dette ben, og so E havde en byld på venstre sædeben. Der var ikke draget omsorg for disse søer i form af aflastning med en anden opstaldningsform og et blødere underlag.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder, at dyr, der er syge eller tilskadekomne omgående skal have en passende behandling. Om nødvendigt skal sådanne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse.

Lægges dette og oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at disse søer har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 10:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:
Nej.

Forhold 6:

Spørgsmål 11:

Indebærer det i forhold 6 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mis-handling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 11:

90-100 % af søerne i drægtighedsstalden tyggede i inventaret eller i luften (tomgangstygning). De havde ikke tilstrækkeligt fået dækket deres naturlige tyggebehov ved tildeling af grovfo-der/halm.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges dette og oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at søerne har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 20 stk. 1.

Spørgsmål 12:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 12:

Nej.

Forhold 7:

Spørgsmål 13:

Indebærer det i forhold 7 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 13:

So E i drægtighedsstalden havde på venstre side et skuldersår grad 2, medens soens højre side var sæde for forandringer svarende til grad 4, ligesom der ikke var draget omsorg for soen i form af aflastning med en anden opstaldningsform og et blødere underlag. Forholdet vurderedes at være af mindst 4 ugers varighed.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder, at dyr, der er syge eller tilskadekomne omgående skal have en passende behandling. Om nødvendigt skal sådanne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de tilses af en dyrlæge eller aflives.

Lægges dette og oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at soen har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 14:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 14:

Nej.

Forhold 8:

Spørgsmål 15:

Indebærer det i forhold 8 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 15:

I drægtighedsstalden havde so F og en so G skuldersår af grad 1-2, ligesom der ikke var draget omsorg for disse søer i form af aflastning med en anden opstaldningsform og et blødere underlag.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder, at dyr, der er syge eller tilskadekomne omgående skal have en passende behandling. Om nødvendigt skal sådanne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse.

Lægges dette og oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at disse søer har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 16:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 16:

Nej.

Forhold 9:

Spørgsmål 17:

Indebærer det i forhold 9 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 17:

I farestalden havde søerne H, I, J og K skuldersår af graderne 1-2, ligesom der ikke var draget omsorg for disse søer i form af aflastning med en anden opstaldningsform og et blødere underlag.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder, at dyr, der er syge eller tilskadekomne omgående skal have en passende behandling. Om nødvendigt skal sådanne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse.

Lægges dette og oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at disse søer har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 18:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 18:

Nej.

Forhold 10:

Spørgsmål 19:

Indebærer det i forhold 10 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 19:

Der fandtes i besætningen ikke klargjorte sygestier.

Rådet finder, at dyr, der er syge eller tilskadekomne omgående skal have en passende behandling. Om nødvendigt skal sådanne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de aflives eller tilses af en dyrlæge.

Lægges oplysningerne i sagen om de mange kritisable forhold til grund, finder Rådet, at fraværet af klargjorte sygestier i besætningen har medvirket stærkt til, at syge dyr ikke har fået en passende behandling.

Rådet vil karakterisere forholdet omkring de manglende klargjorte sygestier som uforsvarlig behandling af dyrene, jf. bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 11 og Rådets udtalelse af 4. marts 2004 om sygeafdeling til produktionsdyr.

Spørgsmål 20:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 20:

Nej.

Forhold 11:

Spørgsmål 21:

Indebærer det i forhold 11 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 21:

Der fandtes ikke i besætningen beskæftigelses- og rodemateriale i permanent og tilstrækkelig mængde.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 20 stk. 1.

Spørgsmål 22:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 22:

Nej.

Forhold 12:

Spørgsmål 23:

Indebærer det i forhold 12 beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 23:

En so fandtes i karantænestalden død og meget oppustet liggende på ryggen tæt op ad en mur. Der var løbet en del blod ud af næsen, og ører og bug var blodunderløbne. Soen vurderedes at have været død i minimum 12 timer. Soen var ikke fundet ved det tilsyn, som havde været udført samme morgen, hvorfor tilsynet ikke vurderedes at have været fyldestgørende.

Rådet finder ikke i sagsakterne oplysninger, der kan danne grundlag for en bedømmelse af, under hvilke omstændigheder og hvornår soen er død.

Rådet kan således ikke vurdere forsvarligheden af soens behandling.

Spørgsmål 24:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 24:

Rådet finder, at alle søer og grise som minimum skal tilses mindst 1 gang daglig.

Sagen generelt:

Spørgsmål 25:

Indebærer de beskrevne 12 forhold samlet set en grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 25:

Rådet vil samlet karakterisere de 12 forhold som groft uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum, bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 20 stk. 1, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5 samt rådets udtalelse af 4. marts 2004 om sygeafdeling til produktionsdyr.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-053-00272

Skrivelse af 30. oktober 2006 fra politimesteren i Århus

På baggrund af en anonym anmeldelse tilkaldte politiet dyrlægeassistance fra Fødevareregionen. Ved gennemgang af besætningen konstateredes:

Udenfor stalddøren sås adskillige papirsække, hvoraf mange var tomme og en del stadig indeholdt gammelt brød. Stalddøren var lukket af en tværbom. Indenfor døren lå et væltet tomt foder/vandingstrug, således at grisene ikke havde adgang til frisk vand. Modsat døren var der tre

stier, hvoraf der var åbent til den første, så grisene kunne færdes frit derinde. I den anden sti sås der 3 grise, hvoraf den ene ikke var i stand til at rejse sig ved egen hjælp, hvorfor den efter dyrlægens mening burde aflives. I den tredje sti lå 2 kadavere af grise, der var halvt dækket af halm og gødning, og de var efterhånden trampet næsten flade. Grisene havde været døde i 2-3 mdr. Søer og orner færdedes frit imellem hinanden i den øvrige del af stalden. Adskillige af dem var meget fede, hvilket formentlig skyldtes, at de blev fodret med brød. Der var 2 grise, der ikke havde størrelse, der svarede til deres alder. Den ene havde ledbetændelse og var meget gangbesværet, hvorfor den efter dyrlægens mening burde aflives. Der var 19 voksne grise i staldbygningen. Der var overalt gødning i en højde på 25-30 cm og der fandtes ikke tørt leje. Det var tilsyneladende ikke muligt at tænde lyset i stalden og luften var meget dårligt pga. ringe udluftning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Indebærer en adfærd som beskrevet en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar:

På baggrund af en anonym anmeldelse gennemgik politiet samt fødevareregionens dyrlæge en dårligt vedligeholdt stald, hvor der blev holdt svin. Det fremgik blandt andet af dyrlægens erklæring: Svinene, 19 levende og 2 døde opholdt sig i et rumkompleks, der skønsvist omfattede 60-80 kvadratmeter. De 2 døde grise skønnedes at have været døde i 2-3 måneder. Der var overalt gødning i en højde på mindst 10 – 20 centimeter, der var dårlige lys- og ventilationsforhold. Der var intet tørt og strøet leje til dyrene. Det tilstedeværende foder bestod af gammelt brød. Den eneste vandbeholder (ca. 50 liter) var tom og tilsølet.

Svinene var af variabelt huld. Fuldvoksne søer og orner var i godt huld grænsende til overvægtige, mens de mindre svin (ca. 50 – 75 kg) var relativt magre og forvoksede bl.a. med forholdsmæssig store hoveder pga. mangelfuld energitilførsel og ernæringsmæssigt utilstrækkeligt foder under opvæksten. Der var ingen endnu mindre grise, hvilket forekom påfaldende med den ”fri driftsform” med sammenblanding af kønsmodne søer og orner. Der var i stalden et unormalt niveau af uro blandt svinene. To af svinene var kronisk syge. Den ene havde bl.a. kronisk ledbetændelse i venstre albue og var dårligt gående, den anden var bl.a. dårligt i stand til at rejse sig pga. slingerhed i bagparten. Disse to dyr blev umiddelbart aflivet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling, skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at grisene ved igennem længere tid at have gået under de beskrevne forhold har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5.

Afgørelse:

Tiltalte 1 blev straffet med fængsel i 40 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte ikke begik noget strafbart i 2 år fra endelig dom. Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i produktionsøjemed i 10 år.

Tiltalte 2 blev straffet med fængsel i 10 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte ikke begik noget strafbart i 2 år fra endelig dom. Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i produktionsøjemed i 3 år fra endelig dom.

De tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-053-00265

Skrivelse af 21. september 2006 fra politimesteren i Horsens

En embedsdyrlæge på et svineslagteri fandt ved et weekendtilsyn af forholdene for opstaldede svin på slagteriet kritisable forhold. Der havde været maskinstop på slagteriet, hvorfor mellem 400 og 500 svin havde måttet overnatte på slagteriet weekenden over. I et staldafsnit fandtes der uro og lidt slagsmål blandt svinene. I 3 stirækker gik henholdsvis 60, 64 og 66 svin og stigulvene fremstod snavsede med megen gødning og urin. Embedsdyrlægen vurderede, at forholdene for svinene var dyreværnsmæssigt uforsvarlige, når der var tale om overnattende dyr, idet dårlige afløbsforhold, tilsvining af tildelt foder samt manglende mulighed for at ligge på et tørt leje ikke var til stede for alle svinene. Embedsdyrlægen vurderede, at belægningsgraden burde have været reduceret. Forholdet blev påtalt overfor slagtemesteren med krav om nedsættelse af belægningsgraden i stierne. Dette blev ikke umiddelbart efterkommet, hvorfor slagteriet anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer det efter Rådets opfattelse en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, at der har gået mellem 60 og 66 svin sammen i en stirække?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, herunder fotos, at svinene opholdt sig i stier, der var 28,5 m lange og 1,75 m brede. Der var mulighed for at opdele stierne i seks bokse. Hver sti var forsynet med 2 afløb. Der var rillet betongulv. I anmeldelsen blev forholdene i første staldafsnit beskrevet som tilfredsstillende m.h.t. opfyldelse af pladskrav og tørt lejeareal. I et andet staldafsnit, hvor hovedparten af svin var opstaldet, var der uro og lidt slagsmål. I 3 stirækker optaltes her henholdsvis 60, 64 og 66 svin. Det frie gulvareal var lavt i disse stier og stigulvene fremstod snavsede med megen gødning og urin. Adskillelse af svinene i mindre folde og hold havde af hensyn til afløbsforholdene været undladt.

Rådet finder, at det bør tilstræbes, at opstaldningsperioden for svin på slagterier bør gøres så kort som muligt og at dette kun sker undtagelsesvist. Rådet finder udover dette, at overnatningsforholdene for overnattende svin på slagterier skal efterkomme de til enhver tid gældende krav, som stilles til et velfærdsmæssigt forsvarligt svinehold både vedrørende areal, adgang til et tørt liggeareal og adgang til friskt drikkevand. Overnattende dyr skal herudover fodres

minimum 1 gang i døgnet. Stier og stalde til overnattende svin på slagterier skal derfor indrettes og anvendes, så dyreværns-mæssigt betænkelige situationer undgås. For i videst muligt omfang at undgå aggressiv adfærd bør overnattende slagtesvin kunne opstaldes i mindre grupper på maksimalt 15 dyr.

Det fremgår af sagsakterne, at svinene ved at have gået i storfolde på 60 til 66 svin har været urolige, har været snavsede med megen gødning og urin og de har ikke alle haft adgang til et tørt liggeareal.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at svinene har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Indebærer det efter Rådets opfattelse en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, at svinene har været opstaldet uden strøelse eller rodemateriale, samt at foder har været strøet i gødning – jf. fotos i billede 6?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at det tildelte foder var tilsvinet med gødning og urin og at der ikke i stierne var anvendt strøelse eller andet rodemateriale.

Det er Rådets vurdering, at opdeling i grupper med maksimalt 15 slagtesvin pr. gruppe vil være tilstrækkeligt til at minimere aggressiviteten, hvorfor tildeling af strøelse eller andet rodemateriale ikke i sådanne tilfælde er påkrævet.

Tildeling af foder bør ske 1 gang dagligt og på et rent og tørt gulv eller i trug.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at svinene ved at have gået i flokke på 60 – 66 svin uden strøelse eller andet rodemateriale til sænkning af risikoen for aggressivitet og ved at være blevet fodret i gødnings- og urinforurenede områder har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse om opstaldning og fremdrivning af svin på slagterier af 24. juni 2004.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 5000 kr.

2006-20-053-00275

Skrivelse af 14. december 2006 fra politimesteren i Løgstør

Efter anmodning fra politiet gennemgik Fødevareregionens dyrlæge en svinebesætning, der få dage for inden var overtaget fra et konkursbo. I svinestalden var ca. 160 grise. Grisene havde ikke alle adgang til tørt leje, ligesom grisene ikke havde permanent adgang til rodemateriale. I en sti gik 7 grise på ca. 40 kg. Det drejede sig om 6 kastrerede ornegrise samt en sogris. De 6 ornegrise, som ejeren erkendte at have kastreret uden bedøvelse 2 dage tidligere, havde alle voldsomt ødem bagtil med to væskende kastrationssår bagerst i pungen. En af ornegrise havde haft lyskebrok og ejeren havde lukket såret med ståltråd. Grisene lå stille og udviste ikke normalt aktivitetsniveau. Sogrisen var halt på venstre bagben. To af grisene blev aflivet efterfølgende af en tilkaldt dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Under henvisning til konklusionen i Fødevareregionens udtalelse skal jeg anmode rådet om en udtalelse, om behandlingen af dyrene har indebåret:

- uforsvarlig behandling af dyrene?
- grovere uforsvarlig behandling af dyrene?
- eller haft karakter af mishandling?

Svar:

Efter anmodning fra politiet gennemgik Fødevareregionens dyrlæge en svinebesætning, der få dage for inden var overtaget fra et konkursbo. I svinestalden var ca. 160 grise. Grisene havde ikke alle adgang til tørt leje, ligesom grisene ikke havde permanent adgang til rodemateriale. I en sti gik 7 grise på ca. 40 kg. Det drejede sig om 6 kastrerede ornegrise samt en sogris. De 6 ornegrise, som ejeren erkendte at have kastreret uden bedøvelse 2 dage tidligere, havde alle voldsomt ødem bagtil med to væskende kastrationssår bagerst i pungen. En af ornegrise havde haft lyskebrok og ejeren havde lukket såret med ståltråd. Grisene lå stille og udviste ikke normalt aktivitetsniveau.

Sogrisen var halt på venstre bagben.

To af grisene blev aflivet efterfølgende af en tilkaldt dyrlæge.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Dette indebærer at operative indgreb, der kan påføre dyret lidelse bortset fra uvæsentlig smerte af forbigående beskaffenhed, kun må foretages af en dyrlæge under bedøvelse og under efterfølgende smertebehandling, jf. dyreværnslovens § 14. Dette indebærer også, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at grisene ved at blive kastreret uden bedøvelse i en alder af ca. ½ år samt ved efterfølgende at have været unldadt passende behandling har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 14 samt bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og ka-

stration af dyr §§ 5-7 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage

Fuldbyrdelsen af straffen blev udsat og ville bortfalde efter en prøvetid på 1 år på vilkår af, at tiltalte ikke ville begå noget strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte blev straffet med en tillægsbøde på 5000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig med dyr i 3 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-053-00238

Skrivelse af 28. marts 2006 fra fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 10. november 2005 fra politimesteren i Skive

En gris på ca. 10 kg blev fundet liggende på jorden ved siden af en container med døde grise. Grisen var 6 timer tidligere observeret liggende øverst i containeren, hvor den trak vejret og bevægede sig.

Grisen var sammen med andre grise aflivet/forsøgt aflivet af en grisepasser ved, at dens pande var slået mod et hårdt betonunderlag. Der var ikke, som foreskrevet til bedøvelse af grise over 5 kg, anvendt bolt pistol til bedøvelse, ligesom grisen ikke havde fået skåret en halspulsåre over til sikring af dødens hurtige indtræden.

Grisepasseren blev sigtet og erkendte forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der anmodes om en udtalelse i sagen, herunder om hvorvidt den beskrevne handling udgør en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Svar:

Det fremgår af sagsakterne, at der ved siden af en destruktionscontainer med aflivede/døde grise hos en slagtesvineproducent, af en forbipasserende observeredes en gris på ca. 10 kg liggende på jorden. Grisen betegnedes som halvdød, idet den bevægede sig til siderne, uden at den kunne komme op at stå. Grisen havde en blåfarvet hævelse over højre øje. Grisen havde ikke hul i panden efter skud med bolt pistol og dens hals var ikke skåret op.

Det fremgår ligeledes af sagsakterne, at en gris 6 timer tidligere blev observeret liggende øverst i en næsten fyldt container, og at grisen bevægede sig og var levende, da den bevægede hovedet og havde øjnene åbne. Grisen havde hoved og overkrop ovenud af containeren.

Af 2 optagne videosekvenser af grisen skulle det fremgå, at grisen var liggende på jorden og sparkede uafbrudt med både for- og bagben og forsøgte at komme op at stå på forbenene, men den kom ikke op at stå og skubbede sig lidt rundt, når den sparkede og skrabadede.

Sigtede indrømmede, at han havde aflivet 5 grise ved containeren, de 2 blev skudt med boltspistol, medens 3 grise blev aflivet/forsøgt aflivet ved at slå dem imod hårdt underlag, hvorefter de blev kastet i containeren.

Rådet kan ikke ud fra oplysningerne i sagsakterne afvise, at grisen under hele forløbet har været ved bevidsthed, hvilket derfor kan have påført den en høj grad af smerte under dens henliggen.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Enhver, der vil aflive et dyr, skal sørge for, at dette foregår hurtigt og uden ophidselse af eller smerte for dyret, og skal sikre sig, at dyret er dødt inden det forlades.

Grise over 5 kg skal derfor, inden aflivningen foretages ved overskæring af halspulsåren, bedøves ved anvendelse af boltspistol, jf. § 15, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr.

Rådet finder, at grisen ved at være forsøgt aflivet ved slag mod hårdt underlag uden anvendelse af boltspistol og uden sikring af dødens indtræden ved overskæring af halspulsåren, med efterfølgende henliggen i flere timer, formentlig har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr, §§ 15, stk. 2, 52 og 53, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2006-20-053-00242

Skrivelse af 29. marts 2006 fra politimesteren i Hjørring

Ejeren af en svinebesætning anmeldtes efter et uanmeldt velfærdsbesøg af Fødevarerregionens dyrlæger, da de udenfor stalden fandt 2 døde grise, hvoraf den ene vurderedes selvdød, da der ikke var tegn på skydning med boltspistol.

Den anden gris, en ca. 75 kg tung gris, var blevet bedøvet med boltspistol, men var ikke efterfølgende blevet afblødt.

Ejeren forklarede at denne gris ikke var stukket/afblødt, fordi den ”næsten var død”, da han aflivede den. Ejeren anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Om hvorvidt dette, at en svinebesætning den 16. september 2005 havde uanmeldt velfærdsbesøg af Fødevarerregionens dyrlæger, hvor det blev konstateret, at en 75 kg tung gris var blevet

bedøvet med boltipistol, men efterfølgende ikke var blevet afblødt – er uforsvarlig behandling – grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, jf. Dyreværnslovens § 1 og § 2, samt Bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr § 52 og § 53, stk. 1.

Svar:

Det fremgår af anmeldelsen, at dyrlægerne under velfærdsbesøget observerede 2 døde grise liggende uden for stalden. Den ene var selvdød, der var ingen tegn på skydning med boltipistol. Den anden gris, en ca. 75 kg tung gris, var blevet bedøvet med boltipistol, men var efterfølgende ikke blevet afblødt. Ejeren forklarede til dyrlægerne, at denne gris ikke var stukket/afblødt efter skydning med boltipistol, fordi den ”næsten var død”, da han aflivede den.

Af politirapporten fremgår, at ejeren erkendte forseelsen.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt.

Enhver der vil aflive et dyr, skal sørge for, at dette foregår hurtigt og uden ophidselse af eller smerte for dyret og skal sikre sig, at dyret er dødt, inden det forlades.

Grise over 5 kg skal derfor, hvis de ønskes aflivet, først bedøves ved anvendelse af boltipistol og umiddelbart herefter afblødes ved at mindst én af halspulsårerne eller blodkar som den udløber fra gennembrydes.

Rådet finder, at såfremt denne efterfølgende afblødning undlades indebærer dette en risiko for, at grisen ikke dør umiddelbart, men først efter en længere periode, ligesom der tillige vil være risiko for, at grisen ikke dør og ligefrem kan komme til bevidsthed igen. Grisen risikerer således at blive udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges sagens oplysninger til grund, vil Rådet karakterisere den manglende afblødning som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr.1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr, §§ 52 og 53, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5000 kr.

2006-20-053-00259

Skrivelse af 12. juli 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 11. april 2006 fra politimesteren i Ringkøbing

Under en anholdelse opdagede politiet, at der i en sobesætnings farestalde lå mange døde grise på gangene, i farestierne, i poser og sække på fodergangene og ved stalddøren i en trillebør. Politiet anmodede fødevareregionen om assistance. Der blev i alt optalt 214 døde pattegrise. Det vurderedes, at de døde pattegrise var enten dødfødte eller døde kort tid efter faringen, samt at flere havde været døde i op til et par uger. Fødevareregionen vurderede, at de mange døde dyr, som ikke var fjernet fra staldene og sendt til destruktions, udgjorde en sundhedsmæssig risiko i besætningen og var en overtrædelse af Biproduktforordningen. Endvidere fandtes en so med skuldersår ud for begge skuldre samt en so, der ikke kunne rejse sig, idet den ikke kunne tage støtte på venstre forben. Som følge heraf havde soen på højre kind pådraget sig et liggesår, som skyldtes, at den havde ligget op ad stalldinventaret.

I farestalden fandtes en død pattegris, som havde et meget tykt bagben som følge af enten et brud eller en invaliderende ledbetændelse.

Ejeren oplyste, at han ikke var af den opfattelse, at soen med skuldersår var i en sådan forfatning, at det var alvorligt. Han mente, at soen, som havde problemer med venstre forben og liggensår i hovedet, var blevet tilset af besætningsdyrlægen og at man havde fundet, at der ikke var noget brud, idet den så var blevet aflivet. Den var sat i en 4 dages behandling med penicillin og smertestillende medicin. Den døde pattegris havde også været i antibiotikabehandling i 4 dage uden effekt, hvorfor den var blevet aflivet 3 dage tidligere.

Ejeren oplyste endvidere, at han havde bedt destruktionsanstalten om at komme på dagen for anholdelsen for at afhente døde dyr, og DAKA bekræftede, at de havde været på ejendommen, men var kørt igen formentlig fordi grisene ikke var lagt i containerne. Det samme var sket 3 dage tidligere.

Besætningsdyrlægen oplyste, at besætningen, der bestod af 400 søer foruden gylte og polte, producerede med såkaldt tilnærmet 5 ugers holddrift og at der i pågældende besætning ikke var en høj dødelighed, men at dødeligheden tidsmæssigt var koncentreret som følge af driftsformen. Endvidere oplyste dyrlægen, at han normalt fandt leverandøren meget ansvarlig i forhold til sine dyr.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at ejeren ved at undlade at behandle eller aflive de tre i rapporten omhandlende søer mod deres lidelser i form af

- skuldersår, som skønnes at være af flere ugers varighed og dermed en kronisk tilstand
- forandringer i et forben og kæbe, som skønnes at være af længere tids varighed
- et gammelt benbrud eller invaliderende ledbetændelse

har undladt at behandle dyrene uforsvarligt og undladt at beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Vedrørende so med skuldersår:

Det fremgår, at fødevareregionen vedrørende denne so vurderede, at soen på venstre side havde et skuldersår, hvor skulderknoglen i centrum af såret kunne mærkes, og at skuldersåret på højre side gik ned i underhuden. Sårene vurderedes til at være af flere ugers varighed og af kronisk karakter. Rådet finder, udfra det forelagte, at soen på venstre og højre skulder som minimum havde et grad 3 skuldersår.

Rådet finder, at udvikling af et grad 3 skuldersår påfører en so en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er udtryk for manglende omsorg for soens situation. Soen burde straks, det ved de daglige tilsyn observeredes, at der var et skuldersår under udvikling, have været tilbudt et blødere underlag samt behandling af såret.

Rådet vil karakterisere det forhold, at en so uden indgriben fra staldpersonalets side får lov at udvikle et skuldersår, der inddrager underhuden (grad 3), som en uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1. og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Vedrørende so med forandringer i forben og kæbe:

Det fremgik, at fødevareregionen vedrørende denne so fandt, at den havde vanskeligt ved at rejse sig. Når soen kom op, var den ude af stand til at tage støtte på venstre forben. På højre kind var der tydeligt liggesår som følge af stort tryk mod inventaret efter længere tids problemer med at komme op at stå. Det fremgik, at soen var undersøgt af besætningsdyrlægen og var behandlet 4 dage med penicillin og smertestillende medicin.

Rådet finder, at soen straks, det blev klart, at soen ikke blev kureret for sin lidelse i forbenet burde have været aflivet. Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Vedrørende den døde pattegris med det hævede bagben:

Det fremgår, at fødevareregionen vedrørende denne døde pattegris fandt, at den havde et meget tykt bagben som følge af enten et gammelt brud eller en invaliderende ledbetændelse. Det fremgår endvidere af sagsakterne, at besætningsejeren havde haft nævnte pattegris i behandling uden effekt og som følge af dette havde aflivet den 3 dage inden anmeldelsen.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke udtale sig om, hvorvidt pattegrisen er behandlet uforsvarligt og ikke har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at undladelsen af behandling eller aflivning kan karakteriseres som mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 2:

Nej. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger – særligt vedrørende sigtelsen vedrørende EU-parlamentet og Rådets forordning om sundhedsbestemmelser for animalske produkter m.v.

Svar ad 3:

Lægges oplysningerne vedrørende besætningsstørrelse og den 5-ugers driftsform, som angivet i besætningsdyrlægens erklæring til grund, finder Rådet ikke, som angivet i anmeldelsen, at det antal døde grise, der blev fundet på anmeldelsesdagen nødvendigvis er tegn på en unormal høj dødelighed. I en sådan produktionsform ligger alle dødsfaldene stort set i ugen, hvor alle fødsler forekommer og så en uge frem.

Rådet finder, at aflivede og selvdøde dyr uden unødigt forsinkelse skal fjernes fra staldene og opbevares på en sådan måde, at smitstoffer eller andre skadelige stoffer ikke kan spredes indtil de kan transporteres til en godkendt destruktionsanstalt, jf. bekendtgørelse nr. 355 af 19. maj 2003 om bortskaffelse og forarbejdning af animalske biprodukter, § 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 6 måneder.

Fuldbyrdelsen af straffen blev udsat og ville bortfalde efter en prøvetid på 2 år på vilkår af, at 1) Tiltalte ikke ville begå strafbart forhold i prøvetiden, 2) Tiltalte under Kriminalforsorgens tilsyn og efter Kriminalforsorgens anvisninger skulle udføre samfundstjeneste i 200 timer indenfor 10 måneder, og 3) Tiltalte skulle betale en tillægsbøde på 5.000 kr.

Til fordel for statskassen blev der konfiskeret 50.000 kr. hos tiltalte.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Straffen var ikke alene givet for overtrædelse af dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5 og bekendtgørelse nr. 355 af 19. maj 2003 om bortskaffelse og forarbejdning af animalske biprodukter, § 1. Tiltalte havde gjort sig skyldig i andre lovovertrædelser, der intet havde med nævnte bestemmelser at gøre og afgørelsen afspejler derfor ikke den straf, tiltalte havde fået, hvis han alene havde gjort sig skyldig i ovenfor nævnte forhold.

2006-20-053-00260

Skrivelse af 16. august 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 21. juni 2006 fra politimesteren i Nykøbing F

Under et kontrolbesøg iht. bekendtgørelse om beskyttelse af svin konstaterede en dyrlæge fra fødevareregionen, at 3 opbundne søer havde åbne sår på halsen som følge af trykninger fra for stramtsiddende bindsler, og desuden stod 72 søer fortsat i bindsel uanset, at opbindingen af svin er forbudt efter den 31. december 2005. I klimastalden var der ikke tilstrækkelig beskæftigelses- og rodemateriale til dyrene. Fødevareregionen anmeldte forholdet vedr. de 3 søer og de fortsat opbundne søer til politiet og indskærpede overfor ejeren reglerne for beskæftigelses- og rodemateriale.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Den 23. januar 2006 blev der foretaget kontrolbesøg af en svinebesætning. Den tilsynsførende dyrlæge fandt 3 søer med åbne sår på halsen som følge af trykninger fra for stramtsiddende bindsler. Sårene beskrives af dyrlægen som: ” 3 søer havde åbne sår på halsen som følge af trykninger fra for stramtsiddende bindsler. Huden var gennembrudt og bindslerne havde arbejdet sig ned i det underliggende fedtlag (subkutane fedtlag). På den ene so var sårene dybe og væskende. Det skønnes, at sårene var udviklet over flere uger.”

Er der tale om uforsvarlig, groft uforsvarlig eller er der tale om mishandling af dyrene?

Svar ad 1:

I dyrlægens indskærpelse af den 5. maj 2006 til ejeren og i dyrlægens anmeldelse af d. 11. maj 2006 til politiet var beskrevet 3 søer med åbne sår på halsen som følge af trykninger fra for stramtsiddende bindsel, heraf én med et dybt væskende sår. Dyrlægen anslog, at dette sår var udviklet over flere uger. I dyrlægens supplerende skrivelse af den 16. juni 2006 til politiet anførtes det vedrørende 3 søer med åbne sår på halsen, at huden var gennembrudt og bindslet havde arbejdet sig ned i det underliggende fedtlag og på den ene so var sårene dybe og væskende. Det ledsagende billedmateriale viste en so med stramtsiddende bindsel og en dyb trykningsfure efter fjernelse af bindslet samt en so med en trykningsfure, der havde gennembrudt huden på halsen og efterladt et dybere åbent sår.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at søerne, ved at have stået med så stramme halsbindsler, at dette har forårsaget de beskrevne tryk-skader med sår-dannelser og gennembrud til det underliggende fedt-lag, har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt og huset og pas-set under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2006-20-053-00269

Skrivelse af 30. oktober 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 10. oktober 2006 fra politimesteren i Århus

En vognmand anmeldte d. 5. juli 2006 en landmand, idet der hos landmanden gik 3 grise, han ikke havde villet medtage til slagting. To af grisene havde store brok og en tredje havde store åbne sår på ryggen. Grisene havde hverken foder eller vand i indhegningen. Anmelderen forklarede, at grisen med såret havde stået i indhegningen i ca. 14 dage, idet den havde stået der, da han havde været der sidst for at hente grise. Landmanden oplyste, at grisen var blevet slagtet af hans far samme dag og at grisen havde stået i indhegningen i ca. 8 dage. Han oplyste, at årsagen til grisens sår var, at den i fosterstadiet havde haft navlesnoren rundt om kroppen inde i livmoderen og at dette havde givet anledning til arvæv, der så gik i stykker, når grisen voksede.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan der ud fra de optagne billedmateriale siges noget om skaden/sårets karakter og alder?

Svar ad 1:

Rådet kan ikke ud fra det forelagte billedmateriale sige noget om skaden/sårets karakter og alder.

Spørgsmål 2:

Kan skaden/såret, som af landmanden forklaret, være opstået som følge af, at grisen havde haft navlesnoren rundt om kroppen, mens den lå i moderens mave?

Svar ad 2:

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig om hvorledes og hvornår skaden/såret er opstået.

Spørgsmål 3:

Har den omstændighed, at grisen i hvert fald i 14 dage havde gået ude om dagen, haft indvirkning på skadens/sårets udvikling/omfang og i givne fald hvilken?

Svar ad 3:

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig om, hvorvidt den omstændighed, at grisen i 14 dage havde gået ude om dagen, har haft indvirkning på skadens/sårets udvikling/omfang.

Spørgsmål 4:

Er grisens tilstand udtryk for, at grisen er blevet behandlet på en måde, der kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af et dyr, eller evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 samt 29, stk. 1?

Svar ad 4:

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig om, hvorvidt grisens tilstand er udtryk for, at grisen er blevet behandlet på en måde, der kan karakteriseres som uforsvarlig behandling af et dyr, eller evt. mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 samt 29, stk. 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt styrelsen/Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Efterforskningen blev indstillet, da der ikke var rimelig formodning om, at et strafbart forhold var begået.

2006-20-053-00273

Skrivelse af 2. november 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 19. oktober 2006 fra politimesteren i Nykøbing F

Efter en anmeldelse fandt politiet og en dyrlæge i en stald, hvor der overalt herskede et ubeskriveligt svineri, 3 levende svin og 5 døde svin. To af de døde svin lå som afgnavede skeletter. De resterende 3 døde svin var endnu ikke gået i forrådnelse, men lå med oppustede kroppe. Et svin blev straks aflivet af dyrlægen. Der var ikke adgang til foder eller vand og der var ingen strøelse.

Sigtede udtalte, at han ikke vidste, at svinene befandt sig i stalden, idet han havde truffet aftale med en landmand om, at denne skulle overtage svinene og at denne landmand skulle hente svinene i løbet af en dags tid, hvorfor han antog, at dette var sket som aftalt. Han havde ikke efterfølgende været inde i stalden og således ikke nærmere kontrolleret, om afhentningen havde fundet sted. Han udtalte, at svinene derfor havde været i stalden i 1 til 2 måneder, uden at de var blevet fodret eller vandet. Ejeren ønskede ikke at oplyse navnet på landmanden, hvorved der skulle være truffet aftale om afhentning af svinene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor længe kan svin overleve uden foder og vand?

Svar ad 1:

Svin vil være i stand til at overleve i længere tid uden foder end uden drikkevand. Det tidsrum, svin kan overleve uden vand, afhænger af flere forhold, idet behovet for vand blandt andet er afhængig af svinenes størrelse, omgivelsernes temperatur og svinenes sundhedstilstand. Det daglige behov for drikkevand er ca. 10 % af svinenes legemsvægt, hvorfor slagtesvins daglige vandbehov således er 6 til 10 liter. Svin, der ikke får vand, dehydrerer og bliver sløve for til sidst at dø. Overlevelse helt uden tildeling af væske vil være fra få dage op til 2 uger.

Overlevelse uden foder, og hvor svin således dør af sult, er en længerevarende proces, hvor svinene forbrænder eget fedt og muskulatur og magrer af. De bliver svage for til sidst at dø. Denne proces kan tage fra 3 til 5 uger.

Spørgsmål 2:

Kan de levende svin have overlevet ved at spise deres artsfæller og drikke urinen?

Svar ad 2:

Ja. Rådet finder det overvejende sandsynligt, at de levende svin har overlevet ved at æde af deres døde artsfæller samt ved at have drukket af det i stien tilgængelige urin.

Spørgsmål 3:

Hvordan kan behandlingen karakteriseres?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne herunder fotos, at der i stalden fandtes 3 levende og 5 døde svin. To af de døde henlå som afgnavede skeletter, medens 3 døde svin lå med oppustet krop. Der fandtes også kraniet af en gris. Det fremgår af politirapporten, at der ikke var adgang til foder og vand og der var ikke strøelse. Der var ikke under 10 cm griseafføring i samtlige stier.

Det fremgår af afhøringen af sigtede, at det rettelig var 2 måneder siden, at produktionen var ophørt.

Ejeren oplyste, at han ikke havde været i stalden i disse 2 måneder, idet han troede, at grisene var afhentet af en anden landmand. Svinene havde således ikke fået foder eller vand i samme periode.

Lægges dette, at svinene i denne periode ikke har været tilset, fodret eller vandet til grund, finder Rådet, at svinene har været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdene for svinene som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 9, 18, stk. 1 og 19.

Spørgsmål 4:

Udtrykker svin sult?

Svar ad 4:

Svin vil, hvis de er sultne, forsøge at tilfredsstille sulten ved at optage strøelse eller andet spiseligt i deres omgivelser. Sulten kan udløse kannibalisme, idet svinene vil afdnave kødet fra evt. døde stifæller i deres søgen efter føde. De vil ikke under denne proces udtrykke uro i form af hyl eller skrig, hvis der ellers er ro i stalden. En sådan uro vil først vise sig, når der viser sig folk i stalden og i perioden, inden svinene bliver svækkede af sulten eller tørsten.

Spørgsmål 5:

Giver det Styrelsen/Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-053-00234

Skrivelse af 24. juli 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 6. juni 2006 fra politimesteren i Herning

Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse af slagtekroppen på en so fandtes et skuldersår på højre side af slagtekroppen. Der sås rigelig arvævsvdannelselse omkring højre skulderbladsknogle. Skulderbladsknoglen var blottet, og der fandtes slid og knoglevævsnydannelse på knoglen. Leverandøren var helt uforstående over for, at en af hans søer skulle have skuldersår. Han oplyste, at han altid havde fået fine udtalelser i besøgsrapporterne fra dyrlægen og aldrig noget om skuldersår. Han var sikker på, at soen ikke havde skuldersår og at skaden måtte være sket efter at transporten var begyndt eller mere sandsynligt på slagteriet. Chaufføren oplyste, at han havde læsset 3-4 søer fra besætningen i fuldt dagslys og ingen dyr så syge ud. Dyrlægen oplyste, at han ved sit sidste besøg ingen bemærkninger havde haft med hensyn til dyrevelfærd og ingen søer med skuldersår af en sådan karakter, at de skulle anmeldes eller aflives.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det antages at skuldersåret er opstået under transporten eller er blevet forværret under transporten fra besætning til slagteriet, eller er opstået efter slagsmål med andre søer på slagteriet, eller er blevet forværret efter slagsmål med andre søer på slagteriet.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på KVL. Præparatet omfattede et sammenhængende hudstykke fra højre side strækkende sig fra og med højre øre over skulderregionen, med påsiddene skulderbladsknogles kam, lænderegionen og skinkeområdet. Præparatet var slagtemæssigt behandlet. I højre øre var et gult plastøremærke og i skinkeområdet var leverandørnummeret tatoveret.

Ved inspektion af skulderområdet sås et sår med vævstab. Såret målte ca. 5,0 x 6,0 cm og havde en ujævn kontur med opflossede kanter, hvorpå der fandtes størknet blod. I en ca. 1 cm bred bræmme omkring såråbningen sås øget blodtilførsel. I et trekantet område på ca. 6,5 x 7 cm lidt nedenfor såret sås massiv øget dannelse af hård hud. Endvidere fandtes en hævelse ovenfor såråbningen, som ved indskæring fandtes at repræsentere en kronisk byld. Ved gennemskæring af såret og gennemsavning af den underliggende knogle fandtes såret til alle sider at være dækket af et ca. 0,3-0,5 cm tykt bindevævslag. Mod bunden af såret fandtes skulderbladets kam at være monstrøst forandret grundet massiv knogledannelse med op til ca. 1,5 cm nydannet knoglevæv. Ved sondering af sårets sider fandtes der huledannelse i op til 3-4 cm fra såråbningen i huden. Det kan på grundlag af ovenstående fund konkluderes, at soen har haft et kronisk skuldersår over en monstrøst deformeret skulderbladsknogle, hvor vævstabet i såret strakte sig til den bindevævsbelagte knogle. Skuldersåret havde en alder på flere uger og var et grad 4 skuldersår.

Lægges ovennævnte til grund, kan det konkluderes, at skuldersåret er opstået inden den pågældende transport af soen. Af ovenstående fremgår det, at der fandtes størknet blod i de opflossede kanter, og det kan således ikke udelukkes, at en eventuel sårskorpe er revet op under transporten eller på slagteriet.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 må besvares benægtende, bedes det oplyst:

- a) skuldersårets alder og dets karakter,
- b) om skuldersåret må antages at være erkendbar for gårdejerer?
- c) om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af svinet, ved at gårdejerer har undladt at afhjælpe dets tilstand i besætningen og ladet det transportere til slagteri?

Svar ad 2:

Ad a) Se svar ad 1.

Ad b) Rådet finder, at skuldersåret, ved de daglige tilsyn, burde have været erkendbart for en svineproducent.

Ad c) Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldersår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldersår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold som det ses her. Soens situation burde således for længst have været opdaget og afhjulpet.

Det fremgår, at soen havde skuldersår af grad 4. Soen skulle således have været taget fra og have været transporteret adskilt fra de øvrige dyr under transporten med et ekstra tykt lag strøelse.

Hvorvidt soens almenbefindende var påvirket som følge af skuldersåret eller/og den stærke afmagring, således at den ikke skulle have været transporteret fra besætningen og til eksport-

stalden, kan Rådet ud fra det foreliggende ikke afgøre, idet soens almenbefindende ikke ses beskrevet.

Rådet finder, at soen under sygdomsforløbet i besætningen samt under transport har været udsat for smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Rådet finder, at soen under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1. I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldersår hos søer.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-053-00266

Skrivelse af 13. oktober 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 15. juni 2006 fra politimesteren i Svendborg

Ved det levende syn på et slagteri fandtes en so at have skuldersår med adhærence til skulderbladet på både højre og venstre skulder. Såret på højre skulder blødte og soen blev skilt fra og placeret i sygefald. Efter slagtning vurderede veterinærkontrollen, at sårene var grad 4. Leverandøren oplyste, at det var en fejl, at soen var leveret til slagtning med skuldersår. Det var hans opfattelse, at soen havde haft begyndende skuldersår og herefter havde fået en skulderfrakke på til beskyttelse. Da soen havde fået skulderfrakken af, kunne det måske have set ud som om sårene var begyndt at hele eller måske var sårene blevet kapslet ind, mens den havde haft frakken på, og de havde derfor ikke opdaget, hvor slemt det var.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt leverandøren har udsat soen for smerte, lidelse, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom det bedes vurderet, om soen er blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov, hvor det bedes taget i betragtning at soen angiveligt har haft en skulderfrakke på.

Endelig anmodes om en udtalelse, hvorvidt der foreligger en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen samt om sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger.

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på KVL. Ved undersøgelse af de to præparater fandtes på præparat 1 et sår ud for venstre skulderregion ca. 7 cm i diameter og 2 cm dybt. Såret var udklædt med sårhelingsvæv af fliget struktur. Ved

gennemskæring af præparatet fandtes såret at omfatte huden og underhuden. Overfladen af knoglen dannede bunden af såret beklædt med sårhelingsvæv. Der fandtes knoglevævsnydannelser med en tykkelse op til 5 mm på knoglestykkets benhinde.

Ved undersøgelse af præparat 2 fandtes et sår af uregelmæssig karakter med en diameter på ca. 6 cm i diameter og ca. 2 cm i dybden. Såret var udklædt med sårhelingsvæv af fliget struktur. Ved gennemskæring af såret omfattede dette såvel hud som underhud. Overfladen af skulderbladsknoglen dannede bunden i såret og overfladen sås at være plan og med blottet knoglevæv. Endvidere fandtes knoglevævsnydannelser med en tykkelse på indtil 5 mm.

Skuldere sårene vurderedes til at være af grad 3 (præparat 1) og grad 4 (præparat 2). De observerede læsioner har en alder på ikke under 20 dage.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldere sår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldere sår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnmæssigt betænkelig karakter.

Soens situation burde inden skuldere sårene udvikle sig til grad 3 og 4 have været afhjulpet. Såfremt de tiltag som sættes i værk, herunder brug af skulderpude, ikke har den ønskede effekt, bør dyret tilses af en dyrlæge med henblik på behandling eller aflives.

Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for høj grad af smerte, lidelse, varigt mén, angst samt væsentlig ulempe og er ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov på trods af, at soen skulle have haft en skulderfrakke på.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under udviklingen af skuldere sårene til grad 3 og 4 samlet set har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1.

Rådet skal endvidere henviser til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldere sår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2006-20-053-00270

Skrivelse af 30. oktober 2006 fra Fødevarerstyrelsen jf. skrivelse af 11. september 2006 fra politimesteren i Assens

På slagtegangen fandtes en so at have skuldere sår. Efter slagtingen fandtes højre skulderknogle at være blottet, sæde for knoglenydannelser og udsat for slid. Omkring skulderknoglen sås moderate mængder granulationsvæv. Det blev vurderet at læsionerne var forenelige med grad

4 skuldersår. Leverandøren oplyste, at han var klar over, at soen havde en mindre skulderskade ved leveringen. Han havde vurderet, at skaden var ubetydelig og havde ikke forestillet sig, at det ville give problemer.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har grisen været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere. Ved undersøgelse af præparatet fandtes såret at have uregelmæssig form og var ca. 5 cm i diameter og ca. 2 cm dybt. Såret var beklædt med sårhelingsvæv af fliget struktur. Efter gennemskæring af såret fandtes dette at omfatte såvel hud som underhud. Overfladen af skulderknoglen dannede bunden af skuldersåret og overfladen sås at være uregelmæssig og beklædt med sårhelingsvæv, idet dette fokalt infiltrerede indtil 3 mm ind i knoglen. Der forelå et skuldersår grad 3. Lidelsen bedømtes at være mindst 10 dage gammel. Rådet finder, at soens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at soen på et tidligt tidspunkt havde fået et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udviklede sig eller ved at aflive den.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldersår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldersår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter.

Under udviklingen af læsionerne har soen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen i besætningen under udviklingen af skuldersåret har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan det ud fra beskrivelse og fotos oplyses, om adfærden har været en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisen?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Fødevarestyrelsen/Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Det Veterinære Sundhedsråd skal henvide til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5000 kr. Bøden blev nedsat til 2500 kr.

2006-20-053-00271

Skrivelse af 30. oktober 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 10. oktober 2006 fra politimesteren i Nykøbing F

En so fandtes ved det levende syn at have et skuldarsår ud for venstre skulder. Huden adhæredede til de underliggende strukturer. Efter slagning fandtes venstre skulderknogle at være sæde for knoglenydannelser og der var slid på knoglen. Der fandtes voldsom arvævsdannelse omkring skulderknoglen. Skuldarsåret blev vurderet til at være grad 4. Leverandøren oplyste, at man i besætningen normalt var meget påpasselig med skuldarsår, men at personalet ikke havde været påpasselige nok.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har besætningsejeren behandlet soen uforsvarligt, groft uforsvarligt eller er der tale om mishandling?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på KVL. Ved undersøgelse af venstre skulderregion fandtes et sår af uregelmæssig form, som var 5 cm i diameter og ca. 2 cm dybt. Såret var udklædt med sårhelingsvæv af fliget struktur. Efter gennemskæring af såret sås dette at omfatte såvel hud som under huden. Vævet i dybden for såret bestod af muskulatur og et fladt knoglestykke, svarende til en del af skulderbladsknoglen. Overfladen var uregelmæssig og beklædt med sårhelingsvæv og dannede bunden af såret. Endvidere sås periostale knoglevævsnyddannelser med en tykkelse på indtil 5 mm. De observerede læsioner havde en alder på ikke under 20 dage. Der forelå et skuldarsår af grad 3. Rådet finder, at soens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været opdaget og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved, at soen på et tidligt tidspunkt havde fået et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udviklede sig eller ved at aflive den.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter.

Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under sygdomsforløbet har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver det Styrelsen/Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2006-20-053-00244

Skrivelse af 7. april 2006 fra politimesteren i Horsens

En gris var ved ankomsten til slagteriet lammet i bagparten. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen blev aflivet på stedet og slagtemæssigt behandlet. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen fandtes højre lårben at være sæde for et friskt knusningsknoglebrud. Omkring brudstedet fandtes muskelsprængninger og omfattende friske blødninger i lårmuskulaturen. Endvidere fandtes et friskt knusningsbrud af venstre underbensknogle samt af 3 ribben i venstre side og af 1 ribben i højre side. Alle brudene var omgivet af friske blødninger. Leverandøren oplyste, at han ikke havde været til stede ved læsningen og ikke var klar over, at der var sket et uheld. Chaufføren oplyste, at han havde været alene om at læsse grisene. Grisen var faldet af vognladet og var blevet skadet. Han havde fået den op igen og havde taget den med. Han var klar over, at han ikke burde have kørt med den, når den var skadet.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at udtaget materiale til obduktion er bortkommet under forsendelsen.

Spørgsmål 1:

Er transporten udtryk for en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller er der tale om mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af fødevareregionens anmeldelse af 8. juni 2005, at et af slagtesvinene ved ankomsten til slagteriet var lammet i bagparten. Ved undersøgelse af slagtekroppen fandtes højre lårben at være sæde for et friskt knusningsknoglebrud. Omkring brudstedet fandtes muskelsprængninger og omfattende friske blødninger i lårmuskulaturen. Endvidere fandtes et friskt knusningsbrud af venstre underbensknogle samt af 3 ribben i venstre side og af 1 ribben i højre side. Alle brudene var omgivet af friske blødninger. Det fremgår endvidere af chaufførens forklaring, at grisen ved læsningen var faldet ned fra vognladet og var blevet skadet. Trods dette blev grisen læsset og transporteret levende til slagtning. Grisens situation burde straks have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen ved at blive transporteret til slagtning, på trods af, at den var tydeligt skadet, har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-053-00247

Skrivelse af 18. april 2006 fra politimesteren i Løgstør.

En gris med en stor byld på højre side af kæberegionen under/bagved højre øre blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Bylden var større end grisens hoved og vægten af bylden forstyrrede grisens bevægelser, idet hovedholdningen konstant var skæv mod højre side. Bylden slæbte ved almindelig gang hen ad gulvet. Grisen fandtes normal af størrelse og huld. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen konstateredes det, at bylden var af kronisk karakter med stærkt forøget kardannelse i huden. Bylden vejede 8,8 kg. Embedsdyrlægen vurderede, at lidelsen havde en alder på mindst 1 måned. Leverandøren mente ikke, at bylden var af den størrelse, da grisen blev læsset, men troede, at det måske var en indvendig byld, der under transporten var sprunget i huden og derved var faldet ud og kommet til syne.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har svinet ud fra de foreliggende oplysninger/foto's hos leverandøren frem til leveringen og i forbindelse med leveringen været udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af fødevarerregionens anmeldelse samt af vedlagte fotos, at grisen havde en stor byld på højre side af kæberegionen under/bagved højre øre. Bylden var meget stor og vægten af bylden forstyrrede grisens bevægelser, idet hovedholdningen konstant var skæv mod højre side. Bylden slæbte ved almindelig gang hen ad gulvet. Grisen fandtes normal af størrelse og huld. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen konstateredes det, at bylden var af kronisk karakter med stærkt forøget kardannelse i huden. Bylden vejede 8,8 kg. Det blev vurderet, at lidelsen havde en alder på mindst 1 måned. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved enten at få tilset grisen af en dyrlæge med henblik på diagnosticering samt behandling eller ved at aflive den. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen under sygdomsforløbet samt ved at blive sendt levende til slagtning har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnsloven §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 2:

Er det muligt, at bylden er blevet større i forbindelse med transporten, jf. leverandørens forklaring om ”indvendig” byld, der på grund af brist i huden er ”faldet ud” og derved kommet mere til syne?

Svar ad 2:

Nej. Se tillige svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2006-20-053-00254

Skrivelse af 15. maj 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 6. januar 2006 fra politimesteren i Varde

En so med sår på venstre skulderregion blev transporteret til en samlestald. Soen var ikke adskilt fra de andre dyr under transporten. Embedsdyrlægen vurderede såret til at have en diameter på ca. 3 cm. Fra sårhulen sås skummende væske sive ud og i selve hulrummet kunne ses blodigt arvæv. I en udstrækning af ca. 2 cm omkring såret sås tydelig hævelse. Det blev vurderet, at læsionen sandsynligvis havde været helet delvis op med en tynd sårskorpe, men var sprunget op i forbindelse med transporten. De observerede forandringer vurderedes til at være af flere ugers varighed og læsionen vurderedes til at være et 3. grads skuldarsår. Leverandøren oplyste, at han var meget opmærksom på, hvilke dyr han sendte af sted til slagteriet, idet han tidligere havde fået bøde for lignende forseelse. Han mente i den konkrete sag, at svinet måtte have fået en transportskade undervejs til slagteriet. Han nægtede overtrædelse af dyreværnsloven. Leverandøren havde tidligere fået flere bøder for overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det muligt på baggrund af det foreliggende materiale for Det Veterinære Sundhedsråd at vurdere, hvilken sårgrad, der er tale om, og sårets varighed? I bekræftende fald hvorledes vil Det Veterinære Sundhedsråd karakterisere forholdet – som uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling af dyret ?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere. Til brug ved obduceringen anvendtes to frosne præparater: Et afskåret øre samt hele venstre skulderblad med overliggende bløddel inkl. den ikke slagtemæssigt behandlede hud.

Ved undersøgelse af venstre skulderbladet fandtes ved den udvendige inspektion et sår beliggende i området over skulderbladsknoglens kam. Såret, som var y-formet, havde en størrelse på 4 x 1 cm og var ca. 1 cm dybt. Omkring såråbningen i huden fandtes en hævelse, som pro-

minerede ca. 1,5 cm over niveau i en afstand på ca. 2 cm fra sårrandene. Sårrandene bestod af et gulligt arvæv, som strakte sig fra ca. 0,5 til 1 cm fra sårrandene. Ved gennemskæring af præparatet fandtes såret at penetrere epidermis og dermis, hvor der fandtes vævstab i et omfang af 1 x 2 cm i diameter. I subcutis fandtes ødem og øget blodtilførsel modsvarende den fra overfladen iagttagede hævelse. Ved sondering af sårannelserne i huden, der var afgrænset til omgivelserne af et ca. 0,2-0,4 cm tykt granulationsvæv, blev en underminerende hulrumsdannelse op til 2 cm i huden identificeret. Skulderbladsknogle var upåvirket. Skuldresåret vurderedes til at være et kronisk sår, som var uger gammelt og såret vurderedes til at være et grad 2. skuldresår.

Lægges ovennævnte til grund samt forelagte sagsakter, vil Rådet nære betænkelighed ved at anse, at soen ikke har været behandlet forsvarligt.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at der er tale om et skuldresår af grad 3, vil Det Veterinære Sundhedsråd da karakterisere forholdet som uforsvarlig eller mishandling af dyret?

Det skal i den forbindelse oplyses, at politiet er opmærksom på skrivelse af 21. november 2003 vedrørende skuldresår fra fødevaredirektoratet, hvoraf fremgår, at man finder, at skuldresår af 3 og 4 grad er groft uforsvarlig behandling. Imidlertid fremgår det af Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning 2003, afgørelse 2003-20-053-00063 (vedlagt), at man har vurderet, at grad 3 er uforsvarlig behandling medens grad 4 er groft uforsvarlig behandling.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet.

2006-20-053-00257

Skrivelse af 6. juli 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 20. juni 2006 fra politimesteren i Nykøbing F

Ved det levende syn d. 25. november 2005 kl. 05.45 på et slagteri fandtes en so, som var indtransporteret d. 24. november 2005, at have fare. Fem nyfødte smågrise løb rundt i stien, og ud af soens hævede skedeåbning hang rester af efterbyrden. Efter slagtning påvist endnu to ufødte, fuldbårne smågrise i bøen. Driftslederen erkendte forholdet og kunne oplyse, at pågældende so var sat til at fare d. 21. november 2005 og at den var sendt til slagtning ved en fejl.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan en så forestående fødsel umiddelbart altid erkendes?

Svar ad 1:

Af anmeldelsen fremgår det, at soen blev indtransporteret d. 24. november 2006, og at soen ved det levende syn d. 25. november kl. 05.45 havde fare. Rådet finder ikke på tidspunktet for transporten af soen, at det nødvendigvis vil være erkendeligt, at soen vil fare inden for et døgn.

Spørgsmål 2:

Er der tale om en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling eller er der tale om mishandling?

Svar ad 2:

Rådet finder, at transport af en so i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en belastning for moderdyret. Der er ikke i anmeldelsen oplysninger om soens tilstand ved ankomsten til slagteriet, som ville kunne have givet Rådet grundlag for at vurdere, hvorvidt pågældende so har været udsat for uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 3.000 kr.

2006-20-053-00235

Skrivelse af 1. marts 2006 fra Fødevarerstyrelsen jf. Skrivelse af 5. januar 2006 fra politimesteren i Nykøbing F

Sagen omhandlede transport af 200 grise til slagtning i en lastbil med påhængsvogn, hvor der samlet blev konstateret mere end 10% overlæs. Transportafstanden var på over 50 km og transporttiden var normalt under 4 timer.

Rådet skal gøre opmærksom på at der er sket en syntaksfejl i svar ad 1, 7. afsnit. "...betydelig grad af smerte..." skal ændres til "...høj grad af smerte...".

Dette har dog ingen betydning for Rådets vurdering af sagen. Udtalelsen er gengivet i sin oprindelige form.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det beskrives, hvordan grisene har haft det under transporten.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med politirapporten og anmeldelsen af d. 9. august 2005 fra Fødevareregionen, at ved det levende syn efter ankomsten til slagteriet blev det ved aflæsningen observeret, at nogle af grisene væltede ud på rampen, da lågerne åbnedes. Grisene var store og stod så tæt på hinanden, at et stort antal grise havde svære vejrtrækningsproblemer og respire-

rede hyppigt og overfladisk. Det var tydeligt, at grisene havde for lidt plads. Den relative fugtighed var høj og lufttemperaturen var ca. 25 grader.

Ved fortsat levende syn konstateredes, at der var 2 grise, hvoraf den ene havde frisk benbrud og den anden ikke var i stand til at rejse sig (på grund af stress og pusten). De pågældende skader var tilsyneladende opstået under transport til slagteriet. De 2 store grise blev aflivet på vogn og blev sygemærket.

Ved aflæsningen blev det endvidere observeret, at yderligere 3 grise havde dyspnø (besværet åndedræt).

Vognmanden blev gjort opmærksom på, at temperaturen den pågældende dag var ret høj og ventilation i bilen ikke kunne dække grisenes behov. Vognmanden havde ikke taget hensyn til svinenes race og størrelse og fysisk tilstand ved at øge arealet med indtil 20% på grund af vejrforholdene og forsendelsens varighed.

En beregning af vogntogets samlede transportareal i forhold til grisenes antal og gennemsnitlige vægt viste, at der var blevet kørt med 10,28% overvægt.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Ved at blive transporteret på for lidt plads og uden ventilation og således, at 2 grise kom til skade med henholdsvis benbrud og alvorlige stresssymptomer og yderligere 3 grise fik besværet åndedræt, har grisene ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har således været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Er grisene blevet behandlet uforsvarligt, groft uforsvarligt eller var det mishandling?

Svar ad 2:

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Fødevarerregionen anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 30.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 14 dage.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-053-00258

Skrivelse af 21. juli 2006 fra politimesteren i Viborg

En fødevareregion blev anmodet om at syne 700 grise, som var ca. 12 uger gamle, til en transport til Tyskland, d. 17. maj 2005. Transporten var en gentagelsestransport, det vil sige en transport som rutinemæssigt blev foretaget med samme køretøj, samme antal grise og til samme destination. Ved embedsdyrlægens ankomst kl. ca. 07.00 til leverandøren blev det oplyst, at grisene skulle have været leveret en uge tidligere og derfor var blevet noget større. Embedsdyrlægen vurderede, at antallet af grise skulle reduceres til ca. 639, idet der blev regnet med en tilvækst på ca. 400 g pr. gris. Embedsdyrlægen synede grisene for transportegnethed ved rampen og inspicerede lastetætheden på et af de første afsnit og modtog oplysning fra chaufføren om, at den anvendte lastetæthed var normal, at bilens totalvægt var 42 ton, men at vægten ikke ville komme op på dette, når bilen var fuldt lastet. Efter læsningen forlod embedsdyrlægen stedet og chaufføren kørte til gårdens brovægt for at få den endelige lastevægt noteret til leverandøren. Totalvægten blev aflæst til 46.180 kg og lasten af grise udregnet til 24.940 kg.

Chaufføren kørte til vognmanden, hvor to polske chauffører overtog. Ruten blev ændret, idet det ikke var muligt at nå den færge i Rødby, som kunne medtage sådanne transporter. I stedet tog man over Odense og videre via Padborg, som man normalt gjorde ved sådanne tilfælde. Mellem kl. 02.00 og 03.00 ankom lastbilen til en rasteplads nær bestemmelsesstedet, hvor der blev gjort holdt, idet det ikke var muligt at få kontakt til modtageren. Chaufførerne oplyste, at de undervejs og på rastepladsen ikke havde registreret noget unormalt hos grisene. De oplyste endvidere, at de på rastepladsen havde åbnet luftlugerne helt i siden og hævet det hydrauliske tag på sættevognen, således at grisene kunne få ilt. Under transporten havde lugerne været delvist åbne.

En ansat på rastepladsen havde registreret, at grisene var meget urolige og skreg, hvorfor han anmeldte forholdet og kl. 05.00 blev det tyske politi underrettet. Politiet vurderede, at det var mest hensigtsmæssigt at køre til modtageren, som boede i nærheden af rastepladsen, for at læsse grisene af og man anmodede de tyske veterinære myndigheder om at bistå ved aflæsningen. Kl. ca. 7.20 ankom de tyske veterinærmyndigheder. Af deres rapport fremgik det, at boksene på 1. etage og især den forreste boks, i svanehalsen, udefra gav indtryk af at være fuldstændig overlæsset. De mekaniske ventilatorer kørte ikke rundt, samtlige udluftningsskydere var helt åbne og taget løftet til sikring af ventilation i øverste etage. Vejret var køligt, ca. 10 °C, og regnfuldt. Ved aflæsningens begyndelse fandtes det udefra umiddelbare indtryk af overlæsning bekræftet, hvor de overlevende grise for størstedelen var siddende op ad og ovenpå hinanden.

Savmuldsstrøelsen i vognen var kun nødtørftig og kunne ikke tilnærmelsesvis opsuge og binde de skadelige ”gasser”. Grisene havde ingen tørre steder i det område, hvor de opholdt sig og var tilsmudsede. Vandtankene på 3 x 200 l var tomme. Vandniplerne var på grund af deres placering i længderetningen langs sidevæggen meget vanskelige at bruge for grisene. Til hver boks var der kun en drikkenippel.

Der blev optalt 647 grise i alt, hvoraf 97 var døde og 3 så svært beskadiget, at de måtte aflives. De døde grise viste entydigt tegn på hjerte-kredsløbssvigt: omfattende pletdannelser, nogle steder i større områder med udbredte farveændringer, mørkerød til violet til sortviolet, af huden i hovedområdet overvejende på ører og tryne, på kroppen, overvejende på undermaven, skulder og overlår, udslip af fråde fra næsebor (lungeødem) var synlig. I tre tilfælde havde fråden fra grisene en rødlig farve, i de øvrige tilfælde var farven hvid. Der blev konstateret

hypostase hos mange af de døde grise. Hos en del af de overlevende grise, alle på 3. etage, var kroppens overflade rød. Ører og tryne delvis mørkerød. Hos de levende og udtalt hos de døde grise fandtes kradserifter og flænger i huden og bidsår i ørerne. En af de døde grise fra 3. etage havde åben fraktur på forsiden af højre forben samt i området ved kloven. De tre tilskadede grise var alle lamme i bagkroppen.

De veterinære myndigheder fandt på grund af sagens entydige omstændigheder i forbindelse med den årsagsbetingede sammenhæng mellem transportbetingelserne og grisenes død ingen grund til obduktion af de døde dyr.

Modtageren af grisene oplyste, at hun straks, da der blev åbnet for vognen, fandt det påfaldende, at boksene var overfyldte i forhold til grisenes størrelse.

De tyske myndigheder opmålte vognens samlede lasteareal til 110 m². De danske myndigheder fandt ud fra de danske arealkrav, at vognen havde et overlæs på 126 grise = 5,28 tons. Det fremgik endvidere, at vognmanden til denne transport havde udskiftet den tidligere anvendte lastbil med anhænger med en sættevogn. Denne vogn havde efter ejerens opfattelse et mindre lasteareal end den, der plejede at blive anvendt. Der var i sagsakterne forskellige oplysninger, både hvad angik antallet af grise, antal kg læsset og vognens læsseareal.

Embedsdyrlægen, der havde foretaget tilsynet under pålæsningen, oplyste, at han normalt ikke foretog disse kontroller, men man havde som følge af travlhed valgt at sætte ham på denne opgave. Kontrollen indebar ikke kontrol af lastearealet, idet transporten var en gentagelses-transport, hvor man gik ud fra, at vognen var den samme som var brugt tidligere. Kontrollen angik dyrenes transportegnethed og, da de blev synet på rampen, også indladningsforholdene, herunder håndtering af dyrene, transportmidlets indretning og pladskrav. Embedsdyrlægen erkendte, at han burde have opdaget forholdet og at han havde lavet et fejlskøn i forbindelse med vurderingen af lastetætheden.

Chaufføren, som havde læsset grisene på vognen, oplyste, at han havde fået oplyst, at vognen var 140 m² og havde planlagt læsningen i forhold til dette. Efter læsningen havde han fundet lastetætheden normal. Både chauffør og vognmand var af den opfattelse, at de mange dødsfald skyldtes, at de polske chauffører havde fejlbetjent ventilationsanlægget. På billederne var ventilationsspjældene ikke åbne. De mente, dette kunne forklare dødsfaldene. Varme og ammoniakdampe trængte fra de nederste etager op på de øverste og havde på denne måde forårsaget dødsfaldene. Vognmanden oplyste endvidere, at lastearealet var på 120 m².

De to polske chauffører blev ved retten idømt hver 40 dagbøder på 11 Euro.

Rådet udtalte:

A) Første forudsætning

Det lægges til grund, at 647 grise, der var egnede til transport, og som havde en samlet vægt på 24.940 kg. ca. kl. 07.00 d. 17. maj 2005 blev læsset på et Pezzaioli specialkøretøj med et samlet areal på 110 m² fordelt på 4 etager (efter udregning efter arealet må dette kun læsses med 507 grise). Der var ventilationslemme i begge sider, ventilatorer i den ene side og et hæve-sænke tag, jf. fotos bilag 18. Det lægges videre til grund, at lastbilen med grisene under transporten befandt sig på en rasteplass d. 18. maj 2005 fra ca. kl. 02.30 til ca. kl. 06.00, hvorpå grisene efter fornyet kørsel blev aflæsset ca. kl. 08.00. Ved aflæsningsstedet var 97 svin døde og 3 så svært tilskadede, at de måtte aflives. Vandtankene var ved aflæsningsstedet tomme.

Spørgsmål 1:

Hvordan har den læsning, der er beskrevet, påvirket grisene under transporten ?

Svar ad 1:

Rådet forstår spørgsmålet således: Hvordan har lastetætheden påvirket grisene under transporten.

Af oversættelsen af rapporten fra de tyske veterinærmyndigheder, bilag 21 A, fremgår følgende:

Udefra gav boksene på 1. etage og især den forreste boks, svanehalen, indtryk af at være fuldstændig overlæsset. De mekaniske ventilatorer kørte ikke, samtlige ventilationsluger var helt åbne og taget løftet til sikring af ventilation i øverste etage. Vejret var køligt ca. 10 °C og regnfuldt. Ved aflæsningens begyndelse fandtes det udefra umiddelbare indtryk af overlæsning bekræftet, hvor de overlevende grise for størstedelen var siddende op ad og ovenpå hinanden.

Ved aflæsningen fandtes følgende på de 4 etager:

1. etage var lastet 45, 45 og 46 grise pr. boks og alle var levende, hver boks på 7,8 m² til rådighed
2. etage var lastet 42, 42 og 40 grise pr. boks og alle var levende, hver boks på 7,0 m² til rådighed
3. etage var lastet med:
 - boks 1:* 42 levende, 3 døde og 1 med åbent fraktur,
 - boks 2:* 40 levende, 1 død og 2 tilskadekomne med fraktur,
 - boks 3:* 40 levende, 3 døde og 1 tilskadekomnen, hver boks med 6,9 m² til rådighed
4. etage var lastet med:
 - boks 1:* 37 levende,
 - boks 2:* 7 levende, 34 døde,
 - boks 3:* 4 levende og 36 døde, hver boks med 6,8 m² til rådighed.

I boks 2 og 3 på 4. etage var de døde grise delvis filtret ind i hinanden eller lå over hinanden. Mange af disse grise vejede 40 kg. De overlevende dyr sad og stod ovenpå de døde grise. På gulvet var der en brunlig væskemængde af ajle i en højde af 10-15 cm.

I svanehalen fandtes følgende:

Svanehals 1. etage: 50 levende grise, med en rådighed på 8,8 m².

Svanehals 2. etage: 27 levende grise og 20 døde, med en rådighed på 7,9 m², også her lå grisene hen over hinanden. Tre grise var blevet mørke i farven og opsvulmede som tegn på, at de havde været døde i nogen tid.

Svanehals 3. etage: 40 levende grise, med en rådighed på 7,7 m².

Savsmuldsstrøelsen i vognen var kun nødtørftig og grisene havde ingen tørre steder i det område, hvor de opholdt sig og var tilsmudsede. Vandtankene på 3 x 200 l var tomme. Drikkeniplerne var på grund af deres placering i længderetningen langs sidevæggen meget vanskelige at bruge for grisene. Til hver boks var der kun en drikkenippel. Der blev optalt 647 grise i alt, hvoraf 97 var døde og 3 så svært beskadiget, at de måtte aflives. De afdøde grise viste entydige tegn på hjerte-kredsløbssvigt: omfattende pletdannelser, nogle steder i større områder med udbredte farveændringer, mørkerød til violet til sortviolet, af huden i hovedområdet overve-

jende på ører og tryne, på kroppen, overvejende på undermaven, skulder og overlår, udslip af fråde fra næsebor (lungeødem) var synlig. I tre tilfælde havde fråden fra grisene en rødlig farve, i de øvrige tilfælde var farven hvid. Der blev konstateret hypostase hos mange af de døde grise. Hos en del af de overlevende grise, alle på 3. etage, var kroppens overflade rød. Ører og tryne delvis mørkerød. Hos de levende og udtalt hos de døde grise fandtes kradserifter og flænger i huden og bidsår i ørerne. En af de døde grise fra 3. etage havde åben fraktur på forsiden af højre forben samt i området ved kloven som følge af indeklemning, formodentlig opstået ved læsningen, hvor etagen blev hævet. De tre tilskadekomne grise var lammet i bagkroppen.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at den betydelige overlæsning af vognen i sig selv har medført en voldsom belastning af grisene med besværliggjort bevægelse, hvile, temperaturregulering og iltforsyning. Under standsning af køretøjet i længere tid, uden at den mekaniske ventilation har været igangsat, finder Rådet, at de således sammenstuede grise har haft stor risiko for at dø af overophedning og manglende iltforsyning.

Spørgsmål 2:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt transporten har medført lidelse og smerte hos grisene ved pålæsning og under transporten. I givet fald bedes oplyst hvilke lidelser og smerter, fra hvilket tidspunkt og hvordan har grisene i givet fald vist dette under transporten?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at transporten har udsat grisene for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe såvel ved pålæsning som under hele transporten. Dyr skal specielt under længerevarende transport have mulighed for at bevæge sig, at finde plads til at hvile på et passende tørt leje, at indtage drikkevand og de skal til enhver tid have en passende temperatur og adgang til frisk luft.

Grisene har på grund af pladsmangel kæmpet om pladsen i de overfyldte aflukker og herved påført hinanden rifter og småskader og der har kunnet høres skrig og uro fra de kæmpende grise. I slutfasen, hvor der tillige formentlig har været tale om en stærkt mangelfuld ventilation, er denne uro tiltaget, inden grisene til sidst døde.

Spørgsmål 3:

Indebærer den beskrevne læsning i sig selv en risiko for at grise kan dø? I bekræftende fald bedes det oplyst, om det er realistisk med et dødstal på 97 alene på grund af læsningen?

Svar ad 3:

Ja. Rådet finder, at den beskrevne læsning i sig selv indebærer en risiko for, at grise kan dø på grund af en stor både fysisk og stressende belastning med det nedsatte rumvolumen.

Rådet finder det sandsynligt, at antallet af døde grise herudover har været påvirket af faktorer som ventilation, temperatur, transporttid samt mulighed for drikkevand.

Rådet finder det overvejende sandsynligt, at disse andre faktorer har medvirket til, at dødstallet er blevet så stort som 97 grise.

Spørgsmål 4:

Kan transporten karakteriseres som forsvarlig, uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling?

Svar ad 4:

Lægges svar ad 2 og 3 til grund, finder Rådet, at grisene under den beskrevne transport har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, §§ 5a og 6, stk. 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Betyder det en afgørende ændring af vurderingen, hvis transporten, der er beskrevet under forudsætning A, var afsluttet den 18. maj kl. 06.00 ? Ville transporten i givet fald kunne karakteriseres som forsvarlig, uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling?

Svar ad 5:

Nej. Rådet finder ikke, at dette ville give anledning til ændring af vurderingen.

Spørgsmål 6:

Betyder det en afgørende ændring af vurderingen, hvis transporten, der er beskrevet under forudsætning A, var afsluttet d. 18. maj 2005 kl. 02.00. Ville transporten i givet fald kunne karakteriseres som forsvarlig, uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling?

Svar ad 6:

Nej. Rådet finder ikke, at dette ville give anledning til en ændret vurdering. Rådet finder, at belastningen af grisene under denne forudsætning ville have været af kortere varighed, hvilket formentlig ville have reduceret det totale antal døde grise, men Rådet vurderer også denne situation som groft uforsvarlig, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, §§ 5a og 6, stk. 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Hvad er dødsårsagen hos de 97 grise, og hvor længe har de været døde?

Svar ad 7:

Da ingen af dyrene er blevet obduceret, kan dødsårsagen ikke med sikkerhed fastslås. Beskrivelsen af pletdannelser i huden i større områder med udbredte forandringer (mørkerød til violet/sortviolet) lokaliseret overvejende til ører og tryne samt på kroppen, hvor især ventrale områder på bugen, ”undermaven”, skulder og overlår var sæde for forandringerne, er forenelig med tilstanden cyanose.

Udviklingen af cyanose kan forårsages af en række forskellige forhold, hvor iltmangel er det centrale. Oftest inddeles cyanoseårsager i tre hovedtyper: 1) absolut iltmangel, hvor blodet er dårligt iltet – ses bl.a. ved lungelidelser, lavt indhold af ilt i den tilgængelige respirationsluft og abnormiteter i hæmoglobinet eller binding af andet end ilt til hæmoglobinet, 2) generaliserede cirkulationsforstyrrelser og dermed insufficient, reduceret blood-flow – ses bl.a. i forbindelse med shock og hjertesygdomme, og 3) lokale cirkulationsforstyrrelser med obstruktioner af blodkarrene – ses bl.a. i forbindelse med forfrysninger.

Det anføres, at der på en del af de døde grise blev konstateret hypostase. Hypostase er et udtryk for ansamling af ikke-koaguleret blod i de lavestliggende afsnit af karsystemet i de forskellige væv og organer. Ved lokalisation af hypostase i huden, eventuelt ledsaget af post-mortel hæmolyse, udvikles såkaldte ligpletter (livores mortis). Fremkomsten af ligpletter sker

omkring 3-5 timer efter dødens indtræden. Farven på ligpletter afhænger af blodets iltindhold, idet iltmangel i blodet betinger fremkomst af mørke, blåviolette ligpletter.

På baggrund af de beskrevne observationer er det således sandsynligt, at de døde grise har været lidende af iltmangel (cyanose), hvor årsagen ikke med sikkerhed kan fastlægges, og at grisene med hypostase har været døde i mindst 3 timer.

Lægges dette og sagens øvrige akter til grund, finder Rådet det overvejende sandsynligt, at grisene er døde af for lavt iltindhold i den tilgængelige respirationsluft som følge af mangelfuld ventilation og overbelægning, hvilket har medført belastende kampe om plads, luft og evt. drikkevand.

Spørgsmål 8:

A) Påvirker det afgørende dødstallet, hvis det lægges til grund, at ventilationen under opholdet på rastepladsen, hvor det var regnfuldt og køligt (omkring 10 grader), var således, at ventilationslemmene var åbne, ventilatorerne, der kun forefandt i venstre side, var ikke i drift og a) taget var skudt op? b) taget var ikke skudt op?

B) På forsvarerens anmodning bedes rådet derudover tage udgangspunkt i, at ventilationen på rastepladsen, hvor det var regnfuldt og køligt (omkring 10 grader), var således, at trailerens hævetag var sænket, og det vil sige lukket, at luftspjældene i trailerens venstre side var lukkede, at trailerens elektriske ventilation ikke var tændt samt at luftspjældene i trailerens højre side kun var delvist åbne samt herefter svare på, om iltmangel i forbindelse med denne ventilation kan være årsag til at de 97 grise døde under transporten.

Svar ad 8A:

Rådet finder, at alle forhold, der begrænser grisenes muligheder for at få tilstrækkelig med frisk luft, afgørende vil påvirke antallet af døde. Under ophold på rasteplads er den passive ventilation gennem ventilationslemmene i siderne på et køretøj stærkt nedsat i forhold til forholdene under kørsel.

I et tilfælde med så stort overlæs som her, er det Rådets vurdering, at kun igangsætning af den mekaniske ventilation under længerevarende standsning ville have kunnet reducere dødsfaldene væsentligt.

Opskydning af taget på øverste dæk ville have kunnet give lidt større luftvolumen på øverste dæk, men det er Rådets vurdering, at selv dette tiltag ville være utilstrækkelig, til sikring af acceptable forhold for grisene.

Svar ad 8B:

Rådet finder, at den manglende luftudskiftning som følge af de forudsætninger, der er oplyst i spørgsmål 8B kan have været en stærkt medvirkende årsag til, at mange af de 97 grise er døde under transporten.

Spørgsmål 9:

Forsvareren har anført, at der ved læsningen af de pågældende grise anvendes den fremgangsmåde, at grisene passerer lastvognstogets chauffør, som under grisenes passage vurderer vægten af de enkelte dyr med henblik på at vurdere, hvor mange grise de enkelte stier skal indeholde under transporten.

På den baggrund ønsker forsvareren oplyst, om den beskrevne fremgangsmåde ved læsningen af grisene, herunder fremgangsmåden ved læsningen af disse kan betragtes som forsvarlig?

Forsvareren beder endvidere rådet svare på, om det er muligt for chaufføren, der har beskæftiget sig med transport af levende dyr i ca. 20 år at bedømme om den konkrete gris, som besigtiges er:

- 33 kg. tung og ikke 32 kg. tung
- 34 kg. tung og ikke 32 kg. tung
- 35 kg. tung og ikke 32 kg. tung
- 36 kg. tung og ikke 32 kg. tung
- 37 kg. tung og ikke 32 kg. tung
- 38 kg. tung og ikke 32 kg. tung
- 39 kg. tung og ikke 32 kg. tung.

Svar ad 9:

Rådet finder, at chaufføren ved pålæsningen skal vurdere de enkelte dyr, hvad angår vægt og antal, med henblik på at sikre, at vognen ikke bliver læsset med flere dyr end tilladt. Chaufføren skal herudover vide, hvor mange grise med en bestemt vægt, der er plads til i hvert aflukke på det køretøj, han er i færd med at læsse.

Rådet finder den beskrevne fremgangsmåde forsvarlig, såfremt grisene bedømmes korrekt.

Rådet finder, at det er muligt for en erfaren chauffør at bedømme grisenes vægt inden for få kg.

Rådet hæfter sig herudover ved, at hele læsset straks efter pålæsningen blev vejet, hvilket straks gav en eksakt gennemsnitsvægt på grisene og hermed mulighed for hurtigt at have rettet op på forholdene.

B) 2. forudsætning.

Der lægges samme forudsætninger til grund som nævnt under første forudsætning bortset fra, at det nu lægges til grund, at lastbilen havde et samlet areal på 120 m² fordelt på 4 etager (efter udregning efter arealet må kun læsses med 554 grise)

Spørgsmål 1:

Hvordan kan den læsning, der er beskrevet under forudsætning B, påvirke grisene under transporten?

Svar ad 1:

Forudsætning B giver ikke Rådet anledning til en ændret besvarelse af spørgsmålet i forhold til besvarelsen under forudsætning A.

Spørgsmål 2:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt en sådan transport, som er beskrevet under forudsætning B, kan have medført lidelse eller smerte hos grisene ved pålæsning og under transporten. I givet fald bedes oplyst, hvilke lidelser og smerter, fra hvilket tidspunkt og hvordan vil grisene i givet fald vise dette under transporten?

Svar ad 2:

Forudsætning B giver ikke Rådet anledning til en ændret besvarelse af spørgsmålet i forhold til besvarelsen under forudsætning A.

Spørgsmål 3:

Kan transporten, der er nævnt under forudsætning B, karakteriseres som forsvarlig, uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling?

Svar ad 3:

Rådet vurderer transporten nævnt under forudsætning B som groft uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 4:

Betyder det en afgørende ændring i vurderingen, hvis transporten, der er nævnt under forudsætning B, var afsluttet d. 18. maj kl. 06.00? Ville transporten i givet fald kunne karakteriseres som forsvarlig, uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling?

Svar ad 4:

Nej.

Spørgsmål 5:

Betyder det en afgørende ændring af vurderingen, hvis transporten, der er beskrevet under forudsætning B, var afsluttet d. 18. maj 2005, kl. 02.00? Ville transporten i givet fald kunne karakteriseres som forsvarlig, uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling?

Svar ad 5:

Nej. Rådet finder ikke, at dette ville give anledning til en ændret vurdering.

Rådet finder, at belastningen af grisene under denne forudsætning ville have været af kortere varighed, hvilket formentlig ville have reduceret det totale antal døde grise. Rådet ville også i givet fald karakterisere transporten som groft uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, §§ 5a og 6, stk. 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Det bedes endelig oplyst, om sagen i øvrigt giver rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Rådet finder det sammenfattende sandsynligt, at hovedårsagen til de mange dødsfald i vognen med det store overlæs skyldes den stærkt nedsatte og tæt på fraværende ventilation af grisenes opholdssted under det længerevarende ophold på rastepladsen.

Afgørelse:

Byretten:

Tiltalte vognmand blev straffet med en tillægsstraf af fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte dyr, eller i det hele taget beskæftige sig med dyr i 5 år fra endelig dom.

Tiltalte blev endvidere frakendt retten til at udføre transport af hvirveldyr i 5 år fra endelig dom.

Tiltalte chauffør blev straffet med bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen er fængsel i 10 dage.

Tiltale blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte, eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 3 år fra endelig dom.

De tiltalte betaler de dem vedrørende sagsomkostninger.

Landsretten:

Ovenstående blev stadfæstet, dog med den ændring, at chaufføren blev frifundet for påstanden om frakendelsen af retten til at beskæftige sig med dyr og at chaufføren alene erhvervsmæssigt frakendtes retten til at beskæftige sig med dyr.

2006-20-053-00274

Skrivelse af 2. november 2006 fra politimesteren i Aalborg

En chauffør for en griseformidlings- og transportforening læssede den 19. juni 2006 278 grise til videre opfodning med en samlet vægt på 13720 kg (gns. vægt af grisene = 49,35 kg) på en lastvogn beregnet til transport af grise i 2 etager. Arealet af de 2 etager udgjorde 46 m² og vognen var indrettet med vægt til vejning af den lastede vægt. Der var installeret et hydraulisk baseret ventilationsanlæg i lastvognen. Ved stop af bilens motor standser anlæggets funktion. Undervejs på den planlagte transport på 57,6 km begyndte lastvognens motor at sætte ud, hvorfor chaufføren kørte ind til en tankstation, hvor motoren satte helt ud. Inden lastvognens motor atter blev startet, blev der pga. den manglende ventilation konstateret stigende temperatur i lastrummene og problemer for grisene på lastvognen, hvilket blev forsøgt afhjulpet med en delvis åbning af lastvognens bagklap. Herunder undslap flere grise – flere i delvis bevidstløs tilstand, hvilket medførte flere anmeldelser om uforsvarlig behandling af grise til alarmcentralen.

Politiet ankom til stedet, hvorefter der blev rekvireret en vandtankvogn fra Beredskabskorpset mhp. at få dyrene kølet ned. Politiet fandt imidlertid en ejendom, hvor grisene kunne blive læsset af og hvortil lastvognen blev kørt, ligesom vandtankvognen blev dirigeret dertil. Under aflæsningen blev det konstateret, at ca. 100 grise allerede var døde og flere grise var døende eller meget svækkede, hvorfor de efter en klinisk vurdering blev aflivet under ledelse og tilsyn af en tilkaldt praktiserende dyrlæge. I alt døde 155 grise ud af de 278 læssede grise. Grise med en gennemsnitsvægt på 49,35 kg kræver mindst 0,218 m² ved en transport på under 4 timer. Med et lastrum på i alt 46 m² kunne der således maksimalt læsset 211 grise – og endvidere under forudsætning af, at særlige vejrforhold (temperatur og luftfugtighed) ikke nødvendiggjorde en reduktion af den maksimale lastetæthed. Ved at transportere 278 grise med den angivne gennemsnitsvægt blev det angivet, at der var overlæsset med mindst 30 %.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har de 278 svin i lastbilen været udsat for smerte, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, såfremt det lægges til grund, at forholdene har været som nedenfor beskrevet?

- D. 19. juni 2006 imellem kl. 11.15 og 12.45 blev der læsset i alt 278 svin med en samlet vægt på 13720 kg og gennemsnitsvægt på ca. 49,35 kg på lastbil,

- lastbilen var indrettet, således at der kan anbringes svin i to etager.

Det øverste dæk havde indvendige mål 8640 x 2480 mm og et gulvareal på i alt 21,4 m²

Det nederste dæk havde indvendige mål på 9930 x 2480 mm og et gulvareal på i alt 24,6 m²

Lastbilens samlede gulvareal var således på 46 m². Der henvises vedrørende lastbilens mål og indretning til sagens bilag 2 og 3.

- Lastbilen var indrettet med en vægt.

- Der var ventilationsanlæg i lastbilen, der arbejdede ved hydraulik og derfor standsede, når lastbilens motor går i stå. Der var ikke nød anlæg, hvis bilens motor eller elsystem var ude af drift.
- Svinene skulle transporteres fra leverandøren. Afstanden er opmålt med Kraks Digitale til 57,6 km og køretiden blev anslået til at vare 1 time og 5 minutter.
- Temperaturen var ca. 21 – 22 grader og luftfugtigheden på 85 – 86 %. Der var tordenvejr i området, ringe vindhastighed og periodevis sol i tidsrummet op til gerningstidspunktet.
- 155 grise døde i forbindelse med transporten. Ifølge en tilkaldt dyrlæge var hovedårsagen hertil iltmangel.

Det bemærkes, at lastvognen kørte tør for brændstof, hvorved ventilationsanlægget satte ud og først ved påfyldning af en større mængde brændstof, lykkedes det at genstarte ventilationsanlægget.

Chaufføren har forklaret, at han havde kontrolleret brændstofmåleren og den viste $\frac{3}{4}$ fuld samt henviste til, at der måtte være fejl ved måleren.

Det skønnes ikke, at det beviseligt kan tilregnes chaufføren, at lastbilen kørte tør for brændstof. Det Veterinære Sundhedsråd bedes derfor forholde sig til den omstændighed, at der er læsset for mange svin på lastbilen.

Svar ad 1:

Det fremgår af de til grund liggende forhold for spørgsmål 1 samt af sagens akter, at lastvognen blev læsset med 278 grise med en gennemsnitsvægt på 49,35 kg på et samlet areal på 46 m². Det er angivet, at lastbilen derved blev overlæsset mindst 30 %. Endvidere fremgår det, at 155 grise enten døde under transporten eller blev aflivet som følge af iltmangel.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de 278 grise har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Finder Det Veterinære Sundhedsråd, at der foreligger uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, såfremt de ovenfor nævnte omstændigheder lægger til grund ?

Svar ad 2:

Rådet vil karakterisere en overlæsning på mindst 30 %, hvoraf 155 døde under - eller blev aflivet - som følge af transporten, som groft uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger ?

Svar ad 3:

Nej

Supplerende skrivelse af 3. december fra politimesteren i Aalborg

Anklagemyndigheden blev opmærksom på, at endnu en lastvogn deltog i den samlede transport af svin samt at denne også var overlæsset med ca. 36 %. Der foreligger ikke i sagens akter en beskrivelse af grisenes tilstand før, under og efter transporten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har de 148 svin i lastbilen været udsat for smerte, angst, varigt men og væsentlig ulempe, såfremt det lægges til grund, at forholdene har været som beskrevet:

- at der den 19. juni 2006 mellem kl. 11.15 og kl. 12.45 blev læsset i alt 146 svin med en samlet vægt på 7339,42 kg og en gennemsnitsvægt på ca. 50,27 kg på en lastbil,
- at der senere blev læsset yderligere 2 svin på lastbilen, som kom fra en anden lastbil, der var kørt tør for brændstof,
- at lastbilen var indrettet med 1 etage med et lasteareal på 24 m²,
- at lastbilen var indrettet med en vægt,
- at svinene skulle transporteres fra leverandøren. Afstanden er opmålt med ”Kraks Digitale Danmark” til 57,6 km og køretiden er anslået til at vare 1 time og 5 minutter,
- at temperaturen var ca. 21 – 22 grader og en luftfugtighed på 85 – 86 %. Der var tor-denvej i området, ringe vindhastighed og periodevis sol i tidsrummet op til ger-ningstidspunktet

Svar ad 1:

Det fremgår af sagens akter, at den i sagen omhandlede transport af svin var overlæsset med 39 svin svarende til ca. 36 %.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at de 148 svin i lastbilen ved en overlæsning på ca. 36 % ikke har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Finder Det Veterinære Sundhedsråd, at der foreligger uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller grovere uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mis-handling, såfremt de ovenfor nævnte omstændigheder lægges til grund?

Svar ad 2:

Idet der ikke foreligger en beskrivelse af grisenes tilstand efter transporten, finder Rådet det ikke muligt at angive graden af uforsvarlighed.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

5.4 Dyreværnsager vedrørende hunde og katte

2006-20-054-00067

Skrivelse af 23. december 2005 fra politimesteren i Gråsten

En mand skød efter en ruhåret hønsehund, der var kommet ind på hans grund fra naboen, som passede hunden. Manden oplyste, at han affyrede et skud med et gammelt luftgevær for at skræmme hunden. Ved en dyrlægeundersøgelse ca. tre timer senere blev der ved en røntgenundersøgelse fundet et hagl i hundens bughule.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Sagens omstændigheder er, at sigtede d. 16. september 2005 ca. kl. 14.45 havde besøg af nabovens hund på sin adresse. Han affyrede et skud, hvorefter hunden løb hjem. Hunden, en ruhåret hønsehund, blev dyrlægeundersøgt d. 16. september 2005 kl. 17.30 og der blev ved den røntgenologiske undersøgelse fundet et hagl i hundens bughule. Dyrlægen anførte i sin erklæring, at hunden er blevet skudt umiddelbart før undersøgelsen.

Sigtede havde oplyst, at han affyrede et skud med et gammelt luftgevær for at skræmme hunden. Han afviste, at han havde ramt hunden.

Jeg skal på den baggrund bede oplyst, om skud mod en hund med et haglgevær med efterfølgende fund af hagl i bughulen indebærer en uforsvarlig behandling af dyret eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, og § 28, stk. 1.

Svar:

Det fremgår af erklæring af d. 20. september 2005 fra dyrlægen, at hunden ved undersøgelsen d. 16. september 2005 havde et åbent sår på ca. 3 x 3 cm på højre side af krydset og var øm ved berøring af såret. Ved røntgenologisk undersøgelse sås et hagl i bughulen på hunden.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Dersom det kan lægges til grund, at hunden har været skudt på og ramt som beskrevet i sagsakterne, har den ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Den har ved den nævnte handle måde været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte skulle inden 14 dage betale 1.487,99 kr. i erstatning til naboen.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2006-20-054-00069

Skrivelse af 13. marts 2006 fra politimesteren i Nyborg.

En hundeejer blev irriteret på sin labrador hund, fordi den strejfedede og ikke lystrede. Hundeejeren forsøgte at aflive hunden i sin kælder ved med en kniv at tildele den:

- a) 2 lineære sår med 0,5 cm. mellemrum lige bag underkæbens vinkel i venstre side på undersiden af halsen, hvilke sår var henholdsvis 2,5 cm. og 1 cm. lange og 0,4 cm dybe, hvorved hundens hud og underhud blev skåret igennem,
- b) et tværgående lineært sår på 15 cm længde og 0,5-1 cm. dybde næsten midt på undersiden af halsen, hvorved hundens hud, underhud og luftrøret blev skåret igennem, ligesom en del af halsmuskulaturen blev helt eller delvist skåret igennem.

Hundeejeren forlod senere boligen, og hunden blev ca. 13 timer senere fundet af en gæst, der låste sig ind for at foretage en reparation. Politiet blev tilkaldt og hunden bragt til dyrlæge og aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Tiltalte sigtes for overtrædelse af dyreværnsloven med anmodning om en udtalelse om, hvorvidt den adfærd, der er nærmere beskrevet nedenfor indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1, eller om den indebærer, at dyret ikke er aflivet så hurtigt og smertefrit som muligt, jfr. dyreværnslovens § 13, stk. 1.

Det bedes ved besvarelsen lagt til grund, at sigtede søndag den 4. december 2005 ca. kl. 22.30 i en kælder, med en kniv tildelte en hund

- a) 2 lineære sår med 0,5 cm. mellemrum lige bag underkæbens vinkel i venstre side på undersiden af halsen, hvilke sår var henholdsvis 2,5 cm og 1 cm lange og 0,4 cm dybe, hvorved hundens hud og underhud blev skåret igennem,
- b) et tværgående lineært sår på 15 cm længde og 0,5-1 cm dybde næsten midt på undersiden af halsen, hvorved hundens hud, underhud og luftrøret blev skåret igennem, ligesom en del af halsmuskulaturen blev helt eller delvist skåret igennem,

hvorefter sigtede opholdt sig i husets stueetage sammen med hunden til den 5. december 2005 om morgenen, hvor han lukkede hunden ud i haven for at lufte den. Herefter forlod sigtede huset efter at have lukket hunden ind i husets kælder, hvor hunden den 5. december 2005 ca. kl. 11.35 blev fundet af en gæst, der tilkaldte politiet, hvorefter hunden blev bragt til dyrlæge og aflivet.

Svar:

Som det fremgår af politirapporten med fotos, af attest af d. 5. december 2005 fra dyrlægen og af obduktionsbeskrivelsen af d. 20. december 2005 fra KVL, er hunden tildelt

- a) 2 lineære sår med 0,5 cm mellemrum lige bag underkæbens vinkel i venstre side på undersiden af halsen, hvilke sår var henholdsvis 2,5 cm og 1 cm. lange og 0,4 cm dybe, hvorved hundens hud og underhud blev skåret igennem

- b) et tværgående lineært sår på 15 cm længde og 0,5-1 cm dybde næsten midt på undersiden af halsen, hvorved hundens hud, underhud og luftrøret blev skåret igennem, ligesom en del af halsmuskulaturen blev helt eller delvist skåret igennem.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Den, det vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Ved under den ovenfor beskrevne adfærd at blive tildelt de omtalte alvorlige skader er hunden ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Ved at forsøge at aflive en hund ved halssnit med en kniv, er det ikke muligt at tilsikre, at den aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt. Den beskrevne adfærd har udsat hunden for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1. Rådet finder, at sagen bør føre til Rettens overvejelser om retlighedsfrakendelse vedr. hold af dyr, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 5 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-054-00071

Skrivelse af 2. juni 2006 fra politiet i Aalborg.

Sagen omhandlede to hunde, en 7 måneder gammel labrador/amstaff blanding og en 1½ år gammel amstaff, der hver opholdt sig i et 0,51 m² stort tremmebur i op til 7 timer ad gangen. Hundene kunne stå oprejst og sidde i almindelig stilling, men de kunne ikke under hvile ligge udstrakt på siden eller udføre strække bevægelse.

Rådet udtalte:

Politiet lagde følgende til grund, at sigtede havde ladet sine 2 hunde, en 7 måneder gammel labrador/amstaff blanding og en 1½ år gammel amstaff hver opholde sig i et 0,51 m² stort tremmebur i op til 7 timer ad gangen. At hundene kunne stå oprejst og sidde i almindelig stilling, men de kunne ikke under hvile ligge udstrakt på siden eller udføre strække bevægelse. Hundene virkede glade, var meget aktive og interesserede i deres omgivelser og var i passende foderstand med blankt hårlag.

Spørgsmål 1.

Jeg skal på denne baggrund anmode om en udtalelse om, hvorvidt hundene ved dagligt at blive holdt indelukket i ovennævnte bure i op til 7 timer, er blevet behandlet forsvarligt og beskyttet mod væsentlig ulempe samt er blevet behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske og adfærdsmæssige behov, herunder sikret den fornødne bevægelsesfrihed, jf. herved dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3.

Svar ad 1.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Ved dagligt at opholde sig i et tremmebur på 0,51 m² i omkring 7 timer ad gangen og hvor det ikke var muligt for hundene under hvile at ligge udstrakt på siden eller udføre strækkebevægelser, har hundene ikke haft den fornødne bevægelsesfrihed, og de har derfor ikke været behandlet omsorgsfuldt og er således ikke huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. De har ved den beskrevne behandling været udsat for betydelig grad af lidelse og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2.

Jeg skal endvidere anmode om en udtalelse om, hvorvidt ovennævnte forhold har indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af hundene, jf. herved dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2.pkt.

Svar ad 2.

Rådet vil anse, at forholdet har indebåret en uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2.

Spørgsmål 3.

Jeg skal forespørge om Rådet har yderligere bemærkninger til sagen.

Svar ad 3.

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-054-00072

Skrivelse af 12. juni 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 26. april 2006 fra politimesteren i Århus.

En hundeejer blev sigtet for overtrædelse af hundeloven og dyreværnsloven for at have behandlet en amerikansk bulldog groft uforsvarligt ved at have ladet hunden deltage i arrangeret hundekamp samt forsøg herpå, ligesom hunden ikke var blevet tilset af dyrlæge til trods for, at hunden havde mange skader.

Desuden blev samme hundeejer sigtet for overtrædelse af dyreværnsloven ved at have ladet sine to pladshunde være lukket inde uden adgang til mad og drikke til trods for, at der tidligere var givet pålæg om dette efter dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedlagt fremsendes dokumenterne i en sag, hvori tiltalte er sigtet for overtrædelse af hundeloven og dyreværnsloven ved at have behandlet en amerikansk bulldog groft uforsvarligt, ved at have ladet hunden deltage i arrangeret hundekamp samt forsøg herpå, ligesom hunden ikke var blevet tilset af dyrlæge, til trods for hunden havde mange skader.

Der henvises til vedlagte rapportmateriale, herunder erklæring af 21. november 2005 ved dyrlæge A, tillæg til erklæring af 1. december 2005 ved dyrlæge A og adfærdsundersøgelse af 6. januar 2006 ved dyrlæge A. Jeg henviser desuden særligt til sagens retsbøger.

Sigtede har under retsmøde den 8. december 2005 nægtet sig skyldig. Sigtede nægter, at hunden har deltaget i hundekamp, ligesom sigtede har forklaret, at han havde behandlet hundens sår. Dette var sket ved vask i sæbevand, behandling med lilla væske til sårbehandling samt behandling med klorhexidin, ligesom hunden havde fået smertestillende medicin. Hunden havde ikke været tilset af dyrlæge. Sigtede oplyste endvidere, at hunden var blevet påført skaderne af to vagthunde, som ved et uheld var blevet lukket ind til hunden.

Jeg anmoder om en udtalelse om, hvorvidt den udviste adfærd må anses for at være uforsvarlig eller grovere uforsvarlig, eller om forholdet har karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1.

Det bedes ved vurderingen lagt til grund, at hunden har været i den af dyrlægen A beskrevne tilstand i henhold til erklæringerne af henholdsvis 21. november 2005, 1. december 2005 og 6. januar 2006.

Svar ad 1:

Det fremgår bl.a. af erklæring af d. 21. november 2005 fra dyrlæge A, at der denne dato ved undersøgelse af hunden blev fundet følgende:

” Huden i hovedet var sæde for et meget stort antal sår (30-40). Langt de fleste var overfladiske skrammer, som var i heling med dannelse af sårskorper.

I venstre side af hovedet i kæberegionen fandtes et par dybere sår, hvorfra der sås pusflåd. Disse bylddannelser var på overfladen dækket af skorper. Venstre underkæbelymfeknude var kraftigt hævet, som udtryk for infektionen/byldeerne i venstre kæberegion.

På begge forben sås endvidere flere mere eller mindre dybtgående sår. Især var der mange sår på venstre forben, hvoraf et enkelt var noget hævet, som tegn på betændelse. Desuden fandtes sår i nakkeregion og gulk/halsregion.

Herudover fandtes ingen kliniske tegn på sygdom.”

Endvidere:

”Placeringen og karakteren af sårene tyder på, at de er påført patienten under slagsmål med en anden hund; altså, at der er tale om bidsår.

Helingen i de overfladiske sår samt tilstedeværelsen af fistulerede (åbne) bylder indikerer, at skaderne er flere dage gamle.

Eftersom hundens ejer kontaktede min klinik den 14/11 for at bestille tid for konsultation til en hund med bidsår – en tid som han i øvrigt udeblev fra – vil jeg antage, at skaderne er ca. 7 dage gamle.”

Det fremgår af erklæring af d. 1. december 2005 fra dyrlæge A, at der ved en ny undersøgelse af hunden d. 30. november 2005 var sket en heling af sårene med omfattende arddannelser som resultat.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Det er forbudt for en ejer eller besidder at lade en hund deltage i hundekampe. Det er endvidere forbudt at afholde hundekampe.

Ved at være påført de ovenfor omtalte skader og ved ikke at være bragt til dyrlæge for behandling af disse skader er hunden ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Den har herved været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Dersom det kan lægges til grund, at hunden er blevet påført sine skader ved en arrangeret hundekamp og dersom de fremlagte sagsakter lægges til grund, vil Rådet anse den udviste adfærd for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og hundelovens § 6d. Desuden kan der henvises til Rådets udtalelse af d. 20. april 2005 om arrangerede hundekampe.

Spørgsmål 2:

Tiltalte er sigtet for overtrædelse af dyreværnsloven ved at have ladet sine to pladshunde være lukket inde uden adgang til mad og drikke, til trods for der tidligere var givet pålæg om dette efter dyreværnsloven.

Sigtede har under retsmøde den 8. december 2005 nægtet sig skyldig. Sigtede nægter, at hundene har været uden adgang til mad og drikke, idet hundene havde adgang til et kar med mad og et badekar med vand.

Der er tidligere givet påbud om, at hundene skal have adgang til rent og flydende vand. Jeg anmoder om en udtalelse om, hvorvidt den udviste adfærd må anses for at være uforsvarlig eller grovere uforsvarlig, eller om forholdet har karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1.

Det bedes ved vurderingen lagt til grund, at vandet i badekaret var frossent, som konstateret af politiet ved besigtigelsen den 19. november 2005, ligesom politiet ikke kunne konstatere, at der var adgang til mad.

Svar ad 2:

Det fremgår af spørgsmål 2, at to pladshunde har været lukket inde uden adgang til mad og vand. Det fremgår ligeledes af spørgsmål 2 og af politirapportens forhold 1, bilag 3, side 2, at vandet i et badekar, som hundene havde adgang til, var frosset til is.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Ved ikke at have haft konstant adgang til frisk og flydende rent drikkevand har de to hunde ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. Ved den udviste adfærd har hundene været udsat for en betydelig grad af lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse den udviste adfærd for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 3:

Såfremt sagen giver anledning til yderligere bemærkninger bedes disse anført.

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 20. april 2005 om arrangerede hundekampe.

Supplerende skrivelse af 16. november 2006 fra politimesteren i Århus.

Rådet udtalte:

Spørgsmål.

Jeg skal anmode nævnet om at tage stilling til, om tiltalte ved ikke at bringe hunden til dyrlæge efter dens tilskadekomst har udvist adfærd som må karakteriseres som uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller om forholdet har karakter af mishandling. Der bør ved besvarelsen af spørgsmålet ses bort fra, at skaderne muligt kan være opstået som følge af hundekamp.

Det vil sige, at den ønskede vurdering alene bør omhandle det forhold, at tiltalte isoleret set ikke har ladet hunden tilse af en dyrlæge efter skaderne er opstået.

Svar

Det fremgår bl.a. af erklæring af d. 21. november 2005 fra dyrlæge A, at der denne dato ved undersøgelse af hunden blev fundet følgende:

” Huden i hovedet var sæde for et meget stort antal sår (30-40). Langt de fleste var overfladiske skrammer, som var i heling med dannelse af sårskorper.

I venstre side af hovedet i kæberegionen fandtes et par dybere sår, hvorfra der sås pusflåd. Disse bylddannelser var på overfladen dækket af skorper. Venstre underkæbelymfeknude var kraftigt hævet, som udtryk for infektionen/bylderne i venstre kæberegion.

På begge forben sås endvidere flere mere eller mindre dybtgående sår. Især var der mange sår på venstre forben, hvoraf et enkelt var noget hævet, som tegn på betændelse. Desuden fandtes sår i nakkeregion og gulk/halsregion. Herudover fandtes ingen kliniske tegn på sygdom.”

Endvidere:

”Placeringen og karakteren af sårene tyder på, at de er påført patienten under slagsmål med en anden hund; altså at der er tale om bidsår.

Helingen i de overfladiske sår samt tilstedeværelsen af fistulerede (åbne) bylder indikerer, at skaderne er flere dage gamle.

Eftersom hundens ejer kontaktede min klinik den 14/11 for at bestille tid for konsultation til en hund med bidsår – en tid som han i øvrigt udeblev fra – vil jeg antage, at skaderne er ca. 7 dage gamle.”

Det fremgår af erklæring af d. 1. december 2005 fra dyrlæge A, at der ved en ny undersøgelse af hunden d. 30. november 2005 var sket en heling af sårene med omfattende ardannelse som resultat.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges det til grund, at hunden efter at have været påført de ovennævnte skader ikke er bragt til dyrlæge for behandling af disse skader, men har gået uden professionel behandling af skaderne i ca. 7 dage, er hunden ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Den har herved været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse den udviste adfærd for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 6.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Hunden blev konfiskeret.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-054-00074

Skrivelse af 12. juni 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 31. maj 2006 fra politimesteren i Nakskov

En pekingeser tæve på 10 år blev passet af ejerens genbo, mens ejeren var på sygehuset. Genboen havde i flere måneder forud opfordret hundens ejer til at bringe hunden til dyrlæge, idet hun mente, der var et behov herfor. Derfor bragte genboen nu hunden til dyrlæge under ejerens sygefravær. Dyrlægen konstaterede, at hunden havde øregangsbetændelse på begge ører, hornhindesår af ældre dato på begge øjne, uplejet pels med filterkager, meget lange og krum-

me kløer, der hindrede hunden i at bevæge sig normalt og endelig havde hunden et ældre brud på underkæben. Hundeejeren blev anmeldt til politiet for vanrøgt af hunden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har hunden, en tævehund af racen pekingeser, ukendt identitet, været udsat for grov vanrøgt med karakter af mishandling.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med politirapporten, at hunden havde øregangsbetændelse på begge ører, hornhindedår af ældre dato på begge øjne, oplejet pels med filterkager, meget lange og krumme kløer, der hindrede hunden i at bevæge sig normalt, og endelig havde hunden et ældre brud på underkæben.

Det fremgår bl.a. af erklæring af d. 19. maj 2006 fra dyrlægen:

”Vedr. en hund med ukendt identitet, en tævehund af racen pekingeser anslået alder ca. 10 år.

Undertegnede dyrlæge tilser d. 2. maj 2006 hunden. Hunden bringes til klinikken af ejerens genbo, som oplyser, at hun gentagne gange siden januar har opfordret ejer til at få hunden tilset af en dyrlæge, da hun mener, der er et behov herfor.

Ved min kliniske undersøgelse finder jeg, at hunden er slank til mager af foderstand. Hunden er oplejet, dels har den filterkager i pelsen som et resultat af manglende kæmning og dels har den alt for lange negle på alle 4 ben 2- 3 cm lange, som er vokset helt krumme så hunden ikke kan gå anatomisk korrekt på sine ben, hvilket giver anledning til smerte og ubehag. Derudover har hunden øregangsbetændelse på begge ører samt hornhindedår af ældre dato på begge øjne (anslået til minimum at være 10 dage gammelt). Hornhindedårene var tørre og havde sorte skorper, hvilket umuliggjorde lukning af øjnene, dette er en smertefuld tilstand, og hunden var også blind på begge øjne. Endelig har hunden et brud på sin underkæbe af ældre dato, bruddet er tydeligt ved klinisk undersøgelse og jeg har yderligere dokumentation for diagnosen ved røntgen, ud fra røntgenbilledet kan det siges med sikkerhed, at bruddet er minimum 3 uger gammelt. Et knoglebrud er forbundet med store smerter, og et kæbebrud forvolder yderligere smerter i forbindelse med hver eneste foderindtagelse.

Genboen oplyste, at hundens underkæbe har hængt siden januar, hvilket tyder på, at bruddet er sket allerede der.”

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Ved at gå med de ubehandlede tilstande ørebetændelser, hornhindedår, filtret pels og lange krumme kløer og ved at gå i lang tid med et ubehandlet underkæbebrud har hunden ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Hundens lidelser burde have været erkendt tidligere, og hunden burde have været bragt til dyrlæge tidligere for afhjælpning af disse lidelser. Ved en samlet vurdering af hundens tilstand anser Rådet, at hunden har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver sagens fakta i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til øvrige bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2006-20-054-00077

Skrivelse af 18. august 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 14. august 2006 fra politimesteren i Viborg

En hund fik 8 hvalpe og 3 dage efter fødslen besluttede hundens ejer sig for at aflive hvalpene. Han lagde hvalpene i en papkasse, som han placerede i en plasticsæk. Han startede sin bil og satte plastposens top omkring udstødningen. Han holdt posen for udstødningsrøret i ca. 10 minutter og hvalpene var nu stille, hvorefter de i plasticsækken blev henlagt i et buskads. Det viste sig imidlertid, at hvalpene ikke var døde og de blev efterfølgende fundet af en forbipasserende, der indleverede hvalpene til en dyrlæge, som aflivede dem alle.

I medfør af bekendtgørelse nr. 120 af 28. februar 2005 anmodede politimesteren i Viborg om en udtalelse til brug for en straffesag, hvor der er rejst sigtelse for overtrædelse af dyreværnsloven og bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr (med senere ændringer).

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1 – 5:

1. Må forholdet betegnes som uforsvarlig behandling af dyr?
2. Må forholdet betegnes som grov uforsvarlig behandling af dyr?
3. Har forholdet haft karakter af mishandling?
4. Har styrelsen kendskab til praksis i lignende sager?
5. Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 1 – 3:

Det fremgår af de fremlagte sagsakter, at sigtede lagde 8 hvalpe i en papkasse, som han placerede i en plasticsæk. Han startede sin bil og satte plastposens top omkring udstødningen med det formål at aflive hvalpene med udstødningsgassen. Han holdt posen for udstødningsrøret i ca. 10 minutter og hvalpene var nu stille, hvorefter de i plasticsækken blev henlagt i et buskads. Det viste sig imidlertid, at hvalpene ikke var døde og de blev efterfølgende fundet af en forbipasserende, der indleverede hvalpene til en dyrlæge, som aflivede dem alle.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Ved at forsøge at aflive hundehvalpe med udstødningsgas er det ikke muligt at sikre sig, at aflivningen foregår så hurtigt og smertefrit som muligt. Udstødningsgas indeholder slimhindeirriterende stoffer, og bevidstløshed og død indtræder ikke øjeblikkeligt ved den beskrevne metode. Hvalpene har således ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. Ved at blive forsøgt aflivet med udstødningsgas for senere at vågne op igen har hvalpene været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Svar ad 4:

Rådet skal henvise til Det Veterinære Sundhedsråds årsberetninger for årene 1992 og 1995, hvor lignende sager er refereret.

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-054-00079

Skrivelse af 20. september 2006 fra politimesteren i Århus

En mand luftede en bekendts hund ved at køre med den fastspændt til anhængertrækket af sin bil. Hunden kunne ikke følge med bilen og fik dybtgående slid- og slæbeskader på alle fire poters trædepuder med stærke blødninger til følge. Hunden løb i alt 802 m fastspændt til bilen med 30 km i timen. Den sigtede oplyste at hensigten med kørslen var at lufte hunden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det lægges til grund, at sigtede har tilbagelagt 802 meter med 30 km/t med hunden fastspændt til bilen, bedes det oplyst, om sigtedes behandling af hunden vurderes som uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af hunden.

Svar ad 1:

Det fremgik af sagsakterne med politirapportens vidneudsagn, af journaludskrift af d. 12. maj. 2006 fra dyrlægen og af fotomappe fra dyrlægen, at hunden blev luftet ved at køre med den fastspændt til anhængertrækket af en bil. Det fremgik, at den ved denne kørsel ikke kunne følge med og som følge deraf pådrog den sig meget dybe og omfattende slæbe- og slidskader på alle fire poters trædepuder.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Ved at blive luftet fastspændt til en kørende bil uden mulighed for at kunne komme løs er hunden ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med dens behov. Den har ved den beskrevne luftetur været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Af bilag 1/5 fremgik, at sigtede havde forklaret, at han kørte ca. 300 meter med 15 km/t. Såfremt det lægges til grund, at sigtede har tilbagelagt 300 meter med 15 km/t med hunden fastspændt til bilen, bedes det oplyst, om sigtedes behandling af hunden vurderes som uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af hunden.

Svar ad 2:

Se svar ad 1

Spørgsmål 3:

Der bedes endvidere oplyst såfremt sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger, herunder eventuel rettighedsfrakendelse.

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke ved årsberetningens afslutning.

2006-20-054-00080

Skrivelse af 16. oktober 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 1. september 2006 fra politimesteren i Holstebro.

En hundeejer blev sigtet for at have tildelt sin hund en række knytnæveslag og slag med flad hånd og spark samt løftet den op i halsbåndet og kastet den på gulvet, hvorved hunden pådrog sig hævelse, hudafskrabninger og svær halthed på venstre bagben. Afstraffelsen stod på i ca. 20 minutter. Det var iflg. et vidne ikke første gang, ejeren straffede sin hund ved at slå den.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der anmodes om en vurdering af, om behandlingen af hunden kan betegnes som mishandling, groft uforsvarlig behandling eller uforsvarlig behandling.

Svar:

Det fremgik af politirapporten med vidneudsagn, at hunden var blevet afstraffet ved tildeling af en række knytnæveslag og slag med flad hånd og spark samt at den var blevet løftet op i halsbåndet og kastet på gulvet, hvorved hunden pådrog sig hævelse, hudafskrabninger og svær halthed på venstre bagben. Afstraffelsen stod på i ca. 20 minutter.

Det fremgik af udskrift af d. 31. maj 2006 af journal fra dyrehospitalet, at hunden, der var en amerikansk staffordshire terrier tæve på 18,5 kg, ved dyrlægeundersøgelse efter afstraffelsen var svært halt på venstre bagben, støttede ikke på benet (springhalt). Ved manipulation af

venstre hofte viste hunden tegn på stærke smerter. Venstre lår var generelt hævet og varmt. Rundt omkring på huden sås små hudafskrabninger og blødninger. Røntgenundersøgelse viste intet unormalt i knogler, men svag bløddelshævelse omkring venstre lårben.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Ved at blive afstraffet på den ovenfor beskrevne måde er hunden ikke behandlet forsvarligt eller beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, lige som den ikke er behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Rådet vil anse, at hunden ved den beskrevne behandling har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og vil anse en sådan behandling af hunden for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-054-00081

Skrivelse af 30. oktober 2006 fra politimesteren i Nykøbing F

En hundehvalp på 52 dage og således yngre end 8 uger blev importeret til Danmark af en privatperson.

Rådet skal udtale:

Spørgsmål.

Er forholdet, at dyret er taget fra moderen en uforsvarlig, groft uforsvarlig behandling af dyret eller er der tale om mishandling.

Svar.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Hvalpe skal præges af deres mor indtil 8 ugers alderen, da de ellers har større risiko for at udvikle adfærdsproblemer senere i livet.

Ved at blive importeret til Danmark som 52 dage gammel har hvalpen været taget fra sin moder mindst 4 dage før den er fyldt 56 dage. Den er ved denne handling ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine adfærdsmæssige behov og har herved været udsat for lidelse, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 1, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 817 af 22. juli 2004 om overdragelse af hundehvalpe.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-054-00082

Skrivelse af 2. november 2006 fra politimesteren i Århus.

På baggrund af en anmeldelse fandt politiet 1 voksen tæve og 6 hvalpe af racen Presa Dogo Canario på et autoværksted. Det var erhververen af hundene, der havde overladt hundene på værkstedet.

På værkstedet, hvor hundene blev fundet, var to rum med fri adgang mellem rummene, hvoraf det ene rum var ca. 1,5 meter bredt og 3 meter langt og det andet var ca. 2 gange 2 meter. I rummene befandt sig 1 voksen tæve samt 6 hvalpe. Gulvet i rummene, hvor hundene blev fundet, var dækket af urin og afføring. Lyset var slukket, således at hundene har befundet sig i mørke og der var ingen udluftning, hvorfor luften i rummene var meget dårlig.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Under henvisning til RM 3/2003 skal jeg anmode om, at der afgives en udtalelse i sagen.

Sagens forløb er som følger:

På baggrund af politianmeldelse af 10. april 2006 finder Århus Politi samme dag 1 voksen tæve og 6 hvalpe af racen Presa Dogo Canario på et autoværksted.

Det fremgik af bilag 6, side 1 at der på værkstedet, hvor hundene blev fundet, var to rum med fri adgang mellem rummene, hvoraf det ene rum var ca. 1,5 meter bredt og 3 meter langt og det andet var ca. 2 gange 2 meter. Det fremgår af bilag 8, side 2, at der i rummene befandt sig 1 voksen tæve samt 6 hvalpe.

Af billederne og beskrivelsen i bilag 6 ses at gulvet i rummene, hvor hundene blev fundet, var dækket af urin og afføring. Derudover fremgik det, at lyset var slukket, således at hundene har befundet sig i mørke samt at der ingen udluftning har været i rummet, hvorfor luften i rummet var meget dårlig.

Såfremt det lægges til grund, at hundene har befundet sig i disse rum i 11 dage bedes det, på baggrund af hundenes antal, lysforholdene, samt foderstand, oplyst, om sigtedes behandling af hundene vurderes som forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af hundene.

Svar ad 1:

Det fremgår af oplysninger til politirapporten, at dyrlægen undersøgte sagens omhandlede hunde. Han kunne konstatere, at der var tale om en voksen tæve af racen Amstaff og 6 hvalpe.

Den voksne tæve var i dårlig foderstand, ribbenene fremstod tydeligt. Dens poter var betændte, efter den havde gået i sit eget afføring og urin.

Hvalpene blev også undersøgt, der var tale om: 1 tæve tigerstribet, 1 han tigerstribet, 2 tæver brune og 2 hanner brune. Hvalpe var stærkt vommede som følge af underernæring og ormeanreb. Deres trædepuder var betændte og havde friske sår. Dette skyldtes, at de havde gået i deres egen urin og afføring. Hvalpene havde endvidere infektioner.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Sammenholdes dyrlægens oplysninger med oplysningerne fra politirapporten gengivet i spørgsmål 1 er det Rådets vurdering, at hundene ved at gå under de beskrevne forhold i 11 dage og ved at være blevet bragt i den beskrevne dårlige foderstand ikke har været behandlet omsorgsfuldt og ej heller har været huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Hundene har ved den beskrevne behandling været udsat for betydelig grad af lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum og stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Det bedes endvidere oplyst såfremt sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger herunder eventuel rettighedsfrakendelse.

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Påtale blev opgivet mod erhververen af hundene, da sagens gennemførelse ville medføre betydelig vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, der ikke stod i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald ville kunne forventes idømt.

Personen på værkstedet der var ansvarlig for behandlingen af hundene vedtog en udenretlig bøde på 2000 kr.

2006-20-054-00083

Skrivelse af 6. november 2006 fra politimesteren i Gladsaxe

Et firma blev anmeldt for at sælge to typer sprayafgivende halsbånd der har til formål at påvirke hunde mod uønsket gøen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt må anvendelse af det pågældende produkt antages at påføre hunden ulempe eller væsentlig ulempe, når det aktiveres.

Svar ad 1:

Rådet har indhentet sagkyndig ekstern bistand i udformningen af nedenstående redegørelse.

”Grundlæggende om træning af adfærdsproblemer hos hunde

I princippet kan træning af dyr i almindelighed bestå i at belønne korrekt adfærd og samtidig ignorering af uønsket adfærd, eller den kan foretages ved at straffe uønsket adfærd, eventuelt kombineret med belønning af korrekt adfærd. En straf kan være alt fra et skarpt nej til at påføre dyret en større eller mindre smerte. Heldigvis benytter nutidige træningsmetoder langt overvejende den førstnævnte fremgangsmåde.

Der kan imidlertid være situationer, hvor en ignorering af forkert adfærd ikke er tilstrækkelig til at ændre på adfærden fx i situationer, hvor dyret direkte udgør en fare for sig selv eller andre eller, mere indirekte, i tilfælde hvor et dyrs adfærd bevirker at dets ejer må skaffe sig af med dyret, eventuelt få det aflivet. Et eksempel på det første er en hund der jager cyklister eller biler. Et eksempel på det sidste er en hund, hvis gøen generer naboer, således at ejeren må skille sig af med den.

Der kan derfor næppe herske tvivl om, at en vis aversiv påvirkning af et dyr kan være nødvendig, også selvom påvirkningen påfører det en ulempe eller en væsentlig ulempe.

Beskrivelse af apparatur

Det medsendte produkt til fjernstyring består af

1. et fjernbetjent aggregat (5x3x3 cm) der ved hjælp af et halsbånd spændes om halsen på en hund
2. en fjernbetjening med tre knapper
3. et lydaktiveret aggregat (ca. samme størrelse) også til at spænde om hundens hals
4. en aerosolflaske samt batterier
5. en CD der med amerikansk tekst, tegninger og videoklip viser anvendelsen af aggregatet samt anvendelsen af andre produkter der forhandles af firmaet
6. en brugsanvisning på engelsk, fransk, spansk, tysk, italiensk og portugisisk

Det ene apparatur virker på følgende måde: Når den øverste knap på fjernbetjeningen aktiveres, udstøder aggregatet et dobbelt beep. Når den midterste knap aktiveres, udstøder det et luftpust samt en hvislende lyd, nærmest som når man lukker luft ud af ventilen på et cykelhjul. Pustet varer ca. 1 sek. Når den nederste knap aktiveres, sker det samme, blot af ca. 3 sek. varighed.

Det andet produkt er ”stemmestyret”, dvs. det aktiveres ved en tilstrækkelig intens lydpåvirkning, som regel hundens egen gøen.

Princippet i effekten af ”spray commander”

Anvendelsen af ”spray commander” i forbindelse med træning af hunde er baseret på to forskellige indlæringsformer, der begge går under betegnelsen associativ indlæring. Den ene betegnes klassisk betingning (eller Pavlovs betingning), den anden operant betingning (eller indlæring ved belønning).

1. Klassisk betingning

Grundprincippet i effekten af produktets ”spray funktion” er baseret på den form for klassisk betingning som betegnes frygtbetingning. Når et dyr samtidigt udsættes for en stimulation (en såkaldt naturlig stimulus, fx en intens lyd) der udløser en autonom reaktion (fx frygt) og en neutral stimulation (eller situation, fx en bestemt lokalitet), vil dyret i nogle tilfælde associere

de to hændelser, således at den neutrale stimulation alene vil kunne udløse den autonome reaktion, fx at dyret bliver bange for at nærme sig eller at opholde sig på det pågældende sted.

For at virke skal den naturlige stimulus være tilstrækkelig aversiv til at kunne udløse den autonome reaktion. Hvis stimulationen er for ringe, vil den ikke udløse en reaktion og således ikke have effekt. Hvis stimulationen er for intens, vil dyrets frygt (dvs. reaktion på en bestemt stimulus) kunne udvides til angst (dvs. en generalisering af reaktionen, således at dyret bliver bange for alle høje lyde). Om en stimulation er for ringe eller for intens afhænger i stor udstrækning af, hvor frygtsomt dyret er i almindelighed. En nervøst anlagt hund vil således være mere tilbøjelig til at finde en given stimulation aversiv end en mere "robust" hund.

Associationen mellem to hændelser er i nogle tilfælde tilfældig. Et dyr, der udsættes for et ubehageligt veterinært indgreb, vil kunne associere sin frygt med dyrlægen, synet af hans hvide kittel, lugten af hans klinik, køreturen i bil til klinikken eller lignende hændelser. Der er en vis tendens til, at et dyr er mere tilbøjelig til at associere det sted, det ubehagelige sker, med ubehaget, end at associere ubehaget med den person, der påfører ubehaget.

Et vigtigt aspekt ved dannelsen af associationen er den tid, der går mellem de to hændelser. For det første er det indlysende, at jo længere et interval, der ligger mellem de to, desto vanskeligere er det for dyret at etablere associationen, hvilket i praksis betyder, at desto flere gentagelser skal der til for at etablere associationen. For det andet har forsøg vist, at den neutrale stimulus skal forekomme brøkdelen af et sekund før og/eller samtidigt med den naturlige stimulus, for at associationen kan dannes. Hvis den neutrale stimulus først forekommer nogle få sekunder efter den naturlige stimulus, er der mindre tilbøjelighed til at associationen finder sted.

Når en association skal etableres mellem en bestemt adfærd og den aversive påvirkning, er det vigtigt at påvirkningen falder så snart adfærden påbegyndes.

2. Operant betingning

Grundprincippet i effekten af produktets "beep funktion" er baseret på det princip, der i moderne træning har vundet stor udbredelse og som går under betegnelsen klikkertræning. Princippet består i at lære et dyr, at en bestemt lyd (et klik eller et beep) har samme betydning som en belønning (en godbid, et klap eller et rosende ord). Ved at koble en af disse former for belønning med lyden lærer dyret, at de betyder det samme. Når en hund derfor i en given situation ikke viser den uønskede adfærd men derimod en ønsket adfærd, belønnes den ved at få et beep.

Klikkertræning udføres i praksis på to lidt forskellige måder. Nogle trænere betragter klikket som en meddelelse om at "en belønning er på vej", dvs. at dyret kort tid efter klikket modtager en virkelig belønning. Andre trænere betragter klikket som belønning i sig selv, dvs. uden at følge op med en egentlig belønning. I sidste tilfælde er det imidlertid vigtigt at være klar over, at dyrets "tro" på klikket som belønning skal vedligeholdes, fx ved at klikket en gang imellem igen kobles til en egentlig belønning. Hvis denne "vedligeholdelse" af associationen ikke sker, kan klikket miste sin betydning som belønning.

Effekten af "spray commander"

Inden et apparat som "spray commander" tages i brug burde det underkastes en systematisk analyse, dels for at bedømme dets virkning, og dels for at afdække eventuelle bivirkninger. Det må formodes at apparatet kun i nogle tilfælde vil have den ønskede effekt men ikke i an-

dre tilfælde. Hos nogle hunde vil apparatet uden tvivl kunne medføre en forværring af adfærdsproblemet eller udvikling af andre adfærdsproblemer. En påvisning af disse tre mulige virkninger fra producentens side mangler fuldstændigt, sandsynligvis fordi en klinisk (eller systematisk) afprøvning af produktet aldrig har fundet sted. Det er derfor ikke muligt at foretage en afvejning af, dels om den negative påvirkning af hunden ligger inden for det acceptable i betragtning af konsekvensen af at adfærdsproblemet ikke behandles, dels om den negative påvirkning er væsentlig, bedømt efter hyppigheden eller graden af bivirkninger.

Den praktiske anvendelse af produktet

Som det er tilfældet med de fleste hjælpemidler der benyttes til træning af dyr, kan produktet anvendes på en måde, som medfører det ønskede resultat, eller det kan anvendes forkert, således at virkningen udebliver eller endog forværres.

En erfaren hundetræner der forstår at tildele det optimale antal aversive påvirkninger (eller luftpust) på de korrekte tidspunkter (dvs. i samme øjeblik problemadfærden påbegyndes), eventuelt efter at have skønnet om en given hund er tilstrækkelig psykisk stabil til at kunne klare påvirkningen, og som forstår at benytte den positive påvirkning (beepet) på de rigtige tidspunkter, samtidigt med at han er i stand til at vedligeholde beepet som en belønning, vil med fordel kunne anvende produktet.

I brugsanvisningen angives, at "spray commander" ikke må benyttes mere end i 8 timer ad gangen. Dette er et dårligt råd. Anvendelsen af produktet kræver koncentration fra trænerens side, hvilket ikke er muligt i så lang tid ad gangen. Produktet bør derfor kun benyttes i væsentlig kortere perioder ad gangen.

Bemærkning til det lydaktiverede produkt

Den "stemmestyrede" spray commander har den fordel, at luftpustet aktiveres umiddelbart efter hunden har gøet, hvilket øger sandsynligheden for at hunden kan associere sin adfærd med den aversive stimulation. Men selvom der i det medsendte materiale gøres opmærksom på, at apparatet kun reagerer på hundens egen gøen, kan det ikke helt udelukkes, at andre intense lyde (fx en anden hunds gøen, et tordenskrald eller lign.) vil kunne aktivere et pust. En sådan aversiv stimulation, som forekommer uafhængig af hundens adfærd, vil selvsagt være særdeles u hensigtsmæssig og i ekstreme tilfælde kunne medføre en tilstand, der svarer til en neurose. Især på grund af denne risiko vil en anvendelse af apparatet uden konstant opsyn være utilrådelig.

Konklusion

1. Jeg mener ikke, at "spray commander" påfører de fleste hunde en ulempe eller en væsentlig ulempe, hvilket betyder, at der efter min mening ikke er grundlag for at forbyde apparatet.
2. For at undgå forkert anvendelse af "spray commander", især en forkert anvendelse, der vil kunne påføre en nervøst anlagt hund en væsentlig ulempe, bør instruktionsmaterialet, der følger med apparatet, dels være på dansk og dels være af en langt bedre kvalitet end den brugsanvisning der medfølger.
3. "Spray commander" bør kun anvendes i væsentligt kortere træningsrunder end angivet i brugsanvisningen, således at hundeejeren er i stand til at udføre træningen på den optimale måde.
4. Den stemmeaktiverede "spray commander" bør ikke anvendes uden konstant opsyn fra ejerens side.

5. Det bør understreges at enkelte nervøst anlagte hunde vil kunne blive påvirket i for høj grad af et luftpust, hvorfor en fortsat anvendelse af apparaturet vil være uhensigtsmæssig.

På grundlag af de her nævnte forhold mener jeg ikke, at der er belæg for at forbyde salget af apparaturet. Forhandleren af produktet bør imidlertid sørge for udarbejdelse af en væsentlig bedre brugsanvisning, der dels indeholder en detaljeret beskrivelse af dets korrekte anvendelse, dels angiver de mulige bivirkninger anvendelsen kan medføre.”

Rådet vil fremhæve følgende fra ovenstående redegørelse:

1. Hvis en stimulation er for intens, vil dyrets frygt (dvs. reaktion på en bestemt stimulus) kunne udvides til angst (dvs. en generalisering af reaktionen, således at dyret bliver bange for alle høje lyde). Om en stimulation er for ringe eller for intens afhænger i stor udstrækning af, hvor frygtsomt dyret er i almindelighed. En nervøst anlagt hund vil således være mere tilbøjelig til at finde en given stimulation aversiv end en mere ”robust” hund.
2. Inden et apparat som ”spray commander” tages i brug, burde det underkastes en systematisk analyse, dels for at bedømme dets virkning og dels for at afdekke eventuelle bivirkninger. Det må formodes at apparatet kun i nogle tilfælde vil have den ønskede effekt, men ikke i andre tilfælde. Hos nogle hunde vil apparatet uden tvivl kunne medføre en forværring af adfærdsproblemet eller udvikling af andre adfærdsproblemer. En påvisning af disse tre mulige virkninger fra producentens side mangler fuldstændigt, sandsynligvis fordi en klinisk (eller systematisk) afprøvning af produktet aldrig har fundet sted. Det er derfor ikke muligt at foretage en afvejning af, dels om den negative påvirkning af hunden ligger inden for det acceptable i betragtning af konsekvensen af at adfærdsproblemet ikke behandles, dels om den negative påvirkning er væsentlig, bedømt efter hyppigheden eller graden af bivirkninger.
3. I brugsanvisningen angives, at ”spray commander” ikke må benyttes mere end i 8 timer ad gangen. Dette er et dårligt råd. Anvendelsen af produktet kræver koncentration fra trænerens side, hvilket ikke er muligt i så lang tid ad gangen. Produktet bør derfor kun benyttes i væsentlig kortere perioder ad gangen.
4. Den ”stemmestyrede” spray commander har den fordel, at luftpustet aktiveres umiddelbart efter hunden har gøet, hvilket øger sandsynligheden for at hunden kan associere sin adfærd med den aversive stimulation. Men selvom der i det medsendte materiale gøres opmærksom på, at apparatet kun reagerer på hundens egen gøen, kan det ikke helt udelukkes, at andre intense lyde (fx en anden hunds gøen, et tordenskrald eller lign.) vil kunne aktivere et pust. En sådan aversiv stimulation, som forekommer uafhængig af hundens adfærd, vil selv sagt være særdeles uhensigtsmæssig og i ekstreme tilfælde kunne medføre en tilstand, der svarer til en neurose. Især på grund af denne risiko vil en anvendelse af apparatet uden konstant opsyn være utilrådelig.
5. For at undgå forkert anvendelse af ”spray commander”, især en forkert anvendelse der vil kunne påføre en nervøst anlagt hund en væsentlig ulempe, bør instruktionsmaterialet, der følger med apparatet, dels være på dansk og dels være af en langt bedre kvalitet end den brugsanvisning der medfølger. Forhandle-

ren af produktet bør sørge for udarbejdelse af en væsentlig bedre brugsanvisning, der dels indeholder en detaljeret beskrivelse af dets korrekte anvendelse, dels angiver de mulige bivirkninger anvendelsen kan medføre.

Lægges de fremlagte sagsakter med vedlagte apparater og ovenstående redegørelse med især de ovenfor nævnte 5 punkter til grund, er det Rådets opfattelse, at anvendelse af de pågældende produkter ikke vil påføre velfungerende hunde en ulempe eller en væsentlig ulempe.

Rådet finder, at instruktionsmaterialet, der følger med apparatet, dels skal være på dansk og dels skal være af en langt bedre kvalitet end den brugsanvisning der medfølger, da det ikke kan udelukkes, at en forkert anvendelse på en nervøst anlagt hund vil kunne påføre hunden ulempe.

”Spray commander” bør kun anvendes i væsentligt kortere træningsrunder end angivet i brugsanvisningen, således at hundeejeren hele tiden er i stand til at udføre træningen på den optimale måde.

Rådet finder, at den stemmeaktiverede ”spray commander” ikke bør anvendes uden konstant opsyn fra ejerens side.

Rådet finder, at enkelte nervøst anlagte hunde vil kunne blive påvirket i så høj grad af et luftpust, at en fortsat anvendelse af apparaturet vil være uhensigtsmæssig.

Forhandleren af produktet bør således sørge for udarbejdelse af en væsentlig bedre brugsanvisning, der dels indeholder en detaljeret beskrivelse af produkternes korrekte anvendelse, dels angiver de mulige bivirkninger anvendelsen kan medføre.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Det er Rådets opfattelse, at de fremsendte produkter ”Spray Commander” og ”Antibark” med det vedlagte brugsvejledende materiale og manglende videnskabelige dokumentation for produktets fordele og ulemper kun egner sig til forsvarlig brug på hunde, når det betjenes af personer med indsigt og uddannelse i hundetræning og hundeadfærd.

Afgørelse:

Efterforskningen i sagen blev indstillet, da der ikke var rimelig formodning for, at et strafbart forhold var begået.

Der var blevet lagt vægt på Rådets udtalelse.

2006-20-054-00070

Skrivelse af 22. marts 2006 fra politimesteren i Svendborg

En mand skød en kat med luftgevær, mens katten befandt sig i hans have. Han var irriteret over, at andres katte færdedes inde på hans grund. Katten blev efterfølgende bragt til dyrlæge og opereret, men blev senere aflivet pga. komplikationer af sine kvæstelser. Sagen blev meldt til politiet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Sigtede skød d. 25. februar 2006 en kat med luftgevær, mens katten befandt sig i hans have.

Skriftlig udtalelse fra dyrlægen der efterfølgende opererede og slutteligt aflivede katten ligeledes vedlagt.

Der anmodes om en udtalelse, hvorvidt sigtede efter rådets opfattelse har udsat katten for smerte, lidelse og angst, samt om han i forbindelse med hændelsen har behandlet katten uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller om den behandling katten har været udsat for har haft karakter af mishandling?

Svar:

Det fremgår af sagsakterne og er ligeledes erkendt af sigtede, at katten blev skudt med luftgevær og ramt af et enkelt hagl med skader til følge. Det fremgår bl.a. af erklæring af d. 12. marts 2006 fra dyrlægen:

”Katten, en halvstor killing på ca. 6 måneder. Født den 15/9 2005.
Var blevet ramt af et hagl.

Ved undersøgelsen blev der iagttaget et hul ca. 2 mm i diameter på siden af katten.
Et røntgenbillede afslørede et hagl siddende i bughulen.

Ved operationen for at befri katten for haglet blev der konstateret 3 huller i tarmen + blødninger i den ene nyre.

Katten blev aflivet ca. 2 døgn senere som følge af komplikationer opstået som følge af den ødelagte tarm.

Da der skal en vis kraft til at penetrere huden og ende i bughulen på en kat, er det sandsynligt, at katten er skudt på tæt hold.”

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Dersom det kan lægges til grund, at katten har været skudt på og ramt som beskrevet i sagsakterne, har den ved den nævnte handle måde været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-054-00078

Skrivelse af 27. september 2006 fra politimesteren i Nykøbing F

En kattekilling på ca. 2½ mdr. blev kastet mod et trådhegn til en tørregård. Et vidne havde overværet handlingen og berettede, at sigtede svingede katten rundt, idet han med en hånd

holdt i kattens hale/bagkrop og svingede sig rundt "som en hammerkaster" med katten i hånden, hvorefter han slap katten, så den røg ind i hegnet til tørrestativerne, hvorpå den faldt ned på fliserne. Katten landede flere meter væk. Da vidnet kom til stede lå katten og blødte ud af munden

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet bedes vurdere om, hvorvidt der foreligger uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af kattekillingen, såfremt vidnets forklaring om sigtedes adfærd lægges til grund?

Svar ad 1:

Det fremgik af sagsakterne med vidneudsagn, at sigtede svingede katten rundt, idet han holdt med en hånd i kattens hale/bagkrop og svingede sig rundt "som en hammerkaster" med katten i hånden, hvorefter han slap katten, så den røg ind i hegnet til tørrestativerne, hvorpå den faldt ned på fliserne. Katten landede flere meter væk. Da vidnet kom til stede, lå katten og blødte ud af munden. Af dyrlægens attest af d. 14. august 2006 fremgik, at killingen blev fundet lammet i bagparten og med blod fra næse og mund. Blodet stammede tilsyneladende fra en lungeblødning, der afstedkom kraftig vejrtrækningsbesvær. Der fandtes ingen synlige ydre skader, men lammelsen af bagparten skyldtes utvivlsomt et brud på rygsøjlen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Ved at blive svinget rundt og derefter sluppet, hvorved den blev slynget ind i et trådhegn på den i sagsakterne beskrevne måde er killingen ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Den har ved den af vidnet beskrevne adfærd været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte den beskrevne adfærd som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Foreligger der uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af kattekillingen, såfremt det lægges til grund, at sigtede trampede på killingen for at aflive den?

Svar ad 2:

Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt.

Ved at forsøge at aflive en kattekillig ved at trampe på den, er det ikke muligt at sikre sig, at killingen aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt, hvorfor killingen vil blive udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. En sådan aflivningsme-

tode vil Rådet betragte som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Spørgsmål 3:

Kan sigtede anses at have sikret sig, at katten blev aflivet så hurtigt og så smertefrit som muligt, da han kastede den ind i et trådhegn og efterfølgende trampede på den?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne med vidneudsagn og dyrlægens attest af d. 14. august 2006, at killingen ikke døde af at blive kastet ind i et trådhegn og ved efterfølgende at blive trampet på.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at det ikke efter den beskrevne handlemåde er tilsikret, at killingen blev aflivet så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-054-00068

Skrivelse af 1. februar 2006 fra fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 1. november 2005 fra politimesteren i Helsingør

En hund og ca. 30 katte var efterladt uden dagligt tilsyn og uden mad og vand i et hus. Dyrene havde ikke mulighed for at komme ud af huset. Både huset og dyreholdet bar stærkt præg af at have været forsømt i længere tid.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Udgør det uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling at efterlade en hund i et aflåst hus om sommeren uden adgang til vand og uden mulighed for frisk luft?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Lægges sagsakterne til grund, har hunden, ved at være efterladt i flere dage i et aflåst hus om sommeren uden adgang til mad og vand og uden mulighed for frisk luft, ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Den har herved været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Udgør det uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling at efterlade katte i et aflåst hus om sommeren uden adgang til vand og uden mulighed for frisk luft?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Lægges sagsakterne til grund, har kattene, ved at være efterladt i flere dage i et aflåst hus om sommeren uden adgang til mad og vand og uden mulighed for frisk luft, ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har herved været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 3:

Kan dyrenes helbredstilstand have udviklet sig som beskrevet, hvis de er blevet forsynet med tilstrækkeligt vand og mad én gang om ugen?

Svar ad 3:

Rådet finder ikke, at sagsakterne indeholder tilstrækkeligt detaljerede oplysninger om dyrenes helbredstilstand i form af diagnoser for dyrenes sygdomme til støtte for en vurdering af, i hvilket omfang dyrenes dårlige ernæringstilstand skyldtes sygdom eller kun utilstrækkelig fodring. Lægges dette til grund, kan Rådet ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 4:

Såfremt dette besvares benægtende, i hvilket omfang kan det så antages, at dyrene har fået foder og vand, og udgør dette uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling af dyrene?

Svar ad 4:

Se svar ad 3.

Spørgsmål 5:

Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende ønskes oplyst, om det udgør uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling at fodre en hund én gang om ugen?

Svar ad 5:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Hunde skal fodres mindst en gang om dagen eller have fri adgang til foder, og der skal konstant være adgang til frisk drikkevand. Det fremgår af politirapporten og af dyrlægens erklæring af 29. juni 2005, at der hverken var mad eller vand til dyrene og at de bar præg af ikke at være fodret eller tilset i en uge. Dyrene er således ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov og har herved været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 6:

Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende ønskes oplyst, om det udgør uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling at fodre katte én gang om ugen?

Svar ad 6:

Se svar ad 5.

Spørgsmål 7:

Udgør det - ud fra den beskrivelse der foreligger af hundens tilstand - uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling at

- a. undlade at foretage yderligere skridt til at afhjælpe hundens tilstand d. 20. juni 2005, da dyreværnsforeningen ikke reagerer på henvendelsen vedrørende hunden? og hvis dette besvares benægtende
- b. at efterlade hunden i dagene efter d. 20. juni 2005 og frem til d. 29. juni 2005 uden at tage skridt til at afhjælpe hundens tilstand?

Svar ad 7.

Det fremgår af dyrlægens erklæring af 29. juni 2005, at hunden, en ældre Papillon blanding tævehund, denne dag var dehydreret, i foderstand under middel, havde en stor mængde flåd fra næsen, øjnene var helt indsinkne og den var blind, havde kun 3 halvrådne tænder i munden, mundbetændelse og øremider. Hunden kunne stå, men knapt gå. Der foreligger i sagsakterne ingen oplysninger om hundens tilstand d. 20. juni 2005.

- a. Lægges hundens tilstand d. 29. juni 2005 som beskrevet ovenfor og i sagsakterne i øvrigt til grund, burde hunden tidligere have været bragt til dyrlæge for at blive behandlet for sine lidelser eller aflivet. Den er således ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov og har herved været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.
- b. Dersom det kan eftervises, at hunden har været efterladt fra d. 20. til d. 29. juni 2005 i huset i en tilstand svarende til beskrivelsen d. 29. juni, vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 8.

Udgør det - ud fra den beskrivelse der foreligger af kattens tilstand - uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling at efterlade kattene uden at tage skridt til at afhjælpe deres sygdomstegn?

Svar ad 8.

Rådet finder ikke, at sagsakterne indeholder tilstrækkeligt detaljerede oplysninger om kattens helbredstilstand i form af diagnoser for dyrenes sygdomme til støtte for Rådets vurdering af graden af uforsvarlighed ved det forhold, at der ikke er taget skridt til at afhjælpe deres sygdomstegn.

Spørgsmål 9.

Udgør det uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling at lade katte indavle som beskrevet i sagen?

Svar ad 9.

Se svar ad 8.

Spørgsmål 10.

Udgør den beskrevne behandling af dyrene samlet set uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling af dyrene?

Svar ad 10.

Rådet vil ved en samlet vurdering af de fremlagte sagsakter anse den beskrevne behandling af dyrene for uforsvarlig, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 11.

Giver sagen i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger.

Svar ad 11.

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2006-20-054-00075

Skrivelse af 10. februar 2006 fra politimesteren i Hillerød

Et dyrehold blev anmeldt for flere forhold, bl.a. underernærede hvalpe, underfodrede voksne hunde, kritisable forhold for hundenes opholdssteder, tilsyn og pasning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

D. 20. november 2005 modtog jeg en anmeldelse fra dyrlægen, der 2 dage forinden var blevet præsenteret for 2 blandingshvalpe af middelstor race, der netop var blevet afhentet hos ejeren på dennes adresse af en mulig køber. Hvalpene, der skønnedes at være ca. 9-10 uger gamle, havde ikke normal "hvalpestruktur og hvalpefedt" svarende til deres alder og de havde tydeligvis været både fejlernæret og underernæret i en længere periode (bilag 4).

På baggrund af denne anmeldelse foretog Politiet sammen med dyrlægen og veterinærchefen d. 21. november 2005 et uanmeldt besøg på ejerens ejendom. Ved besøget konstateredes, at der gik yderligere 5 halvstore hunde af blandingsrace rundt på ejendommen.

Omkring den nærmere beskrivelse af de forhold, hvorunder hundene gik under skal henvises til veterinærchefens rapport af 24. november 2005 dokumenteret med fotos (bilag 5). For så vidt angår de tilsete hunde på ejendommen henvises til dyrlægens beskrivelse af 25. november 2005 (bilag 6).

D. 29. november 2005 foretog Politiet på ny uanmeldt inspektion på ejendommen. I hestestalden fandt politiet en død hund, der lå midt på gulvet i stalden. Der kunne konstateres et sår på venstre side af ryggen (bilag 1 p. 4). Af obduktionsattest af 2. december 2005 fremgår, at læsionerne må karakteriseres som bidlæsioner og det kan konstateres, at hunden er død som følge af slagsmål med andet dyr, formentlig en hund. Hundens ernæringstilstand og maveindhold tyder på mangelfuld fodring (bilag 8).

I anledning af det ovenfor nævnte forhold skal jeg anmode Rådet om en udtalelse, om den beskrevne behandling af hundene må anses for

- a. uforsvarlig behandling
- b. grovere uforsvarlig behandling
- c. mishandling

Svar ad 1:

Det fremgår bl.a. af anmeldelse af d. 20. november 2005 fra dyrlægen, at:

” Som dyrlæge blev jeg fredag eftermiddag d.18. november kl. 16 præsenteret for 2 blandingshvalpe af middelstore racer, som netop var blevet afhentet hos ejeren. Jeg anslår hvalpene alder til ca. 9-10 uger, deres vægt til hhv. 6 kg og 7 kg, og de ankom med deres nye ejer. Den nye ejer ønskede at få en vurdering af hvalpene, før hun købte dem.

Ingen af hvalpene havde normal "hvalpestruktur og hvalpefedt" svarende til deres alder. De havde tydeligvis været både fejlernærede og underernærede i en længere periode.

Der var tydelige knoglefremspring alle steder, der var hensvind (atrofi) af muskulatur, specielt tydelig på lårbensmuskulaturen, de var tynde med tydeligfremspring af ribbenene og det sprang i øjnene, at de var ekstremt vommede med store pendulerende maver. Det er normalt, at hvalpe er lidt vommede, men denne overdrevne vommethed, som hvalpene her havde, kan kun relateres til fejlnæring. Hvalpe, der fjernes for tidligt fra deres mor, og derved tvinges til at optage fast føde, før de er klar til det, vil kunne udvikle denne vommethed. Hos ejeren var tæven ikke hos hvalpene, og hvor hvalpene kom fra, er en uvis sag iflg. den nye ejer.

Ejeren havde fortalt til den nye ejer, at hun kun fodrede 1 gang dagligt. Små hundehvalpe i denne aldersgruppe skal minimum fodres 3- 4 gange dagligt! - gerne mere, for at undgå fejludvikling af mavetarmsystem.

På klinikken tilbød jeg hvalpene vand at drikke - de drak tilsammen 5 skåle vand i løbet af ganske få minutter, hvilket bagefter er målt til, at de tilsammen drak 1,2 l vand!

De var ekstremt tørstige og iflg. den nye ejer var der ikke vand til rådighed for hvalpene i ejerens hundehold, hvilket også er helt uacceptabelt.”

Det fremgår bl.a. af udtalelse om dyrehold af d. 24. november 2005 fra veterinærchefen:

”Hunde:

5 halvstore hunde af blandingsrace gik løse på den lukkede gårdsplads, som var delvist bevokset med græs. Der sås adskillige hundeeskrementer i gården, flere med tydelige tegn på, at hundene havde ædt korn. Hundene var alle fredsommelige og de fire var forholdsvis tillidsfulde og kontaktsøgende; den femte var meget frygtsom og fremstod som socialt svag. I et hjørne af gårdspladsen under et defekt tagedløb stod en balje, som var hundenes eneste synlige vandingsmulighed. Der lå flere tomme foderposer på gårdspladsen.

Opholdsted:

Hundene havde fri adgang til en staldbygning, hvor et uopvarmet, værkstedslignende rum var dyrenes åbenlyse, faste opholdssted. Rummet var utroligt rodet, og gulvet var tæt dækket af diverse affaldsgenstande, bl.a. tomme foderposer, skumgummirester, forskellige plast- og metalgenstande, søm og glasskår. Der lå en tom spand på gulvet, men der sås ingen foder- eller vandskåle. Der var hundeeskrementer flere steder på gulvet, og rummet stank af hund, trods den vidt åbne dør. Et par meget beskidte tæpper lå bunket sammen på betongulvet i det ene hjørne og på et arbejdsbord. Under arbejdsbordet stod adskillige malerbøtter og tilsyneladende nogle kemikalier. Der var ikke tæppeplads til alle fem hunde på én gang, og der var ingen hundekurve eller sovekasser. En lem til loftet var åben (eller var fjernet), hvorfor der var åbent op til et uisoleret tagrum med et tag, hvor der kunne ses huller til det fri.

Foder:

Hundene fik angiveligt foder en gang om dagen. Der var ingen mulighed for at tilgodese den socialt svage hund. Under besøget kom ejeren, på politiets foranledning, med en sæk tørfoder, som blev hældt ud direkte på betongulvet. Hundene viste kun begrænset interesse for dette, mens de var utroligt ivrige for at få

det tørfoder, som dyrlægen havde med i små poser, og som hun hånduddelte til hundene.”

Den 29. november 2005 foretog Hillerød Politi en uanmeldt inspektion på ejendommen og fandt herunder en død hund i hestestalden. Hunden blev indsendt til obduktion. Det fremgår af obduktionsattest af d. 2. december 2005 fra KVL:

” Obduktionsfund:

Der var tale om en sort, moderat langhåret tævehund af ubestemmelig race. Hunden var mager, og pelsen var tilsølet med ekskrementer. På ryggen fandtes et rundt sår (3 cm i diameter) med akut blødning.

Afhudning af hunden viste omfattende blødninger i underhuden. De største blødninger var lokaliseret til halsen, brystet, ryggen og kraniet. Derudover fandtes der især mindre blødninger på benene. I forbindelse med de største blødninger fandtes udtalt laceration (sønderrivning) af underhuden og muskulaturen. Strubehovedet var således løsnet fra omgivelserne, og ribbenene var blottet flere steder.

Åbning af brysthulen viste sammenklappede lunger, der var sæde for perforation og laceration af spidselapperne i begge sider. Der sås udbredte blødninger under brysthinden, og i alt 7 ribben (3.-5. og 10.-12. i venstre side samt 4. i højre side) var brækkede. Ribbensfrakturerne var lokaliseret til de områder, hvor ribbenene var blottede.

Der var sparsomt indhold i tarmkanalen. Mavesækken indeholdt små mængder kornprodukter (tilsyneladende havre eller lignende).

Konklusion:

Læsionerne må karakteriseres som bidlæsioner, og det kan konkluderes, at hunden er død som følge af slagsmål med et andet dyr, formentlig en hund. Den umiddelbare dødsårsag har været kvælning som følge af sammenklappede lunger.

Hundens ernæringstilstand og maveindhold tyder på mangelfuld fodring.”

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Ved at gå under de beskrevne forhold og ved at blive fodret og vandet utilstrækkeligt som beskrevet i de fremlagte sagsakter i forbindelse med flere inspektioner, har hundene ikke været passet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har ved den beskrevne be-

handling i lang tid været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

På det foreliggende grundlag er Rådet ikke i stand til at vurdere, om der i forholdet vedrørende den døde hund foreligger en uforsvarlig behandling af hunden.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til nogen bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

5.5 Dyreværnssager vedrørende får og geder

2006-20-055-00013

Skrivelse af 29. marts 2006 fra politimesteren i Lyngby.

En hobbylandmand havde sammenkoblet to væddere med en sammenkobling på kun 15 cm. Sammenkoblingen var foretaget med det formål, at vædderne ikke skulle stange hinanden. En forbipasserende fandt sammenkoblingen uansvarligt, drøftede forholdet med en dyrlæge samt en dyreværnsorganisation og anmeldte derefter forholdet til politiet. I forbindelse med politiets inspektion adskilte politiet de to væddere. Ved en senere samtale med ejeren havde denne atter sammenkoblet vædderne. Ejeren påberåbte sig, at han var fortrolig med en sådan fremgangsmåde fra sin barndom i Sønderjylland.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Må permanent sammenbinding af to væddere ved hjælp af et reb omkring halsen og et metal-spænde på en sådan måde, at de ikke kan fjerne hovederne mere end 15 cm fra hinanden anses for en uforsvarlig behandling af dyrene og mangel på bedst mulig beskyttelse mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og er dyrene behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Svar:

Det fremgår af sagsakterne, at en hobbylandmand havde sammenkoblet to væddere med en sammenkobling på kun 15 cm. Sammenkoblingen var foretaget med formål, at vædderne ikke skulle stange hinanden.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Det skal tillige sikres, at dyrene har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at vædderne har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og § 3, stk 1, 2. sætning.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2000 kr.

2006-20-055-00015

Skrivelse af 12. oktober 2006 fra politimesteren i Assens

På baggrund af en anmeldelse om løsgående får 3. juni 2006 opsøgte politiet uanmeldt en ejendom. På grund af flere forhold vælger politiet at kontakte Fødevareregionen, der henviste til rekvirering af lokal dyrlæge. Denne konstaterede, at der i en sti ses 3 levende samt 2 døde får. De døde får anslås at have været døde i uger. De tre levende får er magre og havde næppe fået tilstrækkeligt foder i uger. Dyrlægen anbefalede dem slagtet. En vædder – med et tøjlrer var snurret mange gange rundt om pælen – stod på en mark. Tøjlreret er ca. 2 m langt og jorden i tøjlrerets længde var uden bevoksning og optrampet.

D. 7. juni 2006 besøges stedet med Fødevarestyrelsens dyrlæge. De 2 døde får var fjernet fra boksen og et får var aflivet. Det ene af de to resterende får anses for så svagt, at den lokale dyrlæge blev tilkaldt for at aflive det.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af oplysningerne i sagen (anmeldelsesrapport samt foto), at vædderen d. 3. juni 2006 stod tøjret på marken uden adgang til mad eller vand og at dyrlæge A vurderede, at vædderen havde været uden vand i 2-3 dage samt fået for lidt foder i 3 uger. Dyrlæge B har endvidere i sin udtalelse af 4. juli 2006 konkluderet, at vædderen ikke var blevet fodret tilstrækkeligt. Det fremgår herom i udtalelsen, at vædderen fandtes afmagret med skarp ryggrad, tydelige ribben og sædebensknogler samt manglende muskulatur over ryg og lår. På en huldskala fra 1-5 (1=afmagret og 5=meget fed) gav dyrlæge B vædderen karakteren 1.

Er Rådet enig i, at vædderen har været fodret og vandet utilstrækkeligt?

Rådet bedes i bekræftende fald oplyse, hvor længe dette har stået på.

Rådet bedes endvidere udtale sig om, hvorvidt vædderen efter en veterinærfaglig vurdering har været behandlet i overensstemmelse med dyreværnslovens § 1, 2 og 3.

Eventuelle uoverensstemmelser bedes i givet fald beskrevet og karakteriseret.

Svar ad 1:

Det fremgik af sagens akter, at en vædder var tøjret, delvist under et halvtag. Vædderen var afmagret og havde ikke adgang til foder eller vand. Tøjret var ca. 2 m langt, idet det var viklet omkring en pæl, og jorden var optrampet og uden bevoksning i hele tøjrets længde.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at vædderen ved ikke at have haft adgang til tilstrækkeligt foder og vand i længere tid samt ved at have stærkt begrænset bevægelsesfrihed ikke har været passet omsorgsfuldt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, at vædderen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3.

Spørgsmål 2:

Det fremgår af oplysninger i sagen, at dyrlæge A d. 3. juni vurderede, at de tre får i stalden var meget afkræftede og sandsynligvis havde fået for lidt foder i en måned, samt været uden vand i tre dage. Det fremgår videre af oplysninger i sagen, at det ene får ikke var i stand til at rejse sig.

Det fremgår af dyrlæge B's udtalelse af 4. juli 2006, at de to tilbageværende får i stalden d. 7. juni 2006, havde adgang til vand, halm og brændenælder. Det fremgår endvidere af udtalelsen, at det ene af disse to får var så afkræftet, at det var ude af stand til at rejse sig, hvorfor der blev tilkaldt dyrlæge for at aflive fåret straks. Dyrlæge B konkluderede herefter, at fårene havde været fodret og passet utilstrækkeligt.

Er Rådet enig i, at fårene i stalden har været fodret og vandet utilstrækkeligt?

Rådet bedes i bekræftende fald oplyse, hvor længe dette har stået på.

Rådet bedes endvidere udtale sig om, hvorvidt fårene efter en veterinærfaglig vurdering har været behandlet i overensstemmelse med dyreværnslovens § 1, 2, og 3.

Om nødvendigt bedes besvarelsen opdelt i perioden før og efter d. 7. juni 2006 (Dyrlæge B's besøg).

Svar ad 2:

I stalden fandtes d. 3. juni 2006 3 levende og 2 døde får. Alle får var sygeligt afmagrede og fremstod som meget sultne og tørstige. Det ene af de levende får var liggende og kunne kun rejse sig med hjælp, det vurderedes af dyrlægen at veje ca. halvdelen af den forventede vægt. Der var ikke adgang til vand eller andet foder end halm. De tre levende får fremstod alle som meget sultne og tørstige. Det vurderedes af de tilkaldte dyrlæger, at de døde får har været døde i henholdsvis ca. 2 måneder og ca. 3-4 uger. Ved opfølgende besøg d. 7. juni fandtes de 2 døde får fjernet og et af de 3 får hængte aflivet i stalden. Det ene af de resterende 2 får fandtes så afkræftet, at den lokale dyrlæge tilkaldes for at aflive det.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Lægges sagens akter til grund, finder Rådet, at der igennem længere tid (uger) har hersket dyreværns-mæssigt uacceptable tilstande i besætningen, idet fårene ikke har været fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres behov, ligesom der ikke er oplysning om iværksat behandling. De 2 dødfundne får samt de 2 svækkede får burde for længst have været under passende behandling, alternativt aflivet, ligesom de døde får burde have været fjernet fra stien. Rådet finder, der er tale om groft uforsvarlig behandling af dyrene jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5.

Såfremt det kan eftervises, at de to selvdøde får er døde af sult, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarligt med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2a:

Det fremgår endvidere (anmeldelsesrapporten samt foto), at der d. 3. juni 2006 lå to døde og forrådnede får i stalden, hvor de tre ungfår gik.

Rådet bedes udtale sig om, hvorvidt det efter en veterinærfaglig vurdering er i overensstemmelse med kravene i dyreværnslovens § 1,2 og 3, at disse døde får befandt sig i samme stald som de tre ovenfor omtalte får.

Rådet bedes desuden udtale sig om, hvor længe disse døde må antages at have ligget i stalden.

Svar ad 2a:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 2b:

Det fremgår af dyrlæge B's erklæring, at der burde have været tilkaldt dyrlæge til fårene i stalden. Er Rådet enig heri?

I bekræftende fald bedes Rådet udtale sig om, hvorvidt der efter en veterinærfaglig vurdering er sket tilsidesættelse af dyreværnslovens § 1 ved ikke at lade fårene tilse af en dyrlæge?

Hvornår i forløbet burde dyrlæge i givet fald have været tilkaldt?

Svar ad spørgsmål 2b:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 3:

Det fremgår af dyrlæge B's udtalelse af 4. juli 2006, at fåret, der den 7. juni fandtes aflivet og hængt op i benene i stalden, er aflivet ved overskæring af begge halspulsårer og ikke efter forudgående bedøvelse med bolt pistol.

Det fremgår af bekendtgørelse 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr §§ 41 og 42, at aflivning kun må ske efter bedøvelse, og at aflivningen skal foretages med pistol, elektrisk strøm eller kuldioxid.

Rådet bedes udtale sig om, hvorvidt den anvendte aflivningsmetode efter en veterinærfaglig vurdering i øvrigt er i overensstemmelse med dyreværnslovens § 1 og § 13 stk. 1.

Svar ad 3:

Det fremgår af sagens akter, at et får var aflivet ved overskæring af halsen, herunder begge halspulsårer uden forudgående bedøvelse med bolt pistol.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulemper, herunder skal den, der vil aflive et dyr, sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og smertefrit som muligt. Når dyret er bedøvet med eksempelvis bolt pistol, skal afblødningen påbegyndes hurtigst muligt efter bedøvelsen og skal være kraftig og fuldstændig.

Lægges sagens akter til grund, finder Rådet ikke, at det nævnte får har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet finder, at der er tale om groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1 samt § 13 stk. 1.

Spørgsmål 4:

Rådet bedes på baggrund af ovenstående spørgsmål og svar udtale sig om, hvorvidt fårene i stalden og vædderen på marken efter en veterinærfaglig vurdering har været behandlet uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller groft uforsvarligt med karakter af mishandling. Besvarelsen heraf bedes om fornødent gives for hvert dyr.

Svar ad 4:

Se svar ad 1, 2 og 3.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssige forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Fuldbyrdelsen af straffen blev udsat og ville bortfalde efter en prøvetid på 2 år fra dommens dato, på betingelse af et tiltalte ikke begik strafbare forhold i prøvetiden.

Tiltalte blev straffet med en tillægsgbøde på 3000 kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med får og andre produktionsdyr i 3 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-055-00016

Skrivelse af 16. november 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 25. august 2006 fra politimesteren i Århus

En dyreværnsorganisation aflagde den 17. februar 2006 på baggrund af en anmeldelse om døde og syge får på en mark et besøg i besætningen. Poliiti og embedsdyrlæge fra Fødevareregionen blev efterfølgende tilkaldt. På marken blev der fundet 3 døde får samt 2 får liggende med kramper, disse blev af dyreværnsmæssige årsager aflivet af en tilkaldt praktiserende dyrlæge. Et vidne havde oplyst, at der havde ligget et dødt får på marken siden d. 13. februar 2006 om eftermiddagen samt et døende samt flere døde får på marken i løbet af ugen. I folden, hvor der gik 9 får, var der et lille foderhus med en åben, mudret bund. Der var vand og foder til rådighed for dyrene. I en tidligere togvogn, der var frahegnet fårefolden, var der 4 lam i den ene side og 1 ko med 2 kalve i den anden side. De døde og aflivede får blev obduceret, hvorved de blev konstateret i god foderstand med meget maveindhold samt højdrægtige med hhv. 2 lam hos 3 får og 1 lam hos 2 får. Ejeren forklarede, at han har tilset fårene 2 gange dagligt, sidste gang d. 17. februar 2006 om morgenen, hvor han havde konstateret, at der lå 2 døde får på marken samt et døende i læskuret.

Rådet udtalte

Spørgsmål 1:

På baggrund af det oplyste om fårenes antal, foderstand og mulighederne for læ, bedes det oplyst, om sigtedes behandling af dyrene vurderes som forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af fårene.

Svar ad 1:

Af sagens akter fremgår det i politirapporten af d. 17. februar 2006, at et vidne har set døde får liggende i folden i dage op til d. 17. februar 2006, ligesom der også var set et døende får. I politirapporten er det angivet, at folden er ca. 10.000 m² stor omgivet af 1,20 m højt trådhegn og med et foderhus på 4-5 m².

Af embedsdyrlægens anmeldelsesskrivelse af d. 27. februar 2006 fremgik det, at der ved besøget d. 17. februar blev konstateret 3 døde får i folden samt 2 får liggende med kramper, der umiddelbart inden embedsdyrlægens ankomst var blevet aflivet af dyreværnsmæssige hensyn af en tilkaldt praktiserende dyrlæge. I folden gik 1 vædder og 8 får tilsyneladende i godt huld, 2 får var noget tilsmudsede på bagparterne. I folden var der et åben foderhus med en mudret bund og med en krybbe, der var halvt fyldt med en kraftfoderblanding. I øvrigt var der ingen læskur eller tæt træbevoksning med tørt leje, hvor dyrene kunne finde ly og læ for vejrliget.

Det var ikke muligt, at fastslå død tidspunktet for de selvdøde får, der havde spor efter, at rovdyr havde forsøgt at æde af kadaverne.

Af politirapporten fremgik det, at ejeren havde tilset fårene sidste gang om morgenen den 17. februar, hvor han havde konstateret, at der lå 2 døde får og et får, der lå længere nede på marken. Desuden havde han set, at der i foderhuset lå et enkelt får, der snart ville dø. Af afhøringsrapporten af den 1. marts fremgik det ligeledes, at han den 17. februar 2006 om morgenen havde konstateret de 2 døde får samt et får i foderhuset, der lå ned. Dette havde imidlertid rejst sig, da han tog fat i dyret. Ejeren havde besluttet sig til at se tiden an, til han kom hjem fra arbejde, hvor han så havde til hensigt at tilkalde dyrlæge, hvis der fortsat var problemer.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Dette indebærer at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen. Dette gælder dog ikke fritgående dyr på græs eller lignende. Sådanne dyr skal dog tilses jævnlige.

Lægges ovennævnte til grund, skal Rådet udtale, at de omhandlede får igennem nogen tid har gået i folden uden at være sikret ordentlige forhold imod vejr og vind, hvorved deres behov ikke har været tilgodeset. I indtil flere dage har der ligget døde får i folden, ligesom 2 får blev fundet liggende med kramper, hvorved den underliggende jord var skrabet væk. Rådet finder, at dyrenes situation for længst burde have været afhjulpet. Fårene har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, stk. 1. samt bekendtgørelse 707 af 16. juli om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at et dødt får har ligget på marken siden d. 13. februar 2006 om eftermiddagen, og at sigtede herefter har tilset dyrene hver dag indtil d. 17. februar 2006 uden at tilkalde dyrlæge, bedes det oplyst om sigtedes tilsyn og behandling af dyrene vurderes som forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af fårene.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Såfremt det lægges til grund, at dødstidspunktet for de selvdøde dyr formodes at være inden for de sidste 2 døgn før besøget og at sigtede herefter har tilset dyrene hver dag indtil den 17. februar 2006 bedes det oplyst, om sigtedes tilsyn og behandling af dyrene vurderes som forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af fårene.

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Såfremt det lægges til grund at sigtede tilså dyrene den 16. februar 2006 ca. kl. 22.00, hvor alle dyrene var raske og oppegående, at han d. 17. februar 2006 ca. kl. 6.00 på ny havde tilset fårene og konstateret, at der lå 2 døde får og at 1 får lå ned, men dog kunne bevæge sig. at han var klar over, at der var noget galt med dyrene, men besluttede at se tiden an, til han kom hjem fra arbejde, hvor han ville kontakte en dyrlæge, hvis der fortsat var problemer, bedes det oplyst, om sigtedes tilsyn og behandling af dyrene vurderes som forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af fårene.

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger herunder eventuel rettighedsfrakendelse

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

5.6 Dyreværnssager vedrørende andre dyr

2006-20-056-00041

Skrivelse af 19. januar 2006 fra politimesteren i Fredericia.

En person blev i forbindelse med efterforskning i en anden sag fundet i besiddelse af en levende brillekaiman (*Caiman crocodilus aporiensis*) med en længde på ca. 150-170 cm. Dyret havde været i sigtedes besiddelse i ca. 10 år og blev opbevaret i badeværelset i sigtedes lejlighed. Efter det oplyste kunne dyret bevæge sig frit i badeværelset, og der var opstillet et plasticbadekar på badeværelsesgulvet, hvilket øjensynligt var beregnet for kaimanen.

Af en erklæring fra den efterfølgende dyrlægeundersøgelse fremgik, at kaimanen havde et for kroppens størrelse relativt stort hoved, hvilket er en tilstand, som ses ved vækstdepression/dårlig trivsel.

Tænderne pegede ud til siden i stedet for lige ned, og slimhinden i mundhule og svælg var porcelænsvid som tegn på kraftig anæmi. Kaimanen var ikke afmagret eller tynd, men symptomerne pegede efter dyrlægens opfattelse i retning af en langvarig fejlnæring og manglende trivsel. Der blev ikke i øvrigt fundet tegn på ydre mishandling og der blev ikke foretaget obduktion.

Rådet skal gøre opmærksom på at der er sket en syntaksfejl i svar ad 1, 6. afsnit. "...meget høj grad af smerte..." skal ændres til "...betydelig grad af smerte...". Dette har dog ingen betydning for Rådets vurdering af sagen. Udtalelsen er gengivet i sin oprindelige form.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

På baggrund af disse oplysninger skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt sigtedes opbevaring og/eller pleje af kaimanen må anses for en uforsvarlig behandling af kaimanen, en grovere uforsvarlig behandling af kaimanen eller mishandling af kaimanen, jf. dyreværnslovens §§ 1-3, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med vedlagt erklæring af d. 29. november 2005 fra dyrlægen, at sigtede blev fundet i besiddelse af en levende brillekaiman (*Caiman crocodilus apaporien-sis*) med en længde på ca. 150-170 cm og en vægt på 20 – 25 kg. Dyret havde været i sigtedes besiddelse i ca. 10 år og blev opbevaret i badeværelset i sigtedes lejlighed. Badeværelset på stedet er højest på 6 – 7 m². Efter det oplyste kunne dyret bevæge sig frit i badeværelset og der var opstillet et plasticbadekar på badeværelsesgulvet, hvilket øjensynligt var beregnet for kaimanen. Plasticbadekarret var ca. 20 cm højt, ca. 1 m bredt og ca. 1,5 m langt og fyldt med vand.

Det er oplyst for Rådet, at internationalt anerkendte anbefalinger for størrelsen og indretningen af kaimaners opholdssted angiver som minimum en længde og bredde på 3-4 gange dyrets totale længde, og mindst 70-80% heraf skal være vådområde.

Af dyrlægeerklæringen fremgår det endvidere, at kaimanen havde et for kroppens størrelse relativt stort hoved, hvilket er en tilstand, som ses ved vækstdepression/dårlig trivsel. Tænderne pegede ud til siden i stedet for lige ned og slimhinden i mundhule og svælg var porcelænsvid som tegn på kraftig anæmi. Kaimanen var ikke afmagret eller tynd, men symptomerne pegede efter dyrlægens opfattelse i retning af en langvarig fejlnæring og manglende trivsel. Der blev ikke i øvrigt fundet tegn på ydre mishandling.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges sagsakterne til grund, har kaimanen ved i lang tid at have opholdt sig på for lidt plads med et for lille vådområde og ved at have udviklet de beskrevne tegn på vækstdepression/dårlig trivsel ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med dens behov. Den har herved i lang tid været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 2:

Endvidere skal jeg forespørge, om sagen i øvrigt giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 1.500 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2006-20-056-00042

Skrivelse af 2. juni 2006 fra politimesteren i Holstebro

En dyrlæge fra Fødevarerregionen deltog d. 17. august 2005 sammen med repræsentanter fra politiet, miljøkontrollen samt fra Told og Skat i et besøg i en større minkfarm. Dyrlægen konstaterede, at der i nogle bure var op til 10 store minkhvalpe og i mange bure var der anbragt 7-8 hvalpe. I et bur med 8 hvalpe havde 2 dyr 5-6 cm store sår på kroppen forårsaget af bid og efterfølgende slikning. Disse dyr blev foranlediget aflivet. Hos andre dyr blev der også konstateret sår, dog af mindre graverende karakter. Normalt fravænnens minkhvalpe i juni måned, hvor de i en kort periode kan anbringes fire og fire indtil afslutningen af fordelingen, hvor hvalpene i august måned bør gå to og to. Ejeren fik af politimesteren påbud om at fordele hvalpene således, at der i hvert bur var højst 2 hvalpe eller et voksent dyr. Påbuddet blev ikke efterlevet, men blev efterfølgende iværksat på politiets foranledning med assistance fra en vi-karordning ultimo september 2005.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Er fravænnede hvalpe ved en anbringelse af mellem 3 – 10 store minkhvalpe i bure med bundmål på 2760 cm² eksklusiv redekasser behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og er hvalpene med sådan anbringelse behandlet omsorgsfuldt og under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar:

Ved et besøg i minkfarmen d. 17. august sammen med repræsentanter for politi, miljøkontrol og Told og Skat konstaterede en dyrlæge fra Fødevareregionen, at der i nogle bure befandt sig op til 10 store minkhvalpe og, at der i mange bure var 7-8 hvalpe. Hovedparten af burene målte 30 x 92 cm (2760 cm²) eksklusiv redekasse på 30 x 25 cm. I et bur med 8 hvalpe havde 2 dyr 5 – 6 cm store og 1-2 cm dybe sår med volddannelse i sårrande, angiveligt opstået som følge af bid og efterfølgende gnaveri og slikkeri. Sårenes centrale dele var fugtige og præget af arvæv og småblødninger. Sårene blev skønnet til at være mindst 14 dage gamle. Dyrene, der vejede hhv. 1490 og 1740 g, blev foranlediget aflivet. Der fandtes også sår hos andre dyr i andre bure, men ikke af samme graverende karakter.

Europarådets rekommandation for pelsdyr af d. 22. juni 1999 angiver, at voksne dyr skal have et bundareal eksklusiv redekasse på 2250 cm² pr. dyr og at det samme areal kræves for 2 ungdyr efter fravænnning. Branchen har tilsluttet sig dette arealkrav. Minkhvalpe fravænnedes normalt i juni måned, hvor de i en kortere periode kan anbringes fire og fire indtil afslutningen af fravænningsperioden, hvor hvalpene i august måned kan være anbragt to og to.

Minkhvalpene, der har været anbragt i bure 3-10 dyr sammen, har ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt imod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-056-00043

Skrivelse af 29. marts 2006 fra politimesteren i Lyngby

En dyrehandler gav råd til en marsvinekøber om behandling af to marsvin for mider i huden. Dyrehandleren mente at kunne stille diagnosen og behandle i forretningen dyrene med "Ivomec", således at 2 ml blev delt mellem de to dyr. Yderligere gav han kunden 2 engangssprøjter med hver 4 ml Ivomec med hjem til genbehandling af dyrene. Ugen efter sprøjtede kunden medicinen i munden på dyrene. Det ene dyr, der havde fået ca. 2 ml, blev meget syg og måtte dagen efter aflives.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

I vedlagte sag er indehaveren af et dyrecenter blevet anmeldt til politiet i forbindelse med behandlingen af to marsvin, der var købt i en dyrehandel, tilhørende den samme forretningskæde.

Da kunden blev opmærksom på, at marsvinene var syge, henvendte hun sig hos dyrehandleren. Han mente at kunne stille diagnosen og behandle i forretningen dyrene med "Ivomec", således at 2 ml blev delt mellem de to dyr. Yderligere gav han kunden 2 engangsprøjter med hver 4 ml ivomec med hjem til genbehandling af dyrene. Ugen efter sprøjtede kunden medicinen i munden på dyrene. Det ene dyr, der havde fået ca. 2 ml, blev meget syg og måtte dagen efter aflives.

Der rejses tiltale for overtrædelse af lov om dyrlæger § 2, stk. 1, nr. 2, idet dyrehandleren uden autorisation som dyrlæge har behandlet marsvinene.

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt behandlingen dels i forretningen og dels i hjemmet med ivomec - ud over at være en formel overtrædelse af dyrlægeloven - også må anses for uforsvarlig, eventuel grovere uforsvarlig.

Svar:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet kun har kompetence til at udtale sig om forhold af veterinærfaglig karakter. En vurdering af, hvorvidt der er sket overtrædelse af regler i lovgivningen, ligger uden for Rådets kompetence, idet det beror på juridiske overvejelser.

Det fremgår af sagsakterne, at en dyrehandler behandlede en kundes to marsvin med Ivomec, idet han mente at kunne stille diagnosen mider i huden. Han behandlede selv dyrene i forretningen med "Ivomec", således at 2 ml blev delt mellem de to dyr. Yderligere gav han kunden 2 engangsprøjter med hver 4 ml Ivomec med hjem til to genbehandlinger af dyrene, første gang en uge efter og han instruerede kunden om udførelse af behandlingen bl.a. ved at udlevere en håndskrevet vejledning. Ugen efter sprøjtede kunden 2 ml af medicinen i munden på hvert af dyrene. Det ene dyr, der havde fået ca. 2 ml, blev meget syg og måtte dagen efter aflives. Det fremgår af journaludskrift af d. 18. juni 2005 fra en dyreklinik, at dette marsvin ry-stede og var tydeligt CNS påvirket (påvirket i centralnervesystemet).

Rådet lægger til grund, at der er brugt ufortyndet Ivomec Vet. til injektion indeholdende 10 mg af det aktive stof ivermectin pr. ml. Rådet lægger endvidere til grund for sin vurdering, at marsvinene var voksne dyr, idet det ene marsvin, der blev aflivet, i journaludskrift af d. 18. juni 2005 fra dyrekliniken, er oplyst at være 7 mdr. Rådet lægger til grund for sin vurdering, at marsvinene vejede omkring 1 kg. Endelig lægger Rådet til grund, at dosis af ivermectin til marsvin i forbindelse med behandling af mider i huden typisk angives til 200 mikrogram/kg legemsvægt.

Det kan således beregnes, at hvert af marsvinene i forretningen fik 10.000 mikrogram af stoffet ivermectin i form af 1 ml Ivomec Vet. til injektion i munden. En uge senere doserede ejeren til hvert marsvin 20.000 mikrogram af stoffet ivermectin i form af 2 ml Ivomec Vet. Injektion i munden. Det kan således med de ovenstående forudsætninger konkluderes, at hvert marsvin på ca. et kg i forretningen har fået en ca. 50 gange overdosis og i hjemmet har fået en ca. 100 gange overdosis.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Ved at blive behandlet med en ca. 100 gange overdosis med præparatet Ivomec Vet. til injektion i munden er de to marsvin ikke behandlet omsorgsfuldt eller beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil for både behandlingen i forretningen og i hjemmet betragte forholdene som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-056-00044

Skrivelse af 23. maj 2006 fra politimesteren i Esbjerg.

En dyreejer fraflyttede en lejlighed og efterlod 3 katte og 2 kaniner. Tilsyn, fodring og vanding af dyrene var aftalt med familiemedlemmer, men pga. forskellige omstændigheder var dyrene uden pasning i 3 eller 4 dage. Som følge af beboerklager i ejendommen blev sagen af viceværten anmeldt til en dyreværnsorganisation. Da man skaffede sig adgang til lejligheden, blev det konstateret, at de tre katte og en fritgående kanin hverken havde adgang til foder eller vand, mens en kanin i bur ikke havde adgang til foder. Dyrene blev vurderet til at udvise normal adfærd, være tamme og i almindelig foderstand og uden tegn på sygdomme.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde en uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling jf. dyreværnslovens § 1 og § 28, stk. 1, herunder om dyrene kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt men eller væsentlige ulemper jf. § 1.

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Det fremgår af sagsakterne og som også sigtede har erkendt, at dyrene har været uden tilsyn fra d. 9. eller 10. januar 2006 og indtil d. 13. januar 2006, hvor boligforeningen og en dyreværnsorganisation var i lejligheden. Ved denne lejlighed blev dyrene vurderet til at udvise normal adfærd, være tamme og i almindelig foderstand og uden tegn på sygdomme.

Ved ikke at blive tilset, vandet og fodret dagligt i tre eller fire dage er dyrene ikke behandlet omsorgsfuldt eller fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. De har ved den beskrevne manglende pasning været udsat for betydelig grad af lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Må dyrene anses for at være behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov jf. dyreværnslovens § 2.

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Anses ejeren af dyrene for at have sørget for, at dyrene blev tilset mindst en gang om dagen, jf. dyreværnslovens § 3, stk. 3.

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Jeg skal anmode om, at ovenstående spørgsmål besvares, både når det lægges til grund:

Spørgsmål A:

- at der ikke foreligger efterfølgende undersøgelse af dyrenes tilstand af dyrlæge og når det lægges til grund:

Svar ad A:

Rådet lægger udelukkende de fremlagte sagsakter til grund, hvorefter Rådet bedømmer sagen som i svar ad 1.

Spørgsmål B:

- at der ikke er klare beviser for jf. anmelderens forklaring og sigtedes forklaring om hvor lang tid dyrene ikke blev tilset, fodret og fik vand samt behandlet omsorgsfuldt.

Svar ad B:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet kun har kompetence til at udtale sig om forhold af veterinærfaglig karakter. En bevisvurdering ligger uden for Rådets kompetence, idet det beror på juridiske overvejelser. Det fremgår af de fremlagte sagsakter, at dyrene har været uden tilsyn fra d. 9. eller 10. januar 2006 og indtil d. 13. januar 2006. I svar ad 1 er dette lagt til grund, jf. svar ad A.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 2000 kr.

2006-20-056-00045

Skrivelse af 3. maj 2006 fra politimesteren i Løgstør.

På grund af forskellige forsinkende omstændigheder varede en transport med mange tusinde kyllinger til slagtning mere end 12 timer inklusive ventetid på vogntoget. Ved aflæsningen konstateredes 4,8 % af kyllingerne døde i kasserne.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Under henvisning til vedlagte kopi af politirapport og kopi af anmeldelse med bilag anmodes Rådet om besvarelse af spørgsmål i sagens anledning.

Maskinstationen påbegyndte torsdag d. 9. juni 2005 kl. 09.00 indfangning og læsning af kyllinger ved producenten. Kyllingerne var færdiglæsset ca. kl. 11.00. Efter læsningen fik chaufførerne besked om at blive holdende på ejendommen til senere på dagen, hvor kyllingerne blev transporteret til slagteriet. Vogntogene med kyllingerne ankom til slagteriet torsdag d. 9. juni 2005 kl. 23.30. Ved ankomsten til slagteriet blev vogntogene med kyllingerne stillet til side med henblik på senere aflæsning og slagtning. Kyllingerne skulle afvente slagtning af kyllinger fra en anden producent. Aflæsning og slagtning påbegyndtes efterfølgende først fredag d. 10. juni 2005 kl. 03.50. Transporttiden oversteg således 12 timer eksklusiv af- og pålæsning.

Ved aflæsningen konstateredes 4,8 % af kyllingerne døde i kasserne.

Har kyllingerne under ventetid og transport været udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller evt. grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, ligesom de skal behandles omsorgsfuldt og i overensstemmelse med deres behov.

Det fremgår af sagsakterne, at maskinstationen torsdag d. 9. juni 2005 kl. 09.00 påbegyndte indfangning og læsning af kyllinger ved producenten. Kyllingerne var færdiglæsset ca. kl. 11.00. Efter læsningen fik chaufførerne besked om at blive holdende på ejendommen til senere på dagen, hvor kyllingerne blev transporteret til slagteriet. Vogntogene med kyllingerne ankom til slagteriet torsdag d. 9. juni 2005 kl. 23.30. Ved ankomsten til slagteriet blev vogntogene med kyllingerne stillet til side med henblik på senere aflæsning og slagtning. Kyllingerne skulle afvente slagtning af kyllinger fra en anden producent. Aflæsning og slagtning påbegyndtes efterfølgende først fredag d. 10. juni 2005 kl. 03.50. Transporttiden oversteg således 12 timer eksklusiv af- og pålæsning.

Ved aflæsningen konstateredes 4,8 % af kyllingerne døde i kasserne.

Ved at opholde sig i transportkasser på vogntogene i mere end 12 timer uden fodring eller vanding og med påfølgende konstatering af 4,8 % dødelighed i kasserne er kyllingerne ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har ved det beskrevne ophold været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 201 af d. 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport § 28.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2006-20-056-00046

Skrivelse af 11. maj 2006 fra politimesteren i Kolding.

En brevdue fandtes død i et bur. Duen var på halen og bagparten dækket af indtørret, grøn afføring. Duen var ekstremt afmagret, og der var intet fødeindhold i kroen eller i tarmen. I tarm-systemet fandtes en sparsom mængde vandigt indhold. Det bemærkes, at der under obduktion af duen ikke konstateredes opsvulmede tarme eller blod på tarmene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

En brevdue findes død i et bur. Duen er på halen og bagpart dækket af indtørret, grøn afføring. Duen er ekstremt afmagret, og der er intet fødeindhold i kroen eller i tarmen. I tarmsystemet findes sparsom mængde vandigt indhold. Det bemærkes, at der under obduktion af duen ikke konstateres opsvulmede tarme eller blod på tarmene. Kan Rådet udtale sig om dødsårsagen for brevduen under disse omstændigheder?

Svar ad 1:

Da der således ikke er fremlagt oplysninger for Rådet om obduktionens eventuelle øvrige fund som dyrkning, vævsundersøgelser og de øvrige organers tilstand, er Rådet på det foreliggende grundlag ikke i stand til at udtale sig om dødsårsager med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Kan Rådet udtale sig om, hvor lang tid duens tilstand må have varet inden dødens indtræden?

Svar ad 2:

Rådet kan på det foreliggende grundlag ikke udtale sig om, hvor lang tid duens tilstand må have varet inden dødens indtræden. Det fremgår imidlertid af sagsakterne, at duen var ekstremt afmagret, hvilket kan fremkomme inden for en uge eller længere tid.

Spørgsmål 3:

Vil en handling - hvorved en brevdue holdes i et bur og findes død under de i spørgsmål 1 angivne omstændigheder - kunne indebære en uforsvarlig behandling af duen, eller eventuelt en mishandling eller en grovere uforsvarlig behandling af duen jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 3:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

En due, der er død under de i spørgsmål 1 beskrevne omstændigheder, er ikke behandlet omsorgsfuldt eller passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Dens tilstand burde ved de daglige tilsyn være opdaget langt tidligere og søgt afhjulpet enten ved behandling eller aflivning. Duen har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.
Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-056-00047

Skrivelse af 6. juni 2006 fra politimesteren i Slagelse.

I en lejlighed blev der fundet to bure med henholdsvis en død kanin og en død hamster. Ejeren af dyrene oplyste, at dyrene ikke havde været tilset, herunder fået vand og mad, i en hel måned, fordi hun havde mistet nøglen til lejligheden. Det blev følgelig antaget, at dyrene var døde som følge af mangel på vand og mad.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

D. 8. maj 2006 blev der i en lejlighed fundet to bure med henholdsvis en død kanin og en død hamster. Sigtede har som ejeren af dyrene oplyst, at dyrene ikke havde været tilset, herunder fået vand og mad, siden den 8. april 2006, hvor hun mistede nøglen til lejligheden. Det må følgelig antages, at dyrene er døde som følge af mangel på vand og mad.

På baggrund af ovenstående skal jeg anmode Dem om en udtalelse om, hvorvidt sigtedes adfærd kan beskrives som uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr.

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen. Det fremgår af oplysningerne i politirapporten med fotos, at der d. 8. maj 2006 i lejligheden blev fundet to bure med henholdsvis en død kanin og en død hamster. Det fremgår ligeledes, at sigtede som ejer af dyrene har oplyst, at dyrene ikke havde været tilset, herunder fået vand og mad, siden den 8. april 2006, hvor hun mistede nøglen til lejligheden. Det fremgår af sagsakterne, at sigtede ikke søgte at skaffe sig adgang til lejligheden mellem d. 8. april 2006 og 8. maj 2006. Ved denne beskrevne adfærd har dyrene ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. Det må således antages, at dyrene er døde som følge af mangel på vand og mad og herved har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil således betragte sigtedes adfærd som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Endvidere skal jeg høre, om sagen i øvrigt giver Dem anledning til bemærkninger.

Svar ad 2.

Nej.

Afgørelse

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen blev udsat og bortfaldt efter 1 år på betingelse af at tiltalte ikke begik strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 1 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, herunder 1.900 kr. + moms i salær til den beskikkede forsvarer.

2006-20-056-00048

Skrivelse af 23. august 2006 fra politimesteren i Haderslev.

Sagen omhandler et dyrehold i en lejlighed, hvor der var en papegøje, to marsvin og en krabbe. Papegøjen og marsvinene levede i op til tre cm af egen afføring. Hos marsvinene blev der ved en efterfølgende rengøring af buret fundet levende mider i afføringen. Krabben gik i et terrarium med en ganske lille smule stærkt tilsmudset vand.

Rådet skal gøre opmærksom på at der er sket en syntaksfejl i svar ad 1, 4. afsnit. "*Høj* grad af lidelse og væsentlig ulempe" skal ændres til "*betydelig* grad af lidelse og væsentlig ulempe". Dette har dog ingen betydning for Rådets vurdering af sagen. Udtalelsen er gengivet i sin oprindelige form.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er der tale om uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af et eller flere af de ovennævnte dyr, når de holdes under de nævnt forhold?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Ved at være huset under forhold som de er beskrevet i politimesterens forelæggelse af sagen, i politirapporten og i erklæringer af d. 15. og 16. august 2006 fra dyrlæge i en dyreværnsorganisation er papegøjen, de to marsvin og krabben ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har under de beskrevne forhold været udsat for høj grad af lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil for alle dyrene anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum og § 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

I akvariet lå skelettet af en død krabbe. Hvis man lægger til grund at, krabben er død som følge af den måde, der er blevet holdt på, er der så tale om uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af den døde krabbe.

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Det fremgår af sagsakterne, at den levende krabbe gik i et forurenet akvarium, hvor det eneste vand var en stærkt forurenet vandpyt, som var for lille til at kunne dække krabbens krop. Der- som det kan lægges til grund, at den døde krabbe har gået under de samme forhold og er død som følge heraf, er den ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med dens behov. Den har under de beskrevne forhold været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil i så fald betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum og § 3, stk. 3, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 5000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-056-00049

Skrivelse af 17. oktober 2006 fra politimesteren i Ribe

Et par dyreejere efterlod deres dyr, 2 fugleedderkopper, 2 marsvin, 2 katte og en hund uden at sørge for pasning af dyrene, som efter en nabos henvendelse blev fundet af politiet efter mere end to uger. Dyrene var generelt i en meget dårlig forfatning som følge af mangel på vand og mad, og de fleste døde eller måtte aflives.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det rådets vurdering, at dyrene ikke er blevet behandlet omsorgsfuldt, jfr. dyreværnslovens § 2?

Svar ad 1:

Det fremgik af politirapporten, at 2 fugleedderkopper, 2 marsvin, 2 katte og en hund var efterladt i huset uden tilsyn og pasning fra d. 23. juni til d. 10. juli 2006.

Det fremgår af erklæring af d. 12. juli 2006 fra dyrlægen:

”Den 10. juli blev der indleveret flere dyr fra bopælen, som var blevet efterladt tilsyneladende uden opsyn. Det drejede sig om 2 fugleedderkopper, 2 marsvin, 2 katte og 1 hund. Dyrene var ved første øjekast i en slem tilredt tilstand.

Ved nærmere klinisk undersøgelse fandtes følgende: en fugleedderkop var død, den anden tilsyneladende i god stand da den har overlevet ved at spise af sin makker, denne overlevende blev indleveret til nærmeste dyrehandel for pasning og evt. formidling.

Marsvinene var meget dehydrerede og kakektiske (stærkt underernæret), det ene marsvin døde ved håndtering, den anden blev aflivet umiddelbart efter.

De 2 katte ligeledes stærkt dehydrerede og afmagrede. Disse blev aflivet for at udfri dem for yderligere smerte og lidelser.

Hunden var afkræftet pga. mangel på væske og mad. Desuden havde den en kronisk ubehandlet hudlidelse, som strakte sig over kryds, lyske, hoved og ører. En tilstand der kan være forårsaget af skab, hårsækmider eller allergi. Hunden blev ligeledes aflivet for at udfri den for yderlige smerter og lidelser.”

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Lægges det til grund, at dyrene ved ikke at blive tilset, passet, fodret og vandet er blevet bragt i en så dårlig tilstand, at en fugleedderkop var død og et marsvin døde og de fleste andre dyr var stærkt dehydrerede, stærkt afmagrede og afkræftede, er de ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Dyrene er ved de beskrevne unladelser blevet udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Har dyrene været udsat for uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. punktum?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Har dyrene været udsat for grovere uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. punktum?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Har dyrene været udsat for mishandling, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. punktum?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Begge tiltalte blev straffet med bøde på 5000 kr. hver.

Forvandlingsstraffen blev for begge fastsat til fængsel i 8 dage.

De tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-056-00050

Skrivelse af 16. august 2006 fra politimesteren i Gladsaxe

I en tv-udsendelse vistes en opstilling med tre akvarier med akvariefisk. I hvert akvarium blev der tilført en skælshampoo med det formål at afsløre, om de pågældende shampoos var giftige for fiskene. Fiskene i det tredje akvarium blev syge og 12 fisk døde angiveligt som følge af forgiftning. En dyrlæge anmeldte forholdet til politiet. Sagen har været forelagt Dyreforsøgstilsynet, som i besvarelsen ikke har villet tage stilling til, om opstillingen kan opfattes som et dyreforsøg. Dyreforsøgstilsynet har udtalt, at tilsynet ikke ville meddele tilladelse til den pågældende opstilling og test, idet lovens kriterier for at give tilladelse ikke ville være opfyldt. Politiet har efterfølgende stillet Rådet en række spørgsmål om fiskene og om forsvarligheden af opstillingen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det konstateres, at fiskene er døde på grund af tilsætning af shampoo i vandet?

Svar ad 1:

Det fremgik af sagsakterne, at fiskene var raske ved købet hos dyrehandleren, samt at fiskene ved opholdet ved tv-stationen har været behandlet forskriftsmæssigt indtil fiskene blev overført til akvariet med skælshampoo tilsat akvarievandet. Det fremgik også af sagsakterne, at der kun var overdødelighed i dette akvarium. Tolv ud af 13 fisk i akvariet døde i tidsforløbet d. 18.-22. november 2004. Lægges dette til grund, finder Rådet, at fiskene er døde som følge af forgiftning forårsaget af opholdet i akvariet med skælshampoo i vandet.

Spørgsmål 2:

Kan det udelukkes, at fiskene er døde af anden årsag?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Har det betydning hvilke fiskearter, der blev benyttet? og i givet fald hvilken betydning?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at der blandt de døde fisk var 4 neonfisk, 3 sumatra barber og 5 vinkel tetra, der alle er almindelige billige akvariefisk. Der er i sagen ingen oplysninger om, i hvilken rækkefølge de tre fiskearter døde. Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke med nogen grad af sandsynlighed besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 4:

Findes fiskene at have været udsat for smerte, lidelse, angst eller lignende?

Svar ad 4:

Det fremgår af sagsakterne, at de 12 fisk døde i tidsrummet d. 18.-22. november 2004. Lægges dette til grund, finder Rådet, at fiskene langsomt er blevet forgiftede med dødelig udgang. Fiskene har således indtil døden er indtrådt været tiltagende sygeligt forgiftede. Med udgangspunkt heri finder Rådet, at fiskene har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Med udgangspunkt i svar ad 4 samt med udgangspunkt i, at de forgiftede fisk ikke er blevet aflivet i forløbet af forgiftningen og med udgangspunkt i, at forløbet er aktivt iværksat, finder Rådet, at fiskene har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, stk. 1.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-056-00051

Skrivelse af 1. november 2006 fra politimesteren i Slagelse

Efter en anmeldelse konstaterede politiet, at der i to remiser (jagtområder) var placeret to bure opført af træ og metaltrådnet. I begge bure gik der 3 fasaner sammen med en tam hane. Der var foder og vand i burene og endvidere var der udenfor burene også opstillet skåle med vand og foder. Skov- og Naturstyrelsen havde til sagen udtalt, at styrelsen ikke fandt, at der var sket en overtrædelse i forhold til jagtlovgivningen, idet det vurderedes, at der ikke var tale om udsætning, så længe fuglene gik i lukkede bure. Styrelsen antog, at formålet med at holde en tam hane sammen med en eller flere fasaner var at holde sammen på udsatte fugle, idet disse fortsat ville søge hen til fuglene, der var anbragte i bure.

Styrelsen vurderede i øvrigt, at såfremt formålet med at holde fuglene i de lukkede bure var at holde sammen på udsatte fasaner under jagtudøvelse, ville det være en overtrædelse af Lov om Jagt og Vildtforvaltning, der foreskrev, at jagt ikke måtte finde sted ved anvendelse af lokkedyr.

Rådet skal udtale:

Spørgsmål 1:

Er fuglene ved at være anbragt i bure af anførte størrelse og udformning behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Opdræt og hold af vildtfugle kræver indretning af bure, der tilgodeser fuglenes behov for at øve flyve- samt andre nødvendige færdigheder, der bedst muligt skal tilsikre fuglenes naturlige ophold i det fri. Dette kræver indretning af bure med en mindste højde på 170 cm med sider af trådnæt og dækket af et stramtsiddende og eftergiveligt net samt et areal med jordbund og naturlig beplantning samt siddepinde i en højde over jordoverfladen. Det fremgår af sagsakterne, at burene hhv. havde mål på 2,15 m x 1,75 m og en højde på 1,20 m og 2,05 m x 2,45 m og en højde på 1,05 m. Begge bure bunde bestod af trådnæt.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at fuglene i burene ved at være unddraget muligheder for at udøve bl.a. flyvefærdigheder og andre naturlige livsytringer som f.eks. at skrabe i jorden har været behandlet uforsvarligt og ikke har været beskyttet bedst muligt mod lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom de ikke har været behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Spørgsmål 2:

Er fuglene ved at være anbragt i bure med trådnæt i hele bunden og uden at kunne komme ud og uden at kunne skrabe i jorden behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver det i rapporten oplyste i øvrigt Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2000 kr.

5.7 Dyreværnsager vedrørende blandede besætninger

2006-20-057-00041

Skrivelse af 21. december 2005 fra politimesteren i Roskilde

I forbindelse med anden politiforretning på ejendommen tilkaldtes d. 3. februar 2005 en dyrlæge, der konstaterede en lang række kritisable forhold blandt en lang række dyr, herunder kappebavianer, hereford kreaturer, dværgzebu, geder, får, vaskebjørne, yakokser, kameler, lamaer, æsler, hvidørede silkeaber samt zebramangust. En række tilsynsbesøg, obduktion af aber og en lama samt 3 pålæg i henhold til dyreværnslovens §21 var blevet udfærdiget. De sigtede benægtede overtrædelse.

Rådet skal gøre opmærksom på at der er sket en syntaksfejl i svar ad 27, 3. afsnit. "...har været udsat for smerte..." skal ændres til "...har været udsat for *høj grad af* smerte...". Dette har dog ingen betydning for Rådets vurdering af sagen. Udtalelsen er gengivet i sin oprindelige form.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet kun har kompetence til at udtale sig om forhold af veterinærfaglig karakter. En vurdering af, hvorvidt der er sket overtrædelse af regler i lovgivningen, ligger uden for Rådets kompetence, idet det beror på juridiske overvejelser.

Vedrørende kreaturer af racen Hereford:

Spørgsmål 1:

Indebærer det forhold, at hele det areal en flok på 12-15 kreaturer gik på udgøres af optrådt jord, og at dyrene stod i mudder til haserne, flere af dem til bugen, en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Der blev beskrevet i sagsakterne, at der ved besigtigelse d. 3. februar 2005 fandtes 12-15 kreaturer i en indhegning. Hele arealet i indhegningen udgjordes af optrådt jord og dyrene stod i mudder til haserne, flere til bugen. To skibscontainere var opstillet som læskur, men bunden i disse var dækket af mudder. Der fandtes således intet tørt leje og arealet samt de snævre adgangsforskelde tillod ikke, at alle dyr kunne søge læ samtidig.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensynstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Tillige skal rum og arealer, hvor dyr holdes indrettes på en sådan måde at dyrenes behov tilgodeses, herunder at de kan finde tørt leje.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene ved ikke at have haft mulighed for at finde hvile på et rengjort eller tørt leje har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og at de således ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk 1 samt Dyreværnsrådets og Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse om udendørshold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr af 14. december 2001.

Spørgsmål 2:

Indebærer det forhold, at bunden af to skibscontainere, der anvendtes som læskur var dækket af mudder, således at der ikke var tørt leje en uforsvarlig behandling en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 2:

Se svar ad spørgsmål 1.

Spørgsmål 3:

Indebærer det forhold, at arealet og snævre adgangsforhold til læskurene (skibscontainere) ikke tillader alle dyr at søge læ samtidigt en uforsvarlig behandling en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 3:

Se svar ad spørgsmål 1.

Spørgsmål 4:

Indebærer det forhold, at flere af kreaturerne var afmagrede en uforsvarlig behandling af dyret, en undladelse af, at behandle dyret omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 4:

Det fremgik af sagsakterne, at en dyrlæge ved genbesigtigelse 11. februar 2005 fandt flere af kreaturerne afmagrede. Efter udstedelse af påbud om at øge fodringen udførtes atter tilsyn 17. marts 2005, hvor 6 af de ældre køer fandtes magre, mens de øvrige kreaturer fremstod i normal foderstand.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensynstagen til deres fysiologiske behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Indebærer det forhold, at et kreatur har bevægelsesforstyrrelser som følge af svært forvoksede klove en uforsvarlig behandling af dyret, en undladelse af at behandle dyret omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 5:

Det fremgik af sagsakterne, at mindst et af kreaturerne den 11. februar 2005 havde bevægelsesforstyrrelser som følge af svært forvoksede klove.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hen-

synstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling, skal de straks tilses af en dyrlæge eller aflives.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at ejeren ved ikke i tide at sørge for klovbeskæring har udsat dyret for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke har passet det omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum.

Vedrørende dværgzebuer:

Spørgsmål 6:

Indebærer det forhold, at 6 dværgzebuer gik i en indhegning, hvor hele arealet udgjorde optrådt mudder en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jvf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 6:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 7:

Indebærer det forhold, at dyrenes adgang til et mindre læskur havde et gulv, der var dækket af mudder, således at der intetsteds er tørt leje, en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 7:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 8:

Indebærer det forhold, at en af dværgzebu havde voldsomt forvoksede klove ca. 25 cm. lange, der buede opad som snabelsko en uforsvarlig behandling af dyret, en undladelse af, at behandle dyret omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 8:

I sagsakterne blev beskrevet og dokumenteret med foto, at mindst en af dværgzebuerne havde ekstremt forvoksede klove. Forklovene var ca. 25 cm lange og buede opad som snabelsko. Dyret havde meget vanskeligt ved at bevæge sig.

Rådet finder, at ejeren ved ikke at sørge for, at zebuoksen i tide blev klovbeskåret og siden ved ikke at lade det syge dyr blive tilset af dyrlæge eller aflivet og ved ikke at anbringe det syge dyr i velindrettet sygeboks har udsat dyret for stærkt kritisabel behandling, der har medført høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke har passet det omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum.

Vedrørende kappebavianer:

Spørgsmål 9:

Indebar det forhold, at der i et lille indendørs rum (ca. 2x2,5x3m) gik to hankappebavianer, der begge bar præg af kronisk fejlernæring, kroniske skeletdeformiteter, var sygeligt afmagrede (kakeksi) og havde piskeormsinfektion en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 9:

Der blev beskrevet i sagsakterne af en tilkaldt dyrlæge d. 3. februar 2005, at der i et lille indendørsrum (ca. 2m x 2,5 m x 3 m) gik to hankappebavianer. Begge dyr bar præg af kronisk fejlernæring og var sygeligt afmagrede. Trods det, at de tydeligt var udvoksede, var de kun halvt så store som forventede. Hygiejniveaulet var meget ringe og der savnedes frisk foder og drikkevand. Trods påbud om straks at bringe forholdene til ophør eller rette dem kunne samme dyrlæge ved besigtigelse d. 11. februar konstatere, at hverken abernes helbredstilstand eller levevilkår var ændrede, hvorfor begge aber anbefaledes aflivet. Ved den efterfølgende obduktion fandtes begge aber sygeligt afmagrede, begge havde kroniske skeletdeformiteter samt massiv infektion med piskeorm.

Kappebavianer er meget aktive dyr og deres behov for aktivitet bør blandt andet tilgodeses af arealmæssigt store bure, indrettet med ophøjede hvilepladser, hvor dyret kan hvile udstrakt i hele sin længde.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at dyrene ved at blive holdt som under de beskrevne forhold har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke har været passet omsorgsfuldt.

Rådet vil samlet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum.

Spørgsmål 10:

Indebærer det forhold, at der i et lille indendørsrum (ca. 2x2,5x3m) uden adgang til dagslys gik to hankappebavianer med en lille unge, hvoraf det ene dyr bar en stålkæde om livet en uforsvarlig behandling at dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 10:

Se svar ad 9

Spørgsmål 11:

Indebærer det forhold, at 2 hankappebavianer var henholdsvis let og kraftigt afmagret en uforsvarlig behandling at dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling? jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 11:

Se svar ad 9.

Spørgsmål 12:

Indebærer det forhold, at hygiejniveaulet var meget ringe og at der ikke hele tiden var adgang til frisk foder og vand til 4 kappebavianer en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 12:

Se svar ad 9.

Vedrørende vaskebjørne:

Spørgsmål 13:

Indebærer det forhold, at en vaskebjørn var underernæret, utrivelig og havde kraftig øjenbetændelse samt milde bevægelsesforstyrrelser en uforsvarlig behandling af dyret, en undladelse af, at behandle dyret omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 13:

Der blev beskrevet i sagsakterne, at den tilkaldte dyrlæge d. 3. februar 2005 besigtigede en udendørs voliere, hvori der gik mindst 3 vaskebjørne. Kun et dyr lod sig inspicere. Dette dyr var underernæret, utriveligt og havde kraftig øjenbetændelse samt milde bevægelsesforstyrrelser. Der var alene tilbudt gammelt frugt som føde.

Vaskebjørne bør tilbydes fodring med eksempelvis hundefoder, kød, indmad og rigeligt frisk frugt mindst 2 gange dagligt.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at ejeren ved ikke at sørge for, at det syge dyr blev behandlet, tilset af dyrlæge eller aflivet og ved ikke at anbringe det syge dyr i velindrettet sygeboks har udsat dyret for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke har passet det omsorgsfuldt.

Rådet vil samlet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum.

Spørgsmål 14:

Indebærer det forhold, at der alene var tilbudt gammel frugt som føde og at der ikke til stighed var adgang til vand en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 14:

Se svar ad 13.

Vedrørende yakokse:

Spørgsmål 15:

Indebærer det forhold, at arealet, hvor en yakokse gik udgjordes af mudder, ligesom dyret ikke havde adgang til et læskur en uforsvarlig behandling af dyret, en undladelse af at behandle

dyret omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 15:

Det blev beskrevet i sagsakterne, at en enlig yakokse gik i en indhegning, hvor hele arealet udgjordes af mudder, uden adgang til læskur og tilsyneladende uden at være tilbudt foder.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensynstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Tillige skal rum og arealer, hvor dyr holdes, indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses, herunder at de kan finde tørt leje.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at dyret ved at gå under de beskrevne forhold har været udsat for kritisabel behandling, der har medført smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som værende uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 16:

Indebærer det forhold, at der ikke hele tiden var tilbudt foder til dyret en uforsvarlig behandling at dyret, en undladelse af, at behandle dyret omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling? jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 16:

Se svar ad 15.

Vedrørende kameler:

Spørgsmål 17:

Indebærer det forhold, at 3 kameler alene havde adgang til en overdækning i form af et tag på stolper, således at dyrene ikke havde adgang til læ og tørt leje en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 17:

Se svar ad 15.

Vedrørende geder:

Spørgsmål 18:

Indebærer det forhold, at der i en boks på ca. 4x3 m. gik 20-25 geder, hvor bundlaget var tilføjet i gødning og urin, ligesom der ikke hele tiden var tilbudt foder til dyrene en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 18:

Det blev beskrevet i sagsakterne, at der i en boks på 4 x 3 m gik 20-25 geder. Bundlaget var tilsølet i gødning og urin. Der syntes ikke at være tilbudt foder til dyrene.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensynstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Tillige skal rum og arealer, hvor dyr holdes, indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses, herunder at de kan finde tørt leje.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for kritisabel behandling, der har medført smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som værende uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 19:

Indebærer det forhold, at 20-25 geder ikke kunne søge læ og tørt leje samtidigt en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 19:

Se svar ad 18.

Vedrørende æsler:

Spørgsmål 20:

Indebærer det forhold, at 4 æsler gik i en boks på 4x3 m en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 20:

Se svar ad 18.

Spørgsmål 21:

Indebærer det forhold, at bundlaget i en boks var tilsølet med urin og gødning, hvorved dyrene intetsteds kunne søge læ og tørt leje en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 21:

Se svar ad 18.

Vedrørende hvidørede silkeaber:

Spørgsmål 22:

Indebærer det forhold, at 6 silkeaber gik i et trådbur på 0,8x1,5x1,8 m. en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 22:

I sagsakterne blev beskrevet, at ca. 6 hvidørede silkeaber gik i et bur på 0,8 x 1,5 x 1,8 m. Der syntes ikke at være tilbudt foder til dyrene.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver der holder dyr, sørge for at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensynstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Tillige skal rum og arealer, hvor dyr holdes, indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses, herunder at de kan finde tørt leje.

Silkeaber kræver megen plads og megen pasning, herunder fodring flere gange dagligt.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at dyrene ved at blive holdt og fodret som beskrevet har været udsat for kritisabel behandling, der har medført smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som værende uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 23:

Indebærer det forhold, at der ikke hele tiden var adgang til foder til dyrene en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 23:

Se svar ad 22.

Vedrørende får:

Spørgsmål 24:

Indebærer det forhold, at der ud af en flok på 20-30 får kun var adgang til tørt leje til måske 4 dyr, og at samtlige dyr var mudrede, således at der ikke var læ og tørt leje til samtlige dyr, en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af, at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 24:

Se svar ad 15.

Spørgsmål 25:

Indebærer det forhold, at mange får var magre, og at der ikke hele tiden var tilbudt foder til dyrene en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 25:

Se svar ad 4.

Vedrørende zebamangust:

Spørgsmål 26:

Indebærer det forhold, at en zebamangust gik i et "marsvinebur" på ca. 0,8x0,5x0,4 m. en uforsvarlig behandling af dyret, en undladelse af at behandle dyret omsorgsfuldt eller eventu-

elt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 26:

I sagsakterne blev beskrevet, at en enlig zebramangust blev holdt i et ”marsvinebur” på ca. 0,8x0,5x0,4 m.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensynstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Tillige skal rum og arealer, hvor dyr holdes, indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses, herunder at de kan finde tørt leje.

Zebramanguster er meget aktive dyr, der lever i kolonier under jorden.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at dyret, ved at blive holdt under de beskrevne arealmæssige forhold, har været udsat for kritisabel behandling, der har medført smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som værende uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk 1.

Vedrørende lamaer:

Spørgsmål 27:

Indebærer det forhold, at en lama var død af drukning i et vandhul på ca. 0,50 m. på grund af stærk svækkelse som følge af afmagring, en uforsvarlig behandling af dyret, en undladelse af at behandle dyret omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 27:

I sagsakterne blev beskrevet, at der d. 8. september 2004 blev iagttaget en afkræftet lama liggende på en fold med andre lamaer og geder. Folden var en udtørret græsmark, men med næsten intet græs. Der findes intet rent drikkevand på folden, ingen foderplads og rundt om på marken lå gammelt franskbrød og andet morgenbrød. Den afkræftede lama forsøgte flere gange at rejse sig, men forgæves, hvorfor politiet tilkaldte dyrlæge. Inden denne ankom, fandtes lamaen druknet i et mindre vandhul, liggende med hovedet under 0,50 m vand. Lamaen obduceredes efterfølgende på KVL. Her konkluderedes det, at lamaen havde været svækket pga. afmagring. Hvorvidt den fundne parasitbelastning var den eneste årsag til afmagringen kunne ikke afgøres. Lungeforandringerne var forenelige med drukning.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensynstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Tillige skal rum og arealer, hvor dyr holdes, indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses, herunder at de kan finde tørt leje.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at lamaerne, ved ikke at have haft mulighed for at finde egnet foder og ved ikke at have adgang til friskt drikkevand, har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og således ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af lamaerne jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet finder desuden, at ejeren ved ikke at sørge for, at det syge dyr i tide er behandlet eller aflivet og ved ikke at anbringe det syge dyr i velindrettet sygesti har udsat dyret for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke har passet det omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum.

Spørgsmål 28:

Har det nogen betydning for denne vurdering, såfremt det lægges til grund, at der ca. 1 uge inden en lamas død som følge af drukning som følge af stærk svækkelse var givet den en ormekur, da den var parasitangrebet?

Svar ad 28:

Nej.

Spørgsmål 29:

Indebærer det forhold, at der i en fold, hvor der gik 8 lamaer ikke hele tiden var rent drikkevand en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 29:

Se svar ad 27.

Spørgsmål 30:

Indebærer det forhold, at der i en fold til 8 lamaer ikke var nogen foderplads en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 30:

Se svar ad 27.

Spørgsmål 31:

Har det i denne sammenhæng nogen betydning, at der på marken lå gammel franskbrød og andet morgenbrød?

Svar ad 31:

Se svar ad 27.

Spørgsmål 32:

Har det i denne sammenhæng nogen betydning, at græsmarken var delvist udtørret, idet der kun var meget lidt/næsten ingen grønt græs?

Svar ad 32:

Se svar ad 27.

Spørgsmål 33:

Indebærer det forhold, at der gik 8 voksne lamaer i en boks på ca. 6 x 3 m., en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 33:

Se svar ad 18.

Spørgsmål 34:

Indebærer det forhold, at der ikke var læ eller tørt leje med tilstrækkelig plads til, at 8 lamaer samtidigt kunne hvile en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 34:

Se svar ad 15.

Spørgsmål 35:

Indebærer det forhold, at der i en fold ikke hele tiden var adgang til rent drikkevand en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 35:

Se svar ad 27.

Spørgsmål 36:

Indebærer det forhold, at samtlige dyreanlæg generelt bar præg af manglende pasning og rengøring, dårlig hygiejne, mangel på strøelse og at de steder, hvor der var tilbudt foder til dyrene, udgjordes af gammelt brød og affaldsfrugt en uforsvarlig behandling af dyrene, en undladelse af at behandle dyrene omsorgsfuldt, eller eventuelt en grovere uforsvarlig behandling eller mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 36:

Det fremgik af sagsakterne, at det omfangsrige dyrehold generelt var præget af mangelfuld husning og pasning, dårlig hygiejne, og mangelfuld fodring og vanding af dyrene.

Under henvisning til de tidligere besvarede spørgsmål vil Rådet samlet karakterisere dyreholdet som stærkt kritisabelt og som værende groft uforsvarlig behandling af dyr jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3.

Spørgsmål 37:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 37:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Rådet vil desuden gøre opmærksom på, at flere af de i sagsakterne nævnte dyrearter (blandt andet kappebavianer, silkeaber og vaskebjørne) er omfattet af Bekendtgørelse nr. 1021 af 12.12.2002 om privates hold af særlige dyr m.v.

Afgørelse:

Tiltalte 1 blev straffet med fængsel i 30 dage.

Fuldbyrdelsen af straffen blev udsat og ville bortfalde efter en prøvetid på 1 år fra endelig dom på betingelse af, at tiltalte ikke ville begå et strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte blev straffet med en tillægsbøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte 2 blev straffet med fængsel i 60 dage.

Fuldbyrdelsen af straffen blev udsat og ville bortfalde efter en prøvetid på 1 år fra endelig dom på betingelse af, at tiltalte ikke ville begå et strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte blev straffet med en tillægsbøde på 20.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 14 dage.

Tiltalte A/S der var under tvangsopløsning, blev straffet med en bøde på 20.000 kr.

Tiltalte 1 og 2 blev frataget retten i 3 år fra denne dom til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr.

Hos tiltalte 1 og 2 blev konfiskeret et tigerskind, tre leopardskind, fire ozelotskind, to sneleopardskind, tre udstoppede havskildpadder, to havskildpaddeskjolde, en udstoppet musvåge, en stødtand fra elefant og to udstoppede leopardunger, jf. forhold 2.

Tiltalte 2 fik desuden konfiskeret 463 gram hash, en digitalvægt, en bidetang, to cal. 12 haglpatroner, et salongevær, et glatløbet haglgevær, fire knive, en bajonet, en kalkungrib, en los, en grøn marekat, 5 samuraisværd og en kastekniv, jf. forhold 1,3,4,12,13,14,15.

De tiltalte skulle betale de sagsomkostninger, der vedrørte dem, derunder hver 1/3 af de afholdte udgifter til transport og obduktion af dyr.

2006-20-057-00042

Skrivelse af 19. maj 2006 fra politimesteren i Hjørring

Med baggrund i 2 politianmeldelser aflagde politiet d. 13. februar 2006 besøg i et blandet dyrehold (hunde, ponyer, får og geder). Politirapporten konstaterede, at alle dyr på ejendommen så velnærede ud og syntes at trives, ligesom bokse, stier og spiltove var velstrøede med tør halm og dyrene havde adgang til vand. Ved et fornyet besøg d. 27. marts 2006 af politiet sammen med en dyrlæge fra Fødevareregionen vurderede denne, at 2 ponyplage (vommede med tynd, strittende pels, decideret afmagrede med fremstående ribben og rygsøjle) var udsat for yderst grov vanrøgt og 6 får (afmagrede med fremstående ribben og rygsøjle og svind i muskulatur) var udsat for vanrøgt. Ejeren fik påbudt at øge fodertildelingen samt gøre hyppigere rent ved hundene og sørge for adgang til rent vand. Politiet aflagde endnu et besøg d. 4. maj 2006, hvor rapporten konstaterede en syg og afmagret pony på stald samt en svækket vædder på marken, der ikke kunne rejse sig ved egen hjælp. Ved et efterfølgende besøg d. 9. maj 2006 sammen med dyrlægen fra Fødevareregionen fandtes 3 dyr, der angiveligt d. 5. maj 2006 var aflivet af en praktiserende dyrlæge (omtalte pony og vædder samt endnu en pony).

Derudover var 5 får opfedet og leveret til slagteri. Hundene opholdt sig i indelukke i laden med ren strøelse, foder og rent vand var til rådighed. Politirapporten fra d. 5. maj oplyste, at dyrlægen konstaterede, at de øvrige dyr var i bedring samt at han ville fremsende erklæring herom - (denne erklæring forelå ikke blandt de forelagte akter).

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Om hvorvidt dette:

- at han i sin lade har holdt 9 hunde i to bokse, samt i sin stald havde 3 voksne ponyer, 2 ponyplage fra sommeren 2005, 6 får og 1 vædder. Der var undladt at sørge for fri adgang til vand for hundene og der var ikke hyppigt nok gjort rent i boksene.
- De 2 plage var vommede med tynd strittende pels. Derudover var de deciderede afmagrede med fremstående ribben og rygsøjle. Disse fund vurderes som tegn på kraftig underernæring.
- Fårene var afmagrede med fremstående ribben og rygsøjle og svind i muskulatur.

er vanrøgt - , uforsvarlig - mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 ?

Svar:

Det fremgik af anmeldelsen fra fødevarerregionens dyrlæge, at de 9 hunde opholdt sig i 2 bokse, hvor der var tør halm med afføring spredt over det hele samt at de ikke havde adgang til vand eller foder. Hundene var i normal foderstand og uden tegn på sygdom. To ponyplage var vommede med tynd strittende pels og var afmagrede med fremstående ribben og rygsøjle. Fårene var afmagrede med fremstående ribben og rygsøjle og svind af muskulatur. I henhold til politirapporten af d. 6. februar 2006 konstateredes i stalden en tydeligt afmagret pony samt en på marken meget afmagret vædder, der ikke kunne rejse sig ved egen hjælp. Dyrene har således været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at hundene, 2 ponyplage, 6 får og 1 vædder ikke har været behandlet omsorgsfuldt og fodret under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, hvor alle har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2000 kr.

2006-20-057-00043

Skrivelse af 1. september 2006 fra politimesteren i Assens.

Efter en anonym anmeldelse aflagde politiet, sammen med en dyrlæge fra fødevareregionen, besøg på en adresse, hvor der var opstaldet 2 løsgående heste (hopper) i en tidligere kostald, der var sparsomt oplyst. Dyrlægen vurderede den ene hest som værende afmagret med markante ribben og sædebensknogler og den anden som værende i normal huld. Hestene, som begge havde forvoksede hove, gik i et lag af 15-20 cm hestemøg, og de havde ikke i 1½ år været ude på græs. Begge gik ifølge dyrlægen i en ufysiologisk gangart helt nede på bagkoernerne. Dyrene blev foranlediget aflivet på stedet. I stalden udenfor hestenes opholdsareal blev der fundet rester af to geder. Hestenes ejer var fraflyttet ejendommen, hvorefter hestene i en periode på godt en måned mere eller mindre sporadisk var passet efter egen drift af en lejer, der havde fedekalve gående i en anden længe på adressen. Ejeren påstod endvidere, at der var indgået en aftale om pasning og om hjælp til at få hestene slagtet med denne lejer eller dennes medhjælper, hvilket benægtedes af disse.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet udelukkende har kompetence til at udtale sig om forhold af veterinærfaglig karakter. En vurdering af, hvorvidt der er sket overtrædelse af regler i lovgivningen og om hvorvidt forholdene har været i overensstemmelse med kravene i dyreværnsloven, ligger uden for Rådets kompetence, idet dette beror på juridiske overvejelser.

Spørgsmål 1:

Det fremgår af dyrlægens udtalelse af 6. juli 2006, at de to heste befandt sig i en sparsomt oplyst bindestald til malkekvæg, at gulvet var dækket af 15-20 cm hestemøg og at der i stalden lå resterne af to geder.

Rådet bedes oplyse, om forholdene efter en veterinærfaglig vurdering har været i overensstemmelse med kravene i dyreværnslovens § 1, 2 og 3? Eventuelle uoverensstemmelser bedes beskrevet og karakteriseret.

Svar ad 1:

Af sagsakterne fremgår det, at hestene gik i et sparsomt oplyst staldområde, der var dækket af et 15-20 cm tykt lag hestemøg.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyr har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet kan på baggrund af de foreliggende oplysninger ikke udtale sig vedr. de to geder.

Spørgsmål 2:

Sigtede har overfor politiet oplyst, at hestene har opholdt sig i stalden i mindst 1½ år, hvor de ikke har haft adgang til at komme på græs.

Rådet bedes oplyse, om det forhold, at hestene ikke har haft adgang til at komme på græs efter en veterinærfaglig vurdering har været i overensstemmelse med kravene i dyreværnslovens § 1, 2 og 3? Eventuelle uoverensstemmelser bedes beskrevet og karakteriseret.

Svar ad 2:

Af sagsakterne fremgår det, at hestene konstant har opholdt sig i stalden i mindst 1½ år. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestene ved at have opholdt sig i den sparsomt oplyste stald i mindst 1½ år uden at have haft adgang til at motionere udenfor har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Det fremgår af udtalelse af 6. juli 2006 fra dyrlægen, at de to heste ved dyrlægens besigtigelse d. 8. juni 2006 ikke var blevet fodret tilstrækkeligt og at særligt den ene hest var afmagret. Er Rådet enig i denne vurdering?

I bekræftende fald bedes Rådet oplyse, om fodringen efter en veterinærfaglig vurdering har været i overensstemmelse med kravene i dyreværnslovens § 1 og 2. Eventuelle uoverensstemmelser bedes beskrevet og karakteriseret. I den forbindelse bedes det oplyst, over hvor lang en periode, der i givet fald har foreligget utilstrækkelig fodring.

Rådet bedes om muligt særligt forholde sig til i hvilket omfang mangelfuld fodring kan henføres til perioden før d. 1. maj 2006. Der bedes ved besvarelsen lagt til grund, at landmanden, som beskrevet i afhøringsrapport af 14. juni 2006, har fodret hestene i perioden fra begyndelsen af maj 2006 til omkring d. 8. juni 2006.

Svar ad 3:

Det fremgår af dyrlægens erklæring, at en hoppe var afmagret med markante ribben og sædebensknogler. Hestene var i en periode efter sigtedes fraflytning fra ejendommen lejlighedsvis blevet fodret og vandet af en anden lejer. Sigtede har til politirapporten udtalt, at hun to gange efter fraflytningen ca. d. 1. maj havde givet hestene noget halm samt oplyst, at der var hø og vand til stede.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet bekræfte, at den stedfundne fodring og pasning af hestene ikke har sikret begge heste et acceptabelt huld og Rådet finder at hestene herved har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet kan på baggrund af de sparsomme oplysninger ikke udtale sig om, i hvilket omfang den mangelfulde fodring kan henføres til perioden før d. 1. maj 2006.

Spørgsmål 4:

Det fremgår af udtalelse af 6. juli 2006 fra dyrlægen, at hovene på begge heste d. 8. juni 2006 var forvoksede.

Rådet bedes oplyse, om pasningen af hestenes hove efter en veterinærfaglig vurdering har været i overensstemmelse med kravene i dyreværnslovens § 1, 2 og 3? Eventuelle uoverensstemmelser bedes beskrevet og karakteriseret.

Svar ad 4:

Det fremgår af dyrlægens erklæring, at den ene hoppe havde stærkt forvoksede hove på alle fire ben, men især på bagbenene. Dette og staldbundens beskaffenhed gjorde, at hoppen gik helt nede på koderne på bagbenene. Den anden hoppe havde forvoksede hove på alle fire ben, dog i mindre udtalt grad end den ovenfor beskrevne, men dog i en grad, der bevirkede, at hoppen havde fået en ufysiologisk gang med dybere gennemtrædning på bagbenene end normalt. Underlaget i hestens opholdsområde bestod af et 15-20 cm tykt lag af hestemøg. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Lægges ovennævnte til grund finder Rådet, at den mangelfulde beskæring af hovene igennem lang tid har medført høj grad af smerte, lidelse, angst, og væsentlig ulempe for hestene. Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af hestene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5 (nummereret som spørgsmål 4 i politimesterens henvendelse):

Hvornår kan de to geder antages at være afgået ved døden?

Svar ad 5:

Rådet kan på baggrund de sparsomme oplysninger i sagsakterne ikke udtale sig om tidspunktet for gederens død.

Spørgsmål 6 (nummereret som spørgsmål 5 i politimesterens henvendelse):

Rådet bedes på baggrund af en samlet vurdering af svarene i spørgsmål 1 – 4 udtale sig om, hvorvidt hestene og gederne efter en veterinærfaglig vurdering har været behandlet uforsvarligt, groft uforsvarligt eller groft uforsvarligt med karakter af mishandling frem til

- den 1. maj 2006?
- den 8. juni 2006?

Svar ad 6:

Rådet vil vedrørende hestene samlet karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 3.

Rådet finder det ikke muligt på baggrund af sagens akter at skelne mellem perioden før og efter d. 1. maj 2006, ligesom det ikke er muligt for Rådet at udtale sig om forholdene for de døde geder.

Spørgsmål 7 (nummereret som spørgsmål 6 i politimesterens henvendelse):

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte frakendtes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med produktionsdyr, herunder heste, i 2 år fra endelig dom.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-057-00044

Skrivelse af 23. oktober 2006 fra Fødevarestyrelsen jf. skrivelse af 7. september 2006 fra politimesteren i Viborg

På baggrund af en forbikørendes henvendelse til politiet tilkaldtes fødevareregionens dyrlæger og en kreaturbesætning blev aflagt besøg. Besætningen bestod af ca. 130 dyr, besætningen har det seneste år været lukket grundet manglende registrering. Kvægbesætningen var ikke ejers hovederhverv. Besætningen blev besøgt første gang d. 24. november og flere gange gennem de følgende måneder. Ejer viste kun en vis vilje til at følge de udstedte påbud.

De ca. 130 kødkvægskreaturer gik i en stor flok, tyre, køer, kvier, ungtyre og kalve sammen. De havde adgang til en stormskadet stålbuehal på ca. 300 m², der ansloges at yde dyrene et tilnærmelsesvist tørt leje på ca. 80 m², de øvrige kvadratmeter var gødningstilsølet og fugtigt. Udfodringen skete direkte på gødningsmåtten. Foderet bestod for store dele af muggent brød og overalt var der vådt og det flød med affald, blandt andet plastikaffald fra foderindpakning. Foldarealet var et dybt søle, det flød med bygningsmateriale, maskindele, kadavere og skeletdele.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer det ved besigtigelsen d.8. december 2005, jfr. de nedenfor beskrevne omstændigheder, en uforsvarlig behandling af dyr, en groft uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr?

Ved besvarelsen skal følgende omstændigheder lægges til grund:

- a. I alt ca. 140 kreaturer opholdt sig i december måned på en mark (fold), hvor der på store dele var 15-20 cm søle, herunder på den centrale del, hvor fodringstrugene og foderpladserne var. Imellem foderplads, hvileplads og stald, samt foran stalden var der op til 20 cm søle. Kreaturerne havde adgang til en ca. 300 m² stor hal (stålbuehal), hvor der var et stort hul i taget, ligesom stålplader på sider og gavle var væk mange steder. Hallens gulv var dækket af mudder/gødning, og der var så godt som ingen strøelse. Der fandtes på gulvet i hallen en død ko.
- b. På marken blev der fundet et itu og snavset trug uden vand, hvortil en vandslange var ført, men vandet var fosset ud på jorden forinden. Kreaturerne drak af vandet på marken, og vandet var tilsølet og gødningsblandet. På marken var fodervognen og vandtruget placeret i sølet og der blev fodret i overskærne olietanke. Der fandtes hverken foder i trugene eller rester af ensilage. I stalden var fodringsstedet direkte på gød-

ningsmåttén, hvor der blev fodret med brød, hvoraf meget var muggent. Foderet som bestod af brød, kartofler og kartoffelpulp, blev delvist opbevaret direkte på jorden op til et område med 10-20 cm dybt søle.

- c. Mange steder i stalden var der løst, itu og unødvendigt inventar, herunder træpaller og midt i indgangen til stalden stod et fast jernrør/stolpe med et rør på tværs forneden.
- d. En ko var død som følge af optagelse af ca. 30 kg wrap-plastic, der sandsynligvis var optaget 3-4 dage forud for koens død, ligesom en kalv var død som følge af unddragelse af mælk og af kulde.
- e. 10 kreaturer havde skarp ryggrad, markerede bækkenknogler og fremtrædende ribben.

Svar ad 1:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Udegående dyr skal i vinterperioden have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på tørt og strøet leje. Dyrene skal være forberedt på at gå ude i vinterperioden bl.a. ved at være i godt huld og skal tilføjes supplerende foder, så deres gode huld opretholdes og der skal hele tiden være adgang til frisk drikkevand.

Lægges ovennævnte samt oplysningerne i sagen, herunder fotodokumentation, til grund, finder Rådet, at behandlingen af dyrene samlet set har udsat disse for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og at dyrene ikke er behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rådet vil karakterisere behandlingen af dyrene som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, bekendtgørelse 707 af 18. juli 200 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Rådet vil karakterisere forholdet, hvor en ko døde 3-4 dage efter optagelse af 30 kg plastik samt en kalv døde som følge af kulde og unddragelse af mælk uden at have været under behandling som groft uforsvarligt med karakter af mishandling.

Spørgsmål 2:

Giver sagen anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser tilstrækkelig vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværns-mæssige forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte skulle undergive sig tilsyn af kriminalforsorgen og efter tilsynsmyndighedens bestemmelse underkaste sig psykiatrisk behandling.

Længstetiden for den idømte foranstaltning var 1 år.

6. Sager vedrørende dyrlægers virksomhed

2006-20-07-00029

Skrivelse af 16. maj 2006 fra Retten i Århus

Dyrlæge X foretog d. 3. januar 2005 en halthedsundersøgelse af A's hest. X lokaliserede ved sin undersøgelse haltheden til venstre forknæ. Der kunne ikke påvises røngtenforandringer og hesten blev behandlet i leddet med Adequan og Kenalog.

Den 20. januar 2005 ringede A til X, fordi haltheden persisterede. Ved X's undersøgelse d. 25. og 26. januar 2005 blev der fundet øget varme distalt på benet med øget puls på piben. Dyrlægen vurderede, at hestens dårligdomme nu kom fra tåregionen og han behandlede med antibiotika samt ordinerede, at en beslagsmed skulle tilse hesten. Beslagsmed T fandt d. 25. januar 2005, at hesten havde trådt skøv på den indvendige gren af venstre forben, og at hesten følte ubehag ved at få sømmene trukket ud.

A havde på det tidspunkt tabt tilliden til X og foranledigede hesten indlagt på dyrehospital Y, hvor hesten var indlagt fra d. 28. januar 2005 til d. 11. februar 2005. Ved undersøgelsen fandtes der ømhed, varme og hævelse omkring venstre forknæ. En røngtenundersøgelse på det tidspunkt viste ingen unormale fund. Et ledpunkt viste fibrinindhold og forøget antal hvide blodlegemer i ledvæsken. Da hesten blev arthroskopet, blev der også fundet en mindre bruskedefekt samt fibrin og inflammation af synovialmembranen. Leddet blev rensat og skyllet med saltvand, og herefter blev hesten antibiotikabehandlet i 10 dage.

Ved kontrolundersøgelse d. 22. marts 2005 var hesten lidt halt og øm ved bøjeprobe.

A var af den opfattelse, at dyrlæge X har pådraget sig erstatningsansvar som følge af fejl, forsømmelser og manglende omhu og samvittighed.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

a: Er det i overensstemmelse med god dyrlægeetik og udtryk for omhu og samvittighedsfuldhed ikke at føre journal i overensstemmelse med kravene opsat i Den Danske Dyrlægeforenings etiske kodeks, jf. bilag 17?

b: Er det et krav at der føres journal?

Svar ad 1a:

Det Veterinære Sundhedsråd finder ikke, at det er i overensstemmelse med god dyrlægeskik at undlade journalføring i henhold til de retningslinier, der er opsat i f. eks. Den Danske Dyrlægeforenings etiske kodeks.

Svar ad 1b:

Nej.

Spørgsmål 2:

- a.
- 1) Er lægemidlerne Adequan og Kenalog receptpligtige?
 - 2) Det bedes oplyst, om det ved gennemgang af journalen kan konstateres, om hesten på et tidspunkt, der ligger før dyrlæge X's undersøgelse d. 3. januar 2005, var behandlet med Kenalog og i givet fald bedes det oplyst, om hesten ved den lejlighed skulle have været chipmærket?

- b. 1) I tilfælde af bekræftende besvarelse på spørgsmål 2 a bedes det oplyst, om det kan konstateres, at dyrlæge X under konsultationen d. 3. januar 2005 stillede en diagnose i overensstemmelse med dyrlægeloven § 12, stk. 1, inden behandling med receptpligtige lægemidler iværksattes?
- 2) I bekræftende fald bedes grundlaget for svaret beskrevet, ligesom diagnosen bedes angivet.
- c. 1) I tilfælde af bekræftende besvarelse på spørgsmål 2 a bedes det oplyst, om der ved behandling med receptpligtige lægemidler er pligt for behandlende dyrlæge (i) at chipmærke dyret og/eller (ii) at udlevere en følgeseddel på de receptpligtige lægemidler?
- 2) I bekræftende fald bedes det oplyst, om det kan konstateres, at (i) chipmærkning og/eller (ii) udlevering af følgeseddel har fundet sted?
- 3) Såfremt en hest allerede er chipmærket, bedes det oplyst, om der ved en efterfølgende behandling med receptpligtige lægemidler er pligt for den behandlende dyrlæge til (1) at chipmærke dyret igen og/eller (2) at udfærdige, opbevare og/eller udlevere en følgeseddel på de receptpligtige lægemidler?
- d. I tilfælde af bekræftende besvarelse på spørgsmål 2 a, bedes det oplyst, om det kan konstateres, at dyrlæge X i forbindelse med anvendelsen af lægemidlerne Adequan og Kenalog d. 3. januar 2005, iagttog forskrifterne i dyrlægeloven § 11, stk. 3?
- I bekræftende fald bedes grundlaget for svaret beskrevet.

Svar ad 2:

a 1: Ja.

a 2: Det fremgår ikke af det medsendte journalmateriale, at hesten tidligere er blevet behandlet med Kenalog.

b 1: Ja.

b 2: Det fremgik af supplerende sagsfremstilling af 24. november 2005, at haltheden kunne lokaliseres til venstre forknæ, der ved lokabedøvelse gjorde hesten haltfri, samt at dyrlægen ikke påviste røngtenforandringer. En specifik diagnose forelå ikke.

c 1: (i) Nej og (ii) Ja.

c 2: (i) Nej og (ii) Nej.

c 3: (1) Nej og (2) Nej

d: Nej, det fremgår ikke af sagsakterne.

Spørgsmål 3:

I medfør af bekendtgørelse 270 af 26. marts 2004 gælder der faste priser (registerpriser) på visse receptpligtige lægemidler til dyr.

Det bedes oplyst, om der gælder faste priser for lægemidlerne Kenalog og Adequan ved salg fra dyrlæge til dyrets ejer?

I bekræftende fald, bedes oplyst, hvad prisen for lægemidlerne Kenalog og Adequan er ved salg fra dyrlæge til dyrets ejer?

Svar ad 3:

Der er faste priser for receptpligtige lægemidler ved salg fra dyrlæge til dyrets ejer. Den faste pris er apoteksprisen plus 5 %. Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke oplyse, hvad prisen for lægemidlerne Kenalog og Adequan er ved salg fra dyrlæge til dyrets ejer, idet prisen for præparaterne jævnlige justeres.

Spørgsmål 4:

a. Det bedes oplyst, om det af bilag 2 og svaret på spørgsmål 3 kan udledes, hvilken dosis af lægemidlerne Kenalog og Adequan dyrlæge X anvendte på hesten ved konsultationen d. 3. januar 2005.

b. Hvad ville en normal dosis af lægemidlerne Adequan og Kenalog være ved en behandling som den iværksatte?

Svar ad 4:

- a. Nej.
- b. Fra den amerikanske lægemiddelstyrelse (Food and Drug Administration) foreligger der resultater opnået med doser af Adequan på 250-500 mg administreret intraartikulært. Normal dosis af Kenalog til intraartikulær injektion på heste er af størrelsesordenen 6-18 mg.

Spørgsmål 5:

- a. Indebærer anvendelsen af lægemidlet Adequan til ledbehandling infektionsrisiko i det behandlede led og/eller systemisk, jf. bilag 18?
- b. Forøges eller forandres en eventuel infektionsrisiko ved brug samtidig med brug af lægemidlet Kenalog?
- c. Er en eventuel infektionsrisiko afhængig af den anvendte dosis af lægemidlerne?

Svar ad 5:

- a. Ved intraartikulær injektion er der altid en risiko for indførelse af bakterier i led væsken, men risikoen er yderst begrænset ved lege artis applikation.
- b. Rådet har ikke et grundlag for at besvare spørgsmålet.
- c. Rådet har ikke et grundlag for at besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 6:

Under henvisning til svaret på spørgsmål 5 bedes det oplyst, om dyrlæge X forud for behandlingen af hesten d. 3. januar 2005 med Adequan og Kenalog, under iagttagelse af omhu og samvittighedsfuldhed, burde have informeret hestens ejer om den eventuelle risiko for infektion ved den pågældende behandling?

Svar ad 6:

Med henvisning til svar ad 5 a. finder Rådet det ikke nødvendigt, at dyrlægen skal orientere om en eventuel risiko.

Spørgsmål 7:

Ville en omhyggelig og samvittighedsfuld anvendelse af lægemidlerne Adequan og Kenalog i ledbehandling indebære samtidig antibiotikabehandling i leddet og systemisk?

I tilfælde af bekræftende besvarelse, bedes begrundelsen herfor oplyst.

Svar ad 7:

Nej.

Spørgsmål 8:

Er relevant og adækvat behandling (ledudskylning og intraartikulær antibiotikabehandling) og hurtig iværksættelse af behandlingen af betydning i forbindelse med udviklingen af arthroseforandringer i et led, der har været udsat for infektion?

Svar ad 8:

Ja.

Spørgsmål 9:

Hvis det lægges til grund, at dyrlæge X blev ringet op af A d. 20., 24. og 25. januar 2005 med besked om, at hesten var halt VF, bedes det under hensyn til anamnesen og den d. 3. januar 2005 foretagne behandling oplyst, om det, at dyrlæge X først tilser hesten d. 25. januar 2005 er udtryk for omhu og samvittighedsfuldhed?

Svar ad 9:

Hovbyld eller anden ømhed i hoven giver sig oftest klinisk til kende ved at vise forstærket pulsation og eventuel hævelse op ad benet. Haltheden kan variere. Behandling med antibiotika er ikke altid nødvendig, hvis man inciderer bylden og skaffer afløb, men i modsat fald kan antibiotikaen være en god behandling. Fjernelse af skoer er ofte nødvendig for at sikre diagnose, hvorfor tilkaldelse af smeden kan være en nødvendig sikring, hvorfor dyrlægens handlemåde i så henseende må anses for at være berettiget

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag besvare spørgsmål 9 med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 10:

Hvis det lægges til grund, at dyrlæge X ikke foretog bøjeprobe, mønstring af hesten eller visitering af hove under konsultationerne d. 25. og 26. januar 2005 bedes det oplyst, om denne fremgangsmåde er udtryk for omhu og samvittighedsfuldhed?

Svar ad 10:

I tilfælde af akut betændelse i et led vil bøjning af leddet oftest udløse betydelig smerte, men ikke være ansvarlig for en forstærket pulsation neden for det pågældende led, hvorfor den nedenfor værende forstærkede pulsation må være forårsaget af en lidelse stedfæstet neden for det sted, hvor pulsen føles forstærket. En belastning/bøjning af leddet foretaget eller undersøgt af dyrlægen kan være forbigået ejerens opmærksomhed, idet fokus kan have været på hovbylden/ømheden i hoven. Derfor kan dyrlægen have bemærket ting, som ejeren ikke direkte har set dyrlægen foretage, hvorfor undersøgelsen af pulsen har været det vigtigste for dyrlægen.

Spørgsmål 11:

- a. Kan det konstateres, hvilken diagnose dyrlæge X stillede under konsultationerne (i) d. 25. januar 2005 og (ii) d. 26. januar 2005?
- b. Kan det konstateres ud fra sagens bilag 3, at dyrlæge X, behandlede hesten med antibiotika d. 25. og 26. januar 2005?
- c. Ville behandling med "store doser antibiotika" d. 25. og 26. januar 2005 være en adækvat behandling mod en hovbyld?

Svar ad 11:

- a: "Ømhed i hoven" er en betegnelse som ofte bruges, når man ikke direkte påviser hovbylden, men er lidt afventende med den endelige diagnose, indtil skoen evt. er taget af og hele hovens underflade er undersøgt.
- b: Det fremgik ikke direkte hvilken medicin, der var udleveret eller, hvad hesten var behandlet med af dyrlægen.
- c: Ja; dels som behandling og dels som forebyggelse af en evt. ødelæggelse af sålen ved trauma af denne. Ved senere be- eller afkræftelse bør behandlingen tilsvarende evt. korrigeres.

Spørgsmål 12:

Er det overvejende sandsynligt, at tilstanden i hestens venstre forknæ, som beskrevet i sagens bilag 6, 10, 4 og 20, er årsagsmæssigt forbundet med behandlingen af hesten d. 3. januar 2005 og/eller dyrlæge X's eventuelle manglende omhu og samvittighedsfuldhed under behandlingen af hesten og i det efterfølgende forløb?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad 12:

Ved den af dyrlæge X foretagne røntgenfotograferingen påvistes ingen forandringer ved standard optagelserne, ligesom der ikke senere blev påvist forandringer ved tilsvarende standard optagelser. Primært ved specielle skråoptagelser viste der sig små periostale nydannelser af varierende størrelse og placering. Derfor kan der ikke direkte ved hjælp af nogen af de fremlagte røntgenbilleder be- eller afkræftes nogen specifik diagnose i relation til første undersøgelse.

Som det kan ses ved gennemlæsning af bilag 19 – siderne 578 – 581 er der ingen af de fremlagte røntgenbilleder, der bekræfter den infektiøse arthritis med typisk forøget bredde af ledspalterne eller uregelmæssige subchondrale opklaringer i septisk arthritis afficerede led. De forandringer, der kan ses, kan være status efter overbelastning af leddene/gigt.

Spørgsmål 13:

Idet der henvises til dyrlæge Y's besvarelse af 4. maj 2006 (sagens bilag 20) samt de øvrige veterinærfaglige bilag i sagen bedes det oplyst, hvad årsagen til hestens kroniske lidelse må antages at være?

Svar ad 13:

Der findes ikke fremlagt laboratoriesvar / dyrkning / mikroskopi eller andre objektive beviser for septisk arthritis. Det typiske billede ved septisk arthritis er irritation og hævelse i ledkapslen

og mere generaliseret bruske forandringer, og ikke som beskrevet mindre lokaliseret bruske defekt ved tilhæftning af intercarpal ligament. Det sidste ses typisk ved overbelastning af leddet, hvilket flere af røntgenfundene også tyder på. Derfor kan en traumatisk beskadigelse af forknæet være den mest sandsynlige diagnose.

Spørgsmål 14:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 14:

Det fremgik ikke klart af delspørgsmålene i spørgetemaets spørgsmål 2, at spørgeren sondrede mellem farmaca, der anvendes ved behandling af hest, som kræver, at denne chipmærkes og anvendelsen af øvrige receptpligtige lægemidler. Jf. Bekendtgørelse om behandling af dyr af hesteslægten med visse lægemidler, Bek. nr. 304 af 16. maj 2002.

Det er efter en gennemgang af sagens agter Rådets opfattelse, at dyrlæge X ved sin undersøgelse, diagnosticering og behandling af hesten har udvist omhu og samvittighedsfuldhed og udført arbejdet i overensstemmelse med anerkendte principper. Dyrlæge X's fund understøttes også af Rådets eksterne ekspertvurdering, jævnfør vurdering af røntgenbilleder sæt 1. Rådet skal også henlede opmærksomheden på journal udskrift fra d. 10. december 2004, hvoraf det blandt andet fremgik, at hesten var halt på venstre forben og at det ikke var muligt ved undersøgelsen inklusive bedøvelser at specificere den halthedudløsende region.

Endvidere savnede Det Veterinære Sundhed objektive fund der kunne sandsynliggøre diagnosen septisk arthritis, som beskrevet i skrivelse af 4. maj 2006, jævnfør Rådets svar ad spørgsmål 12 og 13.

Afgørelse:

Sagsøgeren hævdede sagen. Sagsøgte fik tillagt sig sagsomkostninger på 40.000 kr.

2006-20-053-00251

Skrivelse af 7. juni 2006 fra politimesteren i Viborg

Tiltalte dyrlæge diagnosticerede 17. december 2002 på baggrund af obduktionsfund hos 4 selvdøde gylte en akut Ap infektion i polte- og gyltesektionen i en større svinebesætning. Denne del af besætningen var beliggende på den ene side af en offentlig vej, medens besættningens søer og smågrise var opstaldet i en anden sektion på modsatte side af vejen. Dyrlægen tilrådede at forebygge smitte fra polte-/gylteafdeling til soafdelingen ved at påbyde 12 timers karantæne samt bad og tøjskifte ved færden fra den smittede sektion. Der blev ordineret Penovet til behandling af alle dyr i sektionen. Dyrlægen anførte i en telefonrapport d. 18. december 2002 "Ap lungesyge + Penovet -(minus) effekt -> besøg, 100 % hyppighed samt behandling med Marbocyl vet 2% i eftermiddag. DS Ap lab positiv".

Besøgsrapporten fra samme dag oplyste om yderligere 2 døde gylte samt 7 sene kastninger.

Dyrlægen behandlede sammen med 4 ansatte alle dyr i sektionen med Marbocyl vet. 2%.

Telefonrapport af d. 19. december 2002 oplyste om "ingen døde siden Marbocylbehandling. Hvis -(minus) klinik i sohold søndag gentages beh. mandag".

Besøgsrapporten af 23. december 2002 angav "ro i lungesygen". Alle dyr i sektionen blev behandlet med Marbocyl i samarbejde med 4 ansatte.

D. 08. januar 2003 forelå resistensundersøgelsen, der viste Actinobacillus pleuropneumoniae, serotype 2, som var følsom for gængse antibiotika.

Dyrlægen blev anklaget for at have anvendt Marbocyl, der indeholder flourokinoloner, til behandling af 299 polte/gylte og 203 pattegrise, selv om det ikke ved en aktuel laboratoriemæs-

sig undersøgelse (resistensundersøgelse) på et godkendt diagnostisk laboratorium var dokumenteret, at andre registrerede antibiotika- og kemoterapeutikaholdige lægemidler ikke var anvendelige, og selv om betingelserne i bekendtgørelsen ikke var opfyldt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Var der den 17. december 2002 akut sygdom i dele af svinebesætningen?

I givet fald bedes den sandsynligste kliniske diagnose oplyst og det bedes oplyst, i hvilke dele af besætningen sygdommen er opstået.

Svar ad 1:

Det fremgår af dyrlægens besøgsrapport af 17. december 2002, at 4 gylte, der var døde i natens løb, blev obduceret. Med baggrund i obduktionsfundene stillede dyrlægen diagnosen ondartet lungesyge forårsaget af *Actinobacillus pleuropneumoniae*. Uanset besøgsrapporten ikke indeholdt en nærmere beskrivelse af obduktionsfundene hos de sygdomsramte dyr, finder Rådet det rimeligt at antage, at der d. 17. december 2002 var en akut lungebetændelse hos dyr i besætningen polte-/gyltesektion.

Spørgsmål 2:

I betragtning af de foreliggende besøgsrapporter og de konstateringer, der blev foretaget, herunder laboratoriesvar fra danske slagterier, bedes oplyst, om en behandling med penicillinprokain ville have været en tilstrækkelig behandling?

Kan effekten af en behandling med penicillinprokain mod Ap lungesyge vurderes som værende tilstrækkelig eller utilstrækkelig et døgn efter behandlingens foretagelse?

Kan det efter 48-72 timer vurderes, hvad der har effekt mod Ap lungesyge, når behandling er indledt med penicillinprokain og, at der efter et døgn fortsat er behandlet med Marbocyl?

Svar ad 2:

Dyrlægens besøgsrapporter angiver diagnosen ondartet lungesyge forårsaget af *Actinobacillus pleuropneumoniae*, hvilket bekræftes af laboratoriesvar fra Danske Slagterier. Denne bakterie er normalt følsom for behandling med penicillinprokain, men afhængig af lidelsens udbredelse og karakter kan yderligere understøttende behandling være nødvendig.

Rådet kan på baggrund af sagens akter ikke vurdere om en behandling med penicillinprokain ville have været tilstrækkelig.

En vurdering af en tilstrækkelig eller utilstrækkelig effekt af en behandling med penicillinprokain mod Ap lungesyge et døgn efter behandlingens foretagelse skal opgøres i forhold til lidelsens udbredelse og karakter ved behandlingens indledning. Generelt mener Rådet, at under normale omstændigheder og afhængig af yderligere supplerende behandling vil man efter et døgn i et vist omfang kunne vurdere en effekt af en behandling.

Ap lungesyge er normalt følsom for en behandling med penicillinprokain ligesom lidelsen er følsom for behandling med Marbocyl. Ved en indledende behandling med penicillinprokain og gentaget behandling med Marbocyl efter et døgn er det efter 48-72 timer ikke muligt at vurdere det enkelte lægemiddels effekt.

Spørgsmål 3:

Var der d. 18. og d. 23. december 2002 akut sygdom i svinebesætningen? I givet fald bedes type af sygdom oplyst.

Rådet bedes vurdere, om behandlingen, der blev foretaget d. 23. december 2002 var en fortsat eller en ny behandling.

Rådet bedes endvidere vurdere, om der var grundlag for at behandle alle grise d. 23. december 2002.

Svar ad 3:

Jf. svar ad 1 noterede dyrlægen i sin besøgsrapport af 18. december 2002 sygdommen i besætningen som akut Ap lungesyge (*Actinobacillus pleuropneumoniae* lungebetændelse), hvorfor Rådet finder det rimeligt at antage, at der d. 18. december 2002 i besætningen var akut sygdom af den angivne type.

Besøgsrapporten af 23. december 2002 beskriver Ap lungesygen som værende i ro. Rådet kan med baggrund i oplysningerne i besøgsrapporten ikke afgøre, om der fortsat var akut sygdom i besætningen d. 23. december 2002.

Besøgsrapporten af 23. december 2002 anfører i hovedpunkt 1: Ap lungesyge 2. behandling med Marbocyl. Dyrlægens telefonrapport af 19. december 2002 anfører bl.a. ”hvis ingen klinik sohold søndag gentages beh. mandag”. Rådet kan med baggrund i de givne oplysninger ikke afgøre om behandlingen d. 23. december 2002 var en fortsat behandling eller en ny behandling.

Ligeledes kan Rådet ikke på baggrund af oplysningerne i besøgsrapporten af 23. december 2002 vurdere, om der var grundlag for at behandle alle grise d. 23. december 2002.

Spørgsmål 4:

Rådet bedes oplyse, hvilke konsekvenser en fortsat behandling med penicillinprokain ville have haft i relation til en behandling med Marbocyl, der blev foretaget hhv. d. 18. december 2002 og d. 23. december 2002?

Svar ad 4:

Marbocyl hører til den kategori af antibiotika, hvor den antibakterielle effekt fortrinsvis er koncentrationsafhængig, hvilket vil sige, at koncentrationen i lungen blot i kortere tid skal være op til 10 gange højere end MIC koncentrationen for den pågældende mikroorganisme. Penicilliner hører til den kategori af antibiotika, hvor den antibakterielle effekt fortrinsvis er tidsafhængig, hvilket vil sige, at koncentrationen i lungen i hovedparten af døgnet over flere døgn bør være mindst op til 2 gange højere end MIC koncentrationen for den pågældende mikroorganisme. Denne forskel medfører, at Marbocyl på et teoretisk grundlag bør være mere effektivt end penicillinprokain.

Spørgsmål 5:

Er der større helbredelsesprocent ved anvendelse af fluoroquinoloner til behandling mod akut Ap-infektion frem for behandling med penicillinprokain?

Svar ad 5:

Helbredelsesprocenten er ikke alene afhængig af behandlingen med virksomt antibiotikum, men også afhængig af lidelsens udbredelse og karakter samt yderligere afhængig af anden un-

derstøttende behandling. Rådet kan på denne baggrund ikke opstille helbredelsesprocenter for de omtalte behandlinger, men henviser til svar ad 4. Der henvises i øvrigt til Rådets skrivelse af 28.marts 2003 til Fødevederedirektoratet om anvendelse af fluoroquinoloner til behandling af infektionssygdomme hos produktionsdyr.

Spørgsmål 6:

Er farmakokinetikken på fluoroquinoloner sammenlignelig med farmakokinetikken på penicillinprokain?

Svar ad 6:

Sammenlignet med benzylpenicillin fordeles fluoroquinoloner bedre i organismens væv herunder i lungevævet. Benzylpenicillin fordeles fortrinsvist ekstracellulær i organismen, mens fluoroquinoloner fordeles både ekstra- og intracellulært samt med en meget betydelig opkoncentrering intracellulært og herunder i inflammatoriske celler så som heterofile granulocytter og makrofager. Ved den pågældende lungebetændelse vil bakterierne bl.a. forekomme intracellulært i lungevævet celler samt i de anførte inflammatoriske celler.

Efter injektion absorberes fluoroquinoloner hurtigt fra injektionsstedet og opnår en maksimal koncentration efter omkring en times forløb. Herefter falder koncentration forholdsvis hurtigt. Penicillinprokain er et såkaldt "prodrug". Det har i sig selv ingen antibiotisk effekt og bliver først antibiotisk aktivt efter spaltning til benzylpenicillin og prokain. Denne spaltning finder sted i organismen. En formulering af penicillinprokain til injektion er et såkaldt depotpræparat bestående af en væske og små krystaller af penicillinprokain. Krystallerne er tungt opløselige i et vandigt medium. Fra injektionsstedet opløses hele tiden små mængder af penicillinprokain, som hurtigt herefter spaltes til benzylpenicillin og prokain. Dette forløb betyder, at der igennem meget lang tid tilføres benzylpenicillin til blodbanen, hvorfra det efterfølgende fordeles til organismens væv herunder lungevæv. Antibiotisk behandling med penicillinprokain kan derfor bestå i behandling en gang dagligt i modsætning til behandling med benzylpenicillin, hvor en behandling mindst tre gange i døgnet vil være nødvendig.

Spørgsmål 7:

Er Ap-bakteriers følsomhed overfor antibiotika bestemt i laboratoriet direkte overførbart til behandling med det pågældende antibiotikum mod Ap-bakterier direkte i det levende svin?

Svar ad 7:

En bestemmelse af Ap-bakteriers følsomhed overfor et antibiotikum finder sted ved, at bakterierne igennem et døgn og i et vandigt medium eksponeres for det pågældende antibiotikum. Dette er et kunstigt system sammenlignet med forholdene i et lungesygt svin, hvor - uden at gå i detaljer - mange forskellige forhold gør sig gældende. Alle disse forhold er af en karakter, der reducerer bakteriernes følsomhed. En laboratoriemæssig bestemmelse af følsomhed vil i konsekvens heraf ofte overestimere bakteriernes følsomhed i det lungesyge svin.

Spørgsmål 8:

Er der påvist resistensudvikling hos Ap-bakterier som følge af behandling af svin med fluoroquinoloner?

Er der påvist øget resistensudvikling mod fluoroquinoloner hos dyr og mennesker generelt? Såfremt der generelt er påvist øget resistensudvikling mod fluoroquinoloner hos dyr og mennesker, bedes det oplyst, hvilken betydning dette har.

Svar ad 8:

Så vidt Rådet har kunnet få oplyst, er der i Danmark ikke påvist resistensudvikling hos Ap-bakterier som følge af behandling af svin med fluoroquinoloner.

Ved behandling af dyr og mennesker med fluoroquinoloner er der påvist resistensudvikling. Denne resistensudvikling har medført, at der er stærke begrænsninger i mulighederne for at anvende fluoroquinoloner til behandling af infektionssygdomme hos produktionsdyr som drøvtygger, svin og heste.

Spørgsmål 9:

Vil enhver anvendelse af antibiotika i behandlingen af svin medføre risiko for udvikling af resistente bakterier?

Svar ad 9:

Nej, der findes visse typer af antibiotika til behandling af tarminfektioner hos svin, hvor der ikke er nogen risiko for selektion af resistente bakterier.

Spørgsmål 10:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

Der henvises til Rådets skrivelse af 28. marts 2003 til Fødevaredirektoratet, jf. journalnr. 2003-20-06-00002, som vedlægges.

Supplerende spørgsmål fra advokaten

Rådet udtalte:

Spørgsmål 11:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes angive, om tiltalte har andet grundlag end sin *generelle* veterinærfaglige viden for at have "*kendskab til resistensforholdene i besætningen*" (citater fra Bek. Nr. 119 14/03/2002, §16 stk. 7, 1. pkt.) før resultatet af den foretagne resistensundersøgelse foreligger, når denne sygdom ikke tidligere har foreligget i besætningen, og den udbrød akut ved det første besøg d. 17. december 2002.

Svar ad 11:

Tiltalte har valgt procainpenicillin som førstegangs valg, hvilket er i overensstemmelse med god veterinærpraksis. Benzylpenicillin angives af det danske referencelaboratorium til at have næsten 100 pct. effekt mod *Actinobacillus pleuropneumoniae*.

Spørgsmål 12:

Idet der henvises til svar på spørgsmål 6 i Det Veterinære Sundhedsråds skrivelse af d. 22. december 2006, bedes det angivet, om Benzylpenicillins *fortrinsvist* ekstracellulære effekt forudsætter, at en intracellulær effekt kun kan opnås ved en kontinuerlig dosering i mængder og periode, som ikke er praktisk mulig i en svinebesætning.

Svar ad 12:

Benzylpenicillin er virksom ekstracellulært, men ikke intracellulært, da molekylet ikke kan passere cellemembranen i tilstrækkelig koncentration til at være virksom. Uanset administrationsmåde kan der således ikke opnås effekt intracellulært.

Spørgsmål 13:

Idet der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds svar på spørgsmål 4 i skrivelse af d. 22. december 2006 bedes det angivet, om Marbocyl ikke blot på et teoretisk grundlag, men også ud fra *praktisk erfaring* er mere effektivt end penicillinprocain, blandt andet under hensyn til sidstnævntes begrænsende intracellulære effekt. Jf. rådets svar på spørgsmål 6.

Svar ad 13:

Et antibiotikums effekt vil afhænge af, om stoffet når en tilstrækkelig koncentration i de lokaliteter, hvor bakterierne befinder sig. Hastigheden hvormed effekt indtræder vil afhænge af administrationsmåden og af den formulering som antibiotikummet administreres i.

Ved infektioner af *Actinobacillus pleuropneumoniae* er infektionsområdet hovedsagelig bronchialekret, bronchialepithel og makrofager.

Marbofloxacin (Marbocyl) absorberes hurtigt efter intramuskulær administration og når maksimum koncentrationer i de anførte områder efter ca. 1 time. Procainpenicillin absorberes relativt langsomt efter intramuskulær administration og når maksimum efter 2-3 timer. Marbofloxacin vil være i tilstrækkelig koncentration til at dræbe Ap-bakterierne i alle lokaliteter. Penicillin vil derimod ikke være effektivt i bronchialepithel eller makrofager, jf. svar ad 12. Hvorvidt den ene stofgruppe er mere effektiv end den anden i et behandlingsforløb over nogle dage afhænger af infektionens karakter. Ved en fulminant forløbende Ap-lungeinfektion, hvor mange bakterier sidder gemt i vævet, viser forsøg, at fluoroquinolonerne udøver en hurtigere effekt end penicilliner.

Spørgsmål 14:

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds svar på spørgsmål 7 i skrivelse af d. 22. december 2006, hvorefter en laboratiemæssig bestemmelse af følsomhed i konsekvens heraf ofte overestimerer bakteriernes følsomhed i det lungesyge væv.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes uddybe, hvad der ligger i ordet "overestimere", herunder om resultatet af laboratorieundersøgelser som angivet i skrivelse af d. 26. juni 2002, 4. afsnit, fra Fødevarerdirektoratet (vedhæftet) ikke uden videre kan overføres på penicillinprocains og fluoroquinolonernes behandlingseffekt på de levende dyr i besætningen.

Svar ad 14:

I laboratoriet måles bakteriens følsomhed overfor antibiotika under standardiserede betingelser. Resultaterne herfra kan bruges som vejledende i forbindelse med valg og dosering af middel. I et inficeret væv er bakterierne omgivet af destrueret væv med bl.a. ændret pH, hvilket kan bevirke, at der skal større koncentrationer til for at opnå effekt på de indtrængende bakterier end de koncentrationer, der er målt i laboratoriet under standardbetingelser.

Spørgsmål 15:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes begrunde tilkendegivelsen i skrivelse af 28 marts 2003 til Fødevarerdirektoratet, hvorved rådet "ud fra en veterinærmedicinsk synsvinkel er betænkelig ved de gældende meget restriktive muligheder for anvendelse af fluoroquinoloner til husdyr".

Svar 15:

Fluoroquinolonerne er en af de sidst udviklede antibiotikaklasser og har vist sig af være særdeles effektive til behandling af mange livstruende infektionssygdomme hos mennesker, hvor der er konstateret resistens mod ældre antibiotika. De påbudte restriktioner omkring fluoroquinolonernes anvendelse har således baggrund i frygten for udvikling af resistens mod mid-

lerne hos dyr og efterfølgende overførsel af denne resistens via fødevarer til mennesker. Der foreligger ikke for nærværende dokumentation for denne risikos størrelse, men reglen er indført alene ud fra et forsigtighedsprincip. Ud fra den tilgængelige litteratur vurderer Rådet, at en korrekt anvendelse af fluoroquinoloner, dvs. anvendelse i henhold til den registrerede indikation, ikke bør give anledning til den meget restriktive danske regel.

Rådets tilkendegivelse til Fødevaredirektoratet af d. 28. marts 2003 udtrykker en forståelse for, at fluorokinoloner ud fra en fødevarer sikkerhedsmæssig synsvinkel bør have en begrænset anvendelse ved sygdomsbehandling af husdyr samt en betænkelighed ved de meget restriktive muligheder for anvendelse af denne antibiotikaklasse til husdyr. Rådet henstillede, at der inden en fremtidig revision af bekendtgørelse nr. 134 af d. 6. marts 2003 skulle foretages diverse udredninger og afvejninger af risiko for udvikling af lægemiddelresistens.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

7. Høringer

2006-20-08-00072

Høring over udkast til bekendtgørelse om specialdyrlæger.

Rådets kommentarer:

Rådet har følgende forslag til § 1:

"§ 1. Fødevarestyrelsen kan meddele dyrlæger tilladelse til at betegne sig som specialdyrlæge efter særlig ansøgning".

"§1, stk. 2 En specialdyrlæge må kun betegne sit speciale med en benævnelse, der dækker specialuddannelsens emne."

Det er Rådets opfattelse, at en positiv-liste over specialer, vil resultere i en begrænset værdi, da en sådan liste hurtigt vil blive forældet. Af denne grund foreslår Rådet, at Fødevarestyrelsen får en bemyndigelse, som skitseret ovenfor.

Afgørelse:

BEK nr. 123 af 22/02/2006

Bekendtgørelse om specialdyrlæger.

2006-20-08-00073

Høring vedr. en rapport om hold af heste afgivet af en arbejdsgruppe under Justitsministeriet. Herunder en høring af udkast til lov om hold af heste.

Rådets kommentarer:

Ved mail af 26. januar 2006 havde Justitsministeriet anmodet Det Veterinære Sundhedsråd om at komme med kommentarer til ovenstående.

Rådet ønskede at påpege at rapporten og udkastet til lov om heste indeholder mange gode til tag.

Arbejdsgruppens udkast til lov om hold af heste:

§ 17, stk. 3

Rådet finder, at heste skal motioneres eller gives fri bevægelse på fold i mindst 2 timer daglig, og at de mindst 3 gange om ugen gives fri bevægelse på fold i mindst 2 timer dag lig.

§ 28, stk. 2

Det er Rådets holdning, at beskæring eller anlæggelse af beslag på hestens hove udelukkende bør foretages af personer, der har den faglige uddannelse hertil.

§ 29

Rådet finder at brændemærkning af heste, som den foretages i dag, er forbundet med smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe og finder derfor, at heste som ønskes mærket ved brænding skal inden brændingen smertelindres og efterfølgende smertebehandles.

Rådet fandt i dag, at der findes hensigtsmæssige alternativer til brænding, så brænding derfor alternativt til ovenstående kan forbydes.

Kapitel 12.

Rådet fandt, at der burde gives en længere overgangsordning vedrørende §17, idet fristen 1. januar 2007, vil være vanskelig at efterleve.

Endvidere fandt Rådet, at der er et behov for, at der stilles krav til indretningen af hestefolde i sommerperioden, således at heste, som går ude i dagtimerne, bør have mulighed for at søge skygge. Rådet fandt det vigtigt, at dette krav bliver indarbejdet i loven, således at hestene ikke udsættes for lidelse og væsentlig ulempe, og at der herved drages omsorg for deres adfærdsmæssige og fysiologiske behov.

Sluttelig fandt Rådet, at lovforslaget burde drage omsorg for, at ridning på højdrægtige hopper forbydes.

Afgørelse:

LOV nr. 528 af 06/06/2007

Lov om hold af heste.

2006-20-08-00074

Høring vedr. Kommissionens handlingsplan for dyrevelfærd 2006-2010.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

Europa-Parlamentets beslutning om en EF-handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd (2006-2010) (2006/2046(INI)).

2006-20-08-00075

Høring om sundhedsrådgivningsaftaler i fåre- og gedebesætninger.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 214 af 17/03/2006

Bekendtgørelse om sundhedsrådgivningsaftaler for fåre- og gedebesætninger.

2006-20-08-00076

Høring vedr. ændring af bekendtgørelse om salmonella hos kvæg og svin.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 197 af 16/03/2006

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om Salmonella hos kvæg og svin.

2006-20-08-00078

Høring om krav til import af bier vedr bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af levende dyr.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 913 af 30/08/2006

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af levende dyr.

2006-20-08-00079

Høring over Det Dyreetiske Råds udtalelse om malkekvæg

Rådets kommentarer:

Det veterinære Sundhedsråd finder, at udtalelsen fra Det Dyreetiske Råd indeholder gode anbefalinger til den påtænkte kommende lovforberedende arbejdsgruppe.

Afgørelse:

Justitsministeriet nedsatte i december 2006 en arbejdsgruppe vedr. hold af malkekvæg (se Kommissorium for Arbejdsgruppen om hold af malkekvæg), som Det Dyreetiske råd anbefalede. Lovforslag B 30 blev i folketingsåret 2006-07 fremsat: Forslag til folketingsbeslutning om kvæg på græs.

2006-20-08-00080

Høring over udkast til bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og receptordinering af lægemidler til dyr.

Rådets kommentarer:

1: Logbogen for besætningsbesøg koblet sammen med ophør af krav om flaskesignering ved køleskabet hilses velkommen.

2: Mulighed for goldning af alle 4 mælkekirtler på køer, der ved bakteriologisk undersøgelse findes inficeret i 1 eller flere kirtler hilses ligeledes velkommen, idet påvisning af bakterieudskillelse i mælkeprøver veksler over tid så der vil være adskillige falsk negative kirtelprøver. Disse fanges med det foreslåede goldnings regime.

3: Rådet ser gerne, at der åbnes op for muligheder for supplerende ordination af lægemidler til i forvejen kendte diagnoser imellem månedsbesøgene efter en telefonkonsultation i stedet for som nu kun efter et nyt besøg.

Incidensen af de forskellige sygdomme svinger fra måned til måned. Det kan af den årsag være vanskeligt for besætningsdyrlæger at forudsige, hvor meget en bestemt sygdom vil forekomme de efterfølgende 30-35 dage.

Afgørelse:

BEK nr. 910 af 29/08/2006

Bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og receptordinering af lægemidler til dyr

2006-20-08-00082

Høring over udkast til revideret bekendtgørelse om overvågning og bekæmpelse af BSE hos kvæg.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 800 af 13/07/2006

Bekendtgørelse om overvågning og bekæmpelse af BSE hos kvæg

2006-20-08-00083

Høring over bekendtgørelse om risikobaseret sundhedsrådgivning for kvægbesætninger.

Rådets kommentarer:

Det Veterinære Sundhedsråd havde følgende bemærkninger til bekendtgørelse om Risikobaseret Sundhedsrådgivning for Kvægbesætninger:

"Rådet finder, at der, i forbindelse med indførelsen af Ny Sundhedsrådgivning for kvægbesætninger at udfase den nuværende ordning efter 1 år, vil opstå et unødvendigt stort problem for de mange landmænd med kvægbesætninger, der ikke ønsker eller magter den elektroniske data-indberetning, og som har været godt tilfreds med den nuværende ordning.

Disse vil dermed være forhindret i at efterbehandle deres syge dyr; et koncept, der har fungeret fint for dem og deres dyrlæger.

Rådet finder ikke, at der i forslaget til Ny Sundhedsrådgivning er forbedringer i henseende til overvågning af sundhed, medicinbehandling, velfærd og medicinforbrug.

Rådet finder det derfor nødvendigt, at der bliver frihed til at vælge mellem de 2 ordninger, så landmænd og deres besætningsdyrlæger, der enten ikke ønsker eller ikke kan leve op til de mange nye krav i Ny Sundhedsrådgivning, fortsat har den nuværende ordning som en valgmulighed."

Afgørelse:

Bekendtgørelse om Ny Sundhedsrådgivning i kvægbesætninger

BEK nr. 1045 af 20/10/2006

2006-20-08-00084

Høring vedrørende muslinge bekendtgørelsen.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 840 af 20/07/2006

Bekendtgørelse om muslinger m.m.

2006-20-08-00085

Høring vedr. forslag om minimumskontrol af får og geder

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 1505/2006 af 11. oktober 2006 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 21/2004 for så vidt angår mindstekrav til kontrollen i forbindelse med identifikation og registrering af får og geder.

2006-20-08-00086

Høring af udkast til revideret bekendtgørelse om overvågning og bekæmpelse af TSE hos får og geder.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

Bekendtgørelse om overvågning og bekæmpelse af TSE hos får og geder

2006-20-08-00087

Høring vedr. animalske fødevarer - visuel inspektion af slagtedyr og embedsdyrlægens tilstedeværelse under post mortem inspektion på små slagterier.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

Gennemførelsesforordning 2074/2005, ændret ved forordning 1664/2006 og 1244/2007 (vedr. ovenstående høring). Konsolideret udgave af 2007-11-14.

2006-20-08-00088

Høring af Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler, lov om apoteksvirksomhed og lov om dyrlæger.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

LOV nr. 1557 af 20/12/2006

Lov om ændring af lov om lægemidler, lov om apoteksvirksomhed og lov om dyrlæger.

2006-20-08-00089

Høring over bekendtgørelse om oksens ondartede lungesygdom.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 1039 af 18/10/2006

Bekendtgørelse om oksens ondartede lungesyge

2006-20-08-00090

Høring af bekendtgørelse om indførsel, udførsel og handel med klonede hvirveldyr.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

Der er endnu ikke fremkommet et resultat af ovenstående høring.

2006-20-08-00092

Høring af udkast til cirkulære om udøvelse af kødkontrol.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

CIR nr. 9724 af 26/07/2007

Cirkulære om udøvelse af kødkontrol

2006-20-08-00093

Høring over udkast til ny EU forordning om kontrol med rester af veterinære lægemidler i fødevarer.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

Der er endnu ikke fremkommet et resultat af ovenstående høring.

2006-20-08-00094

Høring over bekendtgørelse om bekæmpelse af salmonella i rugeægproducerende høns og opdræt hertil.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 1470 af 13/12/2006

Bekendtgørelse om bekæmpelse af salmonella i rugeægproducerende høns og opdræt hertil.

2006-20-08-00095

Høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 1735 af 22/12/2006

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af svin

2006-20-08-00096

Høring over udkast til bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, udkast til bekendtgørelse om uddannelse i transport af dyr og udkast til vejledning om Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter m.v. (transportforordningen).

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 1729 af 21/12/2006

Bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport

BEK nr. 1728 af 21/12/2006

Bekendtgørelse om uddannelse i transport af dyr

VEJ nr. 145 af 21/12/2006

Vejledning om Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter m.v. (transportforordningen).

2006-20-08-00098

Høring vedrørende forslag til Rådets forordning om forbud mod markedsføring og indførsel i og udførsel fra Fællesskabet af skind fra hunde og katte samt produkter, hvori sådanne skind indgår.

Rådets kommentarer:

Rådet havde ingen kommentarer til ovenstående høring.

Afgørelse:

Rådet vedtog med kvalificeret flertal forordning om forbud mod markedsføring og indførsel i og udførsel fra Fællesskabet af skind fra hunde og katte samt produkter, hvori sådanne skind indgår (*dok. 3632/97 + 14262/07 ADD 1*).

Forbuddet vedrører skind fra arterne *Felis silvestris* og *Canis lupus familiaris* og bygger på traktatens artikel 95 og 133. Dette forbud kan undtagelsesvis og punktuelt fraviges i uddannelsesøjemed eller med henblik på udstopning.

Forordningen imødekommer gentagne anmodninger fra flere delegationer om at udvide forbuddet til hele Fællesskabet som følge af indførelsen af nationale forbud i deres egen medlemsstat

Europa-Parlamentet afgav førstebehandlingsudtalelse den 19. juni 2007. Resultatet af Europa-Parlamentets afstemning afspejlede det kompromis, institutionerne var blevet enige om, og som gjorde det muligt at opnå enighed med Rådet i forbindelse med førstebehandlingen.

Retsakten skal undertegnes af formanden for Europa-Parlamentet, formanden for Rådet og generalsekretærene for de to institutioner, før den bliver offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende.

2006-20-08-00099

Høring over Det Dyreetiske Råds udtalelse om menneskers seksuelle omgang med dyr.

Rådets kommentarer:

Rådet fandt udtalelsen fra Det Dyreetiske Råd om menneskers seksuelle omgang med dyr, grundig og med en afbalanceret konklusion, som Rådet kunne tiltræde.

Afgørelse:

Betænkning over forslag til folketingsbeslutning om forbud mod seksuelt misbrug af dyr.

2006-20-08-000100

Høring om udkast til bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr

Rådets kommentarer:

Det Veterinære Sundhedsråd havde følgende kommentarer til høring om udkast til bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr:

Kapitel 4:

Det er Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse, at der finder en udstrakt og uacceptabel praksis sted i svineproduktionen ved aflivning af syge og tilskadekomne svin, der som følge af deres sygdom eller tilskadekomst skal aflives med henblik på destruktion, idet svinene skydes med boltpistol uden efterfølgende afblødning, således at det store rengøringsarbejde undgås. Afblødningen foregår i stalden og tilsøler normalt et stort område med blod, hvorfor mange forsøger at undgå afblødning. Bedøvelse med boltpistol uden efterfølgende aflivning med afblødning eller rygmarvsstøder finder Rådet uacceptabelt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 13, stk. 1. Rådet finder det både hensigtsmæssigt og dyreværns-mæssigt forsvarligt, at disse svin i stedet for aflivning ved afblødning aflives med en rygmarvsstøder. En rygmarvsstøder er en tynd

plasticpind, som stikkes ind gennem skudhullet, videre gennem hjernen og ud igennem den forlængede marv til rygmarven. Svinet dør øjeblikkelig, som følge af den herved forårsagede vævslæsion.

Rådet har gentagne gange henvendt sig til Justitsministeriet vedrørende dette problem og finder det presserende, at der rettes op på dette i bekendtgørelsen.

Rådet finder endvidere at rygmarvsstødning ved aflivning af dyr til destruktion bør være mulig, såfremt andre forhold ikke taler imod dette.

Afgørelse:

BEK nr. 583 af 06/06/2007

Bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr

8. Andre sager

2006-20-09-00066

Skrivelse af 15. februar 2006 fra Fødevarestyrelsens kontor for Dyrevelfærd, Kvalitet og Markedsføring

Anmodning om, at Rådet bidrager til departementssvar.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 190:

Vil ministeren oplyse, om han er enig i de synspunkter, der blev fremført på samrådet den 1. februar 2006 om rapporten fra Det Veterinære Sundhedsråd, jf. samrådsspørgsmål Ø, om, at konklusionen var skrevet før rapporten, og at der ingen saglig sammenhæng var mellem rapportens indhold og statistikker og dens konklusion?

Svar ad spørgsmål 190:

Rådet forstod spørgsmålet således, at der med "Konklusionen" mentes Rådets tema i årsberetningen for 2003 "Masseproduktion i husdyrbruget fritager ikke for ansvar for det enkelte dyr" og med "Rapporten" mentes de i årsberetningen refererede sager fra 2003.

Rådets tema tog ikke alene udgangspunkt i de i årsberetningen refererede sager, men tillige i andre veterinærfaglige problemstillinger, som Rådet traf i forbindelse med rådsarbejdet. Rådet havde således ikke lagt et egentligt statistisk materiale til grund.

Rådets tema var skrevet efter, at den øvrige del af årsberetningen var samlet og gennemgået af Rådet.

Spørgsmål 193:

Vil ministeren bekræfte, at der ifølge Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003 ikke kan konstateres nogen sammenhæng mellem besætningsstørrelse og graden af dyrevelfærdsmæssige problemer, hvorfor der ikke findes grundlag i årsberetningen for påstanden i årsberetningens konklusion om større problemer i store besætninger sammenlignet med mindre besætninger?

Svar ad spørgsmål 193:

Med henvisning til Svar ad 190 fremførte Rådet, at Rådet i sit tema under punkt 1.2 i årsberetningen for 2003 ikke havde konkluderet, at der generelt i større besætninger er større dyreværns-mæssige problemer set i forhold til forholdene i de mindre besætninger. I temaet "Masseproduktion i husdyrbruget fritager ikke for ansvar for det enkelte dyr" anførte Rådet, at "Det Veterinære Sundhedsråd oplever i stigende grad under behandlingen af forelagte sager en tendens til, at hensynet til det enkelte dyr drukner i mængden af andre dyr i de store besætninger, især i store malkekvæg-, svine- og fjerkræbesætninger". Rådet påberåbte således ikke, at der kunne konstateres nogen sammenhæng mellem besætningsstørrelse og graden af dyrevelfærdsmæssige problemer. Rådet anførte, at Rådet havde konstateret en tendens til, at hensynet til det enkelte dyr kunne drukne i mængden af andre dyr i store besætninger. Denne konstatering fremkom på baggrund af det kendskab til forholdene i besætningerne, som Rådet får fra den løbende sagsbehandling. På den baggrund fandt Rådet ikke, at der i temaet konkluderes, at der var større problemer i store besætninger sammenlignet med mindre besætninger.

Rådet konstaterede, at der kunne være en risiko for mulige negative konsekvenser for det enkelte dyr, hvis besætningsejerens og medarbejdernes omsorg for det enkelte dyr nedprioriterede-

des. Denne konstatering var gældende uanset besætningens størrelse, men kunne omfatte flere dyr i større besætninger end i mindre besætninger. En sådan nedprioritering kunne ses i flere af de for Rådet forelagte sager inkl. sager refereret i årsberetningen for 2003.

2006-20-09-00068

Skrivelse af 10. marts 2006 fra Fødevarestyrelsens kontoret for Dyrevelfærd, Kvalitet og Markedsføring

Fødevarestyrelsen havde modtaget en henvendelse fra en Fødevareregion vedrørende lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp.

Regionen havde modtaget en henvendelse fra en praktiserende dyrlæge, der af en af sine landmænd var blevet anmodet om, at bestille et sæt øjenkroge hjem til den pågældendes (landmandens) eget brug. Den praktiserende dyrlæge ønskede oplyst fra regionen, om det var tilladt vedkommende at bestille øjenkroge hjem til lægmands eget brug, herunder om det var tilladt lægmand at anvende øjenkroge til fødselshjælp.

Da Fødevarestyrelsen fandt lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp på kvæg betænkeligt og ikke kendte til, at der eksisterede udtalelser på området, anmodede styrelsen Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse i nedenstående spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Finder Rådet, at lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp til kvæg, er i overensstemmelse med dyreværnslovens bestemmelser om, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Såfremt Rådet ikke er enig i, at lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp er betænkelig, anmodes Rådet om en præcisering af, under hvilke forhold og retningslinjer lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp findes forsvarlig.

Svar:

I forbindelse med en række obstetriske lidelser, kan det være indiceret at benytte øjenkroge. De fastgøres bilateralt ved med et hurtigt træk at penetrere den mediale benede del af orbita. Forankret korrekt kan der udøves et betydeligt træk i den kæde, som er fastgjort i øjenkroge, og der er næppe tvivl om, at brugen af øjenkroge i visse tilfælde er nødvendige med henblik på forløsning af koen (fx sideholdning af hovedet). Opmærksomheden skal dog henledes på, at der findes en alternativ metode, nemlig placering af en fødselsslynge omkring fosterets nakke.

En korrekt placering og forankring er en absolut forudsætning for, at der ikke opstår skader på foster og moderdyr. På fosteret omfatter disse laceration af hud, øjenlåg, tårekanal samt eventuelt beskadigelse af øjet og på moderdyret kan der ske udryvninger i livmoder, livmoderhals og vagina. At der også kan ske skader på den eller de, som foretager den forcerede fremtrækning, når krogen mister fæstet, skal nævnes for fuldstændighedens skyld.

For at undgå de nævnte potentielle skader, skal den, som udfører indgrebet, have grundige anatomiske, kliniske og palpatoriske kvalifikationer. Dette opnås i forløbet af veterinæruddannelsen og det er Rådets opfattelse, at lægmand ikke besidder denne indsigt.

Rådet finder således ikke, at anvendelse af øjenkroge af lægmand til fødselshjælp på kvæg er forsvarligt og sikrer at dyr behandles omsorgsfuldt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet finder således ikke at anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp på kvæg kan udøves af ikke-dyrlæger, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt, § 2 i lov om dyrlægegerning.

Afgørelse:

Rådets udtalelse blev videreformidlet til praktiserende dyrlæge.

2006-20-09-00070

Skrivelse af 3. marts 2006 fra en Fødevareregion

Fra udlandet blev der klaget over en dansk dyrlæges behandling af en hund. Hunden var i et stykke tid behandlet medicinsk for en livmoderbetændelse, men da den blev dårligere, henvendte ejeren sig til den danske dyrlæge A, der i samråd med ejeren, der var sygeplejerske, opererede hunden for livmoderbetændelsen. Ved operationen undlod dyrlægen at fjerne ovarierne og tilsyneladende et stykke af uterus.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Fødevareregion havde modtaget en klage over en dyrlæges behandling af en hund.

Som det fremgik af de vedlagte sagsakter, drejede det sig om en operation for pyometra, hvor dyrlægen undlod at fjerne ovarierne og tilsyneladende også et stykke af uterus.

Hunden blev efterfølgende genopereret hos en anden dyrlæge. Dennes fund fremgik af vedlagte skrivelse.

Fødevareregionen anmodede Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse om, hvorvidt dyrlægen fandtes at have udvist manglende omhu og samvittighedsfuldhed, jf. § 8, stk. 1 i Lov om dyrlæger, ved at undlade at fjerne ovarier samt et stykke af uterus, da han opererede hunden.

Svar:

Det fremgår af skrivelse af d. 14. januar 2006 fra dyrlæge A, at hunden gennem nogen tid var blevet behandlet for en kraftig livmoderbetændelse af en tysk dyrlæge. Hundens ejer er sygeplejerske. Dyrlæge A prøvede en konservativ behandling, men dette var uden effekt. Efter aftale med hundens ejer blev hunden opereret. Hundens ejer var tilstede ved hele operationen og fik forklaret, at dyrlægen lod æggestokkene forblive, hvilket A i dette tilfælde fandt ville være det rigtige for denne hund. Der henvises i denne forbindelse til brev af d. 31. juli 2005 til Tierärztekammer Schleswig-Holstein, hvori det forklares, at tjenestehunde i det danske politi opereres ved hysterektomi med bevarelse af æggestokkene, idet der ikke ønskes hormonelle ændringer hos hundene efter operationen.

Det fremgår dernæst af skrivelse af d. 21. oktober 2005 fra Tierärztekammer Schleswig-Holstein samt af udateret skrivelse fra en tysk dyrlægeklinik ved dyrlægerne B og C, at hunden i januar 2005 blev opereret hos dyrlæge A for livmoderbetændelse. Hunden blev fremstillet for den tyske dyreklinik første gang d. 7. april 2005, fordi hunden også efter operationen havde purulent vaginalflåd. Konservativ behandling heraf havde ikke hjulpet. Hunden havde vist et tiltagende dårligt almenbefindende med manglende appetit og forøget tørst. Hunden

blev derfor reopereret på den tyske dyreklinik med følgende fund: Højgradig peritonitis, begge ovarier var tilstede tilligemed en del af det venstre uterus horn. I uterusresten fandtes ca. 100 ml purulent væske. Der blev observeret sammenvoksninger mellem uterusstumpen og såvel rektum som urinblære. Der blev foretaget ovariektomi og hysterektomi af den tilbageværende uterusrest. Sammenvoksningerne blev så vidt muligt løst.

Rådet er ikke bekendt med dokumentation for, at der er væsentlige ulemper ved ikke at fjerne ovarierne ved en operation, der alene har til formål at sterilisere (læs: gøre ufrugtbar) en tæve eller behandle en tæve for livmoderbetændelse ved at fjerne kun livmoderen. Ved at oplyse hundens ejer på forhånd om det udførte indgreb med bevarelse af ovarierne som i denne sag, hvor ejeren var tilstede under hele operationsforløbet, ses dyrlæge A at have udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, jf. lov om dyrlæger § 8, stk. 1.

Ved hysterektomi foretaget som behandling af kronisk livmoderbetændelse er det afgørende for helbredelse, at hele livmoderen fjernes ved operationen. Ved at efterlade et stykke af det venstre uterus horn med resulterende fortsat livmoderbetændelse og følgende betændelsesforandringer i bughulen er der ikke udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed, jf. lov om dyrlæger, § 8, stk. 1.

Afgørelse:

Sagen er afsluttet med et brev fra politiet i Graasten, hvoraf det fremgår, at dyrlægen til politirapporten havde erkendt overtrædelse af dyrlægelovens § 8 stk 1.

2006-20-09-00071

Skrivelse af 21. april 2006 fra Fødevarestyrelsens kontor for Dyrevelfærd, kvalitet og markedsføring

Fødevarestyrelsen anmodede Rådet om at tage stilling til forsvarligheden af håndteringen af krebsdyr foranlediget af en konkret henvendelse fra en opdrætter af krebsdyr til en fødevareregion.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Fødevarestyrelsen havde af en fødevareregion fået oplyst, at en opdrætter af krebs havde henvendt sig med ønske om at sende levende krebs rundt i Danmark med postvæsenet i en lukket kasse. Endvidere var den pågældende fødevareregion jævnlige stødt på problematikken vedr. krebsdyr, herunder hummere, som lå levende på is i fiskemandens vindue med indbundne kløer i i hvert fald én dag.

Krebs er som hummere, krabber og rejer hvirvelløse (invertebrate) dyr, nærmere betegnet akvatiske leddyr (*arthropoda*). Taksonomisk henføres de til overklassen krebsdyr (*crustacea*), mere specifikt til de tibenede krebsdyr (*decapoda*). Dyrene er typisk adapteret til at leve i vand og ånder med gæller, idet de togrenede lemmer bærer tyndhuede vedhæng, der fungerer som gæller. Nervesystemet hos krebs er longitudinelt organiseret i to næsten forenede nerve-stammer med en kranial hjerne.

Rådet anmodedes om at tage stilling til forsvarligheden af den ovenfor beskrevne håndtering af krebsdyr.

Svar:

Rådet havde i forbindelse med sagen benyttet sig af ekstern bistand.

Indledningsvis skal det understreges, at velfærd, stress, ubehag og smerteopfattelse hos krebsdyr ikke er tilstrækkeligt velundersøgt.

Stress respons hos krebsdyr:

Opbevaringsforhold, der afviger fra normale betingelser, er som oftest ugunstige (indespærring, svingende temperatur, lys, salinitet og vandkvalitet m.m.) og vil virke stressende for de pågældende dyr. Kortvarig stress, hvor dyrene kan tilpasse sig de nye forhold og senere genvinde fysiologisk ligevægt, vil opstå i visse situationer. Det kan som regel registreres ved et øget stofskifte, ved ændringer i muskulaturs glykogen indhold samt udskillelse og ophobning af mælkesyre som følge deraf. Foruden gængse stress-parametre sker der ligeledes hormonale ændringer, som dog ikke er entydige eller tilstrækkelig veldokumenteret blandt krebsdyr. Stresspåvirkningerne kan ændre saltbalancen (osmotiske forstyrrelser) og medføre syrebaseforstyrrelser. I de tilfælde, hvor stresspåvirkninger er voldsomme eller længerevarende, kan de opståede sublethale effekter være irreversible og dermed dødelige.

I. Forsendelse af krebs

I forbindelse med transport/forsendelse af levende krebs er det afgørende at forhindre pludselige, ugunstige ændringer i temperatur. Det er også vigtigt at opretholde en iltkoncentration og luftfugtighed, der sikrer krebsene ånding og samtidig imødegåelse af syre-baseforstyrrelse i forbindelse med lavt O₂ - og højt CO₂ indhold. Forsendelsesperioden bør minimeres – og pakken bør sendes med størst mulig hensynstagen til at undgå stød og pludselige bevægelser. Dyrene bør ligeledes pakkes således, at stress forvoldt af indbyrdes aggression begrænses mest muligt.

Ifølge oplysninger fra Danmarks Krebseavlerforening foregår forsendelse af levende flodkrebs udelukkende i august/september. Fra oktober og frem til midt på sommeren er dyrene kønsmodne og derved fredede. I de to sensommer måneder sendes krebsene ”tørt” i særligt indrettede skumkasser med fugtet avispapir eller græs i bunden. Krebsene er i stand til at klare længerevarende ophold i fugtigt miljø (de frembringer en luftboble på kroppens underside) og overlever 2-3 dages transport. Kasserne bliver tydelig mærket med påskriften ”LEVENDE KREBSDYR -FORSIGTIGT / DENNE SIDE OPAD”, og i kassens sider er der lavet lufthuller. Krebsdyrene bekæmper ikke hinanden under transporten, men kan være urolige og aggressive i forbindelse med pakningen. Når ovennævnte forsendelses- og mærkningsprocedure følges, vurderes forsendelsen at være forsvarlig.

II. Levende hummere i fiskebutikker

Hummere der ligger på is med indbundne klosakse forekommer ikke umiddelbart problematisk set ud fra et fysiologisk synspunkt. Nedkøling på is er en velkendt opbevaringsmetode, hvor hummerens stofskifte og aktivitet sænkes til et minimum, og benyttes ligeledes som godkendt procedure forud for slagting. Berøring bør helt undgås, da dette vil være ubehagelige stimuli.

Fikseringen af klosaksene kan virke forstyrrende på hummerne og umiddelbart syne af et unødvendigt overgreb, men det lægger en dæmper på hummeren og foretrækkes klart for de gener, som øget aggressivitet og beskadigelse ellers vil medføre.

Såfremt det kunne lægges til grund, at krebsdyr påtænkes at blive sendt levende rundt i Danmark under iagttagelse af de under *I. Forsendelse af krebs* omtalte retningslinier, og at transporttiden holdes under 2 døgn, ville Rådet nære betænkelighed ved at anse den nævnte forsendelsesmetode for dyreværnsmæssigt uforsvarlig.

Såfremt det kunne lægges til grund, at hummere ligger levende på is i fiskemandens vindue med indbundne klør i en dags tid, og at de under en sådan opbevaring lades urørt og uforstyrrede, ville Rådet nære betænkelighed ved at anse den nævnte opbevaringsmetode for dyreværnsmæssigt uforsvarlig.

Afslutningsvist skal det understreges, at nærværende udtalelse var afgivet på baggrund af den nuværende begrænsede viden om krebsdyrs fysiologi. Det skal gentages, at velfærd, stress, ubehag og smerteopfattelse hos krebsdyr ikke er tilstrækkeligt velundersøgt.

Afgørelse:

Der blev d. 28 juli 2008 udsendt orientering om ovenstående udtalelse til Fødevareregionerne med kopi til kontrolchefer, veterinærfaglige koordinatore samt dyrevelfærdsdelen.

2006-20-09-00072

Skrivelse af 19. april 2006 fra Fødevarestyrelsens kontor for Dyrevelfærd, Kvalitet og Markedsføring

Fødevarestyrelsen blev af en naturskole anmodet om tilladelse til at aflive hjortevildt med en lavere kaliber end jagtloven foreskriver, jf. Bekendtgørelse om skydevåben og ammunition, der må anvendes til jagt m.v.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Fødevarestyrelsen er af en naturskole d. 13. december 2005 blevet anmodet om tilladelse til at aflive hjortevildt med en lavere kaliber end jagtloven foreskriver, jf. Bekendtgørelse om skydevåben og ammunition, der må anvendes til jagt m.v.

Som det fremgik af det vedlagte materiale ønskede naturskole at aflive dådyr og sika med jagtriffel, fabrikat Voere, model titan Menor, fabrikationsnummer 798740, kaliber .222 Remington, ladesystem rep., længde 113 cm, pibelængde 63 cm.

Dyrene gik i indhegning i naturskolens zoologiske have, hvor aflivning ofte kunne foregå på klods hold. Da hjortene blev brugt som led i skolens pædagogiske formidling, var det nødvendigt at undgå for meget stress ved aflivning. Dette søgtes også undgået ved brug af lyddæmper, som politiet havde givet tilsagn om forhåndsgodkendelse af. Den mindre kaliber ville dermed yderligere kunne mindske lyden/stress ved aflivning. Hjortene aflivedes af to af naturskolens medarbejdere, der havde jagt- og riffeltegn. Desuden var der tilknyttet en uddannet skytte til stedet, der kunne varetage særligt vanskelige opgaver. Naturskolen ønskede at regulere afkom af deres hjortevildt (10 stk. dådyr og 4 stk. sika).

I henhold til § 50 i bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr kan pistol eller gevær med skarp ammunition anvendes til aflivning af forskellige arter, navnlig opdrættet storvildt og hjortedyr, efter godkendelse af Fødevarestyrelsen, der navnlig skal sikre, at de udføres af kvalificeret personale under overholdelse af de almindelige bestemmelser i § 3.

Fødevarestyrelsen anmodede Det Veterinære Sundhedsråd om at tage stilling til forsvarligheden af aflivning af dådyr og sika med reduceret kaliber af riffelammunition som ovenfor beskrevet.

Svar:

Det fremgår af § 50 i bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr, at pistol eller gevær ved skarp ammunition kan anvendes til aflivning af opdrættet hjortevildt. For almindeligt hjortehold på arealer under 50 ha. opfattes aflivning af hjortene ikke som jagt, og der er ikke specificerede krav til kuglevægt eller anslagsenergi. Under aflivning af de i sagen omhandlede dyr skal det sikres, at den, der afliver dyrene, skal sikre sig, at de aflives så hurtigt og smertefrit som muligt, jf. dyreværnsloven 13.

Rådet kunne således ikke besvare Fødevarestyrelsens anmodning om stillingtagen til forsvarligheden af aflivning af dådyr og sika med reduceret kaliber af riffelammunition på det foreliggende grundlag.

Afgørelse:

Rådets udtalelse blev videreformidlet.

2006-20-09-00073

Skrivelse af 3. maj 2006 fra Fødevarestyrelsens kontor for kemisk fødevarer sikkerhed og lægemidler for dyr

Medicinrejseholdet gennemførte et kontrolbesøg hos en dyrlæge. I forbindelse med den efterfølgende gennemgang af dyrlægens besøgsrapporter fra perioden januar 2005 til februar 2006 forekom visse formuleringer gentagne gange. Besøgsrapporterne var generelt meget kortfattede, hvilket også gjorde sig gældende for statusrapporter.

Det kunne oplyses, at dyrlægen i alt havde indgået 126 sundhedsrådgivningsaftaler for svin og 3 sundhedsrådgivningsaftaler for kvæg i et større geografisk område.

Erfaringsmæssigt vides, at der ude i besætningerne forelå behandlingsjournaler, der beskriver symptomer og angiver præparatvalg. Den fungerede som en slags behandlingsmanual. Behandlingsjournalerne forelå ikke i dyrlægens besætningsjournal.

På dette grundlag anmodedes Rådet om en udtalelse.

Rådet skal udtale:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, at dyrlægens besøgsrapporter fra hhv. en tilfældig udvalgt sobesætning og en tilfældig udvalgt slagtesvinebesætning, hvormed der er indgået sundhedsrådgivningsaftale (jf. bilag 1) er

- a. fagligt acceptable, samt at de hver især
- b. opfylder kravene i bekendtgørelse om sundhedsrådgivningsaftaler for svinebesætninger

Svar ad 1:

Rådet fandt, at de i sagsakterne viste besøgsrapporter fremstod meget kortfattede, idet flere af rapporterne udelukkende bestod af en kort konklusion på mellem 3 og 7 ord. Disse var ofte gentagelser. Der fandtes kun i få af rapporterne korte oplysninger vedr. observationer under besøgene eller vedrørende behandlingsplaner.

Det var Rådets vurdering, at en besøgsrapport burde indeholde en beskrivelse af de under besøget diagnosticerede sygdomme samt en beskrivelse af forhold af betydning for sundhedstilstanden. Herudover burde rapporten indeholde en vurdering af de tidligere iværksatte behandlinger samt en beskrivelse af de aftalte behandlingsplaner for den kommende periode. Disse oplysninger danner baggrund for ordinering og/eller genordinering af medicin.

a. Lægges dette til grund, fandt Rådet ikke, at besøgsrapporterne i sagsakterne var fagligt acceptable.

b. Rådet anførte, at Rådet kun har kompetence til at udtale sig om forhold af veterinærfaglig karakter. En vurdering af, hvorvidt der er sket overtrædelse af regler i lovgivningen, ligger uden for Rådets kompetence, idet det beror på juridiske overvejelser.

Spørgsmål 2:

Finder Sundhedsrådet, at dyrlægens statusrapporter fra fem tilfældigt udvalgte besætninger, hvormed der er indgået sundhedsrådgivningsaftale (jf. bilag 2) er

a. fagligt acceptable, samt at de hver især

b. opfylder kravene i bekendtgørelse om sundhedsrådgivningsaftaler for svinebesætninger

Svar ad 2:

a. Rådet fandt, at de i sagsakterne viste statusrapporter, ud over at fremstå kortfattede, i høj grad omhandlede faktuelle oplysninger vedrørende besætningsstørrelse og stald- og fodersystem. I flere af statusrapporterne var eneste oplysning vedrørende medicin, at forbruget var lavt, meget lavt, gennemgående meget lavt eller svingende. En enkelt statusrapport indeholdte intet vedr. sygdomme, medicin eller evalueringer.

Rådet fandt, at den årlige statusrapport, der udarbejdedes på baggrund af de seneste 12 måneders besøgsrapporter, burde give en samlet beskrivelse af de forhold, der havde haft betydning for besætningens sundhedsmæssige status og burde omhandle forekomsten af sygdomme samt de forhold vedrørende staldudformning, fodring og drift, der har indflydelse på besætningens sygdomsstatus. Statusrapporten burde herudover indeholde en evaluering af gennemførte handlinger og medicinforbrug samt indeholde en målsætning for det kommende år.

Lægges dette til grund, fandt Rådet ikke, at dyrlægens statusrapporter fra de fem besætninger var fagligt acceptable.

b. Rådet anførte, at Rådet kun har kompetence til at udtale sig om forhold af veterinærfaglig karakter. En vurdering af, hvorvidt der er sket overtrædelse af regler i lovgivningen, ligger uden for Rådets kompetence, idet det beror på juridiske overvejelser.

Spørgsmål 3:

Finder Rådet det sandsynligt, at dyrlægen i tilstrækkelig grad fagligt kan dække 129 sundhedsrådgivningsaftaler over et større geografisk område?

Svar ad 3:

Rådet fandt med henvisning til Svar ad 1 og 2 ikke, at det for Rådet præsenterede skriftlige materiale var fagligt acceptabelt. Lægges dette til grund, fandt Rådet det sandsynligt, at det ikke var muligt i tilstrækkelig grad fagligt for en dyrlæge at dække 129 sundhedsrådgivningsaftaler over et stort geografisk område.

Spørgsmål 4:

Finder Rådet, at dyrlægen har udvist omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 7, stk. 1 i lov om dyrlæger?

Svar ad 4:

Lægges svar ad 1 og 2 til grund, fandt Rådet ikke, at dyrlægen i sin udøvelse af dyrlægegeringen havde udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. § 7, stk. 1 i dyrlægeloven.

Spørgsmål 5:

Giver det medsendte materiale i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej

Afgørelse:

Der er foretaget en politianmeldelse af dyrlægen. Sagen er af politiet i april måned 2008 fremsendt til Retten i Kolding, hvor den afventer en afgørelse.

2006-20-09-00076

Skrivelse af 17. august fra Fødevarestyrelsens kontor for Dyrevelfærd, Kvalitet og Markedsføring

Fødevarestyrelsen var blevet bekendt med, at der i nogle dyrlægepraksis blev foretaget ”opstrammende” operationer på yveret af køer med patter, der vendte indad, i besætninger, hvor der maledes i malkerobotter. Malkerobotten kunne ikke lokalisere patterne, hvis de vendte meget indad. Disse køer blev derfor ikke malket med, hvilket kunne resultere i problemer med køernes yversundhed og ydelse.

Operationen der, ifølge oplysningerne blev foretaget i goldperioden i lokalbedøvelse, bestod i at der blev fjernet et stykke hud udvendigt på yveret. Såret blev lukket med 3-4 agraffer.

Udsætning af køer med så indadvendte patter, at de ikke blev malket med, for at undgå, at der opstod yverproblemer hos de pågældende køer, var også en anvendt løsning på problemstillingen i besætninger med malkerobot.

Fødevarestyrelsen anmodede Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse i nedenstående spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, at plastiske operationer på yveret af malkekøer som ovenfor beskrevet er i overensstemmelse med Dyreværnslovens bestemmelser om, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Gennem målrettet avlsarbejde er der gennem årene fremavlet malkekøer med et yver og en pattestilling, der har været ønskelig i henseende til malkeprocessen, der typisk er foregået med manuel påsætning af malkemaskinens pattekopper. Dette har gjort, at køernes yverform er ændret i retning af, at det såkaldte yverbånd er tilstræbt stramt ansat for at undgå for stor

spredning af patterne resulterende i problemer dels ved påsætning af malkemaskinen og dels under selve malkningen. Under den manuelle påsætning af malkemaskinens pattekopper har en pattestilling med indadvendt og endda krydsende patter ikke udgjort et problem. Dette er derimod tilfældet, når den enkelte patte i de automatiske malkesystemer skal lokaliseres af en robot resulterende i, at sådanne køer vanskeligt kan malkes i et sådant malkesystem.

Rådet fandt, at enhver operation var et indgreb, der trods bedøvelse påførte et dyr en grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og at alle operationer derfor skulle have en veldefineret veterinærfaglig indikation, der retfærdiggjorde indgrebet.

Rådet fandt herudover, at det i skrivelsens beskrevne problem, hvor et dyrs udseende ikke passede til et valgt produktionssystem, for det enkelte dyrs vedkommende kunne og skulle løses ved placering af dyret i et andet produktionssystem eller ved udsætning snarere end ved plastikoperationer.

På længere sigt var det Rådets vurdering, at fremkomsten af sådanne dyr kunne minimeres gennem ændrede avlsmål for køernes yverform.

Lægges dette til grund, fandt Rådet ikke, at plastiske operationer med det formål at tilpasse køernes pattestilling til et automatisk malkesystem er i overensstemmelse med dyreværnslovens bestemmelser om, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Finder Rådet, at plastiske operationer på yveret af malkekøer som ovenfor beskrevet er i overensstemmelse med Dyreværnslovens bestemmelser om, at operative og lignende indgreb, som har til formål at ændre et dyrs udseende, ikke må foretages?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Finder Rådet, at der er en veterinærfaglig indikation for at foretage plastiske operationer på yveret af malkekøer med indadvendte patter i besætninger med malkerobot?

Svar ad 3:

Nej.

Spørgsmål 4:

Såfremt Rådet finder, at der er en veterinærfaglig indikation for at foretage opstrammende operationer på yveret af malkekvæg, som har indadvendte patter i besætninger, der malke med malkerobot, anmodes Rådet om en præcisering af, under hvilke forhold og med hvilke metoder plastiske operationer på yveret af malkekøer findes forsvarlig.

Svar ad 4

Udgår.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej

Afgørelse:

Rådets udtalelse blev videreformidlet.

2006-20-09-00077

Skrivelse af 29. august 2006 fra Fødevarestyrelsens kontor for Dyrevelfærd, Kvalitet og Markedsføring

Fødevarestyrelsen havde modtaget en henvendelse fra en fødevareregion vedrørende lægmands udførelse af patteamputation på køer samt lege artis metoder til bedøvelse i forbindelse med patteamputation.

Regionen havde oplyst, at der var noget der tydede på, at der var ved at udbrede sig en praksis, hvor landmænd i stigende grad selv foretog amputation af køernes patter, når de vurderede, at behandling af dyret ikke tjente et formål eller ikke var rentabelt.

Det var ligeledes oplyst, at det efter sigende især var de økologiske landmænd, der i stigende grad foretrak at amputere patter på køer med yverbetændelse i stedet for at anvende en anden behandling som f.eks. antibiotikabehandling.

Amputationen blev normalt foretaget, ifølge regionens oplysninger, med en emaskulator tang eller alternativt en saks lige over den indvendige lukkemuskel, hvilket ville sige ca. midt på patten.

Det var endvidere oplyst, at koen i forbindelse med patteamputation der foretages af en dyrlæge "bedøves" ved indgift af 1-3 ml Rompun/Narcoxyl intravenøst. Da besætningsejere ikke måtte bruge de pågældende lægemidler, anvendtes ifølge det oplyste ingen former for smertelindring i forbindelse med lægmands patteamputation af malkekøer.

Regionen havde efterfølgende rettet spørgsmål i denne forbindelse til Fødevarestyrelsen.

Uanset at Fødevarestyrelsen fandt lægmands amputation af patter hos malkekøer med emaskulator tang eller lignende uden forudgående bedøvelse for betænkeligt, var det Fødevarestyrelsens vurdering, at spørgsmålene havde en karakter, som Fødevarestyrelsen ikke mente at have den fornødne ekspertise til at besvare, hvorfor sagen blev forelagt for Det Veterinære Sundhedsråd jf. § 2, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 120 af 28. februar 2005 om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen.

Rådets udtale:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet at lægmands amputation af pattespidsen på malkekøer er i overensstemmelse med Dyreværnslovens bestemmelser om, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Rådet fandt, at amputation af pattespidsen hos køer var et operativt indgreb, der udført uden sedation eller bedøvelse altid ville påføre køerne en høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet fandt derfor, at en sådan operation altid skal foretages af en dyrlæge, der inden operationen skal sedere og smertebehandle koen, f. eks. ved indgift af xylazin alene eller i kombination med lokalanæstesi af patten, hvorved pattespidsen kan amputeres med emaskulator eller saks uden at påføre koen unødigt smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges dette til grund, fandt Rådet ikke, at lægmands amputation af pattespidsen på malkekøer var i overensstemmelse med dyreværnslovens bestemmelser om, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Såfremt Rådet ikke er enig i, at lægmands amputation af patter på malkekøer er betænkelig anmodes Rådet om en præcisering af under hvilke forhold og retningslinjer lægmand kan foretage patteamputation på malkekøer, herunder om Rådet finder at anvendelse af emaskulator til amputation af patter på malkekøer er en acceptabel metode.

Svar ad 2:

Udgår

Spørgsmål 3:

Finder Rådet at patteamputation foretaget af en dyrlæge under anvendelse af 1-3 ml af et lægemiddel indeholdende xylazin intravenøst er lege artis bedøvelse i forbindelse med indgrebet og i overensstemmelse med Dyreværnslovens bestemmelser om, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 3:

Ja. Rådet fandt, at patteamputation foretaget af en dyrlæge under anvendelse af 1-3 ml af et lægemiddel indeholdende xylazin intravenøst, hvorved koen opnår en dyb sedation og smertebehandling, er lege artis bedøvelse i forbindelse med amputation af pattespidsen og dermed i overensstemmelse med dyreværnslovens bestemmelser om, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 4:

Har Rådet øvrige bemærkninger til ovenstående?

Svar ad 4:

Nej

Afgørelse:

Rådets udtalelse blev videreformidlet.

2006-20-09-00078

Skrivelse af 27. juni 2006 fra en fødevareregion

En fødevareregion var blevet opmærksom på en virksomheds aktiviteter i forbindelse med et besøg vedrørende godkendelse af virksomhedens produktion af foder.

Under besøget blev det bemærket, at der i virksomhedens salgslokale var opstillet 2 undersøgelsesborde, og det blev fra virksomheden oplyst, at bordene blev anvendt ved undersøgelse af hundes pelse.

Det fremgik af det fremsendte materiale, at virksomheden modtog hunde i konsultation for allergi, hud og pelsproblemer, ledproblemer, spisevægtring, fejlnæring, mave/tarmproblemer samt almen dårlig tilstand - fysisk såvel som psykisk.

Endvidere fremgik det af materialet, hvad en konsultation omfattede, at en konsultation kostede 600 kr. og typisk varede 1 time.

Med henvisning til det ovenfor anførte anmodedes Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er virksomhedens konsultationer omfattet af det at tage dyr under behandling, når der er grund til at antage, at dyret lider af en smitsom sygdom, hvorom anmeldelse skal indgives i henhold til lovgivningen om smitsomme sygdomme hos dyr jf. § 2, stk. 1, nr. 1 i lov om dyrlæger?

Spørgsmål 2:

Er virksomhedens konsultationer omfattet af at tage andres dyr under behandling for andre sygdomme, der ikke er anmeldeligt, til hvis behandling der kræves veterinær indsigt jf. § 2, stk. 1, nr. 2 i dyrlægeloven?

Svar ad 1 og 2:

Rådet anførte vedrørende spørgsmålene 1 og 2, at Rådet alene har kompetence til at udtale sig om forhold af veterinærfaglig karakter.

Rådet vurderede således, at dét, at modtage hunde i konsultation og foretage behandling af de ovenfor nævnte lidelser og tilstande indebar, at tage andres dyr under behandling jf. dyrlægelovens § 2. En sådan veterinær indsigt besidder kun personer, der har opnået en autorisation som dyrlæge.

Spørgsmål 3:

Er virksomhedens konsultationer udøvelse af anden virksomhed, hvor den veterinære uddannelse er af væsentlig betydning jf. § 2, stk. 1, nr. 5 i dyrlægeloven?

Svar ad 3:

Som det fremgik af det fremsendte materiale med kopier fra virksomhedens hjemmeside, modtog virksomheden hunde i konsultation for allergi, hud- og pelsproblemer, ledproblemer, spisevægtring, fejlnæring, mave/tarmproblemer samt almen dårlig tilstand - fysisk såvel som psykisk. Det fremgik ligeledes, at virksomheden i sit orienterende materiale oplyste, at ved korrekt fodring med virksomhedens produkter ville de fleste problemer løses uden brug af medicin.

Idet Rådet gik ud fra, at der med problemer refereres til de ovenfor nævnte lidelser og tilstande, var det Rådets opfattelse, at en afgørelse af, om disse lidelser og tilstande skulle behandles med medicin eller kunne behandles udelukkende med en bestemt fodring, krævede veterinær

indsigt. En sådan veterinær indsigt besidder kun personer, der har gennemgået den veterinære uddannelse til dyrlæge.

Lægges ovennævnte til grund, anser Rådet virksomhedens konsultationer som udøvelse af anden virksomhed, hvor den veterinære uddannelse er væsentlig betydning.

Spørgsmål 4:

Endvidere anmodes der om Det Veterinære Sundhedsråds eventuelle øvrige bemærkninger til sagen.

Fødevareregionen fandt, at bemærkninger til dyrlægelovens § 2, navnlig § 2, stk. 1, nr. 2 er af interesse i denne forbindelse.

Svar ad 4:

Rådet har ikke yderligere bemærkninger til sagen.

Afgørelse:

Sagen blev henlagt, idet problemet var løst på det tidspunkt, hvor udtalelsen fra Sundhedsrådet kom. Firmaet havde i mellemtiden ansat en dyrlæge, og sagen blev ikke fundet tilstrækkelig klar til at rejse en politisag.

2006-20-09-00079

Skrivelse af 23. juni 2006 fra Fødevarestyrelsens kontor for kemisk fødevarer sikkerhed og lægemidler til dyr

Anmodning om at fremkomme med en vurdering af forsvarligheden af dels, at lægmand injicerede lægemidler direkte i en blodåre, og dels, at lægmand anbragte lægemidler i livmoderen på voksent kvæg.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det veterinærfagligt forsvarligt at en besætningsejer foretager injektion af lægemiddel direkte i en blodåre på kvæg eksempelvis som led i behandlingen af kælvningsfeber hos egne dyr?

Svar ad 1:

Rådet fandt, at injektion af et lægemiddel direkte i en blodåre er et indgreb, der for at kunne udføres forsvarligt forudsætter viden dels om fysiologi og patofysiologi og dels om de farmakologiske og farmakodynamiske forhold vedrørende det pågældende lægemiddels art, mængde, indgivningshastighed og virkemåde. Herudover kræves der anatomisk kendskab samt et vist håndelag for at udføre indgrebet. En sådan samlet indsigt fandt Rådet ikke, en besætningsejer besidder.

Disse egenskaber opnår en dyrlæge under sin uddannelse, så indgrebet kan foretages under hensyntagen til, at risikoen for, at dyret påføres smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe minimeres.

Lægges dette til grund, fandt Rådet, at det ikke ville være veterinærfagligt forsvarligt, at en besætningsejer foretog injektion af lægemiddel direkte i en blodåre på kvæg eksempelvis som led i behandlingen af kælvningsfeber hos egne dyr.

Spørgsmål 2:

Er det veterinærfagligt forsvarligt at en besætningsejer foretager anbringelse af lægemidler i livmoderen på voksent kvæg eksempelvis som led i behandlingen af post partum børbetændelse hos egne dyr?

Svar ad 2:

Rådet fandt, at anbringelse af lægemidler i livmoderen på voksent kvæg forudsætter viden dels om de hunlige kønsorganers anatomiske forhold, dels om fysiologi og patofysiologi og dels om de farmakologiske og farmakodynamiske forhold vedrørende det pågældende lægemiddels art, mængde og virkemåde. Herudover kræves der et vist håndlag for at udføre indgrebet. Rådet fandt ikke, at en besætningsejer har en sådan samlet indsigt.

Disse egenskaber opnår en dyrlæge under sin uddannelse, så indgrebet kan foretages under hensyntagen til, at risikoen for, at dyret påføres smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe minimeres.

Lægges dette til grund, fandt Rådet, at det ikke ville være veterinærfagligt forsvarligt, at en besætningsejer foretog anbringelse af lægemidler i livmoderen på voksent kvæg eksempelvis som led i behandlingen af post partum børbetændelse hos egne dyr.

Afgørelse:

Rådets udtalelse blev videreformidlet.

2006-20-09-00080

Skrivelse af 22. november 2006 fra Fødevarestyrelsens kontor for Dyrevelfærd, Kvalitet og Markedsføring

Dansk Svineproduktion havde overfor Fødevarestyrelsen rejst spørgsmål vedrørende styrelsens praksis med hensyn til fund af skuldarsår hos søer, og har i den forbindelse anmodet styrelsen om at stille Det Veterinære Sundhedsråd en række spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvad er de passende forebyggende foranstaltninger til at hindre dannelse af skuldarsår hos søer i farestalden?

Svar ad 1:

Det var Rådets vurdering, at forebyggelse af skuldarsår indebærer, at der i besætningerne er en passende fokus på følgende risikofaktorer:

- God huldstyring hos søerne, idet søer, der er for magre ved indsættelse i farestald har forøget risiko for at pådrage sig skuldarsår.
- Underlagets beskaffenhed i farestierne, idet dette skal være tørt, rent og uden ujævnheder. Et blødt leje, eventuelt i form af en gummimåtte, er at foretrække. Der er i en nylig offentliggjort undersøgelse af gummimåtters effekt på opheling af skuldarsår hos søer dokumenteret en positiv effekt, når gummimåtter under søerne indgår i behandlingen. Denne positive effekt er markant større blandt magre søer end blandt fede søer.
- God plads til soen i fareboksen.
- God sundhed uden benproblemer eller anden sygdom, der gør, at søerne ligger mere end normalt.

- Optimal staldtemperatur og vandtildeling.
- En målrettet strategi for udsætning af søer med forøget risiko for ved næste faring at udvikle skulderrsår.

Lægges ovennævnte til grund, fandt Rådet, at der bør anbringes en blød gummimåtte eller et tykt lag halmstrøelse i farestien under søer, der begynder udvikling af skulderrsår samt under søer, der er disponerede for skulderrsår.

Spørgsmål 2:

Hvad er den ”rigtige” behandling af en so med et skulderrsår?

Svar ad 2:

Rådet fandt, at behandling af skulderrsår består dels af en hurtig indsat trykaflastning af såret og dels behandling af selve såret.

Den mest optimale trykaflastning af skulderrsåret er anbringelse af soen i en rigelig mængde strøelse. En hurtig anbringelse af en blød gummimåtte under søer, der viser begyndende tegn på udvikling af skulderrsår, jf. svar ad 1, vil ofte nedsætte trykket på skulderregionen tilstrækkeligt og forhindre yderligere skade.

Medikamentel behandling af såret skal tage sigte dels på en blødgøring af såret og dels behandling af den eventuelle infektion, der ofte er i skulderrsår hos søer

Da udvikling af et skulderrsår er forbundet med smerte, kan smertebehandling af soen komme på tale.

Rådet fandt det, jf. svar ad 1, vigtigt at anføre, at en hurtig indsat aflastning af soen sammen med en lokal behandling af det begyndende skulderrsår straks det under det daglige tilsyn konstateres, at et skulderrsår er under udvikling, er af essentiel betydning for, om et skulderrsår udvikler sig kritisabelt.

Spørgsmål 3:

Er det altid muligt for en landmand eller en dyrlæge på en levende so præcist at vurdere, om et skulderrsår er et grad 1, 2, 3 eller 4 skulderrsår?

Svar ad 3:

Rådet fandt, at det i de fleste tilfælde er muligt ved almindelig inspektion og palpation af skulderpartiet på en so at afgøre, hvorvidt soen har et skulderrsår eller ej. Det var Rådets vurdering, at fundene i huden skal sammenholdes med de palpatoriske fund i de underliggende væv, hvor særligt tilstedeværelse eller fravær af uforskydelige læsioner og større faste hævelser giver grundlag for vurderingen. En nyere undersøgelse af slagtesøer har vist fuld overensstemmelse mellem de kliniske fund vedrørende skulderrsår hos søer inden slagtingen og de forandringer, der observeres ved efterkontrollen, når der er tale om anmeldtepligtige grad 3 og 4 skulderrsår.

Rådet finder, at en landmand, hvis han måtte være i tvivl om graden af skulderrsår, skal lade soen undersøge af sin besætningsdyrlæge, der så kan vurdere tilfældet.

Spørgsmål 4:

Er det forsvarligt, at en landmand leverer en so med et ophelet tidligere skuldersår til slagteriet, såfremt soen er håndteret korrekt på det tidspunkt, hvor såret udviklede sig?

Svar ad 4:

Rådet forstod spørgsmålet således, at der blev spurgt til den forensiske vurdering af et ophelet skuldersår.

Hvis skuldersåret var ophelet efter korrekt behandling, hvilket jf. svar ad 2 vil sige, at såret var behandlet og ophelet inden det udviklede sig til et grad 3 eller 4 skuldersår, fandt Rådet en sådan levering til slagteriet fuldt forsvarligt forudsat, at der ikke var andre forhold hos soen, der gjorde leveringen uforsvarlig.

Spørgsmål 5:

Er det mere forsvarligt, at en landmand leverer en so med et ophelet tidligere skuldersår til et slagteri i udlandet frem for slagtning i Danmark?

Svar ad 5:

Nej. Det var Rådets vurdering, at enhver transport indebærer en risiko for at belaste dyrene og at denne risiko kan mindskes ved, at dyrene udsættes for så korte transporter som praktisk muligt.

Spørgsmål 6:

Kan et skuldersår hos en so skifte udseende og karakter som følge af den slagtemæssige behandling?

Svar ad 6:

Helt eller delvist afhelede skuldersår hos en so fremstår generelt efter slagteprocessen med et anderledes udseende, end det ses hos den levende so før slagtingen, idet den slagtemæssige behandling med skoldning, hårstødning, svidning og efterfølgende mekanisk skrabning kan fjerne den helt eller delvist reetablerede hud og påvirke det underliggende væv.

Rådet understregede, at karakteren og dermed graden af skuldersåret ikke påvirkes af slagteprocessen.

Spørgsmål 7:

Har Rådet ellers noget at bemærke til sagen om skuldersår?

Svar ad 7:

Rådet henviste til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldersår hos søer.

Afgørelse:

Rådets udtalelse blev videreformidlet

9. Rådets generelle udtalelser

2006-20-02-00017

Udtalelse om reproduktionsrelateret ultralydsscanning hos grise, drøvtyggere og heste foretaget af lægmand.

Reproduktionsrelateret ultralydsscanning hos grise, drøvtyggere og heste gennemføres typisk enten ved indførelse af scannerens lydhovede i endetarmen (transrektal scanning) eller udføres via huden (transcutan scanning).

Indføring af hånden eventuelt sammen med et instrument i endetarmen er et indgreb, der altid indebærer en risiko for at påføre dyret smerte eller en beskadigelse af tarmen. Indgrebet indebærer således klare dyreværns-mæssige risici, hvorfor Rådet fandt, at en sådan transrektal scanning kun må foretages af dyrlæger.

Rådet fandt ikke, at reproduktionsrelateret transcutan scanning indebærer dyreværns-mæssige risici, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, hvorfor transcutan ultralydsscanning kan udføres af lægmand.

Rådet er vidende om, at en eventuel patologisk ansamling i børen kan fejltolkes som en positiv drægtighedsdiagnose ved transcutan scanning udført af lægmand, men Rådet finder ikke, at en sådan eventuel fejltolkning umiddelbart indebærer et dyreværns-mæssigt problem, så længe dyret i øvrigt er klinisk upåvirket.

2006-20-02-00018

Udtalelse om svin med store/komplicerede navle- eller lyskebrok.

Rådet havde på foranledning dels af forelagte sager og dels af et ændret produktions- og leveringsmønster fundet anledning til at ændre Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning. Rådet fandt, at der var en tendens til, at et stigende antal grise, der på et tidligt tidspunkt burde have været aflivet i besætningen, i stedet først underkastedes en ufuldstændig vurdering på slagtedagen, og at grise med omfattende ofte dybereliggende kroniske hudlæsioner, gangbesvær og/eller forstyrret almenbefindende derfor fortsat blev sendt til slagtning. Rådet fandt dette dyreværns-mæssigt kritisabelt. Dyrene skal ved de daglige tilsyn vurderes grundigt med henblik på, om de skal slagtes/aflives eller sættes i sygesti, inden de når normal slagtevægt.

Store brok kan medføre dyreværns-mæssigt betænkelige situationer, idet brokket under opvæksten kan antage et meget betydeligt omfang og hæmme grisens bevægelse i varierende grad, ligesom huden over broksækken ved slid mod underlaget og ved stifællers bid og tråd kan blive stærkt læderet. I andre tilfælde opstår komplikationer som indeklemning, bughindebetændelse o.a.

Den dyreværns-mæssige vurdering af brok kan imidlertid være vanskelig, idet selv meget store brok ikke nødvendigvis er forbundet med ovennævnte lidelser eller gener for grisen.

Rådet ønskede derfor bl.a. gennem et samarbejde mellem besætningsdyrlæge, svineproducent og transportør at åbne mulighed for, at den enkelte producent, gennem en samlet transport af

et større antal i øvrigt transportegnede grise med brok, på en forsvarlig måde kunne få sådanne grise leveret til slagteriet. Rådet fandt, at tilvejebringelse af en sådan mulighed vil kunne reducere antallet af kritisable leverancer af enkeltdyr.

Rådet vurderede broksække større end 15 cm i diameter som værende store brok.

Det Veterinære Sundhedsråd skal fremsætte følgende anvisninger:

1. Vedrørende opholdet i besætningen af grise med store brok:

Rådet skal anføre, at grise med store brok kræver ekstra opmærksomhed og påpasselighed fra staldpersonalets side ved det daglige tilsyn af det enkelte individ.

Grise, hvor broklidelsen medfører dårligt almenbefindende, væksthæmning eller tydelig bevægelseshæmning, skal aflives straks.

Såfremt det vurderes, at et stort brok hos en gris ikke er af en sådan karakter, at dyret skal aflives/slagtes straks, skal dyret anbringes i sygesti med et tykt lag strøelse, da det er stærkt udsat for stifællers bid, tråd, puf og stød, ligesom der er stor risiko for sår dannelse på broksækken.

Grise med store brok bør transporteres til slagtning, inden de bliver påvirkede af lidelsen og/eller udvikler større eller mindre hudlæsioner på broksækken, hvilket med fordel kan ske, inden de når normal slagtevægt.

Inden transport af en gris med brok skal der i besætningen foretages en vurdering af dens transportegnethed under hensyntagen til grisens almenbefindende og brokkets lokalisering, udseende, størrelse og eventuelle komplikationer.

Rådet anser slagtesvin med store brok med sår dannelser på broksækken, grise med bevægelseshæmning samt grise med påvirket almentilstand eller tegn på komplikationer i form af indklemning, bughindebetændelse o.l. for uegnede til transport. Sådanne grise skal afvises inden transporten og aflives i besætningen.

Alle grise skal ved læsningen inspiceres af transportøren, så ikke-transportegnede dyr kan udpeges. Enhver tvivl, der kan opstå, når et dyr befinder sig i grænseområdet mellem at blive anset for at være transportegnet eller ej, skal komme dyret til gode.

I udleveringsfolden skal grise med store brok isoleres i et særligt aflukke.

2. Vedrørende transport af grise med store brok:

Rådet finder, at transport af grise med store navlebrok kan indebære en risiko for, at de ved sammenblanding med mange dyr under begrænsede pladsforhold kan blive påført smerte og lidelse.

Rådet finder derfor, at grise med store brok, såfremt de af ejer/chauffør vurderes at være transportegnede, skal transporteres adskilt fra andre dyr på vognen, således at dyreværns- mæssigt kritisable situationer undgås.

I tilfælde, hvor der fra en besætning ønskes leveret et større antal grise med store brok til slagtning, finder Rådet, at transport kan finde sted, hvis en dyrlæge på baggrund af en grundig undersøgelse af grisene i ugen før transporten ved sin skriftlige tilladelse indestår for, at hvert enkelt dyr er transportegnet. I sådanne tilfælde skal dyrene transporteres med maksimalt 5 grise i hvert aflukke på vognen og med et ekstra tykt lag strøelse og ekstra gode pladsforhold.

Transporten skal foregå direkte til et nærtliggende slagteri for derved at minimere transporttiden. Dyrlægens tilladelse skal medfølge transporten og afleveres ved ankomsten til slagteriet. Dyrlægen, der på denne måde indestår for forsvarligheden af transporten, skal sørge for en sikker identifikation af de undersøgte dyr.

3. Vedrørende anmeldelse af grise med store brok:

Ved anmeldelse af dyreværnsmæssigt kritisable forhold skal dyrlægerne ved veterinærkontrollen så nøje som muligt beskrive de kliniske symptomer, herunder graden af bevægelseshæmning og almenbefindendet, ligesom det er vigtigt for vurdering af forholdet, at der foretages en nøje beskrivelse af de patologisk-anatomiske forandringer. Det er herudover vigtigt, at der foreligger fotooptagelser og evt. nedfrysning af relevant materiale til nærmere undersøgelse. Rådet skal henvise til Rådets udtalelse vedrørende slagteridylægers anmeldelse af dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold af 19. januar 2004.

Denne udtalelse erstatter tidligere udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

2006-20-02-00023

Udtalelse vedrørende anvendelse af oxytocin eller oxytocinanaloger til ydelsesfremmende formål til malkekvæg

Rådet blev ved skrivelse af d. 9. januar 2003 fra Fødevaredirektoratet anmodet om at besvare spørgsmål vedrørende daglig indgivelse af oxytocin eller oxytocinanaloger til malkekvæg.

Rådet har afgivet følgende udtalelse:

Spørgsmål:

Der forespørges, om daglig indgivelse af oxytocin eller oxytocinanaloger over en længere periode til malkekøer vurderes at have et ydelsesfremmende formål, eller om det kan betragtes som sygdomsbehandling.

Det må lægges til grund, at der er tale om daglige subkutane/intramuskulære injektioner, idet intravenøs injektion er forbeholdt dyrlæger.

Svar ad spørgsmål:

Rådet er bekendt med, at der for specielt yngre nykælvede malkekøer kan forekomme problemer med mælkenedlægningen, og at dette problem kan afhjælpes ved injektion af oxytocin eller oxytocinanaloger, der formidler, at de såkaldte kurvceller i yvervævet kontraheres og presser mælken fra kirtelvævet ind i yverets cysterne, hvorfra det kan udmalkes. Problemer med nedlæggelse af mælk i yverets cysterne skyldes sjældent primært nedsat syntese og udskillelse af oxytocin fra hypofysens baglap eller primært nedsat følsomhed af oxytocinreceptorerne på kurvcellerne. Oftest ligger der andre primære forhold til grund for tilstanden. Dette kunne være stress, voldsomt yverødem m.v.. Rådet finder, at anvendelse af oxytocin til nedlæggelse af

mælk i sådanne situationer vil være både forsvarligt og gavnligt i en kortere periode sideløbende med en udredning og eventuel behandling af de primære forhold, der ligger til grund for tilstanden. En sådan anvendelse anser Rådet for sygdomsbehandling.

Hvis tilstanden skyldes primær endokrinologisk fejlfunktion eller andre primære forhold, som ikke i løbet af relativ kort tid kan udredes og afhjælpes, finder Rådet det uforsvarligt fortsat at anvende injektion af oxytocin til tvangsmæssig nedlæggelse af mælk i yverets cisterne. Behandling af en sådan malkeko må anses for helbredelsesmæssig udsigtsløs, hvorfor fortsat behandling alene kan tillægges ydelsesfremmende formål og derfor ikke er acceptabel.

2006-20-02-00024

Udtalelse vedrørende rutinemæssig behandling med antibiotika og oxytocin i sobesætninger

Udtalelserne blev afgivet d 17. november 2003 og 25. marts 2004.

Rådet blev ved skrivelse af 9. juli 2003 og af den 16. december 2003 af Fødevederedirektoratet anmodet om at besvare spørgsmål vedrørende behandling med oxytocin i sobesætninger. Fødevederedirektoratet fandt, at data fra VetStat sammenholdt med dyrlægers besøgsrapporter og landmænds behandlingsjournaler sandsynliggjorde, at der blev foretaget rutinemæssig behandling af søer med antibiotika efter faring. Endvidere fandt Fødevederedirektoratet, at det ud fra VetStats data kunne sandsynliggøres, at de fleste søer behandlede med oxytocin.

Rådet kom med følgende udtalelse:

Indledningsvis skal Rådet bemærke, at behovet for sygdomsbehandling i forbindelse med faring kan variere betydeligt mellem besætninger. Den hyppigste årsag til sygdomsbehandling af søer i denne periode er såkaldt farefeber, der ofte betegnes MMA (Mastitis, Metritis, Agalakti). Forhold af betydning for forekomsten af farefeber i besætninger er udover infektionsrisikoen f.eks. fodringsstrategi, opstaldning og styring af huld. Ofte er der ved farefeber tale om et sygdomskompleks med almen påvirkning af dyret. Tilstanden kan dermed ikke relateres til et enkelt organ. Påvisning af sygdommen farefeber kræver samtidig tilstedeværelse af flere af følgende kliniske tegn: 1) Feber (det skal i den forbindelse bemærkes, at legemstemperaturen ved faring ofte stiger til 39,5 oC, uden at der er tale om en patologisk eller behandlingskrævende tilstand), 2) ophørt ædelyst, idet det skal bemærkes, at ædelysten ofte under normale omstændigheder først indfinder sig et stykke tid efter faring, 3) nedstemthed, 4) mastitis, 5) agalakti / dysgalakti eller 6) metritis. Diagnostik af farefeber kræver således en indgående klinisk undersøgelse af det mistænkte dyr.

Spørgsmål 1:

Hvilken procentdel af søerne i en svinebesætning kan med rimelighed forventes at have et diagnosticeret behov for en sådan antibiotika behandling efter faring?

Svar ad 1:

Danske undersøgelser i firserne anslog, at den gennemsnitlige incidens af farefeber var ca. 10 %. Nye produktionssystemer med bl.a. løsgående søer har sandsynligvis medført en reduktion af incidensen. Variationer mellem besætninger fra 0 – 100 % angrebne dyr, kan dog forekomme, ligesom incidensen inden for samme besætning kan variere meget fra måned til måned.

Spørgsmål 2:

Er det sandsynligt, at mere end 50 % af søerne i en besætning gennem et længere tidsrum får antibiotikabehandlingskrævende farefeber?

Svar ad 2:

Ved anvendelse af objektive diagnostiske kriterier som ovenfor anført er det Rådets opfattelse, at farefeber kun i ganske sjældne tilfælde vil kræve behandling af mere end halvdelen af besætningens søer gennem et længere tidsrum.

Spørgsmål 3:

Er det sandsynligt at antage, at en landmand allerede ved faringen kan afgøre for sygdommen farefeber, at dyrene befinder sig i en veldefineret sygdoms inkubationsfase?

Svar ad 3:

Det anses ikke for muligt at afgøre for en sygdom som farefeber, at dyrene befinder sig i en veldefineret sygdoms inkubationsfase, der kunne begrunde en forebyggende behandling af dyr, der ikke udviser kliniske tegn.

Spørgsmål 4:

Endvidere ønskes det vurderet, hvilken andel af søer i en besætning, der kan forventes at have problemer med manglende mælkeproduktion i en sådan grad, at det kan betinge behandling med oxytocin.

Svar ad 4:

Rådet anmodede om at få spørgsmålet præciseret.

Genfremsendelse af Spørgsmål 4 med uddybning:

Spørgsmål 4:

Endvidere ønskes det vurderet, hvilken andel af søer i en besætning, der kan forventes at have problemer med manglende mælkeproduktion i en sådan grad, at det kan betinge behandling med oxytocin.

Uddybelse af spørgsmålet:

Ud fra data i Vetstat kan det sandsynliggøres, at en meget stor andel af søerne i en svinebesætning behandles med oxytocin. Oxytocin kan lovligt benyttes til mælkenedlægning, men må ikke anvendes til vestimulation af søer. I forbindelse med sandsynliggørelsen af brug af oxytocin rutinemæssigt til vestimulation vil vi anmode Rådet om en veterinærfaglig vurdering af hvor stor en andel af søerne i en besætning der i gennem længere tid kan forventes at have behov for behandling med oxytocin til mælkenedlægning.

Svar ad 4:

Rådet skal indledningsvis anføre, at indikationerne for brug af oxytocin er vesvækkelse (dysdynam), tilbageholdt efterbyrd (retentio secundinarum), puerperal endometritis, agalakti, dysgalakti og mastitis. Brug af oxytocin er kontraindiceret ved mekaniske hindringer i fødselsvejen, idet dette kan fremkalde dyreværns-mæssigt betænkelige situationer (stærke veer og ruptur af livmoderen).

Anvendelse af oxytocin til de øvrige indikationer efter fødselns afslutning og specielt til

MMA ser Rådet ingen problemer i, da brugen af oxytocin er livreddende for mange nyfødte svage grise. En nedsat forsyning med råmælk, hvad enten en sådan skyldes sygdom (agalakti, dysgalakti, mastitis eller endometritis) hos soen eller svaghed hos spædgrisen, kan hurtigt blive fatal for både gris og so, hvorfor behandling med oxytocin til disse indikationer anses for værende tilrådelig. Efter kuldudjævning, hvor svage grise samles hos den samme so, er brug af oxytocin lige efter udjævningen således livreddende for de svage grise.

Frekvensen af de nævnte sygdomme er forskellig fra besætning til besætning og fra periode til periode i den enkelte besætning. Rådet ser sig på den baggrund ikke i stand til med nogen grad af præcision at angive, hvor stor en andel af søer i en besætning, der gennem længere tid kan forventes at have behov for behandling med oxytocin til mælkenedlægning.

2006-20-02-00025

Udtalelse om lægmands brug af øjenkrog til fødselshjælp

Da Fødevarestyrelsen fandt lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp på kvæg betænkeligt og ikke kendte til, at der eksisterede udtalelser på området, anmodede styrelsen ved mail af 10. marts 2006 Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse i nedenstående spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Finder Rådet, at lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp til kvæg, er i overensstemmelse med Dyreværnslovens bestemmelser om, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Såfremt Rådet ikke er enig i, at lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp er betænkelig, anmodes Rådet om en præcisering af, under hvilke forhold og retningslinjer lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp findes forsvarlig.

Svar:

I forbindelse med en række obstetriske lidelser kan det være indiceret at benytte øjenkroge. De fastgøres bilateralt eller unilateralt ved med et hurtigt træk at penetrere den mediale bende del af orbita. Forankret korrekt kan der udøves et betydeligt træk i den kæde, som er fastgjort i øjenkrogene, og der er næppe tvivl om, at brugen af øjenkroge i visse tilfælde er nødvendige med henblik på forløsning af koen (fx sideholdning af hovedet). Opmærksomheden skal dog henledes på, at der findes en alternativ metode, nemlig placering af en fødselslynge omkring fosterets nakke.

En korrekt placering og forankring er en absolut forudsætning for, at der ikke opstår skader på foster og moderdyr. På fosteret omfatter disse laceration af hud, øjenlåg, tårekanal samt eventuelt beskadigelse af øjet, og på moderdyret kan der ske udryvninger i livmoder, livmoderhals og vagina. At der også kan ske skader på den eller de, som foretager den forcerede fremtrækning, hvis krogen mister fæstet, skal nævnes for fuldstændighedens skyld.

For at undgå de nævnte potentielle skader, skal den, som udfører indgrebet, have grundige anatomiske, kliniske og palpatoriske kvalifikationer. Dette opnås i forløbet af veterinæruddannelsen, og det er Rådets opfattelse, at lægmand ikke besidder denne indsigt.

Rådet fandt således ikke, at anvendelse af øjenkroge af lægmand til fødselshjælp på kvæg var

forsvarligt og sikre, at dyr behandles omsorgsfuldt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet fandt således ikke at anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp på kvæg kan udøves af ikke-dyrlæger, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt, § 2 i lov om dyrlægegerning.

10. Fødevarestyrelsens sager

10.1 Fødevarestyrelsens sager vedrørende svin

2006-20-293-00352

Skrivelse af 6. januar og 9. maj 2006 af politimesteren i Randers.

En besætningsejer leverede 94 grise til slagteri med vognmand. Transporten foregik over en afstand på > 50 km.

Ved det levende syn (*ante mortem*- kontrol) på slagteriet bemærkede embedsdyrlægen, at en gris var tydeligt gangbesværet pga. stærk støttehalthed på højre bagben. Højre bagben var stærkt fortykket, idet der i området lige under haseleddet kunne iagttages en fortykkelse (opdrivning) på ca. 15 cm i diameter. På fortykkelsen var der åbne sår og slidmærker, ligesom der kunne konstateres svind af muskulatur (muskelatrofi) i højre lår. Grisen fremstod udtalt mager og i dårlig ernæringstilstand. Grisen var ikke adskilt fra de øvrige grise under transporten.

Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse (*post mortem*- kontrol) blev der konstateret en stor fortykkelse på højre bagbens mellemfodsknogle i området lige under haseleddet. Efter gennemsavning af fortykkelsen blev det konstateret, at knoglen var sæde for et ældre knoglebrud under delvis opheling. I området omkring bruddet blev der konstateret større mængder nydannet knogle- og bindevæv og centralt en aktiv knoglemarvsbetændelse (*osteomyelitis*) med pusdannelse. Pga. komplikationer til lidelsen i form af udtalt magerhed blev grisen totalkasseret.

Embedsdyrlægen vurderede at grisen gennem længere tid havde været påvirket af knoglebruddet, og at lidelsen havde været tydeligt erkendelig for lægmand.

Adspurgt fortalte besætningsejer, at han ikke havde bemærket grisens skavank, hverken før eller efter læsning til transport. Chaufføren havde heller ikke bemærket den syge gris.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål nr. 1:

Er det muligt at udtale sig om alderen på knoglebruddet?

Svar ad 1:

På baggrund af de fundne læsioner, herunder graden af bindevævs- og knoglenydannelse, knoglebrud med knoglemarvsbetændelse, muskulatrofi i lår samt udtalt magerhed, kan det konkluderes, at lidelsen har haft en varighed af mindst 2 uger, formentlig længere. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting.

Spørgsmål nr. 2:

Har grisen været udsat for smerter, lidelser, angst eller væsentlig ulempe ved at have ovennævnte knoglebrud?

Svar ad 2:

På grundlag af, at grisen var stærkt støttehalt, med en fortykkelse under haseleddet med åbne sår og slidmærker, kronisk knoglebrud med bindevævs- og knoglenydannelse samt knogle-

marvsbetændelse, foruden muskelatrofi i lår og udtalt magerhed, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og varigt men samt væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at undlade dette - samt ved at lade grisen transportere levende til slagting - er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for "uforsvarlig" behandling, jf. §§ 1-2 og § 3, stk. 3, i dyreværnsloven, § 3 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt § 9 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Spørgsmål nr. 3:

Har besætningsejer ved at lade grisen gå i besætningen uden at adskille den fra de øvrige dyr behandlet den uforsvarligt eller groft uforsvarligt?

Svar ad 3:

Se svar ad 2.

Spørgsmål nr. 4:

Har grisen været i en sådan tilstand, at den kunne transporteres til slagteriet?

Svar ad 4:

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen ikke har været egnet til transport, jf. § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål nr. 5:

Har grisen været udsat for smerter, lidelser, angst eller væsentlig ulempe under transporten?

Svar ad 5:

Ved at transportere den stærkt støttehalte gris, med en fortykkelse under haseleddet med åbne sår og slidmærker, kronisk knoglebrud med bindevævs- og knoglenydannelse samt knoglemarvsbetændelse, foruden muskelatrofi i lår og udtalt magerhed, levende til slagting, samt ved at undlade at adskille grisen fra de øvrige under transporten, er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for "uforsvarlig" behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Der henvises til sagerne med j.nr. 1633-297.99 (p. 119) og j.nr. 1633-276.99 (p. 130) samt for så vidt angår aldersbedømmelse af knoglebruddet til j.nr. 1633-262.99 (p. 111) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 1999-2000.

Fødevarestyrelsen skal henvide til Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Chaufføren blev straffet med bøde på 5000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale de sagsomkostninger der vedrørte ham.

Svineavleren blev straffet med bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle betale de sagsomkostninger der vedrørte ham.

2006-20-293-00355

Skrivelse af 12. januar 2006 af politimesteren i Assens

En besætningsejer leverede grise til slagteri med vognmand. Transporten foregik over en afstand på \leq 50 km.

Ved det levende syn (*ante mortem*- kontrol) på slagteriet observerede embedsdyrlægen en gris med et stort lyskebrok. Grisen var ikke adskilt fra de øvrige grise under transporten.

Adspurgt oplyste chaufføren, at han forud for transporten havde vurderet, at grisen ikke var generet af lyskebrokket, da det ikke rørte jorden, hvorfor der ikke var grund til at adskille grisen fra de andre grise under transporten.

Fødevestyrelsen udtalte:

Spørgsmål nr. 1:

Har grisen været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte, lidelse og væsentlig ulempe ved at være transporteret sammen med læssets øvrige grise?

Svar ad 1:

Nej. Ved at transportere grisen med stort lyskebrok uden at adskille den fra de andre grise under transporten, har grisen været udsat for lidelse og væsentlig ulempe. På det foreliggende grundlag er det Fødevestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig” behandling, jf. § 1 i dyreværnsloven samt § 2, § 4 a, stk. 1, og § 6, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr.

Spørgsmål nr. 2:

Kan størrelsen af grisens brok, som det fremgår af fotos, med rette være skønnet at være uden betydning for transport sammen med læssets øvrige grise?

Svar ad 2:

Nej. Fødevestyrelsen skal henvise til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning, hvoraf det fremgår, at grise med store brok er stærkt udsatte for andre grisens bid, tråd, puf og stød, ligesom der er stor risiko for sårdannelse på broksækken.

Spørgsmål nr. 3:

Foreligger der retningslinjer for hvornår udviklet brok har en størrelse, der gør, at det falder ind under begrebet adskilt transport?

Svar ad 3:

Nej. Fødevestyrelsen skal henvise til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning, hvoraf det fremgår, at grise med store brok – såfremt de vurderes til at være transportegnede – skal transporteres adskilt, således at dyreværnsmæssigt kritisable situationer undgås.

Spørgsmål nr. 4:

Giver sagen i øvrigt Fødevestyrelsen anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Fødevarestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at vognmanden tidligere har modtaget en indskærpelse for et tilsvarende forhold.

Der henvises til sagerne med j.nr. 2002-20-053-00001 (p. 145) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2002 og j.nr. 2003-20-053-00029 (p. 183) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003.

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt Rådets udtalelse om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-293-00356

Skrivelse af 17. januar og 15. maj 2006 af politimesteren i Randers

En vognmand transporterede slagtegrise til slagteri med chauffør på 3 forskellige datoer.

I forbindelse med det levende syn (*ante mortem* – kontrol) af de leverede grise konstaterede embedsdyrlægen: a) at transporten af grisene i alle 3 tilfælde var sket med lastbil og anhænger med et samlet areal på 73,8 m², b) at transporttiden for grisene havde været op til 5 timer og 55 minutter, c) at der ved den første transport blev transporteret 210 slagtesvin, således at lastetætheden, i forbindelse med transporten, var 0,36 m² per 100 kg svin mod lovligt 0,42 m² per 100 kg svin, hvilket svarer til en overbelægning på 14%, d) at der ved den anden transport blev transporteret 205 slagtesvin, således at lastetætheden i forbindelse med transporten var 0,36 m² per 100 kg svin mod lovligt 0,42 m² per 100 kg svin, hvilket svarer til en overbelægning på 14%, og e) at der ved den tredje transport blev transporteret 206 slagtesvin, således at lastetætheden i forbindelse med transporten var 0,36 m² per 100 kg svin mod lovligt 0,42 m² per 100 kg svin, hvilket svarer til en overbelægning på 14%.

Spørgsmål:

På baggrund af følgende ønskes der en udtalelse om, hvorvidt grisene i forbindelse med transporten har været udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe?

I bekræftende fald bedes det oplyst, om der er tale om uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en groft uforsvarlig behandling eller mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar:

Da der ikke foreligger oplysninger om grisenes gennemsnitlige levendevægt, kan Fødevarestyrelsen ikke fastsætte, hvor stort det krævede gulvareal per svin burde have været, jf. § 5 a og bilag 2 D i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, ligesom det ikke kan bedømmes, hvor store eventuelle overlæs måtte have været.

Af de indberetninger om slagtetal og -vægt, som alle slagterier sender til fødevareregionerne hver måned, fremgår, at det typiske slagtesvin i 2005 havde en slagtevægt på ca. 80 kg. Levendevægt af svin kan estimeres ud fra kendskab til svinenes slagtevægt. Slagtesvin med en slagtevægt på 80 kg vil således have en levendevægt på ca. 102 kg.

Under antagelse af, at den gennemsnitlige levendevægt for de pågældende slagtesvin var 102 kg, skulle grisene have haft et areal på 0,43 m² per svin i henhold til bilag 2 D i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport. I det pågældende køretøj, med et areal på 73,8 m² ville der således kunne transporteres 171 grise med en gennemsnitsvægt på 102 kg. Ved de 3 ovennævnte transporter er der blevet transporteret henholdsvis 39, 34 og 35 for mange grise, svarende til overlæs på henholdsvis 23%, 20% og 20%.

På den foreliggende antagelse er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisene under transport med overlæs på 20-23% har været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe.

På den foreliggende antagelse er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisene har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. § 1 i dyreværnsloven samt § 5 a, herunder bilag 2D, og § 6, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Der henvises til sagerne med j.nr. 0633-79.01 (p. 107) og j.nr. 0633-93.01 (p. 120) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2001 samt j.nr. 2005-20-053-00195 af 21. juli 2005 (vedlagt).

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2006-20-293-00359

Skrivelse af 10. maj og 11. juli 2006 af politimesteren i Herning

Forhold I

En besætningsejer leverede en so til samlested med vognmand. Soen blev transporteret til samlestedet med henblik på omladning før transport til et slagteri i Tyskland.

Ved det levende syn på samlestedet observerede embedsdyrlægen, at soen havde en kraftig hævelse af højre bagbens klov og kode samt en mindre hævelse af samme region på venstre bagben. Soen var tydeligt støttehælt på højre bagben. Soen var ikke adskilt fra de øvrige grise under transporten. Embedsdyrlægen fandt ikke soen egnet til videre transport, hvorfor den blev aflivet.

Ved undersøgelse af højre bagben fandtes en kraftig hævelse over klovranden på begge klove (i.e. klovbylder). Hævelsen og betændelsen strakte sig op over kodeleddet til ca. midt på underbenet (*metatarsus*). I samme område fandtes opbrud (bylder) 7 forskellige steder omkring kodeleddet. På venstre bagben fandtes en fast hævelse i huden fra hasen og ned til kloven på grund af kronisk betændelse i lymfekarrene (i.e. lymphangitis).

Embedsdyrlægen mente, at forandringerne på både højre og venstre bagben havde udviklet sig gennem flere uger, og at der således var tale om en kronisk tilstand. Tilstanden burde have været afhjulpet enten ved at indlede behandling på et tidligt tidspunkt i forløbet eller ved at aflive soen.

Adspurgt fortalte besætningsejer, at soen var drægtig, da den blev syg og blev sat i en aflastningssti. Soen havde været syg i ca. 2 måneder, hvoraf den var drægtig i størstedelen af tiden, men havde ikke været tilset af en dyrlæge.

Adspurgt fortalte chaufføren, at han havde bemærket den syge so i forbindelse med læsningen og skønnede, at den kunne transporteres.

Forhold II

En vognmand transporterede en so til et samlested. Soen blev transporteret som én ud af ca. 50 stk. blandede søer og smågrise, uden at være adskilt fra disse. Soen blev transporteret til samlestedet med henblik på omladning før transport til slagteri i Tyskland.

Under indladning bemærkede embedsdyrlægen på lastbilen en so, der var uvillig til at gå. Soen pustede, rystede stærkt, var misfarvet i huden, formentlig på grund af omfattende kredsløbsforandringer, ligesom den hylede højt ved ethvert forsøg på at drive den fremad. Da der ikke blev drevet på soen, lagde den sig straks i bagenden af anhængerens ved overgangen til bagsmækken.

Embedsdyrlægen instruerede herefter gentagne gange chaufføren og staldmanden om ikke at gøre forsøg på at drive soen ned fra køretøjet, før alle andre dyr var læsset af. Herefter kunne der gøres forsøg på forsigtigt og skånsomt at få soen op at gå og forsigtigt drive den ned i en boks, hvor den kunne hvile indtil næste dag. I embedsdyrlægens påsyn gav staldmanden soen elektrisk stød af længere (3-4 sekunder) varighed, idet han anvendte en elektrisk drivstav på krydset af soen.. Soen blev bagefter skudt og aflivet på bilen, da den ikke var i stand til at rejse sig eller gå.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Forhold 1

Spørgsmål nr. 1:

Foreligger der uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling af grisen ved at transportere den, ikke adskilt fra andre grise fra besætningen, til samlestedet?

Svar ad 1:

Ved at transportere en tydeligt støttehalt so, med kraftig hævelse over klovranden på begge klove (i.e. klovbylder), hævelse og betændelse strækkende sig op over kodeleddet til ca. midt på underbenet samt opbrud (bylder) 7 forskellige steder omkring kodeleddet på højre bagben, foruden en fast hævelse i huden fra hasen og ned til kloven på grund af kronisk betændelse i lymfekarrene på venstre bagben, levende til samlested er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at soen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. § 1 i dyreværnsloven samt § 4 a, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr.

Der henvises til sag med j.nr. 2003-20-053-00054 (p. 236) i det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003.

Fødevarestyrelsen skal henvise til Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Forhold II

Spørgsmål nr. 2:

Foreligger der uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling af den syge gris ved at benytte en el-stav til at drive grisen af transportmidlet?

Svar ad 2:

Ved at forsøge at drive en so, der var uvillig til at gå, pustede og rystede stærkt, var misfarvet i huden, formentlig på grund af omfattende kredsløbsforandringer, samt hylede højt ved ethvert forsøg på at drive den fremad, med en el-stav i forbindelse med aflæsning, er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. På det foreliggende grundlag er det Fødevestyrelsens opfattelse, at soen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. § 1 i dyreværnsloven og § 8 a i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Fødevestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at staldmanden - trods det at han af embedsdyrlægen gentagne gange blev instrueret om soens rette behandling - desuagtet forsøgte at drive soen vha. el-drivstav, hvorunder der anvendtes elektrisk stød af 3-4 sekunders varighed. Herudover anser Fødevestyrelsen det for en skærpende omstændighed, at staldmanden tidligere har modtaget mundtlige indskærpelser for brug af elektriske drivmidler til aflæsning af søer.

Der henvises til sagerne med j.nr. 2003-20-053-00038 (p. 198) og j.nr. 2003-20-053-00046 (p. 212) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003. Fødevestyrelsen skal bemærke, at disse sager kun er delvis sammenlignelige med den nærværende, men dog - efter Fødevestyrelsens opfattelse - tilstrækkelige til den fremførte udtalelse.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig på 10.000 kr.

2006-20-293-00360

Skrivelse af 23. januar 2006 af politimesteren i Randers

En vognmand transporterede i sommervej 630 grise i 11-ugers alderen med en gennemsnitlig vægt på 26,1 kg fra en besætning til en eksportsamlestald i en 3-etagers lastbil med forvogn og anhænger. Transporten af grisene til samlestedet var led i et samlet transportforløb på > 8 timer til Tyskland.

Ved ankomsten til samlestalden blev der fundet at 20 ud af 35 smågrise var døde i det forreste skillerum på det øverste af 3 dæk i forvognen. Nogle af de overlevende grise, især fra øverste dæk af forvognen, smed sig ned i stierne på samlestedet. Efterfølgende døde yderligere 2 grise fra læsset i samlestalden.

Det øverste dæk i forvognen blev af autoriseret måler opmålt til at have et indvendigt areal på 15,16 m² fordelt på 3 skillerum.

Ved obduktion af 6 af de døde grise var der ingen sygdomsfund udover blålig misfarvning af huden som følge af iltmangel (i.e. cyanose), ophobning af blod i de indre organer (i.e. stase) og muskeldegeneration i lårene som tegn på stress. Embedsdyrlægen konstaterede i stort omfang forhøjelse af grisenes kropstemperatur (39-41°C), der faldt i løbet af dagen. En del af dyrene fremstod efter aflæsning nedstemte og slappe.

Embedsdyrlægen var af den opfattelse, at obduktionsfund samt grisenes kropstemperatur var forenelige med varme- og transportstress foranlediget af den konstaterede overskridelse af lastetætheden.

Adspurgt fortalte vognmanden, at arealet på lastbilens etager var opmålt af firmaet, der fremstillede laddet, og i henhold til tysk lov printet på laddet.

Adspurgt oplyste chaufføren, at transporten fra besætning til samlested havde taget ca. 1½ time.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

Jeg skal herefter på baggrund af oplysningerne om antal grise, deres vægt samt lastbilens mål anmode om en udtalelse om hvorvidt gældende regler vedrørende transport er overholdt, og såfremt reglerne ikke er overholdt en udtalelse om hvilke regler, der er overtrådt.

Jeg skal endvidere spørge, hvorvidt sagen i øvrigt giver Styrelsen anledning til bemærkninger?

Svar:

På grundlag af, at den gennemsnitlige levendevægt for de 35 smågrise var 26,1 kg, skulle grisene have haft et areal på 0,174 m² per svin i henhold til bilag 2 D i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport. Det indvendige areal af det øverste dæk i forvognen var 15,16 m², svarende til gennemsnitligt 5,05 m² for hvert af de 3 skillerum. Efter reglerne ville der kunne transporteres 29 grise i hvert skillerum. Med en belægning på 35 grise per skillerum svarer det til et areal på 0,144 m² per gris. Ved den pågældende transport er der således blevet transporteret 6 for mange grise i hvert skillerum svarende til overlæs på 21%.

Ved at transportere smågrisene med et overlæs på 21%, hvorunder 20 smågrise døde under transporten og 2 grise efterfølgende døde efter ankomst til samlestedet udvisende blålig misfarvning af huden som følge af iltmangel, ophobning af blod i de indre organer og muskeldegeneration i lårene som tegn på stress, samt forhøjet kropstemperatur, nedstemthed og slaphed hos overlevende grise, er de blevet udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisene har været udsat for ”groft uforsvarlig” behandling, jf. § 1 i dyreværnsloven og § 5 a, herunder bilag 2 D, og § 6, stk. 1-2, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Sagen giver ikke i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger.

Der henvises til sag med j.nr. 0633-93.01 (p. 120) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2001 og forhold nr. 3 i sag med j.nr. 2003-20-053-00047 i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003 (vedlagt).

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-293-00367

Skrivelse af 9. februar 2006 af politimesteren i Hobro

En besætningsejer leverede grise til slagteri med vognmand. Transporten foregik over en afstand på > 50 km.

Ved det levende syn (*ante mortem*-kontrol) på slagteriet observerede embedsdyrlægen en gris, der var tydeligt gangbesværet. Grisen var springhalt på venstre forben. Under bevægelse støttede grisen kun meget begrænset på venstre forben, mens den stående kun støttede på 3 ben. Grisen vægrede sig ved at gå og forsøgte at lægge sig ned ved først givne lejlighed. Venstre forben var hævet mellem albue- og forknæleddet. Grisen var ikke adskilt fra de øvrige grise under transporten.

Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse (*post mortem*-kontrol) blev der konstateret knoglemarvsbetændelse (*osteomyelitis*) med pusdannelse (2,0-2,5 cm i diameter), i underarmens nederste (distale) vækstlinje. Omkring knoglemarvsbetændelsen fandtes en ca. 5 mm tyk bindevævsdannelse (fibrosering) på knoglehinden (*periosteum*). Der var purulent seneskedebetændelse (*tendovaginitis*) i tilknytning hertil.

Embedsdyrlægen mente, at grisen gennem længere tid (uger) havde været påvirket af knoglemarvsbetændelsen, og at lidelsen havde været tydeligt erkendelig for lægmand.

Adspurgte beredte besætningsejer, at han ikke var bekendt med den syge gris. Adspurgte oplyste chaufføren, at han ikke havde bemærket den syge gris i forbindelse med transport.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål nr. 1:

Hvorvidt har grisen forud i besætningen været udsat for en uforsvarlig behandling, eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

På grundlag af, at grisen var springhalt, grisen under bevægelse kun meget begrænset støttede på venstre forben, stående kun støttede på 3 ben, vægrede sig ved at gå og forsøgte at lægge sig ned ved først givne lejlighed, grisens venstre forben var hævet mellem albue- og forknæleddet, der blev konstateret knoglemarvsbetændelse med pusdannelse (2,0-2,5 cm i diameter) i underarmens nederste vækstlinje, omkring knoglemarvsbetændelsen fandtes en ca. 5 mm tyk bindevævsdannelse på knoglehinden, samt at der var purulent seneskedebetændelse, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at undlade dette, samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning, er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. §§ 1-2 og § 3, stk. 3, i dyreværnsloven, § 3 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt § 9 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Spørgsmål nr. 2:

Hvorvidt kan det oplyses, hvor lang tid forud grisen har haft ovennævnte lidelse?

Svar ad 2:

På baggrund af de fundne læsioner, herunder knoglemarvsbetændelse med pusdannelse (2,0-2,5 cm i diameter) samt ca. 5 mm tyk bindevævsdannelse på knoglehinden, kan det konkluderes, at lidelsen har haft en varighed af mindst 1 uge, formentlig længere. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

Spørgsmål nr. 3:

Hvorvidt har grisen under transporten været udsat for en uforsvarlig behandling, eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 3:

Ved at transportere den springhalte gris, som under bevægelse kun meget begrænset støttede på venstre forben, som stående kun støttede på 3 ben, som vægrede sig ved at gå og forsøgte at lægge sig ned ved først givne lejlighed, levende til slagtning, samt ved at undlade at adskille grisen fra de øvrige under transporten, er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens § 1 og § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål nr. 4:

Hvorvidt giver sagen i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Fødevarestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at besætningsejer ikke var vidende om grisens tilstand, som burde have været opdaget ved de daglige tilsyn på tidligt tidspunkt i sygdomsforløbet.

Der henvises til sag med j.nr. 2002-20-053-00021 (p. 163) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2002 (vedlagt).

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse om transport af syge eller tilskadede dyr

Afgørelse:

Tiltalte besætningsejeren vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

Tiltalte vognmand blev straffet med bøde på 3000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte vognmand skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-293-00372

Skrivelse af 10. februar 2006 af politimesteren i Holbæk

En besætningsejer leverede slagtesvin til slagteri med vognmand.

Ved det levende syn (*ante mortem*-kontrol) på slagteriet observerede embedsdyrlægen en galtgris med et voldsomt nekrotiserende halesår (i.e. et sår med vævsdød), der havde bredt sig til et område på ca. 15 x 20 cm nedenfor for den ikke-erkendelige hale og anus. Grisen havde en let stiv gang på bagbenene og søgte at undvige for bagfra kommende. Grisen var bleg af udseende og dens foderstand var let under middel. Grisen var ikke adskilt fra de øvrige grise under transporten.

Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse (*post mortem*-kontrol) blev der konstateret et 15 cm bredt og 20 cm højt voldsomt nekrotiserende sår nedenfor haleroden. Der var lommedannelser

inde under hudranden, ligeledes med nekrose af vævet (i.e. vævsdød). Knoglestumpen kunne erkendes i den forreste ende af såret, mens anus ikke umiddelbart kunne erkendes i såret. Der var nekrotiske belægninger i endetarmen (*rectum*) og de regionale lymfeknuder var forstørrede. Endvidere fandtes kroniske bylder (abscesser) efter blodforgiftning i lungerne, samt uafgrænset knoglemarvsbetændelse (*osteomyelitis*) i et ribben. Grisen blev totalkasseret.

Embedsdyrlægen mente, at tilstanden havde stået på i et tidsrum af ikke under 2 uger.

Adspurgt fortalte en medarbejder hos besætningsejer, at han havde overset grisen, idet den i modsat fald ville være blevet aflivet.

Adspurgt oplyste vognmanden, at han måtte have overset grisen pga. mørke, og at han ikke havde fået oplysninger om den syge gris af besætningsejeren.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål nr. 1:

Bør en gris med ovenfor anførte skader leveres levende til slagtning?

Svar ad 1:

Nej. De påviste læsioner har været tydelige og let erkendelige, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

Spørgsmål nr. 2:

Såfremt spørgsmål nr. 1 besvares benægtende – bør man aflive en gris med sålydende diagnose i besætningen eller bør man foretage adskillelse og behandling af grisen?

Svar ad 2:

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været erkendt og afhjulpet, hvilket bedst ville være sket ved, straks halebidet observeredes, at sætte grisen i sygesti og behandle lidelsen, inden tilstanden blev så voldsom, som tilfældet var ved leveringen. I betragtning af lidelsens fremskredne udvikling ved levering - som beskrevet ovenfor - burde grisen være aflivet.

Spørgsmål nr. 3:

Såfremt spørgsmål nr. 1 besvares bekræftende - bør en gris med sålydende diagnose transporteres sammen med andre grise eller bør grisen placeres i et særligt aflukke under transporten?

Svar ad 3:

Bortfalder.

Spørgsmål nr. 4:

Hvor længe vurderes det, at grisen har befundet sig i denne tilstand ?

Svar ad 4:

På baggrund af de fundne læsioner med et voldsomt nekrotiserende sår nedenfor haleroden med lommedannelser inde under hudranden med vævsdød, nekrotiske belægninger i endetarmen samt bylder efter blodforgiftning i lungerne og uafgrænset knoglemarvsbetændelse i et ribben, kombineret med en foderstand under middel, kan det konkluderes, at lidelsen er kronisk. Lidelsen har haft et en varighed af adskillige dage, formentlig længere.

Spørgsmål nr. 5:

Udgør en adfærd, hvor en besætningsejer ikke behandler eller afliver en gris med voldsomt halesår i besætningen, en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyret?

Svar ad 5:

På grundlag af, at grisen havde et voldsomt nekrotiserende sår (15 x 20 cm) nedenfor haleroden med lommedannelser inde under hudranden med vævsdød, at alene knoglestumpen af halen kunne erkendes i den forreste del af såret, mens anus ikke umiddelbart kunne erkendes i såret, at der var nekrotiske belægninger i endetarmen og de regionale lymfeknuder var forstørrede, at der fandtes kroniske bylder efter blodforgiftning i lungerne, samt uafgrænselig knoglemarvsbetændelse i et ribben, ligesom grisen var bleg og af foderstand under middel og i øvrigt havde en let stiv gang på bagbenene, og at den tillige forsøgte at undvige for bagfra kommende, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og varigt men samt væsentlig ulempe.

Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at undlade dette, samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning, er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig” behandling, jf. §§ 1-2 og § 3, stk. 3, i dyreværnsloven, § 3 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt § 9 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Spørgsmål nr. 6:

Udgør en adfærd, hvor en besætningsejer foranstalter, at en gris med voldsomt halesår bliver transporteret levende til slagtning, en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyret?

Svar ad 6:

Ved at transportere en gris - der var bleg af udseende, med et voldsomt nekrotiserende sår nedenfor haleroden og let stiv gang på bagbenene (formentlig stammende fra smertepåvirkning fra det voldsomme halesår), og som i øvrigt forsøgte at undvige for bagfra kommende - levende til slagtning, er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe, uanset om den var adskilt fra andre grise eller ej under transporten. På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens § 1 samt § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål nr. 7:

Udgør en adfærd, hvor en vognmand transporterer en gris med voldsomt halesår levende til slagtning, uden at isolere grisen fra andre grise under transporten, en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 7:

Se svar ad 6.

Spørgsmål nr. 8:

Giver sagen i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til yderligere kommentarer ?

Svar ad 8:

Fødearestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at besætningsejer ikke var vidende om grisens tilstand, der burde have været opdaget ved de daglige tilsyn på et tidligt tidspunkt i sygdomsforløbet.

Fødearestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at vognmanden læssede grisen i mørke, hvorved han overså den syge gris.

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds sager med j.nr. 2004-20-053-00118 og j.nr. 2004-20-053-00146 (vedlagt).

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

For så vidt angår læsning af grise i mørke henvises til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse vedrørende udleveringsrum og udleveringsvogne til svin.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-293-00375

Skrivelse af 13. februar 2006 af politimesteren i Horsens

Forhold I

En besætningsejer leverede 106 grise til slagteri med vognmand. Transporten foregik over en afstand på ≤ 50 km.

Ved det levende syn (*ante mortem*- kontrol) på slagteriet observerede embedsdyrlægen en gris med et meget stort lyskebrok. Brokket målte 60 x 40 x 30 cm. Grisen var betydeligt gangbesværet. I sygefold kunne grisen kun dårligt gå, da den var stærkt generet af brokket og lagde sig på siden med et strittende ben, der ikke kunne finde hvile. Grisens ernæringstilstand var under middel. Grisen var adskilt fra de øvrige grise under transporten. Grisen blev ikke vurderet egnet til slagting og blev aflivet.

Adspurgt oplyste besætningsejer, at grisen havde haft lymfebrok. Adspurgt oplyste chaufføren, at han mente, at grisen kunne transporteres adskilt fra de øvrige grise.

Forhold II

En besætningsejer (selvkører) transporterede 174 slagtesvin til slagteri. Transporten foregik over en afstand på ≤ 50 km i varmt vejr.

I forbindelse med det levende syn (*ante mortem*-kontrol) konstaterede embedsdyrlægen, at grisene stod meget tæt inde i køretøjet. De fleste grise var ikke villige til at gå og trak vejret i hurtige, korte bevægelser med åben mund og tungen hængende ud af munden. Grisene gik ved inddrivningen langsomt og tungt fremad og stoppede ofte op. Nogle svin lagde sig ned på gulvet i inddrivningsstien for at tage hvile. En af grisene, som havde en rødlig misfarvning af huden, kunne ikke gå ret langt og begyndte at ryste og hyle; grisen blev straks aflivet.

Embedsdyrlægen opmålte køretøjet, som følger: Det øverste dæk havde en bredde, længde og højde på henholdsvis 2,30 m; 11,60 m og 1,40 m samt et gulfvareal på 26,68 m². Det nederste

dæk havde en bredde, længde og højde på henholdsvis 2,40 m; 11,60 m og 1,50 m samt et gulvareal på 27,84 m².

Afregningen fra slagteriet viste, at grisene havde haft en gennemsnitlig levende vægt på 101 kg, idet levende vægt blev beregnet ved et tillæg på 33% til slagtevægten.

Ved et arealkrav på 0,35 m² per gris i vægtintervallet 80-100 kg havde køretøjet således ifølge embedsdyrlægen en maksimal kapacitet på 155 grise. Der var således et overlæs på 19 grise, svarende til 12% overlæs.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Forhold I

Spørgsmål nr. 1:

Jeg skal anmode Rådet (Fødevarestyrelsen) om at vurdere, hvor længe det konstaterede brok havde været under udvikling, og om den omstændighed, at grisens situation ikke var søgt afhjulpet, indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

På grundlag af, at grisen havde et meget stort lyskebrok, var betydeligt gangbesværet, dårligt kunne gå i sygefald pga. det stærkt generende brok - hvorfor den lagde sig på siden med et strittende ben der ikke kunne finde hvile - samt at grisens ernæringstilstand var under middel, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og varigt men samt væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at slagte, subsidiært behandle eller aflive den. Ved at unnlade dette - samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning - er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for "uforsvarlig behandling", jf. §§ 1-2 i dyreværnsloven, § 5 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt § 11 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Spørgsmål nr. 2:

Om grisens tilstand efter Rådets vurdering gjorde, at den ikke var egnet til transport, jf. § 4 a i bekendtgørelse nr. 208/1964 om transport af dyr?

Svar ad 2:

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen ikke var egnet til transport, jf. § 4 a, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr.

Spørgsmål nr. 3:

Om den omstændighed, at grisen, adskilt fra de andre grise, blev transporteret levende til slagteriet, efter Rådets vurdering indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 3:

Ved at transportere grisen levende til slagtning har grisen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. § 1 i dyreværnsloven samt § 2, § 4 a, stk. 1, og § 6, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr.

Spørgsmål nr. 4:

Det bedes oplyst, om sagen i øvrigt giver Rådet (Fødevarestyrelsen) anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Fødevarestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at besætningsejer var vidende om grisens tilstand, idet denne burde have indset nødvendigheden af at gribe ind for at afhjælpe grisens situation.

Der henvises til sagerne med j.nr. 2003-20-053-00029 (p. 183), j.nr. 2003-20-053-00039 (p.199) og j.nr. 2003-20-053-00053 (p. 230) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003.

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt udtalelse om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagting.

Forhold II

Spørgsmål nr. 5:

Jeg skal anmode Rådet (Fødevarestyrelsen) om at vurdere, om den udførte transport af grisene indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 5:

På grundlag af, at grisenes gennemsnitlige slagtevægt - baseret på embedsdyrlægens beregning af gennemsnitlig levende vægt ved et tillæg på 33% til slagtevægten – var på 76 kg, har grisenes gennemsnitlige levende vægt været 97 kg.

På grundlag af, at den gennemsnitlige levende vægt for de 174 grise var 97 kg, skulle grisene have haft et areal på 0,35 m² per gris, i henhold til det på gerningstidspunktet gældende arealkrav på 0,35 m² per gris i vægtintervallet 80-100 kg, jf. § 13 i bekendtgørelse om transport af dyr. Det samlede indvendige areal på køretøjets 2 dæk var 54,52 m². Efter reglerne ville der således kunne transporteres 155 grise. Med en belægning på 174 grise svarer det til et areal på 0,31 m² per gris. Ved den pågældende transport er der således blevet transporteret 19 for mange grise, svarende til overlæs på 12%.

Ved at transportere grisene med et overlæs på 12% i varmt vejr, hvorunder grisene ved ankomst til slagteriet stod meget tæt inde i køretøjet, de fleste grise ikke var villige til at gå og trak vejret i hurtige, korte bevægelser med åben mund og tungen hængende ud af munden, grisene ved inddrivningen gik langsomt og tungt fremad og ofte stoppede op, nogle svin lagde sig ned på gulvet i inddrivningsstien for at tage hvile, samt en af grisene havde indtaget en rødlig misfarvning af huden og ikke kunne gå ret langt og begyndte at ryste og hyle – hvorfor den straks blev aflivet - er grisene blevet udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe.

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisene har været udsat for ”uforsvarlig” behandling, jf. § 1 i dyreværnsloven samt § 2 og § 13 i bekendtgørelse om transport af dyr.

Spørgsmål nr. 6:

Giver forholdet i øvrigt Rådet (Fødevarestyrelsen) anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Fødevarestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at transporten af grisene foregik i varmt vejr under særligt belastende klimatiske forhold.

Der henvises til sagerne med j.nr. 0633-79.01 (p. 107) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2001 samt j.nr. 2004-20-053-00137 af 10/12-04 (vedlagt) og j.nr. 2005-20-053-00195 af 21/7-05.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-293-00395

Skrivelse af 7. marts 2006 af politimesteren i Frederikshavn

En vognmand transporterede slagtesvin til slagteri. Undervejs til slagteriet blev køretøjet, bestående af lastbil med tilkoblet sættevogn, standset og kontrolleret af politiet.

Af erklæringen fra den godkendte synsvirksomhed fremgik det, at sættevognen var godkendt til at transportere svin på et areal på 65,9 m². Der var læsset 188 slagtesvin på sættevognen. Dette svarede til, at hver gris havde et gulvareal på 0,35 m² til rådighed.

Transporten fra besætningen, hvor den første gris blev læsset, var på ≤ 50 km og varede under 4 timer.

Efterfølgende rekvirerede politiet oplysninger fra slagteriet vedr. de 188 slagtesvin, som følger: Den totale slagtevægt for 71 grise var 5662,7 kg, mens den for de øvrige 117 grise var 9867 kg, hvilket giver en samlet vægt på 15529,7 kg.

Ved omregning fra slagtevægt (SV) til levende vægt (LV) blev der anvendt følgende formel: $LV = 1,31 \times SV$. Den gennemsnitlige levende vægt for de 188 grise blev således beregnet til 108,2 kg.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

Politiet er af færdselspolitiet blevet gjort opmærksom på, at den foretagne udregning i rapporten muligt ikke er gældende længere. Jeg skal derfor anmode om en udtalelse om, hvorvidt rapportoptageren har foretaget en korrekt udregning.

Svar:

Fødevarestyrelsen har indtil d. 10. april 2006 anvendt følgende formel for omregning mellem slagtevægt og levende vægt for slagtesvin: $LV = 1,31 \times SV$.

Fødevarestyrelsen har med virkning fra og med d. 10. april 2006 anvendt følgende formel for omregning mellem slagtevægt og levende vægt for slagtesvin: $LV = 1,19 \times SV + 7,01$.

Ved brug af sidstnævnte formel vil de pågældende 188 slagtesvin med en total slagtevægt på 15529,7 kg og en gennemsnitlig slagtevægt på 82,6 kg således have en gennemsnitlig levende vægt på 105,3 kg.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2006-20-293-00398

Skrivelse af 6. marts, 6. juli og 9. oktober 2006 af politimesteren i Ringkøbing

En besætningsejer leverede 62 slagtesvin til slagteri med vognmand.

I forbindelse med det levende syn (*ante mortem*- kontrol) observerede embedsdyrlægen, at der på køretøjet var 6 syge grise, som var transporteret i samme rum adskilt fra de øvrige grise. Gris nr. 1 havde et stort pendulerende navlebrok, som hang ned til ca. 10 cm over gulvhøjde, ligesom grisen stødte knæet mod broksækken under gang; der var sår dannelse på broksækken. Gris nr. 2 havde et navlebrok med sår dannelse. Tre andre grise (nr. 3-5) havde navlebrok. Gris nr. 6 var halt og havde kronisk ledbetændelse.

Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse (*post mortem*- kontrol) blev der konstateret, som følger:

I) Gris nr. 1 havde et stort navlebrok med en vægt med indhold på 8,5 kg. Overfladen af broksækken var sæde for sår dannelse med vævsdød (nekrose) på et område med en udbredelse på 10 x 13 cm. Væggen i broksækken var fortykket af arvævsdannelse (fibrosering). Der var fibrøse sammenvoksninger til broksækkens bughinde, i.e. kronisk bughindebetændelse (peritonitis) med byld i bug/bughinde samt misfarvning af hud/spæk. I broksækken fandtes et stykke tyndtarm, bughinde (*peritoneum*) samt væske. Grisen havde en slagtevægt på 80 kg. Som følge af ovenstående sygdomsfund blev grisen totalkasseret.

II) Gris nr. 2 havde et stort navlebrok med en vægt på 2 kg. Navlebrokket var på overfladen sæde for sår dannelse med vævsdød på et område med en udbredelse på 4 x 4 cm. Væggen i broksækken var fortykket af arvævsdannelse. Grisen havde kronisk bughindebetændelse, byld i bug/bughinde og misfarvning af hud/spæk samt blodforgiftningsbylder. I broksækken fandtes blodigt væskeindhold. Grisen havde en slagtevægt på 70 kg. Som følge af ovenstående sygdomsfund blev grisen totalkasseret.

III) Grisene nr. 3-5 havde navlebrok uden komplikationer. Grisenes slagtekroppe blev godkendt til konsum.

IV) Gris nr. 6 havde kronisk ledbetændelse (arthritis) i hofte- og knæled på begge ben samt i et albueled. Der var kronisk hjertesækbetændelse (pericarditis) og misfarvning af hud/spæk. Grisen havde en slagtevægt på 79 kg. Som følge af ovenstående sygdomsfund blev grisen totalkasseret.

Embedsdyrlægen mente ikke, at grisene nr. 1 og 2 burde have været transporteret levende til slagtning. Embedsdyrlægen mente, at grisene nr. 3-5 kunne transporteres levende til slagtning, mens gris nr. 6 kunne transporteres til slagtning adskilt i velstrøet boks.

Embedsdyrlægen oplyste, at broksækkene hos grisene nr. 1 og 2 repræsenterede kroniske forandringer, og at forandringerne på samtlige grise androg minimum 3 uger.

Adspurgt oplyste besætningsejer, at han var bekendt med grisenes tilstand og havde anmodet om, at grisene skulle transporteres i særskilt rum adskilt fra de andre grise.

Adspurgt oplyste chaufføren først, at grisene blev transporteret i 4 forskellige adskilte rum med grisene nr. 1 og 2 i enkeltbokse. Senere oplyste chaufføren, at grisene nr. 1, 2 og 6 havde haft hver deres rum, mens grisene nr. 3-5 havde været samlet i et rum.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål a:

Det bedes ved besvarelsen lagt til grund, at svinene 1 og 2 var syge med hhv. stort pendulerende navlebrok ned til ca. 10 cm over gulvhøjde og navlebrok med sår dannelse og vævsdød (og i øvrigt) med symptomer og diagnose som beskrevet i anmeldelsen (bilag ½).

Er det Rådets (Fødevarestyrelsen) opfattelse, at undladelse af at have iværksat behandling og afhjælpning på et tidligere tidspunkt af de beskrevne sygdomstegn indebærer en uforsvarlig behandling af et eller flere af dyrene eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad a:

På grundlag af,

- at gris nr. 1 havde et stort pendulerende navlebrok - med en vægt inkl. indhold på 8,5 kg - som hang ned til ca. 10 cm over gulvhøjde, at grisen stødte knæet mod broksækken under gang, at overfladen af broksækken var sæde for sår dannelse med vævsdød på et område med en udbredelse på 10 x 13 cm, at væggen i broksækken var fortykket af arvævsdannelse, at der var fibrøse sammenvoksninger til broksækkens bughinde (i.e. kronisk bughindebetændelse), at der var byld i bug/bughinde, at hud/spæk var misfarvet, samt at der i broksækken fandtes et stykke tyndtarm, bughinde samt væske,
- at gris nr. 2 havde et stort navlebrok med en vægt på 2 kg, at overfladen af broksækken var sæde for sår dannelse med vævsdød på et område med en udbredelse på 4 x 4 cm, at væggen i broksækken var fortykket af arvævsdannelse, at grisen havde kronisk bughindebetændelse, at der var byld i bug/bughinde, at hud/spæk var misfarvet, at der var blodforgiftningsbylder samt at der i broksækken fandtes blodigt væskeindhold,

er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisene under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og varigt men samt væsentlig ulempe. Grisenes situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at slagte, subsidiært behandle eller aflive dem. Ved at undlade dette, samt ved at lade grisene transportere levende til slagtning, er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisene har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. §§ 1-2 i dyreværnsloven, § 5 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt § 11 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Spørgsmål b:

Det bedes ved besvarelsen lagt til grund, at svinene 1 og 2 var syge med hhv. stort pendulerende navlebrok ned til ca. 10 cm over gulvhøjde og navlebrok med sår dannelse og vævsdød (og i øvrigt) med symptomer og diagnose som beskrevet i anmeldelsen (bilag ½).

Er det Rådets (Fødevestyrelsen) opfattelse, at en transport i levende live af et eller begge de omhandlede dyr i sig selv indebærer en uforsvarlig behandling af et eller flere af dyrene eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1 ?

Svar ad b:

Ved at transportere gris nr. 1 - som havde et stort pendulerende navlebrok, der hang ned til ca. 10 cm over gulvhøjde, hvorved grisen stødte knæet mod broksækken under gang, ligesom overfladen af broksækken var sæde for sår dannelse (10 x 13 cm) med vævsdød - levende til slagtning, er den blevet udsat for betydelig grad af lidelse og væsentlig ulempe.

På det foreliggende grundlag er det Fødevestyrelsens opfattelse, at gris nr. 1 ved transporten i sig selv har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens § 1 og § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

På det foreliggende grundlag finder Fødevestyrelsen ikke, at det var uforsvarligt i sig selv at transportere gris nr. 2 til slagtning.

Spørgsmål c:

Det bedes ved besvarelsen lagt til grund, at svinene 1 og 2 var syge som anført under a) og b), og at svin 6 i hofteled og knæled på begge ben og i det ene forben i albueledet havde kronisk ledbetændelse og med symptomer som beskrevet i anmeldelsen (bilag ½) og blev transporteret i samme rum, men adskilt fra de øvrige dyr under transporten. Det bestrides af sigtede, at dyrene blev transporteret i samme rum.

Er det Rådets (Fødevestyrelsens) opfattelse, at en sådan transport – forudsat at denne fandt sted i samme rum – indebærer en uforsvarlig behandling af et eller flere af dyrene eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad c:

Ved at transportere grisene nr. 1 og 2 levende til slagtning i samme rum som gris nr. 6, er de blevet udsat for betydelig grad af lidelse og væsentlig ulempe.

Ved at transportere gris nr. 6 – som var halt og havde kronisk ledbetændelse i hofte- og knæled på begge ben samt i et albueled – levende til slagtning i samme rum som grisene nr. 1 og 2, er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

På det foreliggende grundlag er det Fødevestyrelsens opfattelse, at grisene 1, 2 og 6 har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens § 1 og § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål d:

Idet forudsætningerne under punkt c bedes lagt til grund: Er det Rådets (Fødevestyrelsen) opfattelse, at de beskrevne dyr må anses for egnede til transport og kan tåle det, jf. bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, §13?

Svar ad d:

På det foreliggende grundlag er det Fødevestyrelsens opfattelse, at gris nr. 1 ikke var egnet til transport, jf. dyreværnslovens § 1 og § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

På det foreliggende grundlag er det Fødevestyrelsens opfattelse, at gris nr. 2 var egnet til transport på betingelse af, at den blev transporteret adskilt fra andre grise i enkeltdyrsrum, jf. § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

På det foreliggende grundlag - herunder embedsdyrlægens bedømmelse af grisens halthed som den fremgår af anmeldelsen - er det Fødevestyrelsens opfattelse, at gris nr. 6 var egnet til transport på betingelse af, at den blev transporteret adskilt fra andre grise i enkeltdyrsrum, jf. § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

I relation til brok henvises der til sagerne med j.nr. 2002-20-053-00001 (p. 145) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2002, samt til j.nr. 2003-20-053-00029 (p. 183), j.nr. 2003-20-053-00039 (p. 199) og j.nr. 2003-20-053-00053 (p. 230) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003. I relation til ledbetændelse henvises der til sag med j.nr. 2002-20-053-00021 i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2002.

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagting.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 10.000 kr.
Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-293-00410

Skrivelse af 4. april 2006 af politimesteren i Haderslev

En besætningsejer leverede grise til slagteri med vognmand. Efter pålæsning af de pågældende grise, afhentede chaufføren flere grise i en anden besætning inden ankomst til slagteri.

Ved det levende syn (*ante mortem*-kontrol) på slagteriet bemærkede embedsdyrlægen under inddrivning en galtgris på ca. 6 måneder, der skilte sig tydeligt ud fra de andre grise. Grisen havde et meget stort, aflangt navlebrok på 20 x 25 x 30 cm, der strakte sig fra bækkenet til navlen. Brokket inkluderede penis, og der sås besværet urinering gennem siden af brokket. Grisen sås at være lettere gangbesværet af lidelsen. Grisen var i normal foderstand.

Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse (*post mortem*-kontrol) fandtes ved indsnit i broksækken en ca. 8 cm stor åbning til bughulen (brokport), hvorigennem der fra bughulen var fremfald af ca. 1,5 m tyndtarm. På tarmens overflade fandtes tegn på ældre skader i form af kronisk bughindebetændelse med aflejring af bindevæv (i.e. fibrøs peritonitis). Tarmen og

bughinden (*peritoneum*) var intakte uden tegn på akutte skader. Der blev foretaget lokal kassation af bugvæg og tarme samt udrensning af regionale lymfeknuder.

Embedsdyrlægen mente, at grisen igennem længere tid (uger til måneder) havde været udsat for unødigt smerte og lidelse, og at grisen siden lidelsens opståen havde haft gentagne episoder af koliksmarter.

Adspurgt erkendte besætningsejer de faktiske forhold, idet besætningsejer mente, at det var et vurderingsspørgsmål, om grisens navlebrok havde været generende, eller om grisen havde været udsat for en sådan smerte og lidelse, at det var en overtrædelse af dyreværnsloven. Chaufføren havde ikke bemærket den syge gris.

Fødevestyrelsen udtalte:

Spørgsmål nr. 1:

Kan Fødevestyrelsen ud fra vedlagte beskrivelse og fotos udtale sig om, hvor længe grisen kan antages at have haft brok?

Svar ad 1:

På baggrund af de fundne læsioner, brokkets størrelse (20 x 25 x 30 cm) og udbredelse med en brokport på 8 cm i diameter, sammenholdt med kronisk bughindebetændelse samt gang- og urineringsbesvær er det Fødevestyrelsens opfattelse, at lidelsen er kronisk, og at grisen med stor sandsynlighed har haft brok siden fødselen.

Spørgsmål nr. 2:

Kan grisen antages at have fungeret normalt med den beskrevne brok?

Svar ad 2:

På grundlag af, at grisen havde gang- og urineringsbesvær, er det på foreliggende grundlag Fødevestyrelsens opfattelse, at grisen ikke har fungeret normalt.

Spørgsmål nr. 3:

Hvorledes anbefaler Fødevestyrelsen brok som den her beskrevne behandlet?

Svar ad 3:

Afhængig af brokkets beskaffenhed kan det behandles operativt. Ved hensigtsmæssig opstilling samt øget overvågning kan visse komplikationer undgås eller minimeres. Afhængig af brokkets omfang og størrelse bør eller kan aflivning vælges.

Spørgsmål nr. 4:

Indebærer undladelse af at behandle grisen en uforsvarlig, en grovere uforsvarlig eller en mishandling af grisen, jf. dyreværnslovens § 1 og § 28, stk. 1?

Svar ad 4:

På grundlag af, at grisen havde et meget stort brok med kronisk bughindebetændelse samt gang- og urineringsbesvær som følge af brokket, er det Fødevestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at slagte subsidiært behandle eller aflive den. Ved at undlade dette – samt ved at lade grisen transportere levende til slagting – er det på det foreliggende grundlag Fødevestyrelsens opfattelse, at grisen har

været udsat for "uforsvarlig behandling", jf. §§ 1-2 i dyreværnsloven, § 5 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt § 11 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Spørgsmål nr. 5:

Var grisen efter det oplyste egnet til transport, og kan grisen antages at være påført lidelse under transporten?

Svar ad 5:

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen var egnet til transport på betingelse af, at den blev transporteret adskilt fra de øvrige grise, jf. § 4 a, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr for transporter på ≤ 50 km eller § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport for transporter på > 50 km.

Ved at transportere grisen levende til slagtning - uden at adskille den fra de øvrige grise - har grisen været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Spørgsmål nr. 6:

Indebærer læsning og transport af pågældende gris en uforsvarlig behandling eller evt. en grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 28, stk. 1?

Svar ad 6:

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen ved at blive transporteret uden at være adskilt fra de øvrige grise - har været udsat for "uforsvarlig" behandling, § 1 i dyreværnsloven samt § 2, § 3, § 4 a, stk. 1, og § 6, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr for transporter på ≤ 50 km eller § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport for transporter på > 50 km.

Spørgsmål nr. 7:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Fødevarestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at besætningsejer var vidende om, at grisen led af brok, idet denne burde have indset nødvendigheden af at gribe ind for at afhjælpe grisens situation, jf. svar ad 4. Fødevarestyrelsen finder tillige, at besætningsejer burde have oplyst chaufføren om grisens tilstand.

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr samt udtalelse om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Der henvises til sagerne med j.nr. 2002-20-053-00001 (p. 145) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2002 og j.nr. 2003-20-053-00053 (p. 230) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 7.500 kr.

Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2006-20-293-00465

Skrivelse af 21. juni 2006 af politimesteren i Sønderborg

En so tilhørende en landmand blev den 28. juni 2005 transporteret til samlestedet Kolding med henblik på videre forsendelse til slagting i Tyskland. Ved ankomst til samlestedet konstaterede den tilsynsførende dyrlæge, at soen havde et sår på højre skulder på 6 X 5 cm, der prominerede frem på den underliggende skulderbladsknogle. Såret var åbent og blodigt med en tydelig sår vold og granulationsvævsdannelse. Hud, underhud (subcutis) og muskulatur var inddraget i lidelsen. På soens venstre skulder var der ikke nogen tegn på sår dannelse. Dyrlægen vurderede, at soen på grund af skuldersåret var uegnet til transport, og soen blev derfor aflivet i samlestalden. Den tilsynsførende dyrlæge vurderede skuldersåret til grad 3, og anmeldte forholdet til politiet.

Landmanden blev ved dom idømt en bøde på 5.000,00 kr. for overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk. 2, nr. 1, jf. stk. 7, jf. § 1, § 2 og § 3, stk. 1. Dommen er af landmanden anket til frifindelse, medens anklagemyndigheden har indbragt dommen med påstand om stadfæstelse.

Spørgsmål:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det beskrevne skuldersår efter Fødevarestyrelsens vurdering er af grad 1, 2, 3 eller 4.

Svar:

Når ovennævnte lægges til grund, især den tilsynsførende dyrlæges beskrivelse af, at såret fremstod med tydelig sår vold og granulationsvævsdannelse samt, at hud og underhud (subcutis) var inddraget i lidelsen, er det Fødevarestyrelsens vurdering, at der er tale om et skuldersår af grad 3.

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 18. november 2003 om skuldersår hos søer, samt til Rådets udtalelse i sagerne med j.nr. 2004-20-053-00091 og 2004-20-053-00113 (vedlagt).

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

Register

Afgørelser i tidligere refererede sager

2003-20-09-00045	Udbrud af Newcastle Disease (ND) i Danmark.	s. 8
0634-36.01	Flere hunde efterladt uden pasning.	s. 8
2002-20-04-00001	Smitteoverførsel med ondartet lungesyg.	s. 8
2003-20-051-00013	Kritisabel hestetransport fra Belgien til Finland.	s. 8
0611-15.02	Dyrlæge havde ikke opdaget stor ledmus ved undersøgelse.	s. 8
2004-20-052-00076	Drægtig ko på mark ude af stand til at rejse sig.	s. 8
2004-20-03-00042	Klagesag om køb af en hvalp, der blev aflivet efter dyrlægeanbefaling pga. smerter.	s. 8
2004-20-053-133	Ved levering af grise fandtes kritisable forhold.	s. 9
2005-20-03-00047	Hest med spat i venstre bagben. Tvivl om hestens tilstand var forværret året efter.	s. 9
2005-20-03-00048	Hoppe med føl skulle anvendes til avl, hvilket ikke kunne lade sig gøre. Ved senere salg fandtes hesten at have mus i højre haseled.	s. 9
2005-20-03-00055	Køb af hest med muskelkrampe/muskelforskelligheder i venstre/højre side i baglåret.	s. 9
2005-20-03-00056	Ønske om ophævelse af handel vedr. en pony med astma.	s. 9
2005-20-04-00036	Dyrlæge der havde kastreret en 4 år gammel hingst. Hingsten døde 9 dage efter kastrationen.	s. 9
2005-20-051-00035	To heste opholdt sig i udendørsindhegning under kritisable forhold.	s. 9
2005-20-051-00040	Hest led af traumatisk forfangenhed grundet fejlagtig beskæring af hovene.	s. 10
2005-20-052-00147	Transport af ko der var i sidste tiendedel af drægtigheden.	s. 10
2005-20-053-00207	2 søer med skuldarsår af grad 3, et slagtesvin med lårbensbrud samt ca. 15 slagtesvin med alvorlige sår efter halebid.	s. 10
2005-20-053-00219	2 søer med grad 3 skuldarsår, 13 søer med grad 2 skuldarsår samt 4 søer med grad 1 skuldarsår.	s. 10

2005-20-053-00223	Gris løftet i halen under aflæsning pga. formodet brud af det ene bagbens lårbensknogle.	s. 10
2005-20-053-00214	Kritisable forhold i en svinebesætning.	s. 10
2005-20-053-00218	Levering af grise med flænger, blødninger og brud.	s. 11
2005-20-053-00224	Kritisable forhold i sobesætning.	s. 11
2005-20-054-00053	Krav til hundeholds karakter og hundes pasning i forbindelse med en sag mod et større hundehold.	s. 11
2005-20-056-00033	Gentagne tilfælde af overlæs af kyllinger ved transport.	s. 11
2005-20-057-00040	Stærkt kritisable forhold i et større fårehold og kvæghold. Kritisable forhold i et mindre hold af geder.	s. 11
2005-20-07-00022	Dyrlæge opererede hesten med ”senestyltefod”. Hesten blev til sidst aflivet.	s. 11
2005-20-07-00027	Dyrlæge anmeldt for ikke at have undersøgt en hest med kolik ordentligt samt at have givet den for meget smertestillende.	s. 11
2005-20-09-00062	Kat opereret for et brækket forben og herefter aflivet.	s. 11
2005-20-293-00260	Transport af gris med meget stort lyskebrok, der under transporten ikke var adskilt fra de andre grise.	s. 12
2005-20-293-00318	Transport af springhalt gris, der under transporten ikke var adskilt fra de andre grise.	s. 12
2005-20-293-00332	Syv søer med skuldarsår grad 3 (eventuelt grad 4).	s. 12
Handelssager vedrørende heste		
2006-20-03-00059	Hest handlet med forandringer i venstre forbens hovseneben.	s. 13
2006-20-03-00060	Hest handlet med skade på gaffelbåndet på venstre bagben og en lettere seneskade på det diagonale ben, højre forben.	s. 16
Ansvarssager vedrørende heste		
2006-20-04-00043	Hest kastreret og død herefter.	s. 20
2006-20-04-00047	Kastreret hest og efterfølgende aflivet.	s. 21
2006-20-04-00046	Flere heste døde af diare.	s. 25

2006-20-04-00048 Hest med laminitis behandlet med Kenalog. Blev aflivet. s. 28

Ansvarssager vedrørende kvæg

2006-20-04-00044 Kalve med lungeormsinfektion. s. 34

Dyreværnsager vedrørende Heste

2006-20-051-00042 Kritisable forhold i hestehold. s. 37

2006-20-051-00043 Kritisable forhold i hestehold. s. 38

2006-20-051-00048 Kritisable forhold hos hest. s. 40

2006-20-051-00052 Kritisable forhold i hestehold. s. 42

2006-20-051-00044 Hest med byld og fisteldannelse - ingen dyrlæge tilkaldt. s. 44

2006-20-051-00046 Pony forfangen og forvoksede hove. s. 45

2006-20-051-00049 4 ponyer med oplejede hove, gangbesvær og forfangenhed. s. 46

2006-20-051-00054 Afmagret og udmattet pony fundet liggende på en mark. Uplejede og forvoksede hove samt læsioner i tandkødet. s. 48

2006-20-051-00047 Pony befølt på dens kønsorganer. s. 49

Dyreværnsager vedrørende kvæg

2006-20-052-00149 Kreaturtransport med anhænger der havde for lav lofthøjde. s. 50

2006-20-052-00153 Ko levert til slagtehus med bækkenbrud. s. 51

2006-20-052-00162 Ko lå ned i transportvogn og var hindret i at rejse sig. s. 53

2006-20-052-00171 Transport af kvie i fødsel til slagtehus. s. 54

2006-20-052-00173 Transport af halt ko med dybtgående trykningssår, haseledsbetændelse og fedtlever. s. 56

2006-20-052-00174 Mangelfuld strøelse i transportvogn. s. 58

2006-20-052-00150 Afhorning af ko. s. 58

2006-20-052-00161 Delvis afhorning af ko. s. 59

2006-20-052-00152 Transport af ko der muligvis var drægtig i sidste 10-del af drægtighedsperioden. s. 62

2006-20-052-00154	Transport af drægtig ko i sidste 10. del af drægtighedsperioden.	s. 64
2006-20-052-00155	Transport af drægtig ko i sidste 10. del af drægtighedsperioden.	s. 65
2006-20-052-00156	Transport af ko der muligvis var drægtig i sidste 10-del af drægtighedsperioden.	s. 67
2006-20-052-00157	3 drægtige kvier sendt til slagtning. Ingen af dem var i sidste 10-del af drægtighedsperioden.	s. 68
2006-20-052-00163	Transport af ko der muligvis var drægtig i sidste 10-del af drægtighedsperioden.	s. 70
2006-20-052-00166	Transport af ko der muligvis var drægtig i sidste 10-del af drægtighedsperioden.	s. 72
2006-20-052-00168	Transport af ko der muligvis var drægtig i sidste 10-del af drægtighedsperioden.	s. 73
2006-20-052-00170	Transport af drægtig ko. Spørgsmål omhandlende om beføling af ko er tilstrækkeligt til at kunne konstatere drægtighed.	s. 75
2006-20-052-00172	Transport af drægtig ko i sidste 10. del af drægtighedsperioden.	s. 76
2006-20-052-00177	Transport af drægtig ko i sidste 10. del af drægtighedsperioden.	s. 78
2006-20-052-00158	Kritisable forhold i kvægbesætning.	s. 78
2006-20-052-00159	Kritisable forhold i kvægbesætning.	s. 80
2006-20-052-00160	Kritisable forhold i en kvægbesætning.	s. 84
2006-20-052-00164	Kritisable forhold i en kvægbesætning.	s. 85
2006-20-052-00167	Udegående kreaturer havde ikke ly og tørt leje. Kreaturerne i stalden havde heller ikke mulighed for tørt leje.	s. 89
2006-20-052-00169	Kritisable forhold i kvægbesætning grundet uligevægtig ejer.	s. 91
2006-20-052-00176	Kritisable forhold på landejendom med kreaturer.	s. 95
2006-20-052-00175	Der var ikke fri adgang til vand for kalve.	s. 96
2006-20-052-00165	Ko med betændelsestilstand i hud og underliggende væv.	s. 97

Dyreværnssager vedrørende svin

2006-20-053-00231	Kritisable forhold i svinebesætning.	s. 99
2006-20-053-00233	Kritisable forhold i svinebesætning.	s. 101
2006-20-053-00236	Kritisable forhold i svineproduktion.	s. 103
2006-20-053-00237	Kritisable forhold i svinebesætning.	s. 105
2006-20-053-00240	Kritisable forhold i svinebesætning.	s. 107
2006-20-053-00243	Kritisable forhold i svinebesætning.	s. 108
2006-20-053-00248	Kritisable forhold i svinebesætning.	s. 111
2006-20-053-00255	Mange halebidte svin, mangel på rodemateriale og manglende sygestier i en fedesvinebesætning.	s. 115
2006-20-053-00256	Kritisable forhold i en sobesætning.	s. 117
2006-20-053-00272	Kritisable forhold i svinebesætning.	s. 124
2006-20-053-00265	Kritisable forhold for opstaldede svin på et slagteri.	s. 126
2006-20-053-00275	Kritisable forhold i svinestald, samt kastration uden bedøvelse af 1/2 år gamle grise.	s. 128
2006-20-053-00238	Gris forsøgt aflivet ved, at dens pande var slået mod et hårdt betonunderlag.	s. 129
2006-20-053-00242	1 selvdød gris samt 1 gris skudt med boltpistol, men ikke efterfølgende aflødt.	s. 130
2006-20-053-00259	Mange døde grise i en sobesætning med 5-ugers driftsform samt 3 syge grise.	s. 131
2006-20-053-00260	Opbinding af svin samt utilstrækkeligt beskæftigelses- og rodemateriale.	s. 134
2006-20-053-00269	1 gris med store sår på ryggen og 2 grise med brok.	s. 135
2006-20-053-00273	8 svin havde opholdt sig i en stald uden vand og foder. 5 af svinene var døde og to af de døde lå som afgnavede skeletter.	s. 136
2006-20-053-00234	So med skuldarsår af grad 4.	s. 138
2006-20-053-00266	So med skuldarsår af grad 3-4.	s. 140
2006-20-053-00270	So med skuldarsår af grad 3.	s. 141

2006-20-053-00271	So med skuldersår af grad 3.	s. 143
2006-20-053-00244	Transport af gris med lammet bagpart. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten.	s. 144
2006-20-053-00247	Transport af gris med stor byld. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten.	s. 145
2006-20-053-00254	Transport af gris med skuldersår af grad 2. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten.	s. 146
2006-20-053-00257	Transport af drægtig so i sidste 10. del af drægtighedsperioden.	s. 147
2006-20-053-00235	Transport af grise, med over 10 % overlæs.	s. 148
2006-20-053-00258	Transport af 647 grise. Overlæs og manglende ventilation. Ved ankomst var 97 af grisene døde og 3 måtte aflives.	s. 150
2006-20-053-00274	Transport af 278 grise i lastvogn. Overlæs med mindst 30 % og manglende ventilation. Transport af 148 grise i anden lastvogn. Overlæs med 36 %.	s. 158

Dyreværnsager vedrørende hunde og katte

2006-20-054-00067	Mand skød efter hund med et luftgevær.	s. 162
2006-20-054-00069	Mand prøvede at aflive sin hund med knivstik flere steder.	s. 163
2006-20-054-00071	To hunde indespærret i for små burde i min. 7 timer ad gangen.	s. 164
2006-20-054-00072	Ejer lod sin hund deltage i hundekamp, hvorved hunden havde pådraget sig skader. Desuden havde ejeren ladet 2 andre hunde være lukket inde uden mad og vand.	s. 165
2006-20-054-00074	Hundeejer undlod at bringe hund til dyrlæge trods stort behov derfor.	s. 169
2006-20-054-00077	Mand prøvede at aflive 8 hundehvalpe ved hjælp af udstødningssgas.	s. 171
2006-20-054-00079	Mand luftede hund ved at "trække" den efter sin bil med 30 km/t.	s. 172
2006-20-054-00080	Mand slog sin hund og løftede den op i halsbåndet og kastede den ned i gulvet som afstraffelse i omkring 20 min.	s. 173
2006-20-054-00081	En hundehvalp under 8 uger blev importeret til Danmark.	s. 174

2006-20-054-00082	7 hunde var lukket inde i på et mørkt værksted i 11 dage.	s. 175
2006-20-054-00083	Spraygivende halsbånd mod uønsket gøen.	s. 176
2006-20-054-00070	Mand skød en kat med et luftgevær.	s. 181
2006-20-054-00078	Mand svingede kat rundt i halen og slyngede den ind i et trådhegn.	s. 182
2006-20-054-00068	1 hund og ca. 30 katte efterladt uden tilsyn, mad og drikke.	s. 184
2006-20-054-00075	Kritisable forhold i et dyrehold.	s. 188

Dyreværnssager vedrørende får og geder

2006-20-055-00013	Landmand havde sammenkoblet 2 væddere i hornene med kun 15 cm mellemrum.	s. 192
2006-20-055-00015	Fund af 3 magre samt 2 døde får og en bundet vædder på en ejendom.	s. 192
2006-20-055-00016	Kritisable forhold på ejendom med får.	s. 196

Dyreværnssager vedrørende andre dyr

2006-20-056-00041	Fejlernæret kaiman holdt i ejers badeværelse i ca. 10 år.	s. 199
2006-20-056-00042	Kritisable forhold på en minkfarm.	s. 200
2006-20-056-00043	Dyrehandler diagnosticerede og medicinerede 2 marsvin. Den ene blev ugen efter meget syg og måtte aflives.	s. 201
2006-20-056-00044	3 katte og 2 kaniner var uden pasning i 3-4 dage.	s. 203
2006-20-056-00045	Kyllingetransport varede mere end 12 timer.	s. 204
2006-20-056-00046	Død afmagret due i bur. Bagpart og hale var dækket af grøn afføring.	s. 206
2006-20-056-00047	1 kanin og 1 hamster fundet død, da de ikke havde været tilset, vandet og fodret i en måned.	s. 207
2006-20-056-00048	Kritisable forhold i et dyrehold bestående af 1 krabbe, 1 papegøje og 2 marsvin.	s. 208
2006-20-056-00049	Ejere efterlod 2 fugleedderkopper, 2 marsvin, 2 katte og en hund uden tilsyn, vand og foder i mere end 2 uger.	s. 209
2006-20-056-00050	Test af skælshampoo på akvariefisk. 12 fisk døde.	s. 211

2006-20-056-00051 6 fasaner og 2 tamme haner var lukket inde i bure under uordentlige forhold. s. 212

Dyreværnsager vedrørende blandede besætninger

2006-20-057-00041 Kritisable forhold blandt en lang række forskellige dyr i dyrehold. s. 214

2006-20-057-00042 Kritisable forhold i et blandet dyrehold. s. 225

2006-20-057-00043 2 afmagrede heste holdt i et sparsomt oplyst og beskidt staldområde uden at have været på græs i 1½ år. s. 227

2006-20-057-00044 Kritisable forhold i en kreaturbesætning. s. 230

Sager vedrørende dyrlægers virksomhed

2006-20-07-00029 Dyrlæges behandling af halt hest. s. 232

2006-20-053-00251 Akut Ap infektion (ondartet lungesygge) i en større besætning. s. 237

Høringer

2006-20-08-00072 Høring over udkast til bekendtgørelse om specialdyrlæger. s. 244

2006-20-08-00073 Høring vedr. en rapport om hold af heste afgivet af en arbejdsgruppe under Justitsministeriet. Herunder en høring af udkast til lov om hold af heste. s. 244

2006-20-08-00074 Høring vedr. Kommissionens handlingsplan for dyrevelfærd 2006-2010. s. 245

2006-20-08-00075 Høring om sundhedsrådgivningsaftaler i fåre- og gedefesætninger. s. 245

2006-20-08-00076 Høring vedr. ændring af bekendtgørelse om salmonella hos kvæg og svin. s. 245

2006-20-08-00078 Høring om krav til import af bier vedr bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af levende dyr. s. 246

2006-20-08-00079 Høring over Det Dyreetiske Råds udtalelse om malkekvæg. s. 246

2006-20-08-00080 Høring over udkast til bekendtgørelse om dyrlægers anvendelse, udlevering og receptordinering af lægemidler til dyr. s. 246

2006-20-08-00082 Høring over udkast til revideret bekendtgørelse om overvåg- s. 247

	ning og bekæmpelse af BSE hos kvæg.	
2006-20-08-00083	Høring over bekendtgørelse om risikobaseret sundhedsrådgivning for kvægbesætninger.	s. 247
2006-20-08-00084	Høring vedrørende muslingebekendtgørelsen.	s. 248
2006-20-08-00085	Høring vedr. forslag om minimumskontrol af får og geder.	s. 248
2006-20-08-00086	Høring af udkast til revideret bekendtgørelse om overvågning og bekæmpelse af TSE hos får og geder.	s. 248
2006-20-08-00087	Høring vedr. animalske fødevarer - visuel inspektion af slagtedyr og embedsdyrlægens tilstedeværelse under post mortem inspektion på små slagterier.	s. 248
2006-20-08-00088	Høring af Forslag til lov om ændring af lov om lægemidler, lov om apoteksvirksomhed og lov om dyrlæger.	s. 248
2006-20-08-00089	Høring over bekendtgørelse om oksens ondartede lunge-sygdom.	s. 249
2006-20-08-00090	Høring af bekendtgørelse om indførsel, udførsel og handel med klonede hvirveldyr.	s. 249
2006-20-08-00092	Høring af udkast til cirkulære om udøvelse af kødkontrol.	s. 249
2006-20-08-00093	Høring over udkast til ny EU forordning om kontrol med rester af veterinære lægemidler i fødevarer.	s. 249
2006-20-08-00094	Høring over bekendtgørelse om bekæmpelse af salmonella i rugeægsproducerende høns og opdræt hertil.	s. 250
2006-20-08-00095	Høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af svin.	s. 250
2006-20-08-00096	Høring over udkast til bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport, udkast til bekendtgørelse om uddannelse i transport af dyr og udkast til vejledning om Rådets forordning (EF) nr. 1/2005 af 22. december 2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter m.v. (transportforordningen).	s. 250
2006-20-08-00098	Høring vedrørende forslag til Rådets forordning om forbud mod markedsføring og indførsel i og udførsel fra Fællesskabet af skind fra hunde og katte samt produkter, hvori sådanne skind indgår.	s. 250
2006-20-08-00099	Høring over Det Dyreetiske Råds udtalelse om menneskers seksuelle omgang med dyr.	s. 251

2006-20-08-000100	Høring om udkast til bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr.	s. 251
Andre sager		
2006-20-09-00066	Rådets bidrag til departementssvar.	s. 253
2006-20-09-00068	Lægmands anvendelse af øjenkroge til fødselshjælp.	s. 254
2006-20-09-00070	Klage over dyrlæges behandling af hund med livmoderbetændelse.	s. 255
2006-20-09-00071	Håndtering af krebsdyr.	s. 256
2006-20-09-00072	Aflivning af hjortevildt med lavere kaliber end loven foreskriver.	s. 258
2006-20-09-00073	Dyrlæges besøgsrapporter var mangelfulde.	s. 259
2006-20-09-00076	Plastiske operationer af på yveret hos malkekvæg.	s. 261
2006-20-09-00077	Patteamputation på køer samt leges artis metoder til bedøvelse.	s. 263
2006-20-09-00078	En fodervirksomhed modtog hunde i konsultation, hvilket krævede autorisation som dyrlæge.	s. 264
2006-20-09-00079	Lægmand injicerede lægemidler direkte i blodåre på kvæg samt anbragte lægemidler i livmoderen på voksent kvæg.	s. 266
2006-20-09-00080	Forebyggelse og behandling af skuldarsår hos søer.	s. 267
Rådets generelle udtalelser		
2006-20-02-00017	Udtalelse om reproduktionsrelateret ultralydsscanning hos grise, drøvtyggere og heste foretaget af lægmand.	s. 270
2006-20-02-00018	Udtalelse om svin med store/komplicerede navle- eller lyskebrok.	s. 270
2006-20-02-00023	Udtalelse vedrørende anvendelse af oxytocin eller oxytocin-analoger til ydelsesfremmende formål til malkekvæg.	s. 272
2006-20-02-00024	Udtalelse vedrørende rutinemæssig behandling med antibiotika og oxytocin i sobesætninger.	s. 273
2006-20-02-00025	Udtalelse om lægmands brug af øjenkrog til fødselshjælp.	s. 275

Fødevarestyrelsens sager vedrørende svin

2006-20-293-00352	Transporten af en stærk støttehalthed gris. Grisen var ikke adskilt fra de øvrige grise under transporten.	s. 277
2006-20-293-00355	Transport af en gris med et stort lyskebrok. Grisen var ikke adskilt fra de øvrige grise under transport.	s. 279
2006-20-293-00356	Flere transporter af svin med et overlæs på 20-23%.	s. 280
2006-20-293-00359	Transport af so der var tydeligt støttehalt på højre bagben og en so med omfattende kredsløbsforandringer. De var ikke adskilt fra de øvrige grise under transporten.	s. 281
2006-20-293-00360	Transport af 360 smågrisene med et overlæs på 21%	s. 283
2006-20-293-00367/ 2006-20-293-00508	Transport af springhalt gris, der ikke var adskilt fra de øvrige grise under transporten.	s. 284
2006-20-293-00372	Transport af galtgris med et voldsomt nekrotiserende halesår. Grisen var ikke adskilt fra de øvrige grise under transporten.	s. 286
2006-20-293-00375	Transport af gris med et meget stort lyskebrok. Grisen var adskilt fra de øvrige grise under transporten samt transport af grise med 12% overlæs.	s. 289
2006-20-293-00395	Spørgsmål vedr. omregning fra slagtevægt til levende vægt af svin	s. 292
2006-20-293-00398	6 syge grise, transporteret i samme rum adskilt fra de øvrige grise.	s. 293
2006-20-293-00410	Transport af galtgris med et meget stort, aflangt navlebrok på 20 x 25 x 30 cm, der strakte sig fra bækkenet til navlen.	s. 296
2006-20-293-00465	Transport af so med skuldarsår grad 3	s. 299

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen
Mørkhøj Bygade 19
2860 Søborg

ISBN (tryk)
ISBN (web) 978-87-92109-89-7

Tlf.: 3395 6000
Fax.: 3395 6001

E-mail: fvst@fvst.dk
<http://www.fvst.dk>